

ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΜΟΣ

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 26° ♦ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007 ♦ ΑΡ. 307

Κωδ.
ΕΛ.ΤΑ.:
3187

€6

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΗΛΙΟΣ Η “ΝΕΜΕΣΙΣ” ...ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ

Προσέγγιση της Οικολογικής άπειλής
από την σκοπιά της Άστροφυσικής

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

11>

**Κ. ΚΑΖΑΚΟΣ: «ΟΥΤΕ ΜΕ ΦΑΝΑΡΙ
ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΒΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗ»**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (καί Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ
Τεχνική Έπιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΑΓΓΕΛΗΣ
Γλωσσική Έπιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: € 6.
 - 12μην συνδρομή: € 53.
 - Όργανισμών κ.λπ.: € 80.
 - Φοιτητών: € 43.
 - Εξωτερικού: € 80.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σέ συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται η εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 26°, Νοέμβριος 2007, Άριθ. 307

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ένα σκίρτημα ζωής 21414

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η Παιδεία της Βίβλου και η καταστροφή της Γης . 21417

ΕΡΕΥΝΕΣ

Άρχαιοελληνική οικονομική σκέψη
και σύγχρονος οικονομισμός 21483

Συμπτώματα έκτροπής
από τις άρχες του όρθου λόγου 21495

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο νέος Ήλιος «Νέμεσις»
έκδικείται τον πλανήτη Γη 21422

Τα «πεδία μάχης»
των «στρατιών» του Σύμπαντος ... 21430

Η γιγάντια «άραχνη»
των ραδιοκυμάτων 21439

Χημικές «ουρές» και «Γεωμηχανική» 21445

Πειραματόζωο ή ανθρωπότητα
μέ τα μεταλλαγμένα 21461

«Άρκει να φαίνονται ωραία» 21467

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΗΤΑ 21479

Βγαλμένοι απ' τον Έλληνισμό 21482

Η μαρξιστική έρμηνεία της Ιστορίας
και ο Παρθενών 21511

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 21514

Ο Ντίκενς και οί κύκλοι της Ιστορίας 21514

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Κ. Ρένφριου: Οί Έλληνες είναι αυτόχθονες 21502

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου 21507

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Νίκος Κατσαρός 21445

Δρ Μανούσος Καμπούρης 21461

Κώστας Καζάκος 21474

Ο «Δ» έχει την ευθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού», από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ο «Δ» δεν ευθύνεται.

ΕΝΑ ΣΚΙΡΤΗΜΑ ΖΩΗΣ

άποια ανάσα ζωής φαίνεται ότι αρχίζει να διαπνέη τὸν νεκρὸν αὐτὸ τόπο. Εἶναι ἡ ανάσα ἐκείνων ποὺ βρίσκονται σὲ κῶμα, ἀλλὰ διατηροῦν τὶς ὀργανικὲς τοὺς λειτουργίες ποὺ πνευματικὰ ἔχουν πέσει σὲ ὑπνωση, ἀλλὰ σωματικὰ παραμένουν ἐν ζωῇ. Ἀναφέρομαι στὶς πρόσφατες βουλευτικὲς ἐκλογές, στὶς ὁποῖες

σημειώθηκε σαφὲς ἄρνηση τυφλῆς ὑποταγῆς σ' ἓναν βαρὺ καὶ χονδροειδῆ ἐξουσιασμὸ καὶ σὲ μία ἀποπνικτικὴ καὶ χρονία τάξη ἰδεῶν, προσώπων καὶ πραγμάτων, ποὺ ἕως τώρα ἢ δὲν ἀμφισβητεῖτο ἢ, τὸ χειρότερο, ἐνομιμοποιεῖτο ἀπὸ τὴν ψῆφο αὐτῶν ποὺ τὴν ὑφίσταντο, ἔστω καὶ ἂν πλήρῳαν βαρὺ τίμημα, ἠθικὸ καὶ κοινωνικοοικονομικὸ, γι' αὐτήν.

Μόνον ἓνας συνειδητὸς στόχος ὑπῆρχε στὴν ἄρνηση τῶν ἐκλογῶν τοῦ 2007: Αὐτὸς ἦταν τὸ πρωτόγονο καθεστῶς τῆς Κρυπτοδυναστείας, μιᾶς παράξενης μορφῆς ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ τυραννίας, πρωτοφανέρωτης στὰ χρονικὰ τῶν πολιτικῶν καθεστώτων, στὴν ὁποία μιὰ κάστα οἰκογενειῶν ἐπὶ σειρὰ γενεῶν ἐξουσίαζε μὲ τοὺς γόνους τῆς ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγχιστείας τὴν Ἑλλάδα κατὰ διαδοχὴν, χωρὶς ἡ ὀλοφάνερη αὐτὴ, ὅσο καὶ ὑβριστικὴ γιὰ ἓναν λαό, πολιτικὴ ἐκτροπὴ ὅχι μόνον νὰ μὴν συνειδητοποιεῖται ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαζόμενους, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ καταγγέλλεται καὶ νὰ ὑφίσταται ἔστω στοιχειώδη πολιτικὴ κριτικὴ. (Τὴν ἀνατομία τῆς παράδοξης αὐτῆς κρατοῦσας... «τάξης οἰκογενειῶν καὶ προσώπων» ἔχουμε ἐπιχειρήσει στὸ τεῦχος 295 τοῦ «Δ» (Ὀκτώβριος 2006), στὸ σημείωμα μὲ τίτλο «Τὸ πολίτευμα τῆς κρυπτο-δυναστείας καὶ τὸ ψευδοδίλημμα τῆς συμμετοχῆς».)

Τὸ ἐκλογικὸ ἀποτέλεσμα καὶ ὅσα σχετικὰ ἐλέχθησαν γιὰ πρώτη φορὰ δημοσίᾳ, πρὸ καὶ μετὰ τὶς ἐκλογές, δείχνουν σχεδόν, ὅτι ἓνας ἀριθμὸς ἐξουσιαζομένων ἐμμέσως πλὴν σαφῶς ἐστράφη ἐπιθετικὰ ἐναντίον τῆς Κρυπτοδυναστείας.

* * *

ἀλλὰ ἂν ἡ ἐπιθετικὴ αὐτὴ στροφὴ ἀποτελῇ πράγματι ἓνα σκίρτημα ζωῆς μέσα στὴν πολιτικὴ νέκρα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, μπορεῖ ἄραγε νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ἀφύπνιση ἀπὸ τὸ κῶμα, ὡς ἐκρηξὴ πολιτικῆς συνειδήσεως, τέτοια ποὺ πολιτικὰ νὰ μεταφράζεται σὲ ἔξοδο ἀπὸ τὴ νέκρα τοῦ ἐξουσιασμοῦ καὶ σὲ ἐπαναφορὰ στὴν ζωὴ, τὴν πολιτικὴ ζωή; Ἡ Ἱστορία λέει κατηγορηματικά, ὅτι οἱ ἔξοδοι ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἀφασία δὲν προῆλθαν ποτὲ ἀπὸ τὴν κατάρρησιν κάποιων προσώπων

ἡ δυναστειών καὶ ἀπὸ τὴν ἀντικατάστασή τους μὲ νέα πρόσωπα ἡ δυναστείες. Κι ἂν ἀκόμη τυπικὰ φαίνεται ὅτι κάποια συγκεκριμένη ἱστορική ἀλλαγὴ ταυτίζεται χρονικὰ μὲ τὴν ἀλλαγὴ δυνάστη ἢ προσώπου, τοῦτο εἶναι πάντοτε ἡ ἐπιφάνεια. Ἄν σκύψη κανεὶς πιὸ βαθιὰ στὴν «ἀνάγνωση» τῶν μηνυμάτων τῆς Ἱστορίας, θὰ δῇ καθαρὰ ὅτι ἡ «ποιοτική μεταβολή» ἔπεται πάντοτε μιᾶς ἄλλης διαδικασίας, ἐνὸς ἄλλου «προτσές» (γιὰ νὰ θυμηθοῦμε καὶ τὴν ὁρολογία ἄλλων ἐποχῶν), ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ στὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων κάποιου νέου τρόπου σκέπτεσθαι, ποὺ γίνεται καὶ ὁ κινητῆρας καὶ ὁ ἐφαλτῆρας τοῦ ἱστορικοῦ ἄλματος. Αὐτὴ ἡ πορεία (ποὺν μορεῖ νὰ κρατήσῃ πολὺ) ἀλλαγῆς τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο βλέπει ἓνας λαὸς τὴν ζωὴ καὶ τὸν κόσμο δὲν γίνεται ποτὲ μὲ πρωτοβουλία τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἢ τῶν προσώπων ποὺ ἰσχύουν, ἀλλὰ γίνεται πάντοτε καὶ ἀποκλειστικὰ ἀπὸ κάπου ἄλλου, γίνεται μὲ τὸν ἐκπολιτισμὸ καὶ τὴν πνευματικὴν πρόοδο, γίνεται μ' ἓνα τρόπο, ποὺ τὸν ὀνομάζουμε συμβατικὰ διαφωτισμὸ –χρησιμοποιοῦ τὸν ὅρο αὐτόν, ἂν καὶ σ' ἐμένα προσωπικὰ δὲν φαίνεται ἐπαρκῆς, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τί ἐννοῶ, ὅταν ἀναφέρωμαι στὴν διαδικασία ἐξέλιξης ποὺ ἀναλύεται ἐδῶ. Κι αὐτὴ ἡ διαδικασία εἶναι ἔργο ἀποκλειστικὰ ἀνθρώπων ποὺ ὄχι μόνον δὲν συμμετέχουν στὴν πολιτικὴ ἐξουσία, ἀλλὰ συγκροτοῦνται πνευματικὰ μ' αὐτήν. Ἡ Ἱστορία εἶναι τόσο πλούσια σὲ ἀποδείξεις τῆς ἀποψῆς αὐτῆς, ὥστε θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῇ περιττολογία τυχὸν ἀναφορά μου σὲ παραδείγματα.

Ἀφήνοντας λοιπὸν τὸ χθὲς ἃς δοῦμε, ποιές εἶναι οἱ ἀντικειμενικὲς παράμετροι τῆς «ἀνάσας» ποὺ προανέφερα, δηλαδὴ ποιές εἶναι οἱ σημερινὲς πολιτικὲς-πολιτισμικὲς συνθήκες.

* * *

ἔ δεδομένο ὅτι ὁ Πολιτισμὸς δὲν ἐτέθη ἀπὸ κανένα κόμμα καὶ ἀπὸ κανέναν ὑποψήφιο ὡς ἀπόλυτα ἀναγκαῖος γιὰ τὴν ἀναγέννηση ἐνὸς λαοῦ, ἀλλὰ δὲν χρησιμοποιήθηκε οὔτε καὶ ὡς λέξη μεταξὺ τῶν προεκλογικῶν ἐξαγγελιῶν, μπορούμε νὰ ποῦμε μὲ σιγουριά, ὅτι ὅσοι «σκίρτησαν», ἐνῶ βρίσκονταν σὲ ἀφασία, δηλαδὴ ὅσοι μὲ τὴν ψῆφο τους ἀντέδρασαν στὴν Κρυπτοδυναστεία συνειδητά, δὲν εἶχαν καμμιά συνείδηση, ὅτι τὰ δεινὰ, ποὺ τοὺς ἐνοχλοῦν καὶ θέλουν νὰ ἀποτινάξουν τὸ βάρος τους, ἀποκλείεται νὰ ἐξουδετερωθοῦν μὲ τὴν ἀντικατάσταση εἰδικὰ ἐνὸς ὑπουργοῦ ἢ βουλευτῆ –γυιοῦ-ἐγγονοῦ-γαμπροῦ κ.λπ. καὶ τῆς Κρυπτοδυναστείας γενικὰ μ' ἓναν ἄλλο ὑπουργὸ ἢ βουλευτὴ –μὴ γυιό-μὴ ἐγγονὸ κ.λπ. ἢ μὲ ἓνα ἄλλο κόμμα. Τὸ ταμποὺν «Πολιτισμός», γενικῆς καὶ ἀπόλυτης ►

ισχύος από την «Άκρα Δεξιά» μέχρι την «Άκρα Άριστερά», φαίνεται ακόμα πιό συγκεκριμένα στο πολιτικό-πρακτικό επίπεδο, αν παρατηρήσει κανείς, ότι η αποσιώπηση αυτή συμβάδιζε και συμπληρωνόταν από το γεγονός, ότι όλα τα κόμματα είτε άναβαν κεριά και καντήλια εις ένδειξιν ευλάβειας και πίστης στην ιστορική άρνηση του Πολιτισμού, την Θεοκρατία, έξασφαλίζοντας έτσι την πολιτική «εὐλογία» της, είτε στην καλύτερη περίπτωση (κόμματα Άριστερῶς) δὲν εἶπαν οὔτε μία λεξούλα, πὺν νὰ θίξῃ ἔστω ἐλάχιστα τὴν ιδεολογικὴ ἔκφραση τῆς Θεοκρατίας στὴν Ἑλλάδα, δηλαδὴ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν πολιτιστικὴ φενάκη της, τὸν «Ἑλληνοχριστιανικὸ Πολιτισμό», έξασφαλίζοντας ἔτσι τὴν ἱερὴ ἀνοχή. Πιὸ ἀπλᾶ ἡ πολιτικὴ ἀνάσα τῆς 16ης Σεπτεμβρίου, πὺν σημειώθηκε ὕστερα ἀπὸ πολιτικὴ ἄπνοια 180 ἐτῶν, δὲν βρῆκε ὀξυγόνο, γιὰ νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὰ ιδεολογικῶς ἀδρανῆ ἐγκεφαλικά κύτταρα, ἀλλὰ εἰσέπνευσε καὶ πάλι τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸ ιδεολογικὸ ρυθμό, πὺν ἀπὸ τὸ 1850 σχεδὸν μᾶς δηλητηριάζει καὶ κρατᾷ τὴν Ἑλλάδα σὲ κατάσταση ἀνατολίτικης δεισιδαιμονίας καὶ ἀπολιτισιάς, σὲ κατάσταση χώρας κυνικῶν δούλων καὶ ἠθικά καταπτομένων καὶ ἐκμηδενισμένων πλασμάτων, πὺν μοιραῖα σ' ἓνα μόνο τομέα τοὺς ἀπομένει νὰ διακριθοῦν: στὴ διαφθορά, πὺν χαρακτηρίζει τὸν φοβισμένο καὶ ἀπολίτιστο, διαφθορὰ γιὰ τὴν ὁποία ἡ ἔρευνα τῆς ἀρμόδιας διεθνoῦς ὑπηρεσίας (πὺν δημοσιεύθηκε μὲ ἐπίσημη ἔκθεση τὴν 7η Σεπτεμβρίου 2007) ἔδωσε στὸν Ἑλληνα τὸν ἐπίσημο τίτλο τοῦ «Παγκόσμιου Πρωταθλητῆ τῆς Διαφθορᾶς» μαζί μὲ τὸν Καμερουνέζο καὶ τὸν Βολιβιανό.

* * *

οινοτοπίες ἀναπτύξαμε στὶς προηγούμενες παραγράφους. Διότι ὅλοι ξέρουν καὶ ὅλοι τὸ λένε, ὅτι ἀλλαγὲς προσώπων καὶ ψευδεπίγραφων πολιτευμάτων δὲν δίνουν ποτὲ τίποτε στὴν πολιτικὴ πρόοδο καὶ ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως αὐτὸ πὺν δίνει τὴν ὠθηση πρὸς τὰ ἐμπρός, αὐτὸ δὲν τὸ εἶπε κανεὶς –ἴσως διότι ἐλάχιστοι νὰ εἶναι αὐτοὶ πὺν τὸ ἔχουν συνειδητοποιήσει. Καὶ ὁ «Δ» δὲν πρόκειται τώρα, μετὰ 26 χρόνια ζωῆς, στὰ ὁποῖα τὸ σύνολο σχεδὸν τοῦ λόγου του καλύφθηκε ἀπὸ **τὴν ἀνάδειξη τῆς πολιτικῆς ἀξίας τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τὴν πολιτικὴ ἄρνηση τῶν «φανακῶν» τοῦ Πολιτισμοῦ (ὅπως ἡ γελοιογραφία «Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμός» στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα)** νὰ κατρακυλίσῃ σὲ αὐταπάτες καὶ νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τῆς ὑπαρξῆς του ὡς διαφωτιστικὸ βήματος, πὺν δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν –ὅσο κι ἂν διαρκέσῃ– ὠθηση διὰ τοῦ λόγου σὲ μία χωρὶς φόβο καὶ παραμορφώσεις –ἀνείπωτη ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἐπίσημα χεῖλη τῆς Ρωμοσύνης– θέαση τοῦ πολιτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ γίνεσθαι.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Μία «συνταγή» για την εκμάθηση της αρχαίας Έλληνικής

Άγαπητοί μου,
Στὸ τεύχος Μαΐου στὴν ἐπιστολή της ἡ Προμηθέα κάνει λόγο γιὰ μία «συνταγή», ὅπως τὴν ἀναφέρει, τὴν ὁποία τῆς προτείνετε πρὸς ἐκμάθηση τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς χωρὶς δασκάλους. Μήπως, σὰς παρακαλῶ, θὰ μπορούσα νὰ γί-

νω γνώστης αὐτῆς τῆς «συνταγῆς», ἀρχίζοντας μία προσπάθεια ἐκμάθησης τῆς πατρῶας ἡμῶν γλώσσας;

Μετὰ τιμῆς
Κώστας Βήττας
Κοζάνη

Σημ. «Δ»: Ἐπiléξετε δύο-τρία βιβλία κλασικῶν μὲ προσιτὴ γλῶσσα (π.χ. Διόδωρου, Ἀπολλόδωρου, Πλούταρχου, Ξενοφῶντα κ.ἄ.), ἐὰν εἶναι δυνατόν σὲ ἑκδοσὴ, ποὺ νὰ μὴν παραθέτῃ τὰ κείμενα καὶ σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοσιν. Ἐὰν διαβάσετε προσεκτικὰ 5-10 σελίδες, θὰ διαπιστώσετε, ὅτι θὰ ἀρχίσετε νὰ παίρνετε μιὰ ἰδέα γιὰ τὸ τί ἀναφέρει τὸ κείμενο, δεδομένου ὅτι πλεῖστες ἀρχαῖες λέξεις εἶναι κοινὲς μὲ ἀντίστοιχες σημερινές. Ἐὰν συνεχίσετε μέχρι τῆς 20-30 σελίδας, θὰ ἀντιληφθῇτε ἀκόμα περισσότερα. Ἐὰν δὲν ἀπογοητευθῇτε κι ἐπιμείνετε φθάνοντας τῆς 50-100 σελίδας θὰ καταλάβετε ἀκόμα περισσότερα πλὴν ὠρισμένων ἀκαταλήπτων λέξεων, γιὰ τίς ὁποῖες θὰ πρέπει νὰ προσφύγετε σὲ κάποιο καλὸ λεξικὸ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Ἐὰν δὲν τὰ παρατήσετε, στῆς 200-250 σελίδας θὰ ἔχετε κατανοήσει ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ κειμένου, ἐνῶ ἐὰν φθάσετε στῆς 500 σελίδες, θὰ διαπιστώσετε πὼς θὰ τὸ κατανοῖτε σχεδὸν πλήρως.

Ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὰ παραπάνω εἶναι:

1. Νὰ ἔχετε ἤδη κάποια γλωσσικὴ παιδεία.
2. Νὰ διαθέτετε ἕνα καλὸ Λεξικὸ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς (π.χ. Lidell Scott, Σταματάκου κ.ἄ.).
3. Πάνω ἀπ' ὅλα νὰ εἴσθε ὠπλισμένοι μὲ ὑπομονὴ κι ἐπιμονή.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΗΣ

Κύριε διευθυντὰ καὶ συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ»,

Θλίψη, ἀπογοήτευση, ἀγανάκτηση, θυμὸς, ὀργή, τὰ ἔνιωσα ὅλα. Ἡ ἀηδία ὅμως στάθηκε κυρίαρχο συναίσθημα κατὰ τὴν πρόσφατη διαμονή μου στὴν Ελλάδα. Ἀηδία γενικῶς ἀπέναντι στὸ «σύστημα» ἀλλὰ καὶ εἰδικῶς ἀπέναντι στὴν «χαμαιλέοντια συννομοταξία» τῶν δημοσιογράφων τοῦ. Ἡ ὑποκρισία καὶ ὁ σκοπιμὸς χειρισμοὶς τῶν νοημάτων καὶ τοῦ πνεύματος τῶν συζητήσεων πρὸς καλουπωμένες κατευθύνσεις ἦταν κάτι παραπάνω ἀπὸ ἐμφανές. Προσπάθησα νὰ ἐπικοινωνήσω τηλεφωνικῶς μὲ τηλεοπτικοὺς καὶ ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ διατυπώσω τὴν γνώμη μου γιὰ τὰ πρόσφατα γεγονότα, ποὺ ἄλλαξαν τὸν γεωφυσικὸ χάρτη τῆς Ελλάδος καὶ συγκροούσθηκα μὲ τοίχους ἀπὸ τοῦβλα καὶ στουρνάρια. Ἔστειλα κάποια μηνύματα σὲ αὐτοὺς, ποὺ διατυμπάνιζαν ὅτι θὰ τὰ διαβάσουν ὅλα (ἐκτὸς τῶν ὑβριστικῶν), ἀλλὰ μάταια. Οἱ μέσῳ ραδιοκυμάτων ἐκπεμπόμενες ἀπόψεις ἦταν ἀπολύτως φιλτραρισμένες.

Οἱ τρόποι καὶ τὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιτυγχάνεται κάτι τέτοιο, εἶναι ἡ ἐλεγχόμενη παι-

Ἡ Διανόηση τῆς θαυματοποιίας;

Κύριε διευθυντά,

«Ἀδελφοί μου, ἔμαθα πὼς μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ δὲν εἶσθε Ἕλληνες, δὲν εἶσθε ἄσεβεις, αἵρετικοί, ἄθεοι, ἀλλ' εἶσθε ὁρθόδοξοι χριστιανοί...» (Κοσμά Αἰτωλοῦ, Διδαχαί, Βίος, Ἀκολουθία, ἔκδ. Ἀρχιμανδρίτου Α. Ν. Καντιώτου 1959, σ. 59.)

Τὰ παραπάνω ὡς ἀπάντηση στοὺς διάφορους «κατάπληκτους» καὶ ὠρηγισμένους, πανεπιστημιακοὺς καὶ μὴ, ποὺ στὰ δελτία εἰδήσεων (κ. Ζουράρις) ἢ στὸν ἔντυπο Τύπο (ἐφημ. «Ἀξία», 10.03.2007, Δ. Β. Κόκκινος, ἐπίτ. Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου) μὲ ἀφορμὴ τὴ συζήτηση γύρω ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Στ' Δημοτικοῦ θεωροῦν παραποίηση τῆς Ἱστορίας τὸ ὅτι δὲν ἀναφέρεται ὅτι ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς ἦταν ἱερομόναχος. Ἀλλὰ ἀναφέρει κανεὶς ὅτι π.χ. ὁ Κοραῖς ἦταν γιατρός; Πράγματι ὁ Κοσμάς ἦταν ἱερομόναχος. Ὁ σκοπὸς του ἦταν νὰ φτείαξῃ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἢ ἀνθελληνικὰ κατηχητήρια; Μοναχὸς ἦταν σὲ κάποιον διάστημα τῆς ζωῆς του καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ γένους Θεόφιλος Καΐρης. Μήπως εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὴ παράλειψη ἢ μὴ ἀναφορά του καὶ τὸ σκληρὸ τέλος του; Σὰν ἀπλὸς πολίτης ἀναρωτιέμαι, τί εἶναι πῶς ἐπικίνδυνον; Νὰ μὴν ἀναφέρονται στὰ σχολικὰ βιβλία ἀποδεδειγμένα ψεῦδη («Λάβαρο Ἀγ. Λαύρας», «κρυφὰ σχολεῖα») ἢ ὅλοι αὐτοὶ οἱ «ἐγκριτοὶ τιτλοῦχοι», ποὺ εἴτε ἡ ἡμιμάθειά τους εἴτε ὁ ἐγκλεισμός τους σὲ κομματικὲς καὶ θρησκευτικὲς στρουγγ-

κὲς τοὺς ἀφαιρεῖ κάθε ἀντικειμενικότητα καὶ τοὺς κάνει διχαστικούς, νὰ τὰ διδάσκουν στὰ παιδιά μας;

Πάνω ἀπ' ὅλα, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Πατρίδα, τὸ προσωπικὸ συμφέρον καὶ ἡ καριέρα στὸ δημόσιο. Τέτοια δὲν ὑπάρχει, ἂν δὲν ἔχῃς καλὲς σχέσεις μὲ τὸν συγκυβερνήτη τοῦ τόπου, τὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησία.

Πρόσφατα εἶδαμε τὸ μένος ἐναντίον τοῦ ναυάρχου κ. Ἀντωνιάδη καὶ τὴν πρόταση τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς κ. Σούρλα νὰ τοῦ ἀφαιρεθῇ ὁ τίτλος του. (Τίτλος ποὺ κατακτήθηκε μὲ προσπάθειες μιᾶς ζωῆς.) Βασικὸ τους ἐπιχείρημα, γιατί δὲ μίλαγε πρὶν καὶ μίλησε μετὰ τὴν ἀποστράτευσή του. Μὰ ἂν μίλαγε πρὶν, θὰ τοῦ ἀφαιροῦσαν κάθε δυνατότητα ἐξέλιξης καὶ προόδου. Θὰ τοῦ στεροῦσαν κάθε δυνατότητα νὰ κἀνῃ αὐτὸ ποὺ ἀγαποῦσε καὶ στὸ ὅποιο ἦταν ὁ καλύτερος στὴν σειρὰ του, πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδας μας.

Καὶ ἐνῷ εἶχα σκοπὸ νὰ τελειώσω τὰ σχόλια, ἤρθε στὸ μυαλό μου ἡ μορφὴ ἐνὸς μητροπολίτη σὲ τηλεοπτικὸ σταθμὸ νὰ διαλαλῇ, ὅτι, ἀφοῦ τὸ λέει ὁ κ. Γιαμαρέλος (ἐπίτιμος πρόεδρος ἱατροδικαστῶν) καὶ ὁ κ. Κουτσάφτης (πρόεδρος ἱατροδικαστῶν), ὁ λόγος ὅποιοιδήποτε ἄλλου περισσεύει. Γιὰ ποῖο θέμα; Οἱ ὡς ἄνω «ἐγκριτοὶ τιτλοῦχοι» πιστοποιοῦσαν θαῦμα στὸ σκῆνωμα τοῦ Βησσαρίωνα. Ἡμιμάθεια ἢ χατήρι στὴ θρησκευτικὴ στρουγγκα; Σὲ ποιά πολιτισμένη χώρα

δεῖα, ποὺ διαπλάθει ἀνθρώπους κακοήθεις, ἀσυνείδητους, χωρὶς σεβασμὸ στὴν Φύση, στὰ ζῶα, στὰ δένδρα καὶ ἡ διάχυτὴ τρομοκρατικὴ σὲ ὅποιον διανοηθῇ νὰ ἐκφράσῃ ὅτιδήποτε δὲν συμβαδίζει μὲ τὴν καθεστηκυῖα ἄποψη περὶ «δημοκρατίας» καὶ «δικαίου».

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν εἶναι μόνος του σὲ αὐτὴν τὴν χαλεπὴ θέση. (Λόγω τῆς ἐργασίας μου ταξιδεύω ἀρκετὰ, εἰδικῶς στὴν Εὐρώπη, καὶ ἔχω δεῖ «ἀρκετὰ καὶ θαυμαστά».) Ὅπως διαφαίνεται ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ πλανήτη βρίσκονται ἢ θὰ βρεθοῦν συντόμως σὲ ἀνάλογη θέση. Εἰδικῶς οἱ χώρες τῆς νοτίου Εὐρώπης καὶ τῶν Βαλκανίων (Πορτογαλία, Ισπανία, Γαλλία, Ἰταλία, Ἀλβανία, Σερβία, Κροατία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη) δέχονται τεράστια πλήγματα. Μέχρι καὶ τὰ Κανάρια νησιὰ γνώρισαν τὴν «ξεστασιά» τῶν φλεγόμενων δασῶν. Καὶ ὅπου τὰ δάση δὲν καίγονται, ἀποψιλώνονται ὅπως στὸν Ἀμαζόνιο, ὅπου κάθε χρόνον δασικὴ ἔκταση ἴση μὲ τὸ ἐμβαδὸν τῆς Ἑλλάδος μετατρέπεται σὲ ντουλάπια κουζίνας, ἐπιπλα καὶ διαφημιστικὰ φυλλάδια. Ὑπάρχουν πανύψηλα δένδρα μὲ ὕψος ποὺ ξεπερνᾷ τὰ 70-80 μέτρα, κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ ὅποια χρειάζεται τὸ λιγώτερο 700 χρόνια, γιὰ νὰ μεγαλώσῃ. Ποιὸς ἔχει δώσει τὸ ἐγκληματικὸ δικαίωμα, ὥστε κάποιον νὰ καταστρέφουν σὲ μερικὰ λεπτὰ αὐτό, ποὺ ἡ Φύση χρειάστηκε τόσα χρόνια νὰ μᾶς προσφέρει; Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μοναδικὸ ὄν στὸν πλανήτη, τὸ ὁποῖο, ἐνῷ πρακτικὰ

ιατροδικαστὲς πιστοποιοῦν θαύματα σὲ σκηνώματα, καὶ καμμία ἀρχὴ δὲν διαμαρτύρεται; Ποιὰ πολιτισμένη χώρα στηρίζει τὸ μέλλον καὶ τὴν ἐκπαίδευση τῆς νεολαίας της στὴν ἰουδαϊκὴ θρησκεία καὶ ὄχι στὸν ὀρθό λόγο, τὴν ἔρευνα καὶ τὴν μαθηματικὴ ἀπόδειξη, ἔτσι ὅπως τὴν ὥρισαν οἱ πρόγονοί μας;

Νομίζω, ἦρθε ἡ ὥρα νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ δουλειὰ ποὺ κάνετε καὶ τὴν προσήλωσή σας στὴν ἀλήθεια. Τέλος θὰ ἤθελα τὴν βοήθειά σας. Ψάχνω, ἀλλὰ δυσκολεύομαι νὰ

βρῶ ἐγκριτὴ βιβλιογραφία, γιὰ τὸ πῶς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ξαναπῆρε τὸ κατασυκοφαντημένο ὄνομα Ἑλλήνες μετὰ τὸ 1821. Δὲν ξέρω, ἀν ὁ «Δαυλός» ἔχει ἀσχοληθῇ μὲ τὸ θέμα καὶ σὲ ποιά τεύχη.

Ὑποδείξτε μου σχετικὴ βιβλιογραφία.

Γιὰ νὰ μαθαίνουμε κι ἐμεῖς καὶ νὰ μεταφέρουμε στὰ παιδιὰ μας.

Μὲ τιμὴ
Τσίγκας Γ. Θανάσης
Μαθηματικός, Μαρούσι

Σημ. «Δ»: Γιὰ τὴν νεκρανάσταση τῆς ὀνομασίας «Ἑλλήνες» βλ. «Δύο ἐκρηκτικὲς λέξεις», «Δ», τ. 300.

Ἑκκλησία: Μὲ ἀπειλὴ ἀφορισμοῦ ἰδιοποιεῖται τὸ χρῆμα πυρόπληκτων

Κύριε διευθυντά,

Μοῦ ἔφτασε μία καταγγελία κατοίκων τοῦ χωριοῦ Γκρέκα, ποὺ κήκε ἓνα μεγάλο μέρος του κατὰ τὶς φονικὲς φωτιὲς τοῦ Αὐγούστου. Κάτοικοι ὠργισμένοι ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐκφοβισμένοι, γιὰ νὰ βγοῦν δημόσια νὰ τὸ καταγγείλουν, μὰς εἶπαν, ὅτι ὁ Δῆμος Μενιδίου ἀπέστειλε βοήθεια 100.000 εὐρὼ γιὰ τοὺς πυρόπληκτους, ὅπου εἶτε ὅλο τὸ ποσὸ εἶτε τὸ μισὸ τὸ ἐμπιστεύτηκε, πρὸς διάθεση στοὺς ἔχοντες πραγματικὴ ἀνάγκη, εἰς τὸν παπὰ τοῦ χωριοῦ. Ὁ παπᾶς εἶπε στὴν ἀρχὴ πρὸς τοὺς κατοίκους, ὅτι θὰ παρακρατηθῇ τὸ ποσὸ γιὰ τὸ ξαναχτίσιμο τῆς ἐκκλησίας ποὺ κήκε ὁλοσχερῶς (παρ' ὅλο ποὺ καὶ ἀπὸ τὴν Γερμανία ὑπάρχει προσφορά 500.000 εὐρὼ γιὰ τὴν ἐκκλησία, καὶ τὶς προηγούμενες ἡμέρες πέρασαν

ἓνας Γερμανὸς καὶ ἓνας Κύπριος καὶ εἶπαν, ὅτι μποροῦν νὰ ἀναλάβουν μὲ δικὰ τους ἔξοδα τὸ χτίσιμο). Οἱ κάτοικοι ἀντέδρασαν καὶ ὡς μέσον ἐκφοβισμοῦ τοὺς, γιὰ νὰ μὴν τὸν καταγγείλουν, ὁ παπᾶς ἀνακοίνωσε, ὅτι ὅποιος τὸν καταγγέλλῃ θὰ τύχῃ... ἀφορισμοῦ. Τώρα οἱ κάτοικοι φοβοῦνται ἐπὶ πλεονάζοντες νὰ τὸ καταγγείλουν καὶ νιώθουν παγιδευμένοι καὶ ἀνίσχυροι νὰ διεκδικήσουν αὐτά, τὰ ὁποῖα μὲ μεγάλη γενναιοδωρία τοὺς προσέφερε ὁ Δῆμος Μενιδίου. Εἶναι ἀπαράδεκτο, φρικτὸ καὶ ἀναίσχυντο νὰ συμβαίνει αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἢ κατάφωρη παραβίαση τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, διότι καὶ ἐπιχειρεῖται φήμιση καὶ ὑπάρχει κατάχρηση χρήματος καὶ ἐπιπλέον γίνεται χρῆσις ἀθέμιτων μέσων θρησκευτικοῦ χαρακτῆρα.

δὲν ἔχει κανέναν ἐχθρό, ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνον ἐχθρὸ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα, ἔμβια καὶ μῆ.

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἐπιθυμοῦν κάτι τέτοιο ἀλλὰ καὶ ποιοὶ τὸ διαπράττουν, θὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς: Κάθε πράξη προϋποθέτει αἰτία καὶ σκέψη, προϋποθέτει ὑπόβαθρο γνωσιολογικὸ καὶ ἰδεολογικὸ, προϋποθέτει ἠθικὸ κίνητρο. Ἐχομε λοιπὸν τὴν ἠθικὴ αὐτοργία ἀλλὰ καὶ τὴν φυσικὴ. Ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἠθικὴ πλευρὰ τοῦ ζητήματος, τὰ πράγματα εἶναι σχετικῶς ἀπλά.

Ποιὸς κατέχει τὴν ἡγετικὴ καὶ προνομιούχο θέση (μετὰ ὑπερηφάνειας μάλιστα) ἰδεολογικοῦ ἐμβολιασμοῦ στὶς κοινωνίες καὶ τοὺς λαούς; Ποιὸς διαμορφώνει συνειδήσεις; Ποιὸς διδάσκει ἥθος στὰ σχολεῖα; Κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τὸ βιβλικὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ παγκοσμίως τὴν μοναδικὴν περίπτωσι «ἰδεολογικοῦ», «φιλοσοφικοῦ», «θρησκευτικοῦ» συστήματος πλήρους ἀγνωμοσύνης πρὸς τὴν Φύση. Οὔτε ἡ ἑλληνικὴ κοσμοθέσις οὔτε ἡ κινεζικὴ φιλοσοφία οὔτε ἡ ἰαπωνέζικη ἢ ἰνδικὴ κουλτοῦρα οὔτε τὸ ἥθος τῶν Ἀμερικανῶν ἐρυθροδέρμων ἢ τῶν ἰθαγενῶν τῆς Αὐστραλίας ἢ τῶν Ἑσκιμῶν ἱστορικῶς ἔχει ἀποτελέσει ποτὲ ἢ μπορεῖ νὰ ἀποτελῇ δυννητικὸ ἠθικὸ αὐτοργὸ τόσο μεγάλων ἐγκλημάτων. Πρὸς τὸ παρὸν λοιπὸν καὶ μέχρι νεωτέρας τὸ βιβλικὸ πνεῦμα καὶ οἱ ὑποστηρικτὲς του ἀποτελοῦν τὸν Νο1 δυννητικὸ ἠθικὸ αὐτοργὸ γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Όλοι, όσοι έχουμε την στοιχειώδη ευσυνειδησία να διαμαρτυρηθούμε ακόμη και μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για αυτήν την απαράδεκτη κατάσταση, όπου η Έκκλησία της Ελλάδος, έχοντας τεράστια περιουσία σε χρήμα και γη, δεν διαθέτει ούτε ένα ευρώ ακόμη και για την ανακατασκευή των εκκλησιών που κά-

ηκαν, δεσμεύει μέσω των ιερέων που έχει προσλάβει τις δωρεές των απανταχού Ελλήνων (και νως κλέβει) και επιτρέπει την ψυχολογική βία δια μέσου της θρησκείας, για να αποκρύψει τις πομπές της.

Με τιμή
Γάσων Σχίζας

Ο χαρακτήρας του καλλιτέχνη και η ποιότητα του έργου του

Άγαπητέ κ. Λάμπρου,

Είμαι, όπως ξέρετε, συνδρομητής και βέβαια αναγνώστης του περιοδικού σας, που κάθε φορά περιμένω ανυπόμονα την έλευσή του. Διαβάζω πάντοτε και τα άρθρα της κ. Ταξιαρχούλας Λαδά και τα βρίσκω πολύ ενδιαφέροντα. Όμως αυτό που δημοσιεύτηκε στο τεύχος υπ. αριθ. 305 αποτέλεσε για μένα μια δυσάρεστη έκπληξη. Το άρθρο ήταν σαφώς διαφημιστικό, οι απόψεις που διέτυπωνε ο συνεντευξιαζόμενος περί αναρχίας, μη καλουπιών κ.ά. δεν συζητούνται. Αφήνω τα περί Άνωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, στην οποία «μπήκε άνευ εξέτασεων». Πράγματι υπάρχει ένας νόμος από την εποχή του Ίακωβίδη, που επιτρέπει σε νέους, όταν στερούνται επαρκών γραμματικών γνώσεων, να εισάγονται άνευ εξέτασεων, εάν χαρακτηρισθούν ως «ταλέντα». Δεν μās είπε όμως, αν φοίτησε, σε ποιο έργαστήριο, τότε και αν πήρε δίπλωμα. Το έργο που δημοσιεύεται είναι σαφώς ερασιτεχνικό, άρα δεν έκανε σπουδές. Ένφ ισχυρίζεται ότι έχει φήμη παγκοσμίως ίση με του Πικάσο

και του Σαγκάλ, ούτε καν αναφέρεται στο λεξικό των Ελλήνων ζωγράφων που εξέδωσε η «Μέλισσα».

Συμβαίνει να γνωρίζω -άρκετα καλά- την Ιστορία της Τέχνης. Δεν υπάρχει αντίστοιχη δήλωση των προαναφερθέντων καλλιτεχνών, που να λέη ότι έχουν την ίδια φήμη με τον έν Μυτιλήνη συνάδελφό τους. Προφανώς δεν είναι μέλος του συλλογικού μας όργάνου, του Έπιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος. Λέει ότι «δεν έχει έπαρση, γιατί θεωρεί φυσικό τδ να περιλαμβάνεται στον κατάλογο των μεγάλων ζωγράφων του κόσμου». Λίγη σεμνότητας δεν βλάπτει. Αυτή η χώρα έχει βγάλει μεγάλους ζωγράφους όπως ο Κ. Παρθένος, ο Γιάννης Σταυρόπουλος, ο Άλέκος Κοντόπουλος και άλλους μεταγενέστερους, που έχουν άξία, σπουδές και σημαντικό έργο. Κανείς τους δεν μίλησε με τέτοια έπαρση.

Η έπαρση αυτή συνιστά «ύβριν» με την αρχαία ελληνική σημασία του όρου. Χτυπητό παράδειγμα ο Κασανεύς, ένας από τους «έπτα έπι

Μήπως θα πρέπει να αρχίσουν κάποια στιγμή να κατατίθενται ομαδικές μηνύσεις για άποσύρση του συγκεκριμένου βιβλίου ως επικινδύνου για την δημόσια ασφάλεια;

Όσον αφορά τώρα στους φωνισμούς αυτούργους του θέματος. Έδω υπάρχουν διαβαθμίσεις. Μπορεί να είναι κάποιος κακομοίρης πεινασμένος από κάποια υπό ανάπτυξη χώρα, που του έδωσαν ένα χαρτζηλίκι, για να βάλη φωτιά, μπορεί να είναι κάποιος άλλος ασυνείδητος οίασδήποτε εθνικότητας, που καθοδηγείται από διαφόρων λόγων συμφέροντα, επιχειρηματιών, οργαώσεων, υπηρεσιών ή οτιδήποτε άλλο. Και τδ ερώτημα είναι απλό. Τόσο δύσκολο είναι, με όλα τα συστήματα παρακολούθησης που διαθέτουν, να συλλάβουν έστω και έναν, από τον οποίο θα αποκαλυφθή ή άλυσίδα των πραγματικά υπευθύνων; Ναί, θα απαντούσα τόσο δύσκολο, γιατί τότε θα κατέρρεε όλο τδ σύστημά τους, τδ οποίο με «κόπο» έχουν φτιάξει, αποκαλύπτοντας την αλήθεια, την οποία τόσο πολύ φοβούνται. Αναρωτιέμαι αλήθεια, όλοι αυτοί δεν σκέπτονται ότι και οι ίδιοι καταστρέφονται μαζί με τδ περιβάλλον στο οποίο ανήκουν; Εκτός εάν ήδη έχουν σχέδιο διαφυγής προς άλλους πλανήτες και μās τδ αποκρύπτουν. Έχουν πόλιση δουλειά να κάνουν, ως καταστρέψουν και τδν Άρη και τήν Σελήνη και τδν Ήλιο έν τέλει να ήσυχάσουμε!

Άξίζει να μεταφέρω τδ παρακάτω μήνυμα: Τήν αρχή του λόγου με τδν οποίο ο έρυνθρό-

Θήβας» στρατηγούς, ὁ ὁποῖος ἀνεβασμένος στὰ τεῖχη, ἔτοιμος νὰ εἰσορμήσῃ, σταμάτησε καὶ εἶπε: «Ποῖός εἶμαι ἐγώ!» Ὁ κεραινὸς τοῦ Διὸς ἔδωσε τέλος στὴν ὕβρη. Δὲν λέω νὰ κεραινοβο-
ληθῇ ὁ ζωγράφος, ὅμως καλὸ εἶναι νὰ βγάλουμε

κάποια διδάγματα ἀπὸ τὸ μυθολογικὸ ἢ ιστορικὸ παρελθὸν μας.

Μετὰ τιμὴν
Τάκης Παρλαβάντζας
Ζωγράφος-γλύπτης

Σημείωση «Δ»: Φρονοῦμε ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία κρίνεται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀπὸ τὴν αἰσθητικὴ ἀξία της, τὸ κάλλος, τὸ ὥραϊο ἀλλὰ καὶ τὸ πνευματικὸ μήνυμα τοῦ δημιουργήματος. Ὁ κ. Παρλαβάντζας ἐλάχιστα ἢ καθόλου δὲν ἀσχολεῖται στὴν ἐπιστολὴ του μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτά, τὰ μό-
να ποὺ ἀξιώνουν ἢ ἀπαξιώνουν κάθε ἔργο τέχνης. Πιθανῶς τοῦτο νὰ ὀφείλεται στὸ ὅτι δὲν γνω-
ρίζει τὸ ἔργο τοῦ κρινόμενου. Ἡ ἔπαρση, οἱ ὁποῖες ἄλλες ἀδυναμίες ἢ οἱ πολιτικὲς ἢ ἰδεολογικὲς
ὑποκειμενικὲς ἀπόψεις ἐνὸς δημιουργοῦ ἀναφέρονται στὸν χαρακτήρα του, ὅπως ἡ φοίτησίν του
σὲ διάφορες σχολὲς ἢ ἡ συμμετοχὴ του ὡς μέλους σὲ κάποιο συλλογικὸ ὄργανο, καὶ σὲ τίς πεποι-
θήσεις του· καὶ οὔτε εἶναι οὔτε ὑπῆρξαν ποτὲ κριτήρια ἀξιολόγησιν τῆς καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς
του. Ἀντίθετα, ἂν ὑπῆρξαν κάποτε (σὲ σκοτεινὲς πάντοτε ἐποχὲς πολιτικῆς ἢ θρησκευτικῆς ἀπολυταρ-
χίας), ἀποτέλεσαν ὁπωσδήποτε τροχοπέδη ἢ ἔκτροπὴ στὴν ἐλεύθερη καλλιτεχνικὴ δημιουργία. Δι-
μοσιεύσαμε ὅμως τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ διακεκριμένου ζωγράφου καὶ γλύπτη κ. Τ.Π. μὲ τὴν προσ-
δοκία, ὅτι ἡ δημοσιότητα αὐτὴ ἴσως ἀποτελέσῃ ἀφετηρία γιὰ περαιτέρω οὐσιαστικώτερη συζήτηση
ἢ κριτικὴ μὲ οὐσιαστικὸ (=καλλιτεχνικὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου) περιεχόμενο. **Δ.Ι.Α.**

Ἡ Ἐκκλησία διεκδικεῖ στρατόπεδο βάσει ὀθωμανικῶν ἐγγράφων

Ἀγαπητὲ Δανιέ,

Τὸ στρατόπεδο, ὅπου βρίσκεται ἡ Ἀνωτάτη
Διακλαδικὴ Σχολὴ Πολέμου στὴ Θεσσαλονίκη,
διεκδικεῖ ἡ Ἐκκλησία. Τὸ ἀπίστευτο εἶναι, ὅτι
οἱ ἐκκλησιαστικὲς διεκδικήσεις βασιζοῦνται σὲ
ὀθωμανικὰ ἐγγράφα, βάσει τῶν ὁποίων ὁ χῶρος
εἶχε παραχωρηθῇ στὴν Ἐκκλησίᾳ πρὶν τὸ 1821.

Παρὰ τὸ προφανῶς παράλογο τῆς ὑπόθεσης
οἱ διεκδικήσεις φαίνεται νὰ καταλήγουν σὲ συμ-

βιβαστικὴ πρόταση, καθ' ὅσον ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλ-
ληνικὸς Στρατὸς δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ἀντίρρηση
εἴτε νὰ ἀποζημιώσῃ τὴν Ἐκκλησίᾳ εἴτε νὰ τῆς
παραχωρήσῃ σὲ ἀντάλλαγμα ἔκταση παλαιοῦ
στρατοπέδου στὸ Πανόραμα, μὴ ἀπὸ τίς ἀκρι-
βώτερες περιοχὲς τῆς Θεσσαλονίκης.

Μετὰ τιμῆς

Κ.Α.

Στρατιωτικὸς

δεσμός ἀρχηγὸς Ζιτλ ἀπευθύνεται στὸν πρόεδρο τῶν Η.Π.Α. Φραγκλῖνο Πίρς (1853-1857):
«Ὁ μεγάλος λευκὸς ἀρχηγὸς τῆς Οὐάσιγκτον θέλει ν' ἀγοράσῃ τὴ γῆ μας. Συννοθεύει τὸ
μήνυμά του μὲ λόγια καλῆς θέλησης καὶ φιλίας. Αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐγενικὸ ἀπὸ μέρους του,
ἂν καὶ ξέροῦμε, ὅτι τὴν φιλία μας δὲν τὴ χρειάζεται καθόλου, θὰ μελετήσουμε ὅμως τὴν
πρότασή του, γιατί ξέροῦμε ὅτι, ἂν δὲν τοῦ πωλήσουμε τὴ γῆ μας, μπορεῖ νὰ ἔρθῃ νὰ τὴν
πάρῃ μὲ τὰ ὄπλα. Ἀλλὰ πῶς μπορούμε νὰ πωλήσουμε τὸν οὐρανὸ ἢ τὴν ξεστασιά τῆς γῆς;
Δὲν εἶναι ἰδιοκτησία μας τὸ δροσοφτερούγισμα τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ τρεμολάμισμα τοῦ
νεροῦ. Ἡ κάθε γωνιὰ τούτης τῆς γῆς εἶναι γιὰ μᾶς ἱερή. Ἡ κάθε ἀστραφτερὴ βελόνα τοῦ
ἔλατου, τὸ κάθε συννεφάκι τῆς οὐρανίας, ποὺ κρύβεται μέσα στὰ σκοτάδια τοῦ δάσους, τὸ
κάθε ξέφωτο, τὸ κάθε βούισμα τοῦ ἐντόμου λογιάζονται ἱερὰ στὴ σκέψη τοῦ λαοῦ μας.»

Δὲν εἶναι νὰ ἀπορῇ κανεὶς λοιπόν, γιατί οἱ κομιστὲς τοῦ «πολιτισμοῦ» καὶ τῆς «θρη-
σκείας τῆς ἀγάπης» στὴν Ἀμερικὴ φρόντισαν νὰ τὴν ἐκκαθαρίσουν ἀπὸ τοὺς γηγενεῖς
κατοίκους της.

Μετὰ τιμῆς
Ἀλέξανδρος Φιλίππου
Ἀθήνα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

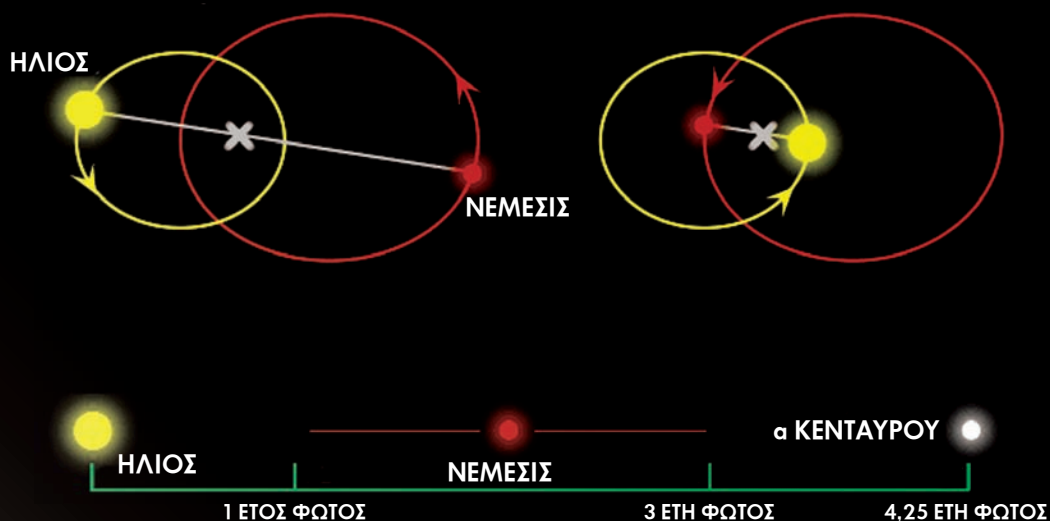
Ο ΝΕΟΣ ΗΛΙΟΣ «ΝΕΜΕΣΙΣ» ...ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ

Προσέγγιση τῆς οἰκοῦλογικῆς ἀπειλῆς
μὲ τὴν βοήθεια τῆς Ἀστροφυσικῆς

γήινος «θερμοστάτης» εἶναι ἓνα πολὺ εὐαίσθητο ὄργανο. Μεταξὺ τῶν συνθηκῶν ζωῆς τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτη μας καὶ τῶν συνθηκῶν θανάτου ἡ ἀπόσταση εἶναι πολὺ μικρὴ. ἤδη μιὰ μικρὴ ἀπόκλιση στὶς δυναμικὲς διαδικασίες, ποὺ ἔκαναν τὸν πλανήτη ἔτσι ποὺ τὸν γνωρίζουμε, μπορεῖ νὰ ἔχη τέτοιες ἐπιδράσεις στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ κατ' ἐπέκταση στὶς κλιματολογικὲς καταστάσεις ποὺ σήμερα ἐπικρατοῦν, ποὺ οὔτε κ'ἂν μπορούμε νὰ τὶς φαντασθοῦμε. Λόγω τῆς ἄγνοιάς μας γιὰ τὴν ἰσορροπία τῶν παραγόντων στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τῶν ἀλληλοεπιδράσεών τους, ποὺ ρυθμίζουν τὶς κλιματολογικὲς καταστάσεις, ζοῦμε πράγματι ἐπικίνδυνα. Ἀκόμη δὲν «γνωρίζουμε» πολλὰ πράγματα ἢ πιστεύουμε ὅτι «γνωρίζουμε» γιὰ τοὺς μηχανισμούς, ποὺ μποροῦν νὰ ἐπιδράσουν πολὺ γρήγορα στὸ «θερμόμετρο» τῆς Γῆς, δηλαδὴ δὲν γνωρίζουμε, ποιά κατάσταση στὸ μέλλον εἶναι ἡ πιθανώτερη

- ❶ μιὰ ἐποχὴ θανατηφόρου ψύχους,
- ❷ ἢ μιὰ ἐποχὴ θανατηφόρου καύσωνα;

Ἡ τροχιά τῆς Νεμέσεως. Ἀριστερὰ στοὺς μέγιστο τῆς ἀπόστασής της ἀπὸ τὸν ἥλιο (3 ἔτη φωτός) καὶ δεξιὰ στοὺς ἐλάχιστο (1 ἔτος φωτός). Οἱ κοντινότεροί μας ἀστέρες εἶναι τὸ ἀστρικό σύστημα τοῦ Ἄλφα τοῦ Κενταύρου (4,25 ἔτη φωτός). Στὴν κλίμακα δὲν μπορεῖ νὰ ἀπεικονισθῇ οὔτε καὶ ὁ Πλούτων τοῦ Ἡλιακοῦ μας συστήματος λόγω τῆς μικρῆς σχετικῆς ἀπόστασής του ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Δύο ομάδες ἐρευνητῶν ὑποστήριξαν τὸ 1984, ὅτι τὸ «ἀδερφικό» ἀστὲρ τοῦ ἥλιου μας μὲ τὸ ὄνομα Νέμεσις*, ποὺ ἔχει μᾶζα τὸ 1/10 τῆς μᾶζας τοῦ ἥλιου μας, κινεῖται ἐπὶ μιᾶς τροχιάς, ποὺ ὁλοκληρώνει κάθε 26 ἑκατομμύρια χρόνια. Οἱ παλαιοντολόγοι διαπίστωσαν, ὅτι κατὰ τὴν διάρκεια τῶν τελευταίων 250 ἑκατομμυρίων χρόνων μὲ ἐκπληκτικὴ συχνότητα λαμβάνει χώρα κάθε 26 ἑκατομμύρια χρόνια μαζικός θάνατος ζῶντων ὁργανισμῶν. Ἡ Νέμεσις (τιμωρία) εἶναι θεὰ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας. Μεταξὺ τῶν πλανητῶν Ἄρη καὶ Δία ὑπάρχει, ὡς γνωστόν, ἡ ζώνη τῶν ἀστεροειδῶν, μετὰ τὸν πλανήτη Πλούτωνα, ἀκολουθεῖ ἡ ζώνη Κουΐπερ γεμάτη ἐπίσης μὲ ἀστεροειδεῖς καὶ ἡ ζώνη Ὕορτ γεμάτη μὲ κομήτες. Κατὰ τὴν πορεία τοῦ ἥλιου Νεμέσεως πλησίον τῶν ζωνῶν αὐτῶν δημιουργοῦνται ἀνωμαλίες βαρύτητας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐκτόπιση ἐνὸς «νέφους» περίπου ἐνὸς δισεκατομμυρίου ἀστεροειδῶν καὶ κομητῶν στοὺς Σύμπαν. Στατιστικῶς πιθανολογεῖται, ὅτι 10 ἕως 200 ἀπὸ τὰ σώματα αὐτὰ συγκρούονται μὲ τὴν Γῆ μὲ καταστροφικὲς συνέπειες σὺς ἐπικρατοῦσες κλιματολογικὲς συνθῆκες.

* Ἡ Νέμεσις (=ἀπονομή τοῦ ὀφειλομένου, ἐκ τοῦ νέμω) στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ ἀξιολογία ἀποτελεῖ τὴν τιμωρὸ τῆς ἀνθρώπινης οἵησης, τῆς ἀλαζονείας καὶ τῶν μεγάλων ἐγκλημάτων (Πινδάρου «Πυθιονικοί», 10.69, Αἰσχύλου Ἀπόσπασμα 244, Σοφοκλέους «Ἡλέκτρα», 792 κ.ά.). Στὸν Ἡσίοδο ἀναφέρεται ὡς κόρη τῆς Νυκτὸς («Θεογονία», 223) καὶ εἶναι ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Αἰδῶ («Ἔργα καὶ Ἡμέραι», 200). Ἡ Αἰδὼς (=ἐντροπή, συστολή), θεοτήτα συσχετίζεται μὲ τὶς τρεῖς Ὠρες, θυγατέρες τῆς Θέμιδος καὶ τοῦ Διὸς, Εὐνομία, Δίκη καὶ Εἰρήνη («Θεογονία», 902).

Σε κάθε σχετικὰ μορφωμένο ἄνθρωπο εἶναι γνωστό, ὅτι μεταβολές στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς μὲ σκόνη ἀπὸ ἡφαιστειακὲς ἐκρήξεις ἢ κοσμικὴ σκόνη, ποὺ ἐπιδρᾷ στὴν ἐκπεμπόμενη πρὸς τὴν Γῆ ἡλιακὴ ἀκτινοβολία, μποροῦν νὰ δημιουργήσουν κλιματολογικὲς μεταβολές καὶ κατ' ἐπέκταση μεγάλες καταστροφές. Οἱ ἡλιακὲς ἀκτίνες δὲν μποροῦν μὲ ἀντανάκλαση νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν αὕξηση τῆς θερμοκρασίας στὴν Γῆ.

Μετατοπίσεις τῶν γήινων πόλων

πλανήτης Γῆ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀλληλοδιαδοχικὰ κυκλικὰ στρώματα ὕλης. • Ἐναν ἐσωτερικὸ πυρῆνα, ποὺ κατὰ τὸ μεγαλύτερό του μέρος ἀποτελεῖται ἀπὸ στερεὸ σίδηρο (θερμοκρασίας περίπου 5.000 βαθμῶν Κελσίου), διαμέτρου περίπου 2.400 χιλιομέτρων. Ὁ πυρῆνας αὐτὸς περιστρέφεται προφανῶς γρηγορώτερα ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ πλανήτη. Ὑποτίθεται, ὅτι ἐδῶ ἔχει τὴν βάση του τὸ γήινο μαγνητικὸ πεδίο. • Ἐναν ἐξωτερικὸ πυρῆνα ἀπὸ λειωμένο σίδηρο καὶ νικέλιο (θερμοκρασίας 4.400 βαθμῶν Κελσίου), πλάτους 2.200 χιλιομέτρων. • Ἐνα ἐσωτερικὸ πέπλο ἀποτελούμενο ἀπὸ σταθερὸ καὶ καυτὸ πέτρωμα πάχους 22,5 χιλιομέτρων. Πρὸς τὰ ὅρια τοῦ ἐξωτερικοῦ πυρῆνα ἀναμειγνύονται ρευστοὶ σίδηρος καὶ νικέλιο μὲ λειωμένο πέτρωμα. • Ἐνα ἐξωτερικὸ πέπλο ἀποτελούμενο ἀπὸ σταθερὸ καὶ ψυχρὸ πέτρωμα πάχους 650 χιλιομέτρων. • Ἐναν φλοιὸ πάχους 48-60 χιλιομέτρων ἀποτελούμενο ἀπὸ 16 μεγάλες καὶ μερικὲς μικρὲς μετακινούμενες λιθοσφαιρικὲς πλάκες πετρωμάτων.

Τὸ πέπλο τῆς Γῆς μαζί μὲ τὸν φλοιὸ ἀποτελοῦν τὴν λιθόσφαιρα, ἡ ὁποία στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανὸ ἔχει πᾶχος κατὰ μέσο ὄρο 70 χιλιομέτρων καὶ στὶς ἡπείρους 150.

Ἡ μεγίστη πηγὴ θερμότητας, ἐὰν ἐξαιρέσουμε τὸν ἥλιο, εἶναι τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖο μεταφέρει πρὸς τὴν ἐπιφάνεια κάθε δευτερόλεπτο 1,5 μικροθερμίδες ἀνὰ τετραγωνικὸ ἑκατοστό. Ἡ θερμότητα αὕτῃ παράγεται ἀπὸ τὴν διάσπαση ραδιενεργῶν ἀτόμων, ποὺ ἦρθαν πρὶν 4,5 περίπου δισεκατομμύρια χρόνια ἀπὸ τὰ ἐνδοαστρικὰ νέφη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δημιουργήθηκαν ὁ ἥλιος καὶ οἱ πλανῆτες τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς θερμικῆς αὐτῆς ἐνέργειας ἀντανεκλάται στὸ Σύμπαν.

Ἡ θερμότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Γῆς ἐξασφαλίζει τὴν δραστηριότητα τῆς γήινης ἐπιφάνειας, ποὺ κάνει τὴν Γῆ κατοικήσιμη. Ὁ πλανήτης μας ὅμως χάνει συνεχῶς τὰ ἀποθέματά του σὲ ραδιενεργὰ στοιχεῖα, ποὺ σημαίνει ὅτι ἔχουμε συνεχῇ μείωση τῆς θερμότητας, ποὺ καταλήγει στὴν γήινη ἐπιφάνεια, μὲ ἀρνητικὲς συνέπειες στὶς κλιματολογικὲς συνθήκες ποὺ ἀκόμη ἐπικρατοῦν.

Μεταβολὲς τῆς Γῆς ἀπὸ ἀνθρώπινες δραστηριότητες

Ἡ ὑψηλὴ θερμοκρασίη ἐπιδροῦν καὶ θερμαίνουν τὶς θάλασσες καὶ ὁδηγοῦν στὴν τήξη τῶν πάγων τοῦ Βόρειου καὶ Νότιου Παγωμένου Ὠκεανοῦ. Ἡ κατάσταση αὕτῃ ὁδηγεῖ στὴν μετατόπιση τῆς εὐκράτου ζώνης πρὸς βορρᾶν. Ὑπὸ κανονικὲς συνθήκες τὸ 90 % τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀντανεκλάται ἀπὸ τὰ χιόνια τῶν πάγων τῶν πόλων. Μὲ τὴν τήξη ὅμως

Τὸ γνωστότερο ἱερὸ τῆς Νεμέσεως ἦταν στὴ Ραμνοῦντα τῆς Ἀττικῆς, τὸ ὁποῖο ἀνεγέρθηκε μετὰ τὴ νίκη τῶν Ἀθηναίων στὸν Μαραθῶνα (490 π.Χ.). Τὸ μάρμαρο –σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση– τὸ εἶχαν φέρει οἱ Πέρσες, γιὰ νὰ κατασκευάσουν μὲ αὐτὸ τὸ τρόπαιο τῆς νίκης τους μετὰ τὴν κατάληψη (ὅπως ἀλαζονικὰ προέβλεπαν) τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ τρομερὴ ὁμως ἦττα τους στὸ Μαραθῶνα ἐρμηνεύτηκε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες ὡς «νέμεσις», ὡς τιμωρία ἐπιβληθεῖσα στοὺς ἀλαζόνες εἰσβολεῖς.

Στὴν φωτογραφία φαίνεται ὅ,τι ἔχει ἀπομείνει ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς Νεμέσεως στὴ Ραμνοῦντα μετὰ τὴν ὁλοσχερὴ κατεδάφισή του ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς τὸ 399 μ.Χ..

✂

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐

Ἐτήσια Ἑλλάδος **Κανονική:** 53 € ☐ Ἐτήσια Ἑλλάδος **Φοιτητική:** 43 € ☐ Ἐτήσια **Ἐξωτερικῆς:** 80 € ☐

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμὴ μὲ Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομική Ἐπιταγὴ ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ POST RESTANTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)		(Τηλ.)	(E-mail)	
Πληρωμὴ μὲ Πιστωτικὴ Κάρτα		VISA ☐	MasterCard ☐	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _				
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _ _ _				
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _		Ὑπογραφή: _____		

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:
Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 3314997

τών πάγων και τὸ μαύρισμα τῶν ἄσπρων κρυστάλλων τοῦ χιονιοῦ (Albedo-Effekt), ἀπορροφᾶται ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ἡλιακῆς ἐνέργειας καὶ ἐπιταχύνεται ἔτσι ἡ τήξη τῶν πάγων καὶ ἡ θέρμανση τῶν θαλασσῶν. Ἀναμφισβήτητα σήμερα παρατηρεῖται ἡ τήξη τῶν παγετῶνων στὰ ὑψηλὰ βουνά, ἡ θέρμανση τοῦ συνεχῶς παγωμένου ἐδάφους στὴν Σιβηρία καὶ τὸν Καναδὰ καὶ ἡ ἀνύψωση τῆς ἐπιφάνειας τῆς θάλασσας τὰ τελευταῖα 90 χρόνια κατὰ 20 ἑκατοστὰ, μὲ τάσεις περαιτέρω ἀνύψωσης.

Ἔως πρόσφατα οἱ ἐπιστήμονες ἦταν τῆς γνώμης, ὅτι τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἴσχυε μόνο γιὰ τὶς περιοχὲς τοῦ Νοτίου Παγωμένου Ὠκεανοῦ, ὅπου ἡ θερμοκρασία μεταξὺ 1974 καὶ 2000 αὐξήθηκε κατὰ 3 βαθμοὺς Κελσίου. Ὁ πάγος τῆς Γροιλανδίας πάχους ἕως 3.000 μέτρα ἔχει ἡλικία 120.000 ἐτῶν καὶ παραμένει ἀκόμη κατὰ τὸ μεγαλύτερό του μέρος σταθερός. Ὄταν π.χ. λειώνουν οἱ παγετῶνες στὸν Νότιο Παγωμένο Ὠκεανό, αὐξάνονται αὐτοὶ στὸν Βόρειο Παγωμένο Ὠκεανό καὶ ἀντίστροφα. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ παραμένει ἀκόμη ἀνεξήγητο.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2004 ἡ NASA ἀνακοίνωσε, ὅτι ἀναμένει ἕως τὸ ἔτος 2050 μία αὐξηση τῆς θερμοκρασίας σὲ ὠρισμένες περιοχὲς τοῦ Νοτίου Παγωμένου Ὠκεανοῦ κατὰ 3,6 βαθμοὺς Κελσίου. Παράλληλα μία ἐρευνητικὴ ὁμάδα Ἀγγλῶν ἐπιστημόνων (British Antarctic Survey) ἐπεσήμανε, ὅτι τὸ δυτικὸ τμήμα τοῦ Νοτίου Παγωμένου Ὠκεανοῦ χάνει ἐτησίως 250.000 κυβικὰ μέτρα πάγου.

Μετὰ τὴν ἔκθεση τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὶς μεταβολὲς τοῦ κλίματος τῆς Γῆς ἄρχισε ὁ μέσος πολίτης νὰ πιστεύη, ὅτι ἡ αἰτία κρύβεται στὴν ἐπίδραση τοῦ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακός, ποὺ παράγεται κατὰ τὴν καύση σὺς βιομηχανικὲς ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς προϊόντων, σὺς ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς ἡλεκτρικῆς ἐνέργειας ἀπὸ τὴν καύση ἀνθρακός, μαζοῦτ, κ.λπ., ἀπὸ τὴν πτήση ἀεροπλάνων, ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα, ἀπὸ τὶς οἰκιακὲς ἐγκαταστάσεις κ.λπ., κ.λπ. Τὸ πρόσφατο συνέδριο τῶν ἀντιπροσώπων τῶν G8 χωρῶν γιὰ τὸ κλίμα τῆς Γῆς ἰσχυροποίησε τὴν ἄποψη αὐτή.

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ**ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €**

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ) _____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.) _____ (ΠΟΛΗ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ) _____ (ΧΩΡΑ) _____ (Τηλ.)

Οἱ τιμὲς ἐπιβαρύνονται μὲ κόστος ταχυδρόμησης μέσῳ ΕΛΤΑ, ποὺ γιὰ ἀποστολὲς ἐντὸς Ἑλλάδος εἶναι 2,80 €.

Πιστωτικὴ Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____/____/____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα

FAX:

(+30) 210 3314997

Πέντε περίοδοι θανάτου ζώντων οργανισμών

χουν όμως έτσι τα πράγματα; Για να βρούμε μία κάπως πειστική απάντηση, πρέπει να κάνουμε έναν περίπατο τουλάχιστον 150 εκατομμυρίων ετών προς τα πίσω στην γεωλογική ιστορία της Γης, δηλαδή αρχίζοντας από το τέλος της Μεσοζωικής εποχής (Κρητιδικής) έως σήμερα.

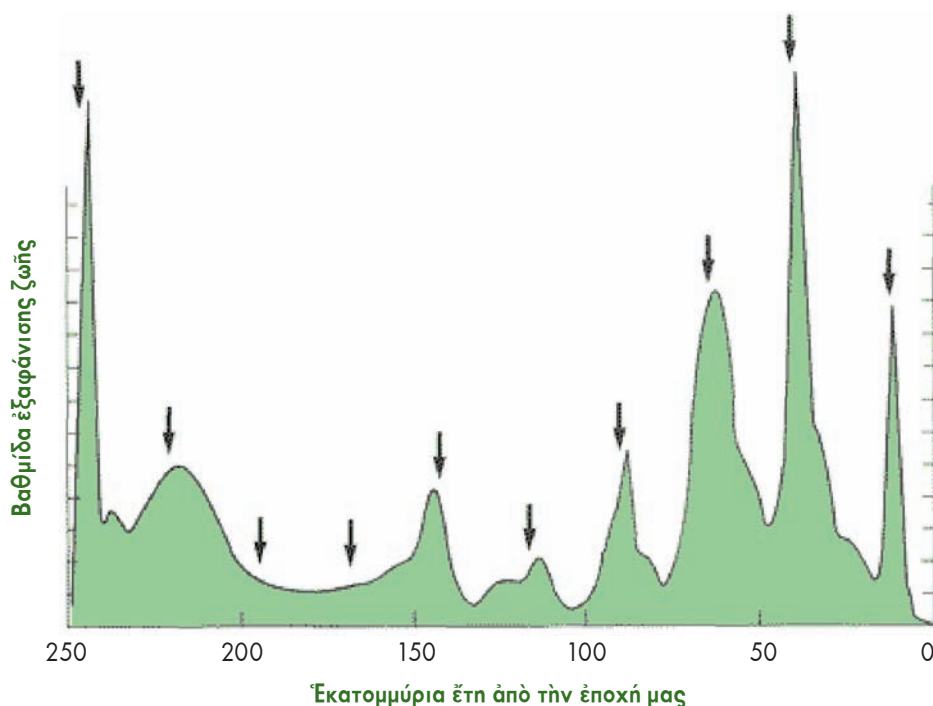
Μια τεραστία παγετώδης εποχή έπεκράτησε πριν περίπου 2,2 δισεκατομμύρια χρόνια και μετά ακολούθησε για 1 δισεκατομμύριο χρόνια μία περίοδος θερμού κλίματος. Μετά ακολούθησε πάλι μια παγετώδης εποχή, η Κρυογενής, που ήταν ή πιδό ισχυρή. Κατά την σημερινή θεωρία ή ήλιακή ακτινοβολία προς την Γη μειώθηκε την εποχή εκείνη κατά 6 %, ενώ παράλληλα αυξήθηκε ή ήφαιστειότητα με παραγωγή αερίων θερμοκηπίου.

Τό άποτέλεσμα ήταν να χάση ή Γη την ικανότητα να διατηρή και να αποθηκεύη θερμότητα. Οί θερμοκρασίες έπεσαν κατά 45 βαθμούς Κελσίου, με άποτέλεσμα να καλύπτεται σχεδόν όλη ή γήινη επιφάνεια από πάγους. Η σωτήρια ήρθε από την τεκτονική τών λιθοσφαιρικών πλακών. Από τις σχισμές τών πλακών αναδύθηκε ρευστή λάβα και ισχυροποίησε την ήφαιστειότητα. Μετά την ψυχρή αυτή εποχή ακολούθησε μία ζεστή φάση, που συνέβαλε άποφασιστικά στη ζωική έκρηξη της Καμβρίου. Έως την φάση αυτή κυριαρχούσαν τά κυανοβακτηρίδια και οί στρωματόλιθοι, ένα είδος ζώντος πετρώματος.

Μετά έζησε ή Γη στην Όρδοβίσιο, στην Δεβόνιο, στην Πέρμιο (Δυσάσιο), στην Τριάσιο και στην Κρητιδική, τις πέντε «εποχές θανάτου» τών διαφόρων ζώντων μορφών. Κάθε φορά πέθαιναν 80 με 85 % όλων τών βιολογικών οργανισμών. Ό μεγαλύτερος μαζικός θάνατος έλαβε χώρα στην Πέρμιο. Στην γεωλογική αυτή περίοδο εξαφανίστηκε τό 95 % όλων τών μέχρι τότε ζώντων οργανισμών. Μεταξύ τών πέντε αυτών γεωλογικών εποχών θανάτου τών διαφορών ζώντων μορφών οργανισμών ύπήρχαν και άλλες ενδιάμεσες «εποχές θανάτου» αλλά όχι τόσο μεγάλης ισχύος. Τόσο για τις μεγάλες όσο και για τις ενδιάμεσες εποχές θανάτου τά αίτια παραμένουν μέχρι σήμερα άγνωστα.

Υπάρχουν μόνο ύποθέσεις χωρίς κανένα άποδεικτικό στοιχείο για τις συνθήκες που προκαλούσαν τις εξαφανίσεις τών ζώντων οργανισμών:

- 1 Παγκοσμιοποιημένος καύσωνας.
- 2 Παγκοσμιοποιημένος παγετώνας.
- 3 Μεταβολές στην στάθμη της θάλασσας.
- 4 Μείωση της ποσότητας όξυγόνου στο θαλάσσιο νερό.
- 5 Έπιδημίες άσθeneιών.
- 6 Τεράστιες έκροδες μεθανίου από τό θαλάσσιο ύπόβαθρο.
- 7 Είσοβλή μετεωριτών και κομητών επί της γήινης επιφάνειας.
- 8 Τεράστιοι κυκλώνες και τυφώνες.
- 9 Ένεργοποίηση μιās τρομεράς μεγάλης ήφαιστειότητας.
- 10 Καταστροφικές ήλιακές έκρηξεις.

Σχηματική αναπαράσταση δεδομένων από τις περιοδικές εξαφανίσεις της ζωής στην Γη, όπως έχουν συλλεγεί από το Πανεπιστήμιο του Σικάγου. Παρατηρούνται εξάρσεις του ρυθμού εξαφάνισης κάθε 26 με 30 εκατομμύρια χρόνια, όπως ενδείκνυται με τα βέλη. Πηγή: Lawrence Berkeley, National Lab.

Με το τέλος της Μεσοζωϊκής Περιόδου (Κρητιδική) αρχίζει μία αλλαγή του κλίματος επί της Γης. Το κλίμα έγινε κρύο, με λιγώτερες βροχές και με ταλαντευόμενες θερμοκρασίες. Ωρισμένοι επιστήμονες εικάζουν, ότι κατά την εποχή αυτή ενεργοποιήθηκαν και εμπλούτισαν την ατμόσφαιρα με μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακος εκατοντάδες ήφαίστεια. Οί ποσότητες αυτές CO₂ έμπόδιζαν την απώλεια θερμότητας προς το διάστημα με αποτέλεσμα ενδιάμεσες φάσεις ανόδου της θερμοκρασίας στην γήινη επιφάνεια. Η Τριτογενής περίοδος υποδιαιρείται κατά σειρά από το παλαιότερο στο νεώτερο, σε Πλειόκαινο, Μειόκαινο, Όλιγόκαινο και Ηώκαινο. Η Τεταρτογενής υποδιαιρείται σε παλαιο-Πλειστόκαινο (4 εκατομμύρια χρόνια), μεσο-Πλειστόκαινο (1 εκατομμύριο χρόνια) και νεο-Πλειστόκαινο (150.000 χρόνια) και στην σημερινή εποχή (10.000 χρόνια). Κατά την διάρκεια της Τριτογενούς γεωλογικής περιόδου ή θάλασσα υποχώρησε παροδικά έως τα σημερινά όρια.

Κλιματολογικώς ή Τριτογενής περίοδος χαρακτηρίζεται από μία σχεδόν συνεχή πτώση της θερμοκρασίας. Μία ενδιάμεση άνοδος της θερμοκρασίας μετά την κρύα εποχή της Όλιγόκαινου έλαβε χώρα στη μεσο-Ηώκαινο. Στην περίοδο αυτή ή τροπική ζώνη έπεκτεινόταν από την πεδιάδα του Παρισιού έως την Νότια Άφρική, από την Ίαπωνία έως την Νέα Ζηλανδία. Κατά την Όλιγόκαινο άρχισε ή πτώση της θερμοκρασίας. Αυτό διαπιστώνεται από μετρήσεις της παλαιο-θερμοκρασίας με την μέθοδο των ισοτόπων όξυγόνου (¹⁶O/¹⁸O) σε έναποθέσεις CaCO₃, που εξαρτώνται από την θερμότητα.

τητα τοῦ νεροῦ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Τριτογενοῦς ἡ πτώση τῆς θερμοκρασίας ἦταν τοῦ μεγέθους τῶν 10 βαθμῶν Κελσίου. Στὴν Τριτογενὴ οἱ τεκτονικὲς δραστηριότητες ὑπῆρξαν ἰσχυρές. Ἡ ὀρογένεση συνωδεύτηκε μὲ ἡφαιστειακὲς δραστηριότητες καὶ μὲ ἐκχύσεις λάβας. Στὴν Πλειόκαινο ἀνυψώθηκε ἡ στερεὰ καὶ ἐκτόπισε τὴν θάλασσα σχηματίζοντας τὴν σημερινὴ εἰκόνα. Πρὸς τὸ τέλος τῆς Τριτογενοῦς περιόδου καὶ στὶς ἀρχὲς τῆς Τεταρτογενοῦς ἐμφανίζεται ὁ ἄνθρωπος.

Ἐμφάνιση τοῦ ἀνθρώπου καὶ χρῆση φωτιᾶς

τὴν Τεταρτογενὴ, ποὺ διήρκεσε 5 ἑκατομμύρια χρόνια καὶ τελείωσε πρὶν 10.000 χρόνια, ἔλαβε χώρα ἡ κυρία ἐξελικτικὴ πορεία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ἦδη ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τῆς Τεταρτογενοῦς, δηλαδὴ πρὸ περισσοτέρων τῶν 5 ἑκατομμυρίων χρόνων, ἐγνώριζε ὁ ἄνθρωπος τὴν χρῆση τῆς φωτιᾶς.

Ἡ μεγάλη σημασία τῆς ἐξέλιξης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μπορεῖ νὰ κατανοηθῇ, ἐὰν παρακολουθήσῃ κανεὶς τὴν δομὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ἀγῶνα μὲ τὶς δυνάμεις τῆς Φύσεως. Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς Τεταρτογενοῦς ὑπῆρξαν οἱ παγετώνες. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Πλειστοκαίνου ὑπῆρχαν φάσεις πολλὴ ὑψηλοῦ ψύχους μὲ μεγάλης ἐπιφάνειας ἐκτάσεις παγετῶνων, ποὺ διακόπονταν ὅμως ἀπὸ θερμὲς φάσεις. Συνολικὰ ἐμφανίσθηκαν τέσσερες περίοδοι βαθέος ψύχους καὶ τρεῖς ἐνδιάμεσες θερμὲς φάσεις. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν περιόδων τοῦ ψύχους ἔπεσε ἡ στάθμη τῆς θαλάσσιας ἐπιφάνειας, διότι μεγάλες ποσότητες νεροῦ δεσμεύτηκαν στοὺς πάγους, ἐνῶ στὶς ἐνδιάμεσες θερμὲς φάσεις λόγω τῆς τήξεως τῶν πάγων ἀποδεσμεύτηκαν οἱ ποσότητες νεροῦ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀνυψωθῇ ἡ στάθμη τῆς θαλάσσιας ἐπιφάνειας. Μὲ τοὺς παγετῶνες ἔχασαν οἱ ἄνθρωποι τὴν δασώδη ἀρχικὴ πατρίδα τους καὶ μετακινήθηκαν στὶς στέπες, ὅπου χρειάσθηκε νὰ ἀντιμετωπίσουν σκληρότερες συνθήκες, γιὰ νὰ ἐπιζήσουν καὶ νὰ ἐξελιχθοῦν.

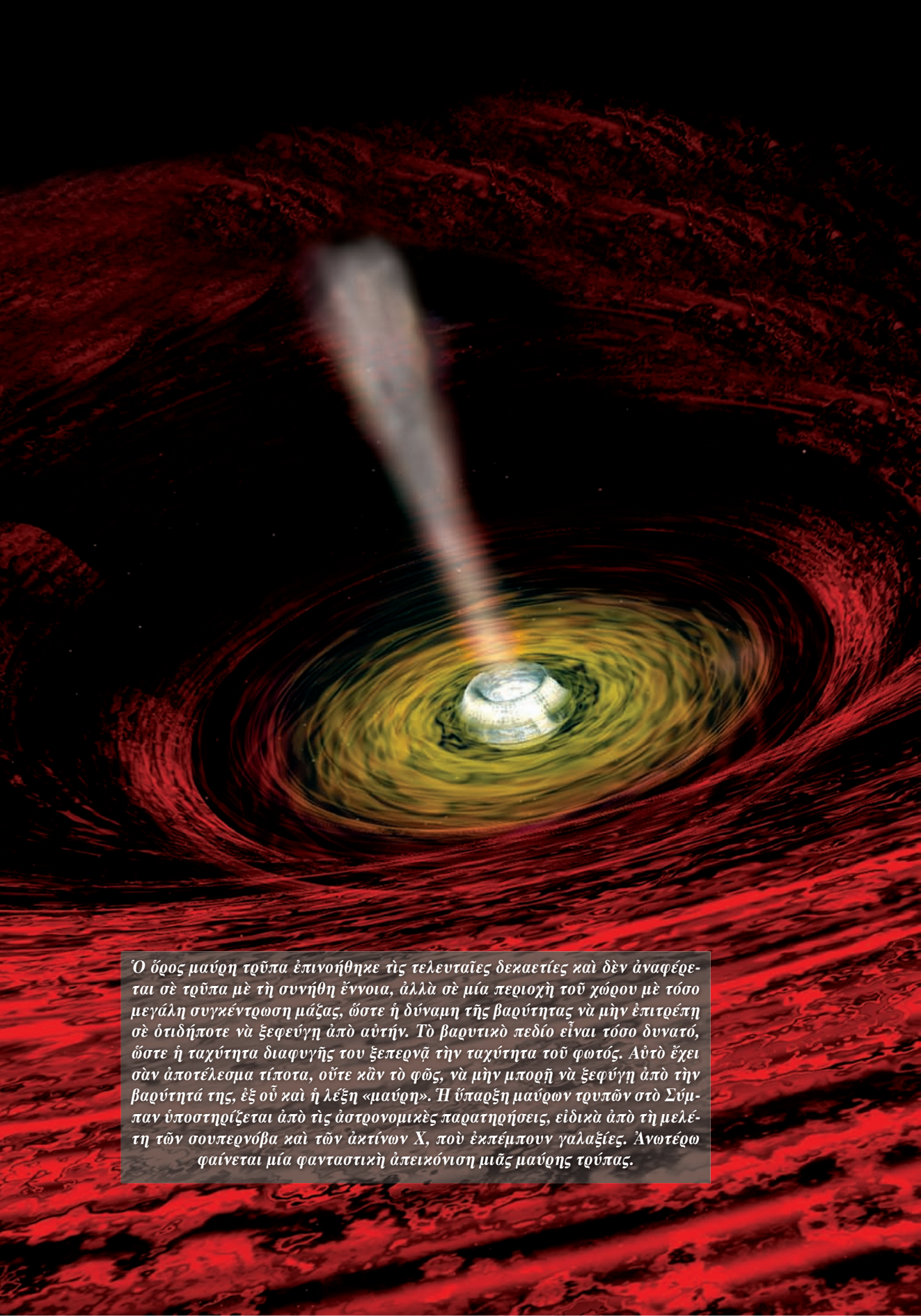
Οἱ λόγοι τῶν κλιματολογικῶν διαφορῶν στὴν Τεταρτογενὴ γεωλογικὴ ἐποχὴ παραμένουν ἔως σήμερα ἄγνωστοι. Οἱ μετέπειτα κλιματολογικὲς καταστάσεις διετήρησαν στοὺς γήινους πόλους τοὺς πάγους καὶ τὶς χαμηλὲς θερμοκρασίες, παρ' ὅλο ποὺ σήμερα λόγω τοῦ θερμοκηπίου (;) μειώνονται συνεχῶς.

ἡμερα δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐπικρατῇ, ἐντὸς τῆς παγετώδους περιόδου ποὺ συνεχίζεται καὶ στὴν ἐποχὴ μας, ἀκόμη μιὰ θερμὴ ἐνδιάμεση φάση, ποὺ θὰ ἀνυψώσῃ ἀκόμη περισσότερο τὴν στάθμη τῆς θαλάσσιας ἐπιφάνειας. Στὴν περίπτωση αὐτὴ τὰ τρομακτικὰ σκηνικὰ ὀλέθρου ἀπὸ τὶς κλιματολογικὲς μεταβολὲς στὸν πλανήτη μας, λόγω τῶν ἀνθρωπίνων δραστηριοτήτων εἶναι χωρὶς περιοχόμενο. Ὅλοι οἱ προαναφερθέντες παράγοντες ἀλληλεπιδροῦν καὶ συμμετέχουν στὴν ἐξέλιξη ποὺ παρατηροῦμε.

Τὰ πραγματικὰ αἷτια ὅμως συνεχίζουν, καὶ στὴν νέα γεωλογικὴ ἐποχὴ ποὺ ζοῦμε, νὰ παραμένουν ἄγνωστα.

Γ.Θ. Χατζηθεοδώρου
Ὑφηγητὴς Πολυτεχνεῖου Ἀχαρν

Ὁ ὅρος μαύρη τρύπα ἐπινοήθηκε τὶς τελευταῖες δεκαετίες καὶ δὲν ἀναφέρεται σὲ τρύπα μὲ τὴ συνήθη ἔννοια, ἀλλὰ σὲ μία περιοχή τοῦ χώρου μὲ τόσο μεγάλη συγκέντρωση μάζας, ὥστε ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας νὰ μὴν ἐπιτρέπη σὲ ὅτιδήποτε νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ αὐτήν. Τὸ βαρυτικὸ πεδίο εἶναι τόσο δυνατὸ, ὥστε ἡ ταχύτητα διαφυγῆς του ξεπερνᾷ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός. Αὐτὸ ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τίποτα, οὔτε καὶ τὸ φῶς, νὰ μὴν μπορῇ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν βαρύτητά της, ἐξ οὗ καὶ ἡ λέξι «μαύρη». Ἡ ὑπαρξὴ μαύρων τρυπῶν στὸ Σύμπαν ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὶς ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις, εἰδικὰ ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν σουπερνόβα καὶ τῶν ἀκτίνων X, ποὺ ἐκπέμπουν γαλαξίες. Ἀνωτέρω φαίνεται μία φανταστικὴ ἀπεικόνιση μιᾶς μαύρης τρύπας.

ΤΑ «ΠΕΔΙΑ ΜΑΧΗΣ» ΤΩΝ «ΣΤΡΑΤΙΩΝ» ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Τί προκαλεῖ τὴν ἐμφάνιση καὶ τὴν καταστροφὴ τῆς ζωῆς

λόκληρη ἡ κοσμολογικὴ δημιουργία κρύβεται κατὰ τὸν συνεργάτη τοῦ «Δαυλοῦ» Ι. Δάκογλου⁽¹⁾ στὴν ρήση τοῦ Πυθαγορείου ἀστροφυσικοῦ Φιλολάου, «Ἔστι γὰρ ἁρμονία πολυμιγέων ἔνωσις καὶ δίχα φρονεόντων συμφρόνησις», τὴν ὁποία ἀποκρυπτογράφησε καὶ μᾶς φανέρωσε τὸ Μεγάλο Σχέδιο τῆς «Ἁρμονίας τῶν Οὐρανίων Συμπάντων». Περὶ Πολυσυμπάντων μίλησε καὶ ὁ Ρῶσσος φυσικὸς Andrei Linde, ὁ ὁποῖος σήμερα ζῇ στὸ Στάνφορντ τῆς Καλιφόρνιας τῶν ΗΠΑ^{(2), (3), (4)}.

Ἡ Μεγαλοχωρικὴ Γεωμετρία τοῦ Χωροχρόνου εἶναι πολὺπλοκη. Οἱ ἄνθρωποι ζοῦν σήμερα σὲ μιὰ ὁμαλὴ περιοχὴ ἐνὸς Σύμπαντος, τοῦ ὁποίου ἡ διάμετρος εἶναι περίπου 20 δισεκατομμύρια ἔτη φωτός. Ἐὰν ὅμως πράγματι ὑπάρχουν περισσότερα τοῦ ἐνὸς Σύμπαντα, ἡ ἐξελικτικὴ πορεία αὐτῶν παρουσιάζει τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ μὲ αὐτὰ τοῦ δικοῦ μας Σύμπαντος;

Σήμερα κυριαρχεῖ ἡ ἀποψη^(5, 6), ὅτι ἐπιτυχῇ Σύμπαντα δημιουργοῦν πάρα πολλὰς μαῦρες τρύπες καὶ γεννοῦν παρὰ πολλὰ Παιδιά-Σύμπαντα. Οἱ ἀπόγονοι τῶν Συμπάντων αὐτῶν κληρονομοῦν ἀπὸ τοὺς Γονεῖς-Σύμπαντα διαφορετικὰ εἶδη νόμων τῆς Φυσικῆς, ποὺ μεταξὺ τους λίγο διαφέρουν. Οἱ μεταλλάξεις, ποὺ ὁδηγοῦν στὴν δημιουργία περισσότερων μαύρων ὁπῶν, ὁδηγοῦν καὶ στὴν γέννηση περισσότερων Ἀπογόνων-Συμπάντων.

Μιὰ μαύρη τρύπα εἶναι ἓνα ἀντικείμενο, τὸ ὁποῖο παραμορφώνει τὸν συνεχῇ Χωροχρόνο τόσο πολὺ, ὥστε ἀκόμη οὔτε τὸ φῶς μπορεῖ νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειά του. Ἡ οὐσία τῆς ἐξωτικῆς μαύρης ὕλης, ποὺ ἀποτελεῖ περίπου τὸ 92 % τῆς ὕλης ποὺ περιέχει ἓνα ἐπίπεδο Σύμπαν, παραμένει ἀκόμη ἄγνωστη. Ὡρισμένες ἐνδείξεις ὁδηγοῦν στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὕλη αὐτὴ ἀποτελεῖται ἴσως ἀπὸ ἀσθενῶς ἀλληλοεπιδρῶντα τεμαχίδια, ποὺ ὑπόκεινται μόνον στὴν ἐπίδραση τῆς δυνάμεις τῆς βαρύτητας καὶ τῆς ἀσθενοῦς πυρηνικῆς δυνάμεως. Ἡ ἰσχυρὰ πυρηνικὴ δύναμις καὶ ἡ ἠλεκτρομαγνητικὴ δύναμις δὲν ἔχουν καμμία ἐπίδραση στὴν ὕλη αὐτή.

Χαρακτηριστικά του δικού μας Σύμπαντος

Ὁ δικό μας Σύμπαν, ἄγνωστο γιὰ ποιό λόγο, ἔχει ιδιότητες ποὺ τοῦ δίνουν τὴ δυνατότητα νὰ ὑπάρχει γιὰ μεγάλα χρονικὰ διαστήματα καὶ νὰ δημιουργῇ δισεκατομμύρια ἄστρα καὶ γαλαξίες ἀπὸ τὴν συνήθη ὁρατὴ ὕλη τοῦ 8 % τῆς ὀλικῆς ὕλης, ποὺ περιέχει. Μόνο Σύμπαντα μὲ ἄστρα καὶ γαλαξίες καὶ μεγάλη χρονικὴ περίοδο ὑπάρξεως ἔχουν δυνατότητες γιὰ τὴν γέννηση, τὴν ἐξέλιξη καὶ τὴν καταστροφὴ τῆς ζωῆς.

Ὁ γράφων θὰ περιοριστῇ στὴν παρούσα ἀνάλυσή του μόνο στὸ δικό μας διαστελλόμενο Σύμπαν, ἂν καὶ δὲν ἔχη διευκρινισθῇ ἀκόμη μέχρι σήμερα, ἐὰν αὐτὸ εἶναι κλειστό, ἀνοικτὸ ἢ ἐπίπεδο, δηλαδὴ κάτι ποὺ μακροπρόθεσμα καθορίζει τὴν τύχη του. Τὸ Σύμπαν αὐτὸ παρουσιάζει τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

- Ἡ ὕλη του ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦνται ἀπὸ κβαντοτεμαχίδια.
- Τὰ κβαντοτεμαχίδια αὐτὰ ἔχουν ιδιότητες κυμάτων.
- Ἀντιμάχονται ἐντὸς αὐτοῦ τέσσερις βασικὲς δυνάμεις.
- Ἔχει μίᾶ ἐξελισσόμενη χωροχρονικὴ δομή.
- Περιέχει πλανῆτες, ἄστρα καὶ γαλαξίες.
- Τὰ συστήματα τῆς Φυσικῆς ἐξελίσσονται ἐντὸς του σὲ καταστάσεις χαμηλῆς ἐνέργειας καὶ μεγαλύτερης ἀταξίας.

Τὰ ἀστροφυσικὰ του «στρατεύματα» βρίσκονται σὲ συνεχῇ ἀντιπαράθεση, χωρὶς ὅμως ὀλοκληρωτικὲς νίκες. Τὰ στρατεύματα αὐτὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ:

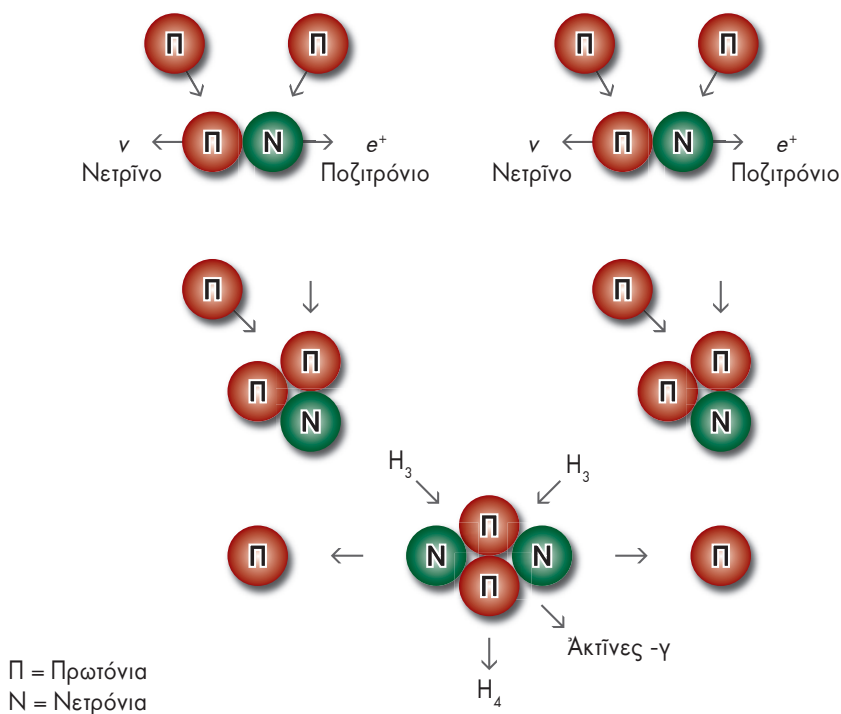
- ❶ τὴν δύναμη τῆς βαρύτητας,
- ❷ τὴν ἠλεκτρομαγνητικὴ δύναμη,
- ❸ τὴν ἰσχυρὴ πυρηνικὴ δύναμη,
- ❹ τὴν ἀσθενῆ πυρηνικὴ δύναμη,
- ❺ τὴν ἐντροπία καὶ
- ❻ τὴν θερμοδυναμικὴ.

Βαρύτητα-ἠλεκτρομαγνητισμός-πυρηνικὲς δυνάμεις

Ὁ ὀπλισμὸς τῶν στρατευμάτων αὐτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

● Ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας ἀποτελεῖται ἀπὸ χωρὶς μᾶζα τεμαχίδια, τὰ ἔτσι ὀνομασθέντα βαρυτόνια, ποὺ τὴν μεταφέρουν. Ἡ δύναμη αὐτὴ εἶναι μὲν ἢ πιὸ ἀσθενὴς σὲ σύγκριση μὲ τὶς ἄλλες στὶς μικροσκοπικὲς ἀποστάσεις, ἔχει ὅμως μεγάλη ἀπόσταση δράσης καὶ εἶναι πάντα ἐλκτική. Σὲ μεγάλες ἀποστάσεις γίνεται ἰσχυρότερη ἀπὸ τὶς ἄλλες.

● Ἡ ἠλεκτρομαγνητικὴ δύναμη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὶς ἠλεκτρικὲς καὶ μαγνητικὲς δυνάμεις, πηγάζει ἀπὸ θετικὲς καὶ ἀρνητικὲς φορτώσεις καὶ ἐπιδρᾷ τόσο μεταξὺ φορτισμένων τεμαχιδίων ὅσο καὶ μεταξὺ μαγνητικῶν πεδίων. Ἡ δύναμη αὐτὴ εἶναι 10

Πυρηνική σύντηξη 4 πρωτονίων σε έναν πυρήνα Ήλιου. Η πυρηνική αυτή αντίδραση τροφοδοτεί τὸν Ἥλιο μας με ἐνέργεια.

εἰς τὴν 40 φορές ἰσχυρότερη ἀπὸ τὴν δύναμη βαρύτητας. Ἐὰν στὸ Σύμπαν δὲν ὑπῆρχαν φορτώσεις καὶ κατ' ἐπέκταση δὲν ὑπῆρχε ἡλεκτρομαγνητισμός, ἓνα π.χ. ἄτομο ὕδρογόνου, τοῦ ὁποῖου τὸ πρωτόνιο καὶ ἡλεκτρόνιο θὰ ἰσορροποῦνταν μόνο μετὰ τὴν δύναμη τῆς βαρύτητας, θὰ ἦταν μεγαλύτερο ἀπὸ ὅλοκληρο τὸ μέρος τοῦ Σύμπαντος, διαμέτρου 10^{28} ἑκατοστών ἢ 10^{78} κυβικῶν μέτρων ὄγκου, ποὺ παρατηροῦμε. Ἐνῶ ἡ ἡλεκτρομαγνητικὴ δύναμη σὲ μεγάλες ἀποστάσεις αὐτοαναιρεῖται, παίζει τὸν κύριο ρόλο σὲ μικροσκοπικὲς ἀποστάσεις καὶ ἰδιαίτερα στὸ ἐσωτερικὸ τῶν ἀτόμων.

• Ἡ ἰσχυρὴ πυρηνικὴ δύναμη συγκρατεῖ τὰ πρωτόνια καὶ νετρόνια στὸν πυρήνα τῶν ἀτόμων. Χωρὶς αὐτήν, λόγω τῶν ἀποθετικῶν ἡλεκτρικῶν δυνάμεων μεταξὺ τῶν θετικὰ φορτισμένων πρωτονίων, οἱ πυρήνες τῶν ἀτόμων θὰ ἐκρήγνυνταν. Ἡ δύναμη αὐτὴ ἐπιδρᾷ σὲ μικροσκοπικὲς ἀποστάσεις διαμέτρου ἑνὸς μεγάλου πυρήνα ἀτόμου, δηλαδὴ διαμέτρου 10.000 φορές μικρότερης ἀπὸ τὴν διάμετρο ἑνὸς ἀτόμου (περίπου 10 Fermi ἢ 10 εἰς τὴν πλὴν 12 ἑκατοστά) καὶ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὴν τήξη τῶν πυρήνων ὕδρογόνου, μετὰ τὴν ὁποία τὰ ἄστρα παράγουν τὴν μεγαλύτερη ποσότητα ἐνεργείας τους (**βλέπε σχῆμα**). Οἱ ἀντιδράσεις μεταξὺ δύο ἀτομικῶν πυρήνων εἶναι κατὰ 1 ἑκατομμύριο φορές ἰσχυρότερες ἀπὸ τίς συνήθεις χημικὲς ἀντιδράσεις, διότι στὶς διαστάσεις αὐτὲς ἡ ἰσχυρὰ πυρηνικὴ δύναμη εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἡλεκτρομαγνητικὴ δύναμη.

- Ἡ γεμάτη μὲ μυστικά ἀσθενὴς πυρηνικὴ δύναμη εἶναι ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ἀτομικὴ διάσπαση καὶ ἀπελευθέρωση πρωτονίων, νετρονίων καὶ ἠλεκτρονίων καὶ παίζει ἐπίσης ρόλο στὴν σύντηξη τῶν ἀτομικῶν πυρήνων, τὴν ραδιενέργεια καὶ παραγωγή χημικῶν στοιχείων στὰ ἄστρα.

Ἡ ἀκτῖνα δράσης τῆς δύναμης αὐτῆς εἶναι μὲν μικρότερη ἀπὸ τὴν ἀκτῖνα δράσης τῆς ἰσχυρᾶς πυρηνικῆς δύναμης, ἀλλὰ παίζει σημαντικὸ ρόλο στὴν Ἀστροφυσική, διότι ἓνα μεγάλο μέρος τῆς μάζας τῆς ὕλης τοῦ Σύμπαντος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀσθενῶς ἀλληλοεπιδρῶντα τεμαχίδια, ποὺ ὑπόκεινται μόνον στὴν ἐπίδραση τῆς ἰσχυρᾶς πυρηνικῆς δύναμης καὶ τῆς δύναμης τῆς βαρύτητας. Ἐπειδὴ οἱ ἀλληλεπιδράσεις τῶν τεμαχιδίων αὐτῶν ἐκτείνονται σὲ μεγάλες ἀποστάσεις, αὐτὰ γίνονται σπουδαιότερα ὅσο μεγαλώνει ἡ ἡλικία τοῦ Σύμπαντος.

Οἱ δυνάμεις τῆς ἐντροπίας καὶ τῆς θερμοδυναμικῆς

ἐντροπία περιέχει τὸ μέγεθος τῆς ἀταξίας ἐνὸς συστήματος τῆς Φυσικῆς. Αὐτὴ σὲ ἓνα κλειστὸ σύστημα τῆς Φυσικῆς δὲν μπορεῖ νὰ μειώνεται, δύναται ὅμως νὰ παραμένῃ σταθερὴ, χωρὶς νὰ μεταβάλλεται κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ χρόνου. Διαδικασίες συνεπῶς τῆς Φυσικῆς ποὺ δὲν παράγουν ἐντροπία δὲν ἔχουν κανένα ἐνδιαφέρον. Ὅλα τὰ συστήματα τῆς Φυσικῆς στὸ Σύμπαν τείνουν πρὸς μίαν κατάστασις ἰσορροπίας, ποὺ ἀνταποκρίνεται σὲ μίαν κατάστασις μεγίστης ἐντροπίας.

- Στὴν θερμοδυναμικὴ ἰσορροπία ὅλα τὰ μέρη ἐνὸς συστήματος τῆς Φυσικῆς ἔχουν τὴν ἴδια θερμοκρασία, ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ ἐντροπία παραμένει σταθερὴ. Ὅταν συνεπῶς τὸ Σύμπαν ἀποκτήσῃ τὴν θερμοδυναμικὴ ἰσορροπία, θὰ σταματήσουν ὅλες οἱ διαδικασίες ποὺ βρίσκονται σὲ ἐξέλιξη ἐντὸς αὐτοῦ. Μία τέτοια ὅμως κατάσταση βρίσκεται ἀκόμη πολὺ μακριά. Ἡ ὑποβάθρεια θερμοκρασία τοῦ Σύμπαντος μετρεῖται σήμερα μὲ 3 βαθμοὺς Κέλβιν ἢ 270 βαθμοὺς Κελσίου κάτω ἀπὸ τὸ σημεῖο ψύξεως τοῦ ὕδατος. Τὸ σημεῖο αὐτὸ βρίσκεται διαμετρικὰ ἀντίθετο πρὸς τὴν ζεστὴ θερμοκρασία τῆς ἐπιφάνειας τῶν ἄστρων, ποὺ κεῖται μεταξὺ 4.000 καὶ 40.000 βαθμῶν Κέλβιν. Ἡ ἀνισότης αὐτὴ τῆς θερμοκρασίας στὸ Σύμπαν εἶναι ἡ αἰτία ροῆς τῆς θερμότητος στὸν ὡρὸ, ἀπὸ τοὺς ζεματιστοὺς ἡλίους πρὸς τοὺς πλανῆτες ποὺ θερμαίνονται, ὅπως καὶ ὁ δικός μας, μὲ ἐπιδράσεις στίς καιρικῆς συνθήκες καὶ τὴν ἐξέλιξη τῆς ζωῆς. Τὸ Σύμπαν ἐπιδρᾷ σὰν μίαν γιγαντιαίαν θερμοδυναμικὴ μηχανή.

Ἐδῶ τίθεται καὶ τὸ ἐρώτημα, πῶς γίνεται δυνατὴ ἡ ὑπαρξὴ πολὺπλοκων δομῶν στὸ Σύμπαν, ὅταν ἡ ἐντροπία ὀφείλῃ πάντοτε νὰ αὐξάνεται, διότι αὐτὴ ἀποτελεῖ ἓνα μέτρο γιὰ τὴν ἀταξία ἐνὸς συστήματος; Ἡ ἀπάντησις εἶναι, ὅτι, ἐνῶ ἡ ὅλικὴ ἐντροπία τοῦ συστήματος ὀφείλει νὰ αὐξάνεται, ἡ ἐντροπία ἐνὸς μέρους τοῦ συστήματος μπορεῖ νὰ μειώνεται, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βρίσκεται αὐτὸ σὲ ἀπόλυτῃ τάξει.

Ἐνα Σύμπαν ποὺ ἀδιάκοπα διαστελλεται, ποτὲ δὲν θὰ ἀποκτήσῃ μίαν πραγματικὴν θερμοδυναμικὴ ἰσορροπία, διότι ἡ θερμοκρασία του ποτὲ δὲν θὰ εἶναι σταθερὴ. Ὁ

κλασικὸς «θερμοθάνατος» τοῦ Σύμπαντος ἀπομακρύνεται. Ἐὰν ὅμως τὸ Σύμπαν ἦταν κλειστό, κάποτε οἱ μηχανισμοὶ ποὺ παράγουν ἐνέργεια καὶ ἐντροπία θὰ σταματοῦσαν, καὶ αὐτὸ θὰ τὸ ὠδηγοῦσε στὴν μεγάλη συρρίκνωση καὶ τὸν θάνατό του. Στὴν περίπτωση ἐνὸς ἐπίπεδου Σύμπαντος, ὅπου ἡ διαστολὴ του ἐπιβραδύνεται, παγιδεύονται μεγάλες καὶ πλούσιες σὲ μᾶζα ὕλης κοσμολογικὲς δομὲς ἀπὸ τὴν βαρύτητα, ποὺ ἔλκει ὕλη καὶ ἀπὸ τὶς πιὸ ἀπομακρυσμένες περιοχές, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργία τεραστίων κοσμικῶν σχηματισμῶν καὶ μαύρων ὀπῶν. Στὴν φάση αὐτὴ ἐξελίσσεται ἡ μάχη τῆς δυνάμεως τῆς βαρύτητας καὶ τῆς θερμοδυναμικῆς. Ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας συγκεντρώνει ὅλο καὶ πιὸ μεγάλες βαρυτικὲς δομὲς-μαῦρες ὁπὲς καὶ ἐπιτυγχάνει φαινομενικὰ μιὰ νίκη. Κάθε βαρυτικὴ δομὴ ὅμως στὴν φάση αὐτὴ ἐξατμίζεται μὲ τελικὴ νίκη τῆς θερμοδυναμικῆς καὶ τῆς παραγωγῆς ἐντροπίας. Στὴν περίπτωση ἐνὸς ἀνοιχτοῦ Σύμπαντος κάποτε ἡ ταχύτητα διαστολῆς πλησιάζει μίᾱ σταθερὴ τιμὴ καὶ ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας χάνει τὸν ἀγῶνα της. Ὁ σχηματισμὸς κοσμικῶν δομῶν ἀπὸ ἓνα καθωρισμένο μέγεθος σταματᾷ, γεγονός ποὺ ἐμποδίζει καὶ τὴν περαιτέρω δημιουργία μαύρων ὀπῶν.

Τὸ «δρᾶμα τῆς Φυσικῆς» στὸ δικό μας Σύμπαν

λο τὸ δρᾶμα τῆς Φυσικῆς στὸ δικό μας Σύμπαν παίζεται στὴν ἀλληλεπίδραση τῆς τάσης τῆς βαρύτητας νὰ ἔλκη πράγματα καὶ νὰ δημιουργῇ δομὲς τῆς Φυσικῆς καὶ στὴν τάση τῆς ἐντροπίας νὰ ἐπιδροᾷ ἀντίθετα καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ φέρῃ τὰ συστήματα τῆς Φυσικῆς σὲ κατάσταση ἀταξίας καὶ νὰ τὰ διαμοιράσῃ χωρικὰ σὲ μεγάλες ἀποστάσεις. Τὸ πεδίο μάχης τῶν δύο αὐτῶν ἀστροφυσικῶν δυνάμεων στὸν ἥλιο μας εἶναι ἓνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα.

Ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας διατηρεῖ τὸν ἥλιο στὴν θέση του καὶ ἔλκει τὴν ὕλη τοῦ ἥλιου πρὸς τὸ κέντρο. Ἐὰν δὲν ἐπιδροῦσε μίᾱ ἀντίθετη δύναμη, ἡ βαρύτητα θὰ μετέβαλε πολὺ γρήγορα τὸν ἥλιο σὲ μίᾱ μαύρη ὀπὴ διαμέτρου μόνο μερικῶν χιλιομέτρων. Διὰ τῶν πιεστικῶν ὅμως δυνάμεων, ποὺ ἐπιδροῦν πρὸς τὰ ἔξω, ἐμποδίζεται κάτι τέτοιο. Οἱ πιεστικὲς αὐτὲς δυνάμεις εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν πυρηνικῶν ἀντιδράσεων, ποὺ λαμβάνουν χώρα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἥλιου. Οἱ ἀντιδράσεις αὐτὲς ἐκτὸς ἀπὸ ἐνέργεια παράγουν καὶ ἐντροπία καὶ ἀφήνουν τὰ τεμαχίδια ἐντὸς τοῦ ἥλιου νὰ κινοῦνται τυχαῖα, διατηρῶντας ἔτσι τὴν γνωστὴ δομὴ του. Ἐὰν π.χ. ἀπομονωνόταν κατὰ κάποιον τρόπο ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας, ὁ ἥλιος θὰ ἄρχιζε ἀμέσως νὰ διαστέλλεται, ἔως ὅτου ἡ πυκνότητά τῆς ὕλης του ἀραιοθῇ στὰ μεγέθη τῆς πυκνότητος τοῦ ἐνδοαστρικοῦ χώρου, ποὺ θὰ σήμαινε καὶ τὴν καταστροφή του.

Ὁ ἥλιος θὰ διατηρῇ τὴ σημερινή του κατάσταση, ὅσο ἡ πίεση ποὺ παράγεται ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία θὰ βρῖσκεται σὲ ἰσορροπία μὲ τὴν δύναμη βαρύτητας. Μὲ τὴν καταστροφὴ τῆς ἰσορροπίας τῶν δύο αὐτῶν δυνάμεων μεταβάλλεται ὁ ἥλιος σὲ μίᾱ μαύρη τρύπα ἢ σὲ ἓνα πολὺ ἀραιὸ νεφέλωμα ἀερίου. Ἡ ἰσορροπία συνεπῶς μεταξὺ τῆς ἐντροπίας καὶ τῆς βαρύτητας καθορίζει τὴν δομὴ ὅλων τῶν ἀστέρων.

Ἡ «μηχανή» παραγωγῆς τῶν ἄστρων

ἀνταγωνισμὸς τῶν δύο αὐτῶν δυνάμεων ἀποτελεῖ τὴν μηχανὴ παραγωγῆς ἀστέρων. Στὸν ἀνταγωνισμὸ αὐτὸν ὀφείλεται καὶ ἡ δημιουργία πλανητῶν, ἀστέρων, γαλαξιῶν καὶ ἄλλων μεγαλυτέρων δομῶν τοῦ Σύμπαντος. Τὸ πρῶτο ἀστέρι γεννήθηκε σχεδὸν ταυτόχρονα μὲ τὸν πρῶτο γαλαξία. Σήμερα δημιουργοῦνται τὰ ἀστέρια σὲ μοριακὰ νέφη, σὲ τεράστιες συγκεντρώσεις μορίων ἀερίων στοὺς γαλακτικούς δίσκους. Τὰ μοριακὰ αὐτὰ νεφελώματα περιέχουν τὴν μᾶζα ἑκατομμυρίων ἀστέρων καὶ εἶναι πυκνότερα καὶ ψυχρότερα ἀπὸ τὰ περιφερόμενα πρὸς αὐτὰ ἐνδοαστρικά ἀέρια. Τὰ ἀστέρια γεννιοῦνται κατὰ τὴν σύγκρουση τῶν κεντρικῶν περιοχῶν τῶν μοριακῶν νεφελωμάτων, τῶν ἰσχυρότερα συμπυκνωμένων μικρότερων περιοχῶν, ποὺ εἶναι διασπαρμένες πάνω ἀπὸ τὰ πολὺ μεγαλύτερα νεφελώματα. Στὶς κεντρικὲς αὐτὲς περιοχὲς διέρχονται μαγνητικὰ πεδία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν σπουδαῖες πηγὲς τῆς πίεσεως, ποὺ προστατεύουν τὶς κεντρικὲς αὐτὲς περιοχὲς ἀπὸ τὴν σύγκρουση τῆς βαρύτητας. Οἱ περιοχὲς ὅμως αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ προστατευθοῦν ἐπ' ἀπειρον ἀπὸ τὴν σύγκρουση, διότι τὰ μαγνητικὰ πεδία διαχέονται σιγά-σιγά πρὸς τὰ ἔξω καὶ οἱ κεντρικὲς περιοχὲς γίνονται ὁλοένα πυκνότερες. Ὅταν τὰ μαγνητικὰ πεδία ἐγκαταλείψουν τὴν κεντρικὴ περιοχὴ, αὐτὴ γίνεται πυκνότερη καὶ πιὸ βαρεῖα καὶ δὲν μπορεῖ πλέον νὰ παραμείνῃ σταθερὴ καὶ ταχέως συμπυκνώνεται.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀρχὴ τῆς ἀναμενόμενης καταστροφῆς σχηματίζεται στὸ μέσο τοῦ ρεύματος σύγκρουσης ἓνα μικρὸ καὶ ἀπὸ τὴν πίεση προστατευόμενο «πρωτοαστέρι». Τὸ σπέρμα αὐτὸ ἐνὸς ἄστρου μεγαλώνει στὸ μέγεθος ἐνὸς συνήθους ἀστέρος. Οἱ κεντρικὲς περιοχὲς τῶν μοριακῶν νεφῶν, ποὺ ὁδηγοῦν στὴν γέννηση τῶν ἀστέρων, ποτὲ δὲν βρίσκονται σὲ ἀκίνησις, ἀλλὰ περιστρέφονται πάρα πολὺ σιγά, περίπου μιὰ φορὰ ἀνὰ ἑκατομμύριο χρόνια. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ λαμβάνει τὸ σύστημα μιὰ σημαντικὴ στροφορμὴ. Γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ στροφορμὴ αὐτή, ὀφείλει ὁ πυρῆνας ἐνὸς μοριακοῦ νεφελώματος κατὰ τὴν σύγκρουση νὰ στρέφεται πάντοτε γρηγορότερα, ὥστε νὰ μὴν πέσῃ ὅλη ἡ μᾶζα ἀπ' εὐθείας πάνω στὸ δημιουργούμενο ἀστέρι, ἀλλὰ νὰ συγκεντρωθῇ ἡ ὕλη κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος σὲ ἓνα δίσκο τοῦ μεγέθους περίπου τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, ποὺ περιφέρεται καὶ συνοδεύει τὸ ἀστέρι. Αὐτὸς ὁ δίσκος, ἀποτελούμενος ἀπὸ ἀέρια καὶ ὁμίχλες σκόνης, εἶναι τὸ περιβάλλον ἀπὸ τὸ ὁποῖο δημιουργοῦνται οἱ πλανῆτες.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κυρίως σύγκρουσης περιφέρεται τοῦ κεντρικοῦ πρωτοαστέρος καὶ τοῦ δίσκου ὁμίχλης του ἓνα περίβλημα ἀπὸ ἀέρια καὶ σκόνη, ποὺ ρεεῖ πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἔχει τόσο πάχος, ποὺ δὲν ἀφήνει νὰ ριχθῇ ἓνα βλέμμα στὸν τρόπο δημιουργίας τοῦ ἀστέρος. Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πρωτοαστέρος, ποὺ στὴν ἀρχὴ βρίσκεται σὲ ὁρατὸ φάσμα, μεταβάλλεται ἔτσι, ὥστε τὰ ἐν τῇ γενέσει εὐρισκόμενα ἄστρα νὰ παρατηροῦνται μόνο μὲ μίμη κύματος τοῦ υπερύθρου φάσματος, ποὺ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ μίμη κύματος τῆς ὁρατῆς ἐρυθρᾶς ἀκτινοβολίας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἡ παρατήρηση ἐν δημιουργίᾳ ἀστέρων ἐγινε δυνατὴ μετὰ τὸ 1980, δηλαδὴ ὅταν ἐξελίχθη ἡ τεχνολογία τῆς θερμοκινῆς ἀκτινοβολίας.

Ἐνῷ τὸ πρωτοαστέρι ἐξελίσσεται, αὐξάνεται ἡ μᾶζα του καὶ ἡ λαμπρότητά του. Ἀπὸ αὐτὸ ἐκπέμπεται ἓνα ἰσχυρὸ ρεῦμα ἀστεροειδοῦς ἀέρος, ποὺ μεταφέρει πρὸς τὰ ἔξω τὶς θυελλώδεις καὶ καταρρακτώδεις βροχὲς ἀερίων, ποὺ πέφτουν ἐπάνω του. Στὴν ἀρχὴ σχηματίζει τὸ ἀέριο αὐτὸ ρεῦμα δύο στενῶν ἀκτίνων, ἐνῷ τὸ μεγαλύτερο ποσὸ ἀερίων πέφτει ἀκόμη πρὸς τὸν ἀστέρα. Μετὰ ὅμως ἡ ἀκτὶνὰ φαρδαίνει καὶ ἀρπάζει τὴν ὕλη ποὺ πέφτει. Μὲ τὸν καιρὸ ἀπαλλάσσεται ὅλο καὶ περισσότερο τὸ ἀστέρι ἀπὸ τὸ μοριακὸ νέφος, καὶ τὸ πρὸς τὰ ἔξω κατευθυνόμενο ρεῦμα ἀπελευθερώνει τὸ νεογέννητο ἀστέρι ἀπὸ τὸν πυρῆνα τοῦ μητρικοῦ νεφελώματος, κατὰ ποὺ σημαίνει καὶ τὴν γέννηση τοῦ ἀστέρα. Αὐτὸ τὸ φρεσκογεννημένο ἄστρο κουβαλάει μαζί του τὸν δίσκο ἀερίων καὶ σκόνης γιὰ μερικὰ ἑκατομμύρια χρόνια, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δημιουργοῦνται οἱ πλανῆτες.

Ἄν καὶ τὰ νεογεννηθέντα ἄστρα λάμπουν ἰσχυρά, δὲν ἔχουν ἀκόμη τὴν δομὴ ποὺ εἶναι ἀναγκαία γιὰ τὴν παραγωγὴ ἐνέργειας διὰ συντήξεως τοῦ ὕδρογόνου σὲ ἀέριο ἥλιο. Στὴν πρώτη αὐτὴ φάση ὑπάρξεώς τους τὰ ἀστέρια λαμβάνουν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἐνέργειάς τους ἀπὸ τὴν βαρυτικὴ σύμπραξη. Ὅταν ἓνα ἄστρο ὅμως συρρικνώνεται ἀρκετά, θερμαίνεται σὲ τόσο μεγάλο βαθμὸ ὁ πυρῆνας του, ὥστε αὐτὸς νὰ ἐξελίσσῃ τὴν καύση τοῦ ὕδρογόνου. Μὲ τὴν διαδικασίαν αὐτὴ ἐνηλικιώνεται ὁ ἀστέρας. Ἡ ὑπαρξὴ τῶν ἀστροφυσικῶν συστημάτων ὀφείλεται συνεπῶς στὴν ὑπαρξὴ τῆς βαρύτητας, ποὺ ἔλκει τὴν ὕλη. Στὶς μεγάλες δομὲς τοῦ Σύμπαντος ὁ ἀνταγωνισμὸς τῆς βαρύτητας καὶ τῆς ἐντροπίας εἶναι καθωριστικός. Μιὰ νίκη ὅμως εἶναι προσωρινή καὶ ποτὲ τελική. Ἔτσι ποτὲ δὲν κλίνει ὁ κύκλος σχηματισμοῦ ἀστροφυσικῶν ὑποδομῶν. Ἐπιτυχεῖς σχηματισμοὶ ἀστροφυσικῶν ὑποδομῶν σημαίνουν νίκη τῆς βαρύτητας, ἐνῷ ἀτυχεῖς ὀφείλονται στὴν ἐντροπία.

*Ὁ ἄνθρωπος
ἀποτελεῖται ἀπὸ
μία συγκέντρωση
πρωτονίων, νετρονίων
καὶ ἠλεκτρονίων, τὰ
ὁποῖα μὲ πολὺπλοκες
διαδικασίες
σχηματίζουν
τὰ κύτταρα,
τρισεκατομμύρια τῶν
ὁποίων βρίσκονται
στὸ ἀνθρώπινο
σῶμα· συνεπῶς
δὲν εἶναι τίποτε
ἄλλο ἀπὸ «σκόνη
ἐνδογαλακτικοῦ
νέφους».*

Ἡ ἀπροσδόκητη «γέννηση» τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς

Ὁ φαινόμενο τῆς ζωῆς στὸν πλανήτη μας παρουσιάσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ πρὶν ἀπὸ περίπου 3 δισεκατομμύρια χρόνια, σὲ συνθήκες ποὺ τίποτε δὲν προδίκαιε, ὅτι ἀπὸ ἀπλὲς μονοκύτταρες οὐσίες μποροῦσε νὰ προκύψῃ ἓνας ὑπέροχος καὶ πολὺπλοκος μοριακὸς μηχανισμὸς παραγωγῆς ζῶντων ὄντων μὲ περίπλοκες ζωικὲς δομὲς. Ζωικὲς δομὲς μὲ κύτταρα συντονισμένα μὲ εἰδικὲς λειτουργίες πρωτοεμφανίσθηκαν πρὶν περίπου 800 ἑκατομμύρια χρόνια, ὅταν ὁ πλανήτης μας εἶχε ἡλικία 3,8 δισεκατομμυρίων χρόνων. Πολύπλοκες ζωικὲς μορφὲς κυριάρχησαν στὴν γεωλογικὴ ἐποχὴ τοῦ Καμβρίου, δηλαδὴ πρὶν 540 ἑκατομμύρια χρόνια.

Συνεπῶς σὲ μιὰ χρονικὴ περίοδο μεταξὺ 10 καὶ 20 ἑκατομμυρίων χρόνων ἔλαβε χώρα ἡ δημιουργία ὄλων τῶν μέχρι σήμερα γνωστῶν μορφῶν τῆς ζωῆς. Σὲ σύγ-

κρίση με την σημερινή ηλικία του πλανήτη μας των 4,6 δισεκατομμυρίων ετών ή εξέλικτική αυτή πορεία της ζωής μπορεί να θεωρηθεί άλματώδης. Όπως φαίνεται, το δικό μας Σύμπαν είναι κατάλληλο για την γέννηση και εξέλιξη της ζωής.

Οί πλανήτες, τα μικρά αυτά αστρονομικά παράθυρα (και τέτοια υπάρχουν στόν γαλαξία μας μόνο πάνω από 1 δισεκατομμύριο), προσφέρουν στη ζωή κατάλληλες «πατρίδες». Εάν οι ηλεκτρομαγνητικές δυνάμεις στο δικό μας Σύμπαν ήσαν κατά 4% ασθενέστερες, δεν θα υπήρχε σέ αυτό ύδρογόνο και κατ' επέκταση δεν θα υπήρχαν άστρα, πλανήτες και γαλαξίες, όπως σήμερα γνωρίζουμε, και συνεπώς δεν θα υπήρχε και ο πλανήτης μας, και δεν θα εμφανιζόταν σέ αυτόν ή ζωή.

Τί είναι όμως ή ζωή; Τί είναι ο άνθρωπος;

Έξετάζοντας προσεκτικά τόν άνθρωπο και τις άλλες μορφές της ζωής διαπιστώνουμε, ότι αυτός αποτελείται από μία συγκέντρωση πρωτονίων, νετρονίων και ηλεκτρονίων και δὴ από 10 εἰς τὴν 28 κβαντοτεμαχίδια ὕλης, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σχηματίζονται τὰ ἄτομα καὶ τὰ μόρια, τὰ ὁποῖα μὲ φανταστικά πολύπλοκες διαδικασίες σχηματίζουν τὰ κύτταρα, τρισεκατομμύρια τῶν ὁποίων βρίσκονται σὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Συνεπώς ή καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου βρίσκεται μέσα σέ μιὰ τυρβώδη κίνηση τῶν στοιχείων τοῦ Σύμπαντος, ἀπὸ τὴν ὁποία δημιουργήθηκε μιὰ πρωταρχική συσσώρευση καὶ συμπίκνωση ὕλης σέ μορφή ἐνὸς στοιχειώδους νέφους, τὸ ὁποῖο στὴν φάση αὐτὴ στροβιλιζόταν, περιστρεφόταν καὶ μετεκινεῖτο, ἕως ὅτου σχηματίσθῃ τὴν πλήρη χρυσὴ σπειροειδὴ ἑλικά, δηλαδή τὸ συμπαντικὸ DNA.

Ὁ ἄνθρωπος συνεπώς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ «σκόνη ἐνδογαλακτικοῦ νέφους». Ἡ ζωή συνεπώς πληροῖ τὸν Κόσμο καὶ λειτουργεῖ, ἐξελίσσεται καὶ πεθαίνει σέ μιὰ καθωρισμένη κατεύθυνση, πὺν προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν φύση τῆς κοσμικῆς οὐσίας. Οἱ Πυθαγόρειοι Ὡκελλος ὁ Λευκιανὸς καὶ κυρίως ὁ Φιλόλαος, στὴν πραγματεία του «Περὶ τοῦ Παντός» ὁ πρῶτος καὶ στὴν πραγματεία του «Περὶ Ψυχῆς» ὁ δεῦτερος ἐκφράζονται γιὰ τὸ αἰώνιο καὶ τὸ ἄφθαρτο τοῦ Κόσμου, πὺν περιέχει στὴν κοσμικὴ οὐσία του τὸ συστατικὸ τοῦ «εἶναι» του.

Βιβλιογραφία

1. Δάκογλου Ι., «Ὁ Μυστικὸς Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα καὶ ή ἀποκρυπτογράφηση τῆς διδασκαλίας του», τόμος πρῶτος, Ἐκδόσεις «Νέα Θέσις», 1987, σ. 16.
2. Linde, A.D., «Eternally existing self-reproducing chaotic inflationary universe», in: «Phys. Lett.» (175 B. 1986), s. 395.
3. Linde, A.D., «The self-reproducing inflationary universe», in: «Scientific American» (271, 1994), s. 48.
4. Linde, A.D., «Das selbstproduzierende inflationare Universum, Spektrum der Wissenschaft», Dossier 01/2001, s. 34-39.
5. Hawking, St., «Das Universum in der Nusschale», Deutsche Taschenbuch, Verlag 2001.
6. Adams F., Laughlin G., «Die fünf Zeitalter des Universums», Eine Physik der Ewigkeit, Deutsche Taschenbuch, Verlag 2000.

Γ. Θ. Χατζηθεοδώρου

Υφηγητής Πολυτεχνείου Ἀχαρν

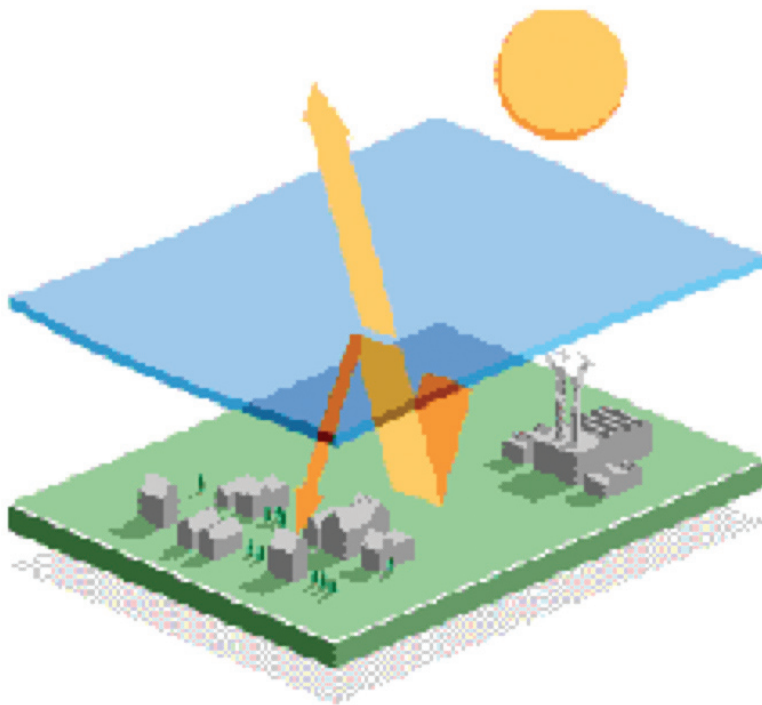
Η ΓΙΓΑΝΤΙΑ «ΑΡΑΧΝΗ» ΤΩΝ ΡΑΔΙΟ- ΚΥΜΑΤΩΝ

**Ἡλεκτρομαγνητικὰ πεδία τῆς Τεχνολογίας
γεννοῦν τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου**

πὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1970 ἔχει ἀρχίσει ἡ εὐαισθητοποίηση τοῦ κόσμου γιὰ τὴν πορεία τῆς ζωῆς τοῦ πλανήτη μας κατὰ τὶς ἐπόμενες δεκαετίες. Οἱ ἐπιστήμονες κατὰ περιόδους παρουσιάζουν διάφορες μελέτες καὶ ἀνακοινώσεις, ποὺ προβλέπουν μία ταχεῖα καὶ ἀσφαλῆ πορεία πρὸς τὴν καταστροφὴ καὶ τὸ τέλος τῶν φυσικῶν πόρων τῆς Γῆς. Τὰ αἷτια τῆς πορείας αὐτῆς ἀποδίδονται **①** στὴν τρυπὰ τοῦ ὄζοντος, **②** στὴν αὐξηση τῆς θερμοκρασίας τῆς Γῆς, **③** στὸ λειώσιμο τῶν πάγων στοὺς πόλους τῆς Γῆς καὶ **④** στὴν οἰκολογικὴ καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος. Ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πορεία αὐτὴ θεωροῦνται ἡ ρύπανση τῶν πάντων ἀπὸ τὶς βιομηχανίες, τὰ αὐτοκίνητα παλαιᾶς τεχνολογίας καὶ ἡ ἀλλαγὴ συμπεριφορᾶς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ Γῆ μας διαθέτει διαπιστωμένα ἓνα μαγνητικὸ καὶ ἓνα ἠλεκτρικὸ πεδίο, ἄσχετα ἀπὸ τὸ πῶς δημιουργοῦνται. Σημασία ἔχει, ὅτι τὸ ἠλεκτρομαγνητικὸ πεδίο τῆς Γῆς ἐπηρεάζει ἅμεσα τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς μας, διότι οἱ μαγνητικὲς γραμμές του διέρχονται μέσα ἀπὸ τὰ σπίτια μας κατὰ ὠρισμένες διευθύνσεις. Ὁ Ρόλφ Γκόρντον στὸ βιβλίο του «Κοιμᾶστε σὲ ἀσφαλὲς μέρος» (ἔκδ. Κοροντζῆ 1993, σελ. 44) ἀναφέρει: «Ἀναμφίβολα θὰ εἶναι δυσάρεστη ἡ ζωὴ σας σ' ἓνα σπίτι κορεσμένο ἀπὸ ἰσχυρὲς καὶ βλαβερὲς γεωακτίνες, ἀλλὰ ἐὰν ἐξασφαλίσετε ὅτι τὸ κρεβάτι σας δὲν διασχίζεται ἀπὸ τέτοιες ἀκτίνες, αὐτὸ εἶναι μία τεράστια βοήθεια.» Στὴ σελ. 87 συμπληρώνει: «Χιλιάδες ἄνθρωποι μετὰ τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ κρεβατιοῦ τους ἀπὸ ἐπικίνδυνες γεωακτίνες ἀνέφεραν, ὅτι εἶχαν καλύτερο ὕπνο καὶ γενικὴ εὐεξία, καὶ σταμάτησαν διάφοροι πόνοι ἢ ἐνοχλήσεις τοῦ ὀργανισμοῦ τους.» Καὶ στὴ σελ. 23 σημειώνει: «Γερμανοὶ κατασκευαστὲς οἰκοδομῶν ἀπασχολοῦν εἰδικοὺς τεχνικοὺς γιὰ τὴν ἀνίχνευση τῆς γεωπαθητικῆς ἐντάσεως σὲ ὅλα τὰ βασικὰ δωμάτια ἐκάστης οἰκοδομῆς, ἐνῶ στὴν Αὐστρία γιὰ πολλοὺς τόπους οἰκοπέδων πρὸς οἰκοδόμησι οἱ

Τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου δημιουργεῖται καθὼς θερμαινόμενη ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς ἐκπέμπει πρὸς τὴν ἀτμόσφαιρα θερμότητα, ἓνα μέρος τῆς ὁποίας φεύγει στὸ διάστημα, ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπη ἀνακλᾶται στὴν ἀτμόσφαιρα κι ἐπιστρέφει πίσω στὴ Γῆ. Τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου εἶναι φυσικό, ὡστόσο ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δραστηριότητα. Ἀνάμεσα στοὺς παράγοντες, ποὺ ἔχουν ἐνοχοποιηθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες, ὅτι ἐπιδεινώνουν τὸ φαινόμενο, δὲν ἔχουν συμπεριληφθῇ τὰ ἠλεκτρομαγνητικὰ πεδία, ποὺ ἔχουν κατακλύσει τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ πλανήτη μας τὶς τελευταῖες δεκαετίες. (Πηγὴ εἰκόνας: <http://www.physics4u.gr/>.)

ἄδειες χορηγοῦνται μετὰ ἀπὸ ἀνάλογη γνωμάτευση εἰδικῆς ἀνιχνεύσεως τοῦ χώρου γιὰ γεωπαθητικὴ ἔνταση ἀπὸ εἰδικὸ ραβδοσκόπο.»

Μέσα στὸ συνολικὸν χωρὸν τῶν δύο χαμηλότερων στρώσεων τοῦ ἀέρα πολλοὶ εἰδικοὶ ἐντοπίζουν τὴν ἰδιαίτερη στρώση τοῦ ὄζοντος, τὴν καλούμενη «ὄζονόσφαιρα», ἐνῶ ἄλλοι τὴν ἀπλώνουν διάχυτη καὶ στὰ δύο πρῶτα στρώματα. Πολλοὶ ἀναφερόμενοι στὴν δημιουργία καὶ τὴν διανομὴ τοῦ ὄζοντος συμφωνοῦν, ὅτι παράγεται ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν ὑπεριωδῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸ Λεξικὸν «Ἥλιος» (τόμος Γ', σελ. 53) σημειώνει: «Τὸ ὄζον εἶναι ἄλλοτροπικὸν φαινόμενον, κατὰ τὸ ὁποῖον μία οὐσία παρουσιάζει ὑπὸ διαφορετικὰς ἐξωτερικὰς συνθήκας πίεσεως καὶ θερμοκρασίας διαφορετικὰς ιδιότητες, ὥστε νὰ μιλάμε περὶ διαφόρων μορφῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας. Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα εἶναι τὸ ὄζον.» Στὴν Φύσιν οἱ διαφορετικὰς συνθήκας πίεσεως καὶ θερμοκρασίας ἐπικρατοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς καταιγίδας, ὅπου κυριαρχοῦν οἱ ἀστραπεὶς καὶ οἱ κερανοὶ.

Ὁ Τζὼν Γκριμπὶν στὸ ἔργο του «Τὸ Ὅζον καὶ ἡ Ἀνθρώπινη Ἀπειλή, Τρῦπα στὸν

Οὐρανόν» (μετ. Μ. Βερέττα, Ἑκδ. Ὡρώρα 1988, σελ. 15) γράφει: «Τὸ ὄξον εἶναι ἀέριον, κάπως γαλάζιο καὶ ἐξαιρετικὰ δηλητηριώδες γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωή, ἀκόμη καὶ σὲ πολὺ μικρὲς ποσότητες. Παράγεται διὰ μέσου ἡλεκτρικῶν ἐκκενώσεων, στὴν Φύση ἔνεκα τῶν ἀστραπῶν καὶ στὰ ἐργαστήρια μὲ ἡλεκτρικὸ ἐξοπλισμὸ ὑψηλῆς τάσης. Ἔχει μίᾳ χαρακτηριστικῇ ὀξεῖᾳ καὶ δυσάρεστη μυρωδιά. Εἶναι ἰσχυρὸ παρασιτοκτόνο καὶ γι' αὐτὸ χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ἀποστείρωση καὶ ἀπολύμανση πάσης μικροβιολογικῆς καὶ βακτηριολογικῆς συγκεντρώσεως, ὅπουδῆποτε ἀπαιτεῖται στὴν καθημερινή μας ζωὴ. Ἡ διαφορὰ τοῦ ἀπὸ τὸ ὀξυγόνο τοῦ ἀέρα ποὺ ἀναπνέουμε ἔγκειται στὸν ἀριθμὸ τῶν μορίων, ποὺ τὸ συνθέτουν. Τὸ πρῶτο ἔχει δύο ἄτομα (διατομικὸν O_2) καὶ τὸ δεύτερο τρία (τριοτομικὸν O_3).» Ἄρα ἡ παραγωγή τοῦ ὀξοντος εἶναι προϊόν τῶν ἀστραπῶν, ποὺ παρατηροῦνται στὴ διάρκεια μιᾶς καταιγίδος, καὶ αὐτὸ συμβαίνει κατ' ἀποκλειστικότητα μόνο στὸ χῶρο τῆς τροποσφαίρας.

Τὸ τριοτομικὸ ὀξυγόνο (O_3) μπορεῖ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὰ μονοξειδία τοῦ ἄνθρακος, τοῦ ἁζώτου καὶ τοῦ θείου, τοὺς καλουμένους «ρύπους τοῦ ἀέρα» πρὸς παραγωγή διατομικοῦ ὀξυγόνου (O_2), ὅποτε κατὰ ἓνα τρόπο ἀπαλλάσσεται ἡ τροπόσφαιρα ἀπὸ τοὺς ρύπους αὐτοῦς. Ἐνας χημικὸς μπορεῖ εὐκόλῃ νὰ διατυπώσῃ τὶς σχέσεις τῶν ἀντιδράσεων τούτων. Ἐπομένως μὲ κανέναν τρόπο δὲν εἶναι προϊόν τῶν ὑπεριώδων ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ὅπως ἰσχυρίζονται πολλοὶ ἐρευνητές. Εἶναι ἀπολυμαντικὸ καὶ δηλητηριώδες, ὅποτε ἔχει τὴν ἰκανότητα τῆς ἀποστείρωσεως τοῦ ἀέρα ἀπὸ μικροβία καὶ βακτηρίδια.

Ἡ «Μεσόσφαιρα» κατὰ τοὺς Γ. Γκορσκὸβ καὶ Α. Γιακουσόβα στὸ βιβλίον τους «Φυσικὴ Γεωγραφία» (σελ. 93): «Ἐκτείνεται ἀπὸ τὰ 40 ἕως τὰ 80 περίπου χιλιόμετρα ἄνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Στὰ ὑψηλότερα σημεῖα τῆς τὸ ὀξυγόνο ὑπάρχει στὴν μονοατομικὴ του μορφή καὶ χωρὶς ἐνώσεις μὲ ἄλλα στοιχεῖα.» Στὴ συνέχεια ἀναφέρονται στὴν «Ἰονόσφαιρα» ἢ «Θερμόσφαιρα» λέγοντες: «Ἐκτείνεται ἀπὸ τὰ 80 ἕως τὰ 800 χιλιόμετρα. Ἡ θερμοκρασία τῆς αὐξάνεται μὲ τὸ ὕψος, φθάνουσα στοὺς 1000 - 1500 °C. Οἱ ἀλλαγὲς στὴ θερμοκρασία προξενοῦνται ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ τῆς “ιοντικῆς δομῆς” τῆς καὶ τῆς ὑπεριώδους ἀκτινοβολίας τοῦ Ἡλίου, ποὺ προσπίπτει ἐπ' αὐτῶν μὲ τὴν μορφήν τῶν φωτονίων. Οὕτω δημιουργεῖται θερμικὴ κίνησις, ποὺ ἀκτινοβολεῖται πρὸς τὸ διάστημα, ἐνῶ συνάμα ἀπορροφᾶται καὶ ἡ ἐπιβλαβὴς ὑπεριώδης ἀκτινοβολία. Ἡ παρουσία τῆς συμβάλλει στὴν διάδοση τῶν ραδιοκυμάτων σὲ μεγαλύτερες ἀποστάσεις ἐμβελείας.»

Ἡ ἐπίδραση τῶν ραδιοκυμάτων στὴν ἀτμόσφαιρα

Ἐσα στὴν ἀτμόσφαιρα κυκλοφοροῦν πάσης φύσεως καὶ συχνότητος ραδιοκύματα. Ὁ ρόλος τους δὲν ἔχει ἀπασχολήσει κανέναν ἕως σήμερον. Μ' αὐτὸν θ' ἀσχοληθοῦμε στίς ἐπόμενες παραγράφους. Στὰ «ραδιοκύματα» περιλαμβάνονται τὸ ὁρατὸ φῶς, οἱ ὑπεριώδεις καὶ οἱ ὑπέρυθρες ἀκτινοβολίες, οἱ ἀκτίνες «X» καὶ οἱ ἀκτίνες «γ», καθὼς καὶ τὰ κύματα ὅλων τῶν σημερινῶν ραδιοτηλεπικοινωνιῶν. Ὅλα εἶναι ἡλεκτρομαγνητικὰ κύματα μὲ διαφορετικὰ πεδία συχνότητος καὶ μήκους κύματος. Ἡ συχνότητα εἶναι ὁ ἀριθμὸς

τῶν κύκλων, ποὺ ὁλοκληρώνονται σὲ χρόνο ἐνὸς δευτερολέπτου. Ἡλεκτρομαγνητικὸ κύμα εἶναι ἡ ταυτόχρονη διάδοση ἐνὸς ἡλεκτρικοῦ καὶ μαγνητικοῦ κύματος. Τὰ ἡλεκτρομαγνητικὰ πεδία ὡς μεγέθη περιγράφουν δυνάμεις, οἱ ὁποῖες ἀσκοῦνται στὸ χωρὸ. Σὲ κάθε κυματικὴ κίνηση ἔχουμε μετάδοση ἐνεργείας ὑπὸ μορφήν διαταραχῆς χωρὶς μεταφορὰ ὕλης. Τὰ ἡλεκτρομαγνητικὰ κύματα διαδίδονται στὸ κενὸ καὶ στὴν ἀτμόσφαιρα μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός. Ποῦ ἐπιδρᾷ ἡ κυματικὴ κίνηση τῶν ραδιοτηλεπικοινωνιῶν; Ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ἀέρος τῆς τροποσφαίρας καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κατωτέρων στρωμάτων της, διὰ μέσου τῶν ὁποίων διαδίδονται τὰ ἡλεκτρομαγνητικὰ κύματα. Ποιὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐπιδράσεων τούτων; Κανεὶς δὲν γνωρίζει μὲ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα. Ἐνα μέρος τῶν ἀποτελεσμάτων ἴσως εἶναι τὰ ἀκραῖα καιρικὰ φαινόμενα, ποὺ παρατηροῦνται κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια.

Ἀπὸ ἀπόψεως συχνότητος καὶ μήκους κύματος τὰ ραδιοκύματα διακρίνονται ὡς ἑξῆς:

α Τὰ παραγόμενα ἀπὸ τὸ οἰκιακὸ ἡλεκτρικὸ ρεῦμα, συχνότητος 50 κύκλων καὶ μήκους κύματος ἴσου μὲ 6.000.000 μέτρα ἀνὰ δευτερόλεπτο. Μεταφέρονται διὰ μεταλλικῶν ἀγωγῶν. Μία ἡλεκτρικὴ πηγὴ ἐγκατεστημένη στὴν Ἀθήνα θὰ ἀνάψῃ ἓναν λαμπτήρα ἐγκατεστημένο στὸ Τόκυο τῆς Ἰαπωνίας σὲ δύο δευτερόλεπτα.

β Τὰ ἀκουστικὰ κύματα, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν καθημερινὴ γλωσσικὴ ἐπικοινωνία τῶν ἀνθρώπων στὶς συχνότητες 20 - 20.000 κύκλων ἢ 20 Hz - 20 KHz, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ μῆκος κύματος 15.000 ἕως 15 ἑκατ. μέτρων.

γ Τὰ ὑπερηχητικὰ κύματα, συχνότητος ἀπὸ 20 KHz μέχρι 100 KHz καὶ μήκους κύματος 3.000 μέχρι 15.000 μέτρων. Εἶναι γνωστὴ ἡ χρῆσις τους στὴ διαγνωστικὴ Ἰατρικὴ, ὅταν διαμορφώνουν συχνότητες ἐνὸς μεγακύκλου (1 MHz) μέχρι καὶ 10 MHz.

δ Τὰ μακρὰ ραδιοφωνικὰ κύματα, συχνότητος 100 χιλιοκύκλων (KHz) μέχρι 300 KHz ἢ μήκους κύματος 1.000 ἕως 3.000 μέτρων. Χρησιμοποιοῦνται στὶς ναυτιλιακὰ καὶ ραδιοφωνικὰ ἐκπομπὰ μακρῶν κυμάτων. Ἡ χρῆσις τους σήμερα εἶναι πολὺ μικρὴ.

ε Τὰ μεσαῖα ραδιοφωνικὰ κύματα, συχνότητος 300 KHz μέχρι 3.000 KHz ἢ 3.000.000 κύκλων ἢ 3 MHz, μὲ μῆκος κύματος 100 ἕως 1.000 μέτρων. Χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ἐκπομπὴ τῶν μεσαίων ραδιοφωνικῶν κυμάτων, τὰ ὁποῖα διαδίδονται περιφερειακὰ πάνω στὸ ἔδαφος, μέχρις ἀποσβέσεως τούτων λόγῳ ἀπορροφήσεως ὑπὸ τοῦ ἐδάφους.

στ Τὰ ὑψηλὰ ἢ βραχέα ραδιοφωνικὰ κύματα, συχνότητος 3 MHz μέχρι 30 MHz ἢ μήκους κύματος ἀπὸ 10 ἕως 100 μέτρα. Χρησιμοποιοῦνται εὐρὲς στοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς χώρου γιὰ τὴν πάσης φύσεως ἐκπομπή. Τὰ κύματα αὐτὰ ἀνακλῶνται ἀπὸ τὴν ἰονόσφαιρα, καὶ ἔτσι αὐξάνεται ἡ ὀλικὴ ἐμβέλεια τῆς μεταδόσεώς των.

ζ Τὰ ὑπερυψηλὰ (VHF) ραδιοκύματα, συχνότητος ἀπὸ 30 MHz μέχρι 250 MHz καὶ μήκους κύματος ἀπὸ 1,2 ἕως 10 μέτρων. Χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ραδιοφωνικὴ

έκπομπή των FM, της Τηλεοράσεως και για άλλες χρήσεις. Η διάδοσή τους γίνεται περιφερειακά και σε κατ' εὐθείαν ὀπτική γραμμή. Στὴν «περιοχή» αὐτὴ σήμερα λειτουργοῦν στὴν Ἀττικὴ 45 σταθμοὶ (FM) καὶ 7 σταθμοὶ (TV) στὰ VHF.

η Τὰ ὑπερυψηλὰ (UHF) ραδιοκύματα, συχνότητος ἀπὸ 300 MHz μέχρι 850 MHz καὶ μήκους κύματος ἀπὸ 0,35 ἕως 1 μέτρου. Χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ἐκπομπὴ τῆς τηλεοράσεως στὶς «πάντες» IV καὶ V. Στὴν περιοχὴ αὐτὴ σήμερα λειτουργοῦν στὴν Ἀττικὴ 52 σταθμοὶ (TV) καὶ ἄλλοι 22 στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα στὰ UHF.

θ Τὰ ραδιοκύματα τῆς πρώτης περιοχῆς τῶν μικροκυμάτων, συχνότητος ἀπὸ 850 MHz μέχρι 3.000 MHz, ἢ 3 γιγακύκλων (GHz) καὶ μήκους κύματος ἀπὸ 0,35 μέτρα μέχρι 0,1 μέτρα. Σὲ αὐτὰ περιλαμβάνονται τὰ κινητὰ τηλέφωνα, ποὺ λειτουργοῦν στὶς συχνότητες 850/900 MHz, ἢ μήκους κύματος 0,33 ἕως 0,35 μέτρων. Ἐπίσης στὴ συχνότητα 1800/1900 MHz ἢ 1,8 GHz ἢ 1,9 GHz σὲ μῆκος κύματος 0,16 μέχρι 0,17 μέτρων. Στὴν περιοχὴ αὐτὴ λειτουργοῦν ἀκόμη τὰ ραντὰρ ἀναγνωρίσεως καὶ διάφορες οἰκιακὲς συσκευές, ὅπως οἱ φοῦρνοι μικροκυμάτων κ.λπ. Τὸ Περιοδικὸ «ONLINE» (Νοέμ. 2006, σελ. 97) γράφει: «ἀπελευθερώθηκαν οἱ ζῶνες ραδιοσυχνότητων ἀπὸ 2,5 μέχρι 5,4 GHz (μήκους κύματος 0,06 ἕως 0,12 μέτρων) γιὰ τὴν γρήγορη καὶ εὐρεῖα ἐξάπλωση τῶν μὴ ἀδειοδοτημένων δικτύων WiFi». Μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι οἱ φοῦρνοι μικροκυμάτων βράζουν τὸ νερὸ στοὺς 100 °C. Ἐπομένως ὅλα τὰ εἶδη τῶν μικροκυμάτων καὶ ἰδίως ἐκείνων ποὺ ἔχουν τὸ μικρότερο μῆκος κύματος μεταφέρουν στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ἀνάλογη ποσότητα θερμότητος ἢ καὶ ἄλλες ἐπιδράσεις ἀγνώστου ἀποτελέσματος μέχρι σήμερα.

ι Τὰ μικροκυματικὰ ραδιοκύματα, συχνότητος ἀπὸ 3 GHz μέχρι 30 GHz ἢ μήκους κύματος ἀπὸ 0,01 μέχρι 0,1 μέτρων. Τὰ κύματα αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὶς διαστημικὲς τηλεπικοινωνίες μέσω δορυφόρων, τὶς ραδιοσυζεύξεις μεταξὺ ἐξωτερικῶν τηλεοπτικῶν συννεργειῶν καὶ σταθμῶν Τηλεοράσεως καὶ σὲ λοιπὲς τηλεπικοινωνιακὲς συνδέσεις. Ὁ πρῶτος τεχνικὸς δορυφόρος ἐτέθη σὲ τροχιά γύρω ἀπὸ τὴ Γῆ τὸ 1957 ἀπὸ τὴ Ρωσσία, καὶ τὸ 1975 συνωστίζονταν στὸ διάστημα 3.577 δορυφόροι. Οἱ δορυφόροι σήμερα ἐπεκτείνονται σὲ κάθε ἐρευνητικὸ ἐπιστημονικὸ πεδίο, ἀκόμη καὶ γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῶν πόλων διὰ τοῦ ICESat «τοῦ Παγοδορυφόρου». («Ἐλευθεροτυπία», τεῦχος 221 τοῦ «Γεωτροπίου» τῆς 3-7-04.)

ια Πέραν τῶν ἀνωτέρω ραδιοκυμάτων ὑπάρχουν οἱ ἀκτίνες τοῦ ὑπερύθρου φωτός, τοῦ ὁρατοῦ φωτός καὶ οἱ ὑπεριώδεις ἀκτινοβολίες του, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ μῆκος κύματος ἀπὸ 0,20 μέχρι 0,75 ἑκατομμυριοστὰ τοῦ μέτρου. Ἀκόμη πὺθ πέρα ἀπ' αὐτὲς βρίσκονται οἱ ἀκτίνες (X), μήκους κύματος 0,1 μέχρι 300 Ἀγκστρομ καὶ οἱ ἀκτίνες (γ), μήκους κύματος 0,003 μέχρι 0,1 Ἀγκστρομ.

*Οἱ φοῦρνοι
μικροκυμάτων
βράζουν τὸ νερὸ
στοὺς 100 °C.
Ὅλα τὰ εἶδη τῶν
μικροκυμάτων καὶ
ἰδίως ἐκείνων ποὺ
ἔχουν τὸ μικρότερο
μῆκος κύματος
μεταφέρουν στὴν
ἀτμόσφαιρα καὶ
ἀνάλογη ποσότητα
θερμότητος ἢ καὶ
ἄλλες ἐπιδράσεις
ἀγνώστου
ἀποτελέσματος μέχρι
σήμερα.*

«Τύηξαν» σὰν ἀράχνη τὴν ἀτμόσφαιρα

κατακλυσμὸς τῆς τροποσφαίρας τοῦ πλανήτη ἀπὸ χιλιάδες ραδιοκύματα ὅλων τῶν παραπάνω συχνοτήτων καὶ διαφόρων ὁρίων ἰσχύος, ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων καὶ πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις τοῦ ὀρίζοντος καὶ ἀπὸ τὴν Γῆ πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ ἀντίστροφα, στὴν κυριολεξία πνίγουν τὸν ἀέρα μας.

Ἡ ἐπιδρομὴ αὐτὴ κατὰ τῆς ἀτμοσφαίρας ἄρχισε ἀμέσως μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον καὶ σήμερον κυριαρχεῖ σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θόρυβος γιὰ τὸ θερμοκήπιο τῆς Γῆς καὶ τὴν πορεία τοῦ ὄζοντος ἄρχισαν περὶ τὸ ἔτος 1970 περίπου, ὅταν πλέον ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ Γῆ εἶχαν τυλιχθῇ κυριολεκτικὰ μὲ τὸν ἰσθὸ τῆς ἀράχνης τῶν ἠλεκτρομαγνητικῶν ραδιοκυμάτων. Ἄρα ἓνα σημαντικὸ ποσοστὸ εὐθύνης στὴν πορεία τοῦ πλανήτη ὀφείλεται σὲ αὐτὴ τὴν «ἀράχνη».

Οἱ Α. Ἰωάννου, Γ. Ντάνος, Α. Πήττας καὶ Στ. Ράπτης στὴν «Φυσικὴ Β΄ τάξεως Λυκείου» (ἔκδ. ΟΕΔΒ 2003, σελ. 14), κάνουν δύο παραδοχές: «1-Τὰ μόρια τῶν ἀερίων συμπεριφέρονται σὰν μικροσκοπικὲς ἀπόλυτα ἐλαστικὲς σφαῖρες. 2. -Στὰ μόρια δὲν ἀσκοῦνται δυνάμεις παρὰ μόνον τὴ στιγμή τῆς κρούσης ἀπὸ ἄλλα μόρια.» Καὶ στὴν «Φυσικὴ» τῆς Γ΄ τάξεως Λυκείου» (ἔκδ. ΟΕΔΒ 2003, σελ. 154) οἱ ἴδιοι γράφουν: «Ἡ ὁρμὴ ἐνὸς συστήματος σωμάτων κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς κρούσης διατηρεῖται. Κατὰ τὴ σύγκρουση δύο σωμάτων ἓνα μέρος τῆς μηχανικῆς ἐνέργειας μετατρέπεται σὲ θερμότητα.»

Οἱ κρούσεις τῆς ἐνέργειας τῶν ἠλεκτρομαγνητικῶν ραδιοκυμάτων πάνω στὰ μόρια τοῦ ἀέρα, ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους μέχρι ὕψους 2 ἢ 3 χιλιομέτρων, ἴσως μεταθέτουν τὴν θερμοκρασίαν του ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς καταψύξεως στὴν περιοχὴ τῆς ὑγροποιήσεως τῶν ὑδρατμῶν, ὁπότε ξεσποῦν οἱ βροχές. Ἡ μελέτῃ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ραδιοκυμάτων ἐπὶ τοῦ ἀέρα ἀπὸ κάποιον εἰδικὸ μπορεῖ νὰ δώσῃ σαφέστερη ἀπάντησιν τῶν ἀκραίων καιρικῶν φαινομένων τῆς ἀτμόσφαιρας.

* * *

φυσικὴ κατάσταση τοῦ ἀέρα καὶ τοῦ σώματος τῆς Γῆς ἀπὸ ἀπόψεως κλίματος κατὰ ἓνα ποσοστὸ διατηρεῖται σταθερὴ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ Γῆ ἔλαβε τὴ σημερινή της περιστροφὴ, τροχίαν καὶ κλίση. Οἱ πόλοι τῆς διατηροῦν τὴν καταψυγμένη τους κατάστασιν, διότι ἐκεῖ δὲν ἔχουν ἀλλάξει οἱ φυσικοὶ τοπικοὶ παράγοντες κλίματος. Ὁ πανικὸς γιὰ τὴν τήξιν τῶν πάγων, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀρχίσει περίπου ἀπὸ τὸ 1970, ὀφείλεται μᾶλλον στὴν ἄγνοια τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπιδράσεως τῶν ραδιοκυμάτων ἐπὶ τῆς «τροποσφαίρας», ἡ ὁποία ἐφάπτεται τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἀφοῦ μέχρι σήμερον τὸ φαινόμενον δὲν ἔχει μελετηθῇ ἐπαρκῶς.

(Προδημοσίευσιν ἀπὸ τὸ βιβλίον μου «Ἡ Ἀναπαράστασις τῆς Προϊστορίας».)

Κων. Β. Κουτρουβέλης

Ταξίαρχος Διαβιβάσεων ἐ.ἀ.

ΧΗΜΙΚΕΣ «ΟΥΡΕΣ» ΚΑΙ «ΓΕΩ- ΜΗΧΑΝΙΚΗ»

Σενάρια έμπνεόμενα από την Ιουδαιοχριστιανική
θεωρία περί τῆς «Συντέλειας τοῦ Κόσμου»;

«Σύρε αὐτοὺς (ὅλους τοὺς ἀνθρώπους) ὡς πρόβατα διὰ σφα-
γὴν, καὶ ἐτοίμασον αὐτοὺς διὰ τὴν ἡμέραν τῆς σφαγῆς» (Ιερε-
μίας ΙΒ' 3).

τὰ πλαίσια ἑνὸς εὐρύτερου ἀμερικανικοῦ σχεδίου ὀνόματι
«Γεωμηχανική» γιὰ τὴν βελτίωση τοῦ παγκόσμιου κλίματος
ἀπὸ τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου καὶ τὴν τρύπα τοῦ ὄζοντος
ἀεροπλάνα σὲ ὅλο τὸν πλανήτη ψεκάζουν καθημερινὰ τεράστι-
ες ποσότητες ἀπὸ μία ἐπικίνδυνη μείξη ὀξειδίων ἀλουμινίου
ἀλάτων βαρίου καὶ ἄλλων ἐπικίνδυνων χημικῶν οὐσιῶν στὴν ἀτμόσφαιρα.

Ο Τ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ» ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΙΣ «ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΡΕΣ»

κ. Νίκος Κατσαρὸς εἶναι ὁ πρῶην διευθυντὴς τοῦ Κέντρου
Πυρηνικῆς Φυσικῆς «Δημόκριτος» καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς
Ἑνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν. Ἔχει ἀσχοληθῇ ἀρκετὰ μὲ τὰ
«chemtrails» καὶ θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριστῇ ὡς εἰδικὸς
ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἀφοῦ ἔχει κάνει ἐπίσημες σχετικὲς
ὁμιλίες καὶ διαλέξεις. Ἡ συνέντευξη ποὺ ἀκολουθεῖ, ὅπου ἀναλύει τὸ φαι-
νόμενο αὐτό, δόθηκε στὸν συνεργάτη τοῦ περιοδικοῦ Β. Μαυρομμάτη.

«Δ»: Τί εἶναι ἀκριβῶς τὸ φαινόμενο τῶν «chemtrails»;

Ἔχει παρατηρηθῇ, ὅτι ἀεροπλάνα, τὰ ὁποῖα πετοῦν σὲ σχετικὰ χαμηλὸ ὕψος

Αποτέλεσμα ή δημιουργία των λευκών «χημικών ούρων» ή «chemtrails». Οι ούρες αυτές μέσα σε λίγες ώρες απ' την στιγμή της έκπομπής τους μετατρέπονται σ' ένα τεχνητό τοξικό νέφος λευκής αποχρώσεως, που άγκαλιάζει τεράστια τμήματα του ούρανοῦ.

Τί ακριβῶς ὅμως εἶναι τὰ «chemtrails»; Οἱ χημικὲς αὐτὲς λωρίδες συνήθως διασταυρώνονται μεταξύ τους καὶ ἀφήνουν στὸν οὐρανὸ μία ἐντελῶς διαφορετικὴ γραμμὴ ἀπὸ τὶς ἀπλὲς οὐρὲς τῶν καυσαερίων τῶν ἐπιβατικῶν ἀεροπλάνων, ἃν καὶ πετοῦν στὸ ἴδιο ὕψος μὲ αὐτὰ (5.000-10.000 πόδια). Πρόκειται γιὰ ἔντονες χοντρὲς οὐρὲς-γραμμὲς, οἱ ὁποῖες δὲν ἐξαφανίζονται μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰ λεπτά, ἀλλὰ ἀρχίζουν σταδιακὰ νὰ σχηματίζουν ὀμιχλώδεις στρώσεις νεφῶν. Τὸ λευκὸ χημικὸ τους πέπλο ἀπλώνεται ἀργὰ στὴν ἀτμόσφαιρα μέσα σὲ δύο μὲ πέντε ὥρες σὰν μία λευκὴ ἢ ἀνοιχτὴ γκριζὰ ὀμίχλη.

Τὰ ὀμιχλώδη σύννεφα ποὺ δημιουργοῦν τὰ «chemtrails» δὲν διαλύονται καὶ δὲν μετακινοῦνται ὅπως τὰ κοινὰ σύννεφα, ἀλλὰ ἀντίθετα ἐξαπλώνονται ἀργὰ στὸ στερέωμα ὡς ἓνα ἀδιαπέραστο στρώμα ὀμίχλης καὶ στὴ συνέχεια μένουν ἐκεῖ σχεδὸν ἀκίνητα.

Μέσα σὲ λίγες ὥρες ἡ θερμοκρασία περιβάλλοντος μεταβάλλεται μὲ πτώση μέχρι καὶ 7 βαθμῶν Κελσίου. Ταυτόχρονα μειώνεται ὁμοιόμορφα καὶ ἡ ὑγρασία στὴν ἀτμόσφαιρα μὲ τιμὲς γύρω στὸ 30%. Ἡ περίοδος αὐτῆς τῆς μεταβολῆς μπορεῖ νὰ κρατήσῃ μέχρι καὶ μία ἐβδομάδα, πάντοτε ἀνάλογα μὲ τὴν δυναμικὴ τοῦ καιροῦ (βοριᾶς, νοτιᾶς, χαμηλὰ βαρομετρικὰ κ.ἄ.). Ἐκεῖ ἀκολουθεῖ ἡ ἐπόμενη ἐπιχείρηση ἀεροψεκασμοῦ. Τὰ σύννεφα αὐτὰ δὲν δημιουργοῦν ποτὲ βροχή, εἶναι «ξηφτισμένα» καὶ χωρὶς περιγράμμα.

καὶ χωρὶς διακριτικά, τύπου KC-135, ἀφήνουν οὐρὲς, οἱ ὁποῖες δὲν ἐξαφανίζονται μετὰ ἀπὸ μερικὰ δευτερόλεπτα ἢ λεπτά, ὅπως συνήθως συμβαίνει μὲ τὶς «οὐρὲς» τῶν ἐπιβατικῶν ἢ στρατιωτικῶν ἀεριοπλάνων, ἀλλὰ παραμένουν γιὰ ἀρκετὲς ὥρες στὸν οὐρανό. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀεροπλάνα αὐτὰ δὲν ἀκολουθοῦν εὐθεῖα γραμμὴ κατὰ τὴν πτήση τους παρὰ ζίγκ-ζάγκ ἢ διαγώνιες πορεῖες, μέσα σὲ μερικὲς ὥρες μποροῦν νὰ καλύψουν μὲ τὰ νεφελώδη καυσαερίά τους καὶ ὁλόκληρο τὸν οὐρανό. Καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχουν ὑποψίες, ὅτι στὶς οὐρὲς τῶν ἀεροσκαφῶν αὐτῶν ὑπάρχουν χημικὲς οὐσίες, γι' αὐτὸ καὶ κάποιοι τὶς ὠνόμασαν «chemtrails» ἢ **χημικὲς οὐρὲς**.

«Δ»: Σὲ ποιὲς χώρες ἔχει παρατηρηθῇ τὸ φαινόμενο τῶν «chemtrails»; Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν κάποιες καταγραφές;

Φαινόμενα, ὅπου ἀναπτύσσονται χημικὲς οὐρὲς ἀεροπλάνων ποὺ πετοῦν σὲ χαμηλὸ ὕψος, ἔχουν παρατηρηθῇ σὲ ἀρκετὲς πόλεις τῶν Η.Π.Α., τοῦ Καναδά, τῆς Αὐστραλίας, τῆς Ἀσίας ἀλλὰ καὶ στὴν Εὐρώπη, σχεδὸν σὲ ὅλες τὶς χώρες της, μετὰξὺ αὐτῶν καὶ στὶς Ἰσπανία, Γερμανία, Ἰταλία, Μ. Βρεταννία, Νορ-

Χημικές ούρες επάνω από το κέντρο της Αθή-
νας. (Κολωνάκι, όδους Σκουφᾶ, 25.09.07.)

Οι ώργανωμένοι αεροψεκασμοί «chemtrails» γίνονταν μέχρι πρό τιнос κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἡμέρας. Ὅμως τὰ δύο τελευταῖα ἔτη, λόγω τῶν διαστάσεων ποὺ ἔχει ἀποκτήσει τὸ φαινόμενο αὐτό, ἀλλὰ καὶ τῶν διαμαρτυριῶν ποὺ ἔχουν πλέον αὐξηθῇ, γίνονται κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νύχτας ἢ ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι συννεφιασμένος. Ἡ συχνότητα ψεκασμοῦ τους εἶναι σταθερή, 2-3 φορές τὴν ἐβδομάδα σχεδὸν πάνω ἀπὸ κάθε μεγάλη πόλη τῆς γῆς. Οἱ ρίψεις γίνονται ἀπὸ εἰδικὰ βυτιοφόρα στρατιωτικά αεροπλάνα τύπου KC-135 καὶ KC-10 καὶ κάποια λευκὰ αεριοθούμενα «φαντάσματα» χωρὶς κανένα διακριτικό. Ἀλλὰ καὶ κάποια ἐπιβατικά αεροπλάνα γραμμῆς διαφόρων ἐταιρειῶν συμμετέχουν παθητικά στὸ πρόγραμμα τῶν αεροψεκασμῶν «chemtrails».

Ἀπ' τὶς ἀρχὲς τοῦ 2003 μὲ μυστικὴ συμφωνία ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ἔδωσε στὴν 112ῃ Πτέρυγα Μάχης στὶς ἐγκαταστάσεις τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας στὴν Ἐλευσίνα βάσεις στοὺς Ἀμερικανοὺς γιὰ τὴν στάθμευση τῶν γιγαντιαίων αεροσκαφῶν τάνκερ KC-135 ἀλλὰ καὶ τῶν λευκῶν αεριοθούμενων χωρὶς τὰ διακριτικά. Σκοπὸς τοὺς ἀρχικὰ θὰ ἦταν ὁ ἀνεφοδιασμὸς τῶν ἀμερικανικῶν αεροσκαφῶν στὸν ἀέρα ἀπ' τὰ γιγαντιαῖα KC-135 σὲ περίπτωσι πολέμου ὅπως αὐτὸς μὲ τὸ Ἰράκ. Καὶ ἐνῶ ὁ πόλεμος τέλειωσε, οἱ βάσεις ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν μέχρι σήμερα, ἀφοῦ ὁ πραγματικὸς σκοπὸς λειτουργίας τους εἶναι οἱ αεροψεκασμοὶ «chemtrails» πάνω ἀπ' τὴν ἐλληνικὴ ἐπικράτεια (δημοσίευσις ἐφημερίδα «Ἐσπρέσσο», Πέμπτη 8 Ἰανουαρίου 2004). Στὴν Κύπρο οἱ αεροψεκασμοὶ γίνονται ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴ Πολεμικὴ Ἀεροπορία (Ρ.Α.Φ.).

Τὰ «chemtrails» ἀποτελοῦν ἓνα μυστικὸ χημικὸ πείραμα, ποὺ γίνεταί εἰς βάρος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ φυσικὰ δὲν εἶναι τὸ πρῶτο. Πολλὰ πειράματα μὲ διαφόρων εἰδῶν χημικά, φάρμακα, ἀντιβιοτικά καὶ ἄλλα ὕλικά γίνονται, χωρὶς κανεῖς νὰ γνωρίζῃ τίποτα. Περίπου 2 ἐκ. χημικὲς οὐσίες ἔχουν εἰσβάλλει στὴν ζωὴ μας τὰ τελευταῖα 60-70 χρόνια μέσω τῆς τροφικῆς ἀλυσίδας. Γιὰ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ τὰ χημικά

βηγία κ.ἄ. Στὴν Ἑλλάδα παρατηρήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ἔτος 2002 στὴν Αἴγινα καὶ ἔκτοτε σὲ διάφορες ἄλλες πόλεις ὅπως στὴν Θεσσαλονίκη, στὴν Ἀθήνα, στὸ Κιάτο, στὸν Βόλο κ.ἄ.

«Δ»: Τί ἀποδείξεις ἔχουμε γιὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν «chemtrails», καὶ ποιὰ εἶναι ἡ σύστασις τῶν χημικῶν αὐτῶν οὐρῶν;

Ἀπ' τὰ μέχρι σήμερα συγκεντρωθέντα στοιχεῖα καὶ τὶς χημικὲς ἀναλύσεις, ποὺ ἔγιναν ἀπὸ περιοχὲς ποὺ πέρασαν αεροπλάνα καὶ ἄφησαν χημικὲς οὐρές, ὅπου κατὰ τὴν συνέχεια οἱ οὐσίες αὐτὲς ἔπесαν στὸ ἔδαφος καὶ στὰ νερά, διαπιστώθηκε ἀπὸ ἀνεξάρτητους ἐρευνητὲς ἡ ὕπαρξις ἀλουμινίου καὶ βαρίου σὲ ἀρκετὰ σημαντικὲς ποσότητες. Καὶ μὲ δεδομένο ὅτι στὰ ἑδάφη καὶ στὰ νερά τῶν περιοχῶν αὐτῶν δὲν ὑπῆρχε καθόλου ἀλουμίνιο ἢ βάριο, ἀποδόθηκε ἡ ὕπαρξις τῶν δύο αὐτῶν στοιχείων στὰ «chemtrails» ἢ χημικὲς οὐρές. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν περαιτέρω ἐπίσημες ἀποδείξεις παρὰ μόνον ἐνδείξεις γιὰ τὸ ὅτι κανένας διεθνὴς ὀργανισμὸς ἢ ἐπίσημο κρατικὸ ἐργαστήριον δὲν ἔχει δεχθῇ ν'

Οί παρατηρούμενες στὸν οὐρανὸ μεγάλου μήκους πυκνὲς ἄσπρες γραμμές, οἱ γνωστὲς ὡς χημικὲς οὐρὲς (chemtrails) ὅχι μόνο δὲν διαλύονται σύντομα, ὅπως οἱ συνηθισμένες γραμμὲς καυσασαερίων καὶ ὑδρατμῶν τῶν ἀεριοθουμένων ἀεροσκαφῶν, ἀλλὰ αἰωροῦνται στὴν ἀτμόσφαιρα ἐπὶ ἀρκετὲς ὥρες καὶ σταδιακὰ διαστελλονται δημιουργώντας λεπτὰ νέφη, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ καλύψουν μία ὁλόκληρη περιοχή. Οἱ εἰκονιζόμενες χημικὲς οὐρὲς φωτογραφήθηκαν τὸν περασμένο Ἰανουάριο ἐπάνω ἀπὸ τὴν Κοζάνη (www.enouranois.gr).

ἀναλάβη καὶ νὰ δημοσιοποιήση τ' ἀποτελέσματα ἀναλύσεων καὶ δειγμάτων τῶν χημικῶν αὐτῶν οὐρῶν.

Καταπολεμοῦν τὸ «θερμοκήπιο» ἢ δηλητηριάζουν;

«Δ»: Γιὰ ποιοῦ λόγου γίνονται αὐτὰ τὰ πειράματα τῶν ἀεροψεκασμῶν μὲ ἄλουμίνιο καὶ βάριο;

Δυστυχῶς καμμία ἀπ' τὶς μεγάλες δυνάμεις καὶ κυρίως οἱ Η.Π.Α. δὲν δέχονται τὴν διενέργεια αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῶν ἀεροψεκασμῶν.

Ἔχουν ἀφήσει ὅμως μὲ τρόπο νὰ διαρρεύσει, χωρὶς νὰ τὸ ἀναγνωρίζουν ἐπίσημα, ὅτι γίνονται πειράματα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ φαινομένου τοῦ θερμοκηπίου.

Δηλαδή, ὅταν ἀπ' τὶς οὐρὲς τῶν ἀεροσκαφῶν ἐκπέμπωνται σωματίδια ἄλουμινίου καὶ βαρίου, οἱ ἡλιακὲς ἀκτίνες πέφτουν ἐπάνω σ' αὐτὰ καὶ ἀνακλῶνται, μὲ ἀποτέλεσμα λιγώτερη ἡλιακὴ ἀκτινοβολία, ἄρα λιγώτερη ἐνέργεια, ἄρα χαμηλό-

Χημικὲς οὐρὲς ἐπάνω ἀπὸ τὸ Λονδῖνο (Fin Fahey, 19.09.05.)

κανείς δὲν γνωρίζει μακροπρόθεσμα τὶς ἀρνητικὲς συνέπειές τους στοὺς ζῶντες ὁργανισμούς, κάτι ποὺ θὰ τὸ διαπιστώσουμε ὠλοκληρωμένα κατὰ τὶς ἐπόμενες γενεές. Ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος καὶ πολλὰ ἄλλα εἶδη βρίσκονται κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο τυφλὸ χημικὸ πείραμα σὲ ἐξέλιξη. Τὸ 1954 στὸ Ὅχαιο τῶν Η.Π.Α. ἔγινε τὸ πρῶτο ὁμαδικὸ πείραμα εἰσπνεόμενων ἐμβολίων εἰς βάρος τοῦ πληθυσμοῦ, ὅταν κυβερνητικοὶ ἱατροὶ ἀπελευθέρωσαν στελέχη κάποιου ἰοῦ πάνω ἀπ' τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς πόλεως. Ἀποτέλεσμα τὸ ξέσπασμα λοιμώδους ἐπιδημίας μὲ κάποιους θανάτους. Πολλὰ νέα ἀντιβιοτικά δοκιμάζονται καθημερινὰ σὲ ὅλο τὸν κόσμο σὲ ὑγιεῖς ἀνθρώπους μέσῳ τῶν γιατρῶν τους, χωρὶς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ γνωρίζουν τίποτα, μὲ σκοπὸ νὰ καταγραφοῦν ἀπλᾶ οἱ παρενέργειές τους, ποὺ ἐμπεριέχονται στὶς ὁδηγίες τῶν

τερη θερμοκρασία καὶ ἐπομένως οὐσιαστικὴ ἀντιμετώπιση τῆς υπερθέρμανσης τοῦ πλανήτη, ἀφοῦ σύμφωνα μὲ ὑπολογισμοὺς, ἂν περιοριστῇ κατὰ 1% ἡ ἀκτινοβολία ποὺ εἰσέρχεται στὴν Γῆ, τότε μπορεῖ γιὰ τὰ ἐπόμενα πενήντα χρόνια νὰ ἀντιμετωπιστῇ τὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου χωρὶς κανέναν περιορισμὸ στὶς ἐκπομπές τοῦ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα. Βέβαια αὐτὲς εἶναι θεωρίες, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἀναπτυχθῇ ἀρχικά, σὲ πολὺ διαφορετικὴ ὅμως βάση, ἀπ' τὶς ἀρχές τοῦ περασμένου αἰῶνα ἀπ' τὸν Σέρβο ἐπιστήμονα καὶ φυσικὸ Νίκολα Τέσλα.

«Λ»: Ποιές ἄλλες ἀπόψεις καὶ θεωρίες ὑπάρχουν, ὅσον ἀφορᾷ στὴν ὑπαρξὴ τῶν «chemtrails»;

Μὲ τὸ πέπλο μυστικότητας καὶ συνωμοσίας, ποὺ καλύπτει τὸ ὅλο θέμα, ἔχουν κυκλοφορήσει διάφορες θεωρίες, ὅσον ἀφορᾷ στὸν σκοπὸ τῶν «chemtrails». Κάποιοι κύκλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ χημικὲς αὐτὲς οὐρὲς περιέχουν φαρμακευτικὲς οὐσίες γιὰ μαζικὸ ἐμβολιασμὸ τοῦ πληθυσμοῦ, ποὺ γίνεται προληπτικὰ μέσῳ τῶν ἀεροψεκασμῶν. Κάποιοι ἄλλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι γίνονται μαζικὰ

φαρμάκων. Οί φτωχοί λαοί της Άφρικής έδω και δεκαετίες αποτελούν τὰ πειραματόζωα τών φαρμακευτικών εταιρειών. Πολλά φάρμακα και θανατηφόροι ιοί, όπως τοῦ Ἑμπολα και τοῦ A.I.D.S, ἔχουν δοκιμασθῇ στοὺς λαοὺς αὐτοὺς.

Τὸ σενάριο τών ἀεροψεκασμῶν τῆς ἀτμόσφαιρας ἐμπνεύστηκε πρῶτος ὁ Σέρβος φυσικός και μεγαλοφυῆς ἐφευρέτης Νίκολα Τέσλα κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα ἀλλὰ σὲ πολὺ διαφορετικὴ βάση. Τὴν γνώση αὐτὴ ἀναβίωσε ὁ Ρῶσος ἐπιστήμονας Μπουντίκο τὸ 1974. Λίγα χρόνια ἀργότερα τὶς παρὰξενες αὐτὲς ιδέες ἐπεξεργάστηκε ὁ Ἀμερικανὸς ἐπιστήμονας Πένετ.

Τὸ 1991 δύο κινεζικῆς καταγωγῆς ἐπιστήμονες, ποὺ ζοῦσαν στὶς Η.Π.Α., οἱ Τσανγκ και Τσίχ, ἀνέπτυξαν τὴν ιδέα νὰ γεμίσουν τὴν στρατόσφαιρα μὲ ὀξειδία μετάλλων. Ἔτσι τὸ 1997 ὁ ἰδρυτὴς τῆς Livermore Laboratory, πατέρα τῆς «βόμβας τοῦ ὕδρογόνου» και τῆς «ἀντιπυραυλικῆς ἀσπίδας» τών Η.Π.Α. Ἐντουαρτς Τέλερ ἔναντι τῆς ἐπικείμενης παγκόσμιας συνθήκης τοῦ Κυότο ἀντιπρότεινε στὴν κυβέρνησή του ἓνα πρόγραμμα ψεκασμοῦ ὁλόκληρου τοῦ πλανῆτη μὲ χημικὰ ὀξειδία ἀλουμινίου και ἄλλα βαρίου, μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι οἱ ὑπεριώδεις ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου θὰ ἀντανακλῶνται πρὸς τὰ πάνω και συγχρόνως θὰ ἀποβάλλουν τὴν θερμότητα τῆς Γῆς πρὸς τὴν στρατόσφαιρα.

Ἔτσι τὸ 1998 δημιουργήθηκε και προωθήθηκε τὸ «Πρόγραμμα Ἀσπίδα». Τὸ κόστος του ἀνέρχεται περὶ τὸ 1 δις δολάρια ἀνὰ ἔτος. Τὰ πειράματα τών οὐράνιων ἀεροψεκασμῶν «chemtrails» ξεκίνησαν ἀπ' τὴν Ἀμερικανικὴ Πολεμικὴ Ἀεροπορία τὸ 1999 στὶς Η.Π.Α. και στὶς «φιλικές» πρὸς αὐτὴν χώρες Καναδᾶ, Μεξικό, Ἀγγλία, Αὐστραλία. Ἦδη ἀπ' τὸ 1996 ὑπῆρχε ἡ ἰστοσελίδα τῆς Ἀμερικανικῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας μὲ τὸν τίτλο «Ὁ καιρὸς ὡς πολλαπλασιαστὴς δυνάμεως. Κατακτῶντας τὸν καιρὸ ὡς τὸ 2025». Αὐτὴ ἡ ἔκθεση, τὴν ὁποία μπορεῖ νὰ διαβάσῃ ὁ καθένας, ξεκαθαρίζει τὶς εὐρύτερες προσπάθειες ποὺ γίνονται ἀπὸ τὶς Η.Π.Α., ὥστε νὰ τεθῇ

πειράματα μελέτης τῆς ἀντοχῆς τοῦ πληθυσμοῦ σὲ διάφορα παθογόνα μικροβία και ἀντιβιοτικά. Ὅπως δηλαδὴ συνέβη τὸ 2002 σὲ μία πόλη τοῦ Καναδᾶ, ποὺ ὀνομάζεται Ἑσπανιόλα, πληθυσμοῦ 7.000 κατοίκων, ὅπου ξαφνικὰ οἱ 6.000 ἀπ' αὐτοὺς ἐνεφάνησαν σοβαρὰ συμπτώματα γρίπης. Ἐκλήθησαν οἱ ἀρχεὲς Δημοσίας Ὑγιείας τοῦ Καναδᾶ, και ἀπὸ δειγματοληψίες ποὺ ἔκαναν στοὺς ἀσθενεῖς διαπίστωσαν, ὅτι ὅλοι εἶχαν προσβληθῇ ἀπὸ ἓνα σπάνιο ἰό, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ ἀνακοινώσουν τὸ εἶδος τοῦ ἰοῦ, ἀλλὰ και τὸ τί πραγματικὰ συνέβη.

Κάποιοι ἄλλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι πρόκειται γιὰ πειράματα, ποὺ ἀποβλέπουν στὴν μείωση τοῦ παγκόσμιου πληθυσμοῦ μὲ τὴν θανάτωση τών πιὸ ἐξασθενημένων ὁργανισμῶν και τὴν αὔξηση τῆς νοσηρότητας στοὺς ὑγιεῖς μέσω παθογόνων μικροβίων. Ἄλλη μία ἀρκετὰ σοβαρὴ ἀποψη λέει, ὅτι πρόκειται γιὰ πειράματα μὲ στόχο νὰ ἐλέγξουν και νὰ κατευθύνουν τὸν καιρὸ και τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα, ὅπως τυφῶνες, κυκλῶνες κ.λπ. Εἶναι δυνατόν μέσω τών «chemtrails» μία μεγάλη περιοχὴ νὰ μῇ σὲ περίοδο ξη-

ὑπὸ ἔλεγχου ὁ καιρὸς σὲ παγκόσμια κλίμακα. Τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἀναφέρει γιὰ τὴν «Χημικὴ Διασπορὰ Νεφῶν» καὶ τὴν «Ἀτμοσφαιρικὴ Συσκότιση», ποὺ σκοπὸ ἔχουν νὰ ἐπιφέρουν τὸν χειρισμὸ τοῦ καιροῦ σὲ παγκόσμια κλίμακα. Κύριος στόχος τοῦ προγράμματος εἶναι νὰ εὐνοηθοῦν, νὰ αὐξηθοῦν ἢ νὰ μειωθοῦν οἱ κλιματολογικὲς καταστροφές (τροπικὲς καταιγίδες, ἀνεμοστρόβιλοι, τυφῶνες, κυκλῶνες, παρατεταμένες ξηρασίες, πλημμύρες κ.ἄ.).

Ἐνα ἀπ' τὰ πειράματα γιὰ τὸν ἔλεγχου τοῦ καιροῦ ἔγινε στὶς 16 Ἰουλίου 2001 στὶς Η.Π.Α. ἀπ' τὴν Πολυεθνικὴ Ἑταιρεία Dyn-O-Mat. Χρησιμοποιώντας ἕνα στρατιωτικὸ ἀεροπλάνο KC-130 ἔρριξε τέσσερις τόννους ἀπ' τὴν σύνθετη χημικὴ οὐσία Dyn-O-Gel στὸ διεθνὲς ἀεροδρόμιο τοῦ Palm Beach τῆς Φλόριδας καὶ ἐξαφάνισε ἕνα σύννεφο θύελλας, ποὺ ἦταν στὴ διαδικασία σχηματισμοῦ του. Τὸ σύννεφο ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὰ ραντὰρ τοῦ ἀεροδρομίου.

Σύμφωνα μὲ τοὺς κατασκευαστές τῆς ἡ σκόνη Dyn-O-Gel μπορεῖ νὰ ἐξουδετερώσῃ ὁλοκληρωτικὰ κυκλῶνες καὶ τυφῶνες ἀπορροφώντας τοὺς ὕδατιμοὺς καὶ τὴν ἐνέργειά τους. Ἡ κυβέρνηση τῶν Η.Π.Α. ἔδειξε ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ πρόγραμμα αὐτὸ παρὰ τὸ γεγονὸς, ὅτι στὶς 19 Ἰουλίου ἀναφέρθηκε ὅτι γκρίζα ζελατινώδης οὐσία κάλυψε τὶς ἀκτὲς τοῦ Palm Beach τῆς Φλόριδας, μὲ ἀποτέλεσμα πολλὲς ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις στὴν ὑγεία τῶν κατοίκων. Ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν τῶν βιαιῶν ἐπεμβάσεων στὴν Φύση εἶναι κάποια νέα καὶ παράξενα καιρικὰ φαινόμενα, ποὺ ἔχουν κάνει τὴν ἐμφάνισή τους στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὅπως οἱ ξηρὲς κεραυνοθύελλες «dry storms», ποὺ δὲν συνοδεύονται ἀπὸ κανένα ἴχνος βροχοπτώσεως, ἢ οἱ ξαφνικοὶ τυφῶνες καὶ νεροσίφωνες, ποὺ δημιουργοῦνται ξαφνικὰ κατὰ τὴν διάρκεια μικρῆς νέφωσης.

Πολλὰ μυστικὰ πειράματα γίνονται ἢ ἔχουν ἤδη γίνῃ μὲ σκοπὸ τὸν ἔλεγχου τοῦ κλίματος τοῦ πλανήτη. Πρῶτοι οἱ Ναζὶ κατὰ τὴν περίοδο 1940-1943 ἀσχολήθηκαν μὲ τὸν ἔλεγχου τοῦ καιροῦ. Κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1960 ἡ τότε Σοβιετικὴ Ἑνωση μέσα ἀπ' τὸ μυστικὸ πρόγραμμα «Τρυποκάρυδος» πειραματίσθηκε μὲ τὶς κλιματολογικὲς

ρασίας μεγάλης διάρκειας ἢ νὰ μπῇ σὲ περίοδο ἰσχυρῶν καταιγίδων, ὅπου στὴν πρώτη περίπτωση ἡ ξηρασία καὶ στὴν δεύτερη περίπτωση οἱ πλημμύρες ἐκτὸς ἀπ' τὰ ἀνθρώπινα θύματα θὰ ἐπιφέρουν καὶ τεράστιες καταστροφές στὶς γεωργικὲς παραγωγὲς καὶ στὶς οἰκονομίες ὁλόκληρων κρατῶν. Τὸ κακὸ εἶναι, ὅτι πολλὲς πλέον ἐνδείξεις συνηγοροῦν στὴν ὑπαρξὴ τῶν χημικῶν αὐτῶν οὐρῶν.

«Δ»: *Ἡ παρουσία τοῦ ἀλουμινίου καὶ τοῦ βαρίου, ποὺ μέχρι τώρα ἔχουν ἀνιχνευτῇ μετὰ ἀπ' τὴν ἐξάπλωση τῶν «chemtrails», ἔχει ἐπιπτώσεις στὴν δημόσια ὑγεία καὶ στὸ περιβάλλον;*

Τὸ ἀλουμίνιο ἢ ὀξείδιο τοῦ ἀργιλίου καὶ τὸ βάριο, ὅταν πέφτουν στὴν Γῆ, μολύνουν τὸν ὑδροφόρο ὀρίζοντα καὶ τὴν τροφικὴ ἀλυσίδα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφανίζονται σοβαρὲς ἐπιπτώσεις στὴν ὑγεία τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ ἀλουμίνιο καὶ τὸ βάριο ἀμφότερα εἶναι νευροτοξικὰ καὶ ἐπηρεάζουν βαθιὰ

Χημικές ούρες επάνω από την Ίνδιανάπολη των Η.Π.Α. (www.rense.com).

συνθήκες της ατμόσφαιρας. Πολλά ακραία καιρικά φαινόμενα, που έπληξαν διαδοχικά τότε τον πλανήτη, αποδόθηκαν στο πρόγραμμα αυτό. Σήμερα τα προγράμματα των Ρώσων για τον έλεγχο του καιρού παραμένουν μυστικά.

Όπως όλες οι ένδειξεις συνηγορούν οι τόσο οργανωμένοι εμπρησμοί, που έπληξαν την Νοτιοανατολική Ευρώπη το καλοκαίρι που μας πέρασε αλλά και τα προηγούμενα καλοκαίρια εντάσσονται στο Μεσσιανικό σχέδιο του τέλους της Γης, στον Άρμαγεδδώνα. Αν δούμε με προσοχή τα γεγονότα των εμπρησμών, θα παρατηρήσουμε, ότι το καλοκαίρι που μας πέρασε ένας οργανωμένος στρατός εμπρηστών έκαιγε ταυτόχρονα τα δάση όλων των χωρών της Νότιας Ευρώπης, που πλήττονταν από τους παρατεταμένους καύσωνες. Καταστροφικές πυρκαϊές όμως έπληξαν και τις

τον οργανισμό του ανθρώπου, ιδιαίτερα δε το αλουμίνιο, που έχει θεωρηθεί ύποπτο για την νόσο του Alzheimer.

«Δ»: Γιατί τα Μ.Μ.Ε. δεν ασχολούνται με το σοβαρό αυτό θέμα;

Τα μέσα μαζικής ενημερώσεως μόνο περιστασιακά και ακροθιγώς έχουν ασχοληθεί με το θέμα αυτό, και αν δεν υπάρχει κάποια σιωπηρή συνωμοσία γύρω απ' τα «chemtrails», τότε ίσως δεν έχουν ακόμα αντιληφθεί τις τεράστιες άρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον απ' την ύπαρξή των. Όταν στις 6 Αυγούστου του '45 ρίφθηκε η πρώτη ατομική βόμβα στο Ναγκασάκι, τότε αντιλήφθηκε η ανθρωπότητα την ύπαρξη και τις τεράστιες καταστροφικές επιδράσεις της ατομικής βόμβας. Πρέπει λοιπόν να δραστηριοποιηθούμε τόσο η επιστημονική κοινότητα όσο και τα Μ.Μ.Ε., ώστε να διευκρινιστεί τι πραγματικά συμβαίνει με το φαινόμενο «chemtrails». Πρέπει η ανθρωπότητα να λάβει επίσημες απαντήσεις για κάτι που την αφορά άμεσα.

Βασίλειος Μαυρομάτης

Η.Π.Α., την Νότια Άμερική, την Αυστραλία, ακόμα και την Άφρική. Ταυτόχρονα ή Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη, ή Άσία και ή Κίνα πλήττονταν από καταστροφικές πλημμύρες και από ακραία καιρικά φαινόμενα.

Στις 25 Μαΐου του 1990 ο κατευθυνόμενος Ο.Η.Ε. «προφήτεψε», ότι κατά τα επόμενα χρόνια το κλίμα του πλανήτη θ' αλλάξει δραματικά. Την Μεσοιανική αυτή γραμμή προώθησαν και άλλες δήθεν ανθρωπιστικές οργανώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Άξιο προσοχής είναι, ότι τα τελευταία πέντε περίπου χρόνια τα μέσα μαζικής ενημερώσεως μās προετοιμάζουν για τὸ λειώσιμο τῶν πάγων ἀπ' τὸ «φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου», για τὴν τρῦπα τοῦ ὄζοντος καὶ για τὴν ἐπικείμενη ἐμφάνιση ἀκραίων καιρικῶν φαινομένων. Μήπως ὅμως ἡ ἀπότομη αὐτὴ ἀλλαγὴ τοῦ παγκόσμιου κλίματος δὲν εἶναι φυσικὸ ἐπακόλουθο παρὰ τεχνητὴ καὶ ἐλεγχόμενη ἀπὸ κάποιους; Μήπως τὰ ἀκραία καιρικὰ φαινόμενα, ποὺ χτυποῦν τὸν πλανήτη ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, εἶναι κατευθυνόμενα;

«Γεωμηχανικὴ» καὶ Η.Α.Α.Ρ.Ρ.

ὁ «High-frequency Active Auroral Research Programme» ἢ Η.Α.Α.Ρ.Ρ., δηλαδή τὸ «Ἑρευνητικὸ Πρόγραμμα Ὑψηλῆς Συχνότητος Δραστηκῆς Ἀκτινοβολίας», εἶναι ἓνα σύστημα κεραιῶν ἐγκατεστημένο ἀρχικὰ στὴν Ἀλάσκα, ποὺ ἔχει τὴν δυνατότητα ἐκπομπῆς ἀκτινοβολιῶν καὶ ἰσχυρῆς ἐντάσεως ἡλεκτρομαγνητικῶν κυμάτων σὲ κάθε σημεῖο τοῦ πλανήτη. Πληροφορίες μιλοῦν γιὰ ἄλλα δύο σημεῖα ὑπάρξεώς του, στὴν Νορβηγία καὶ στὸ Ἀκρωτήριο τῆς Κύπρου. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια πρόκειται γιὰ ἓνα τρομακτικὸ ὀπλικὸ σύστημα ἡλεκτρομαγνητικῶν ἀκτινοβολιῶν, τὸ ὁποῖο ἀναπτύσσουν οἱ Η.Π.Α. συστηματικὰ ἀπὸ τὸ 1987. Ὅταν αὐτὸ τελειοποιηθῇ, θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ προκαλέσῃ τὰ ἑξῆς: Τεράστιες ἀλλαγές στὸ κλίμα μιᾶς ἐπιλεγμένης περιοχῆς, διακοπὴ λειτουργίας τῆς ἡλεκτροδότησης μιᾶς ὁλόκληρης περιοχῆς, καταστροφὴ κάθε ἡλεκτρικῆς καὶ ἡλεκτρονικῆς συσκευῆς σὲ συγκεκριμένο τόπο, τρῦπες στὴν ἰονόσφαιρα, ἀπίστευτης ἐντάσεως κεραυνούς, κυκλώνες καὶ τυφῶνες, πρωτοφανοὺς μεγέθους σεισμοὺς κ.ἄ.

Ἐπίσης μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἡλεκτρομαγνητικὲς παρεμβολές στὶς λειτουργίες τοῦ ἀνθρώπινου ἐγκεφάλου μέσω ἐκπομπῆς χαμηλῶν συχνοτήτων. Ἀποτέλεσμα βαθεῖες καὶ ἀνιάτες βλάβες καὶ ἀλλοίωση τοῦ D.N.A. τῶν ὄντων, ποὺ θὰ τὸ ὑποστοῦν. Τὰ κύματα μέσω τῆς ἀντανάκλασῆς τους στὴν ἰονόσφαιρα πολλαπλασιάζουν τὴν ἰσχὺ τῆς ραδιομαγνητικῆς συχνότητος (σὲ προχωρημένο στάδιο τοῦ σχεδιασμοῦ θὰ μπορῇ νὰ φτάνῃ τὰ 10 δισ. Watt) καὶ κατευθύνονται σὲ ἐπιθυμητὰ σημεῖα.

Πολλοὶ ἐγκριτοὶ ἐπιστήμονες ὅπως ἡ Γκραζύνα Φοσσάρ δηλώνουν, ὅτι τὸ Η.Α.Α.Ρ.Ρ. ἔχει τεθῇ ἤδη σὲ ἐφαρμογὴ. Περιπτώσεις ὅπως ὁ μεγάλος σεισμὸς τῶν 8 Ρίχτερ, ποὺ ἐπληξεν τὴν Νοτιοανατολικὴ Ἀσία πρὶν τρία χρόνια μὲ ἀποτέλεσμα τὰ καταστροφικὰ τσουνάμια, ἀλλὰ καὶ κάποια μπλάκ-ἄουτς στὴν ἡλεκτροδότηση, ποὺ ἐπληξαν τεράστιες περιοχές τῶν Η.Π.Α. πρὶν τέσσερα χρόνια, ἐνδέχεται νὰ ἀποτελοῦν δοκιμὲς τοῦ συστήματος. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψη ἐγινε στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα ἀπὸ τὸν γνωστὸ φυσικὸ Τέσλα μὲ ἀγαθοὺς τότε σκοποὺς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Δυστυχῶς ὅμως γιὰ ἄλλη μία φορὰ κάποια σπουδαία τεχνολογικὴ ἀνακάλυψη ἔπεσε στὰ χέρια παρανοϊκῶν.

Χημικές ούρες στην παιδική ταινία Cars (παγωγή Disney/Pixar, 2006).

Όλα αυτά τα προγράμματα εντάσσονται σε ένα ευρύτερο σχεδιασμό ενός «παρανοϊκού» τεχνολογικού κλάδου, την «Γεωμηχανική», η οποία αναπτύσσεται ήδη απ' τις αρχές της δεκαετίας του '70. Οί προτάσεις της έμεναν στο περιθώριο μέχρι το 1995, αφού χαρακτηρίστηκαν επικίνδυνες. Έκτοτε και κυρίως επί προεδρίας Μπους επανήλθαν στο προσκήνιο με σκοπό δήθεν να «σώσουν» τον πλανήτη απ' την δήθεν επικείμενη καταστροφή που έρχεται. Η σχέση των «chemtrails» με το H.A.A.R.P. έγκειται στο γεγονός, ότι οι ψεκασμοί με όξείδια μετάλλων δημιουργούν αγωγιμότητα στην ατμόσφαιρα, ώστε οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες να ταξιδεύουν και να κατευθύνονται εύκολα προς την όποια επιθυμητή περιοχή με αποτέλεσμα τον έλεγχο των καιρικών φαινομένων.

Οί έπιπτώσεις στο περιβάλλον και οί διαμαρτυρίες

πιστήμονες, που ασχολήθηκαν με το θέμα των «chemtrails», ανακάλυψαν, ότι η πραγματική σύσταση των αερίων, που αφήνουν πίσω τους τα αεροσκάφη αυτά, είναι αρκετά σύνθετη. Εκτός απ' τα όξείδια του αλουμινίου και το βάριο υπάρχουν και ίχνη τιτανίου. Σύμφωνα με ανεξάρτητες πηγές το μείγμα περιέχει κάποιες ακόμη επικίνδυνες χημικές ουσίες όπως το διβροδιμικό αιθυλένιο, το οποίο είναι τοξικό και καρκινογόνο και ιδιαίτερα επικίνδυνο για τον ανθρώπινο οργανισμό, αλλά και ποσότητες τοξικών μικροοργανισμών όπως είναι το *Mycoplasma Fermetens Incognitus*, το οποίο κατά «σύμπτωση» βρέθηκε και στο 45% των Αμερικανών βετεράνων στρατιωτών, οί οποίοι είχαν προσβληθή από τη νόσο του Πολέμου του Κόλπου.

Υποστηρίζεται από ώρισμένους κύκλους, ότι οι αεροψεκασμοί γίνονται, προκειμένου να αυξηθῇ ἡ ἀγωγιμότητα τῆς ἀτμόσφαιρας ἔτσι, ὥστε νὰ διευκολυνθῇ ἡ ροὴ τῆς ἡλεκτρομαγνητικῆς ἐνέργειας τῆς ἀτμόσφαιρας παράλληλα μὲ τὴ λειτουργία τοῦ H.A.A.R.P. στὴν Ἀλάσκα. Τὸ σύστημα μπορεῖ νὰ ἐκπέμψῃ πρὸς ὁποιοδήποτε σημεῖο τοῦ πλανήτη ἰσχυρὴ ἡλεκτρομαγνητικὴ ἀκτινοβολία διευκολύνοντας τὶς τηλεπικοινωνίες. Ἔχει ὅμως καὶ στρατιωτικὴ ἐφαρμογή, ἀφοῦ μπορεῖ νὰ πλήξῃ μὲ ἰσχυρὸ ἡλεκτρομαγνητικὸ παλμὸ ὁποιοδήποτε στόχο στὴ Γῆ. Τὸ ἀμερικανικὸ στρατιωτικὸ ἐπιτελεῖο ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ συστήματος εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν δυνατοτήτων τῆς ἰονόσφαιρας.

Ἕνας ἄλλος τοξικὸς μικροοργανισμὸς ποὺ ἀνιχνεύθηκε ἦταν ὁ *Pseudomonas Aeruginosa*, ὁ ὁποῖος προσβάλλει τὸ ἀναπνευστικὸ σύστημα καὶ παράγει μεγάλη ποικιλία τοξικῶν πρωτεϊνῶν, ποὺ προκαλοῦν μεγάλη ζημιὰ στοὺς ἰστοὺς ὅλων τῶν ὀργανισμῶν. Ἀξιοσημεῖωτο εἶναι, ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πτήσεων αὐτῶν αὐξάνονται στὸ ἔδαφος τὰ προβλήματα ὑγείας τῶν κατοίκων. Τὰ συμπτώματα ποὺ ἔχουν παρατηρηθῇ μέχρι σήμερα ἀπὸ ἀνεξάρτητους ἰατροὺς ἐρευνητὲς εἶναι τὸ ξαφνικὸ μᾶτωμα τῆς μύτης, ἀναπνευστικὰ προβλήματα, ρινίτιδες, ὀξυμμένες ἀλλεργίες, πονοκέφαλοι, προβλήματα ἰσορροπίας, ἔντονη ἀτονία, τάσεις γιὰ ἔμετό, κατάρλιψη, γαστρεντερολογικὰ προβλήματα κ.ἄ.

Ἐπιπλέον ἐμφανίστηκαν πολλὲς ἐπιδημίες γρίπης, ἄσθμα, φλεγμονὲς καὶ ἀσθένειες τῶν ματιῶν, ὅπως καὶ ἀπώλεια μνήμης. Σύμφωνα μὲ τὶς ἔρευνες γιὰ τὸ Alzheimer ἡ δηλητηρίαση τοῦ σώματος μὲ ἀλουμίνιο εἶναι ὡς γνωστὸν ἓνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς παράγοντες ἐμφάνισης τῆς ἀσθένειας. Τέλος ὑπάρχουν σοβαρὲς ὑπόνοιες γιὰ ἐγκεφαλοπάθειες, καρκίνους καὶ ἄλλες ἀνίατες ἀσθένειες.

Ὁ Παγκόσμιος Ὄργανισμός Ὑγείας σύμφωνα μὲ ἐκθεσὶ τοῦ ὑπολογίζει, ὅτι περὶ τὰ 2 δις ἄνθρωποι θὰ ἔχουν πεθάνει κατὰ τὴν πενηντάχρονη λειτουργία τοῦ προγράμματος «Ἀσπίδα», δηλαδή 40 ἑκατομμύρια νεκροὶ κατὰ ἔτος. Ἄλλες ἀνεξάρτητες πηγὲς ἀναφέρουν γιὰ 3-4 δις νεκρούς.

Καὶ ἐνῷ οἱ παγκόσμιες διαμαρτυρίες γιὰ τὸ φαινόμενο «chemtrails» βοοῦν, ὅλα τὰ διεθνή μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ τὰ μεγάλα εἰδησεογραφικὰ πρακτορεῖα δὲν ἀναφέρουν ἀπολύτως τίποτα. Ὅλα τὰ στοιχεῖα ποὺ βρίθουν στὸ Διαδίκτυο καὶ οἱ χιλιάδες πλέον ἐπώνυμες διαμαρτυρίες εἰδικῶν καὶ μὴ ὑποβαθμίζονται ὡς θεωρίες συνωμοσίας ἢ ἀποσιωπῶνται. Στὴν ἄρνηση τῶν «chemtrails» περιέργως συνηγοροῦν καὶ ὅλες οἱ διεθνεῖς περιβαλλοντικὲς ὁργανώσεις, ὅπως ἡ W.W.F., ἡ Green Peace κ.ἄ. Παρ' ὅλα αὐτὰ στὶς Η.Π.Α. τὰ «chemtrails» συζητιοῦνται ἔντονα ἐδῶ καὶ ἑξὶ χρόνια τόσο στὸ Internet ὅσο καὶ στὸ National Public Radio. Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ἰστοσελίδες μὲ χιλιάδες φωτογραφίες, οἱ ὁποῖες ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξὴ τόσο τῶν «chemtrails» ὅσο καὶ τὴ δημιουργία τῶν τεχνητῶν νεφῶν. Ἐπίσης στὸ Internet ὑπάρχουν μαρτυρίες ἀπὸ χιλιάδες ἄτομα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου γιὰ τὸ φαινόμενο αὐτό.

Ὁ Ντένις Κούκινικ, δημοκρατικὸς ὑποψήφιος γιὰ τὴν Προεδρία καὶ βουλευτὴς τοῦ Κογκρέσσου τῆς Πολιτείας τοῦ Ὀχάιο, ἀπαίτησε τὸ 2001 καὶ ξανὰ τὸ 2002 ἀπὸ τὸ Κογκρέσσο μία γενικευμένη ἀπαγόρευση ὀπλικῶν συστημάτων, ποὺ χρησιμοποιοῦν στὸ διάστημα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ἦταν καὶ τὰ «chemtrails». Τὴν πρώτη ἐβδομάδα τοῦ Ἰουνίου 2003 σὲ δημόσια συζήτηση γιὰ τὰ «chemtrails» στὴν Σάντα Κροῦξ τῆς Καλιφόρνια ὁ Κούκινικ τάχθηκε μὲ σφοδρότητα ἐναντίον τῶν «chemtrails». Βεβαίως ὁ λόγος τοῦ λοιδωρήθηκε.

Ἡ πρώτη ἀναφορὰ/καταγγελία γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν «chemtrails» καὶ στὴν Ἑλλάδα ἔγινε στὴ Γλυφάδα τὸ 1999. Τὰ ἐπόμενα χρόνια ἀκολούθησαν κι ἄλλες καταγγελίες ἀπὸ Κόρινθο, Καλαμπάκα, Εὐβοία, Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη ἀκόμα καὶ ἀπὸ Ὁρεσιτιάδα καὶ Ἀλεξανδρούπολη. Οἱ μαρτυρίες συγκλίνουν σὲ πολλά. Τὸ 2001 ἡ Μαρία Ἀρβανίτη Σωτηροπούλου, ἱατρὸς καὶ πρόεδρος τότε τῆς Πανελληνίας Ἰατρικῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος καὶ κατὰ τῆς πυρηνικῆς βιοχημικῆς ἀπειλῆς, ἦταν τὸ πρῶτο ἐπίσημο πρόσωπο ποὺ ἔγραψε ἓνα ἄρθρο διαμαρτυρίας κατὰ τῶν «chemtrails» στὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθεροτυπία». Μέσα σὲ ὅλα σημειώνει: «*Ἡ ἀπειλὴ εἶναι ἐδῶ καὶ λέγεται «chemtrails». Οἱ χημικὲς οὐρὲς περιλαμβάνουν χημικὰ ὅπως βάριο καὶ ἀλουμίνιο. Στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὶς χώρες τοῦ NATO πολλὰ ἄτομα ἔχουν ἀρρωστήσει μὲ ποικιλία συμπτωμάτων εἰδικὰ στὸ ἀναπνευστικὸ τους σύστημα.*»

Ἐκτοτε ἀρκετοὶ Ἕλληνες δημοσιογράφοι, ἐπιστήμονες ὅπως ὁ κ. Καρδαρᾶς, χημικὸς περιβάλλοντος, ὁ κ. Κατσαρός, χημικὸς καὶ πρῶην διευθυντὴς τοῦ Δημόκριτου, ἀκόμα καὶ πολιτικοὶ ὅπως οἱ βουλευτὲς τοῦ Συνασπισμοῦ κ. Ἀσημίνια Ξηροτύρη καὶ κ. Φώτης Κουβέλης ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἀσχολήθηκαν σοβαρὰ μὲ τὸ θέμα αὐτό.

Τὸ 2003 ὁ δήμαρχος τῆς Αἴγινας κ. Μούρτζης καὶ τὸ Δ.Σ. προέβησαν σὲ «κατάθεση μηνύσεως κατὰ παντὸς ὑπευθύνου γιὰ τὴν πραγματοποίηση ἐπικίνδυνων

αεροψεκασμών πάνω από την Αϊγίνα στα πλαίσια πειραμάτων που γίνονται κατά του φαινομένου του θερμοκηπίου». Ο απόηχος της μηνύσεως αυτής έφθασε μέχρι την Βιέννη, αλλά το θέμα δεν προχώρησε, επειδή ο δήμαρχος απέσυρε την μήνυση μετά από άνωθεν εντολές.

Την ίδια χρονιά η Μόνικα Γκρίφαχν, Γερμανίδα βουλευτής του SPD και πρόεδρος της Επιτροπής για τον Πολιτισμό και τα Μ.Μ.Ε. στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κοινοποίησε επίσημα στον Τύπο της χώρας της δομική κατηγορώ κατά των «chemtrails». Πρόσφατα στις 11 Ιουλίου του 2007 ο βουλευτής Τ. Χωρέμης κοινοποίησε έγγραφο στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ζητώντας εξηγήσεις για το θέμα των «chemtrails» ή αεροψεκασμών. Η απάντηση της Υ.Π.Α. δήλωνε πλήρη άγνοια του φαινομένου, αφού έδειξε ότι δεν γνώριζε τίποτα για το θέμα των «chemtrails» λέγοντας, ότι «η Υ.Π.Α. δεν είναι σε θέση να γνωρίζει, αν γίνονται άλλους είδους αεροψεκασμοί, και γνωρίζει μόνον τους γεωργικούς αεροψεκασμούς, όπου οι σχετικές κατά περίπτωση άδειες δίδονται απ' τα Υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Υγείας και δεν γνωστοποιούνται στην υπηρεσία μας, το δε ύψος, στο οποίο εκτελούνται οι εργασίες αυτές, δεν ξεπερνά τα 300 πόδια».

Το θέμα όμως συζητιέται πλέον έντονα και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Συγκεκριμένα στις 10 Μαΐου του 2007 ο Ολλανδός ευρωβουλευτής Έρικ Μέγιερ έθεσε έναν κατάλογο με έξι βασικά ερωτήματα στον Έλληνα ευρωβουλευτή και επιτροπο περιβάλλοντος της Ε.Ε. Σταύρο Δημα για το φαινόμενο των «chemtrails». Η απάντηση κοινοποιήθηκε στις 26 Ιουνίου και έδειξε την άγνοια του Έλληνα επιτρόπου για το θέμα, αφού επικαλέσθηκε «κατάλληλες μετεωρολογικές συνθήκες, κυκλοφοριακή συμφόρηση στον αέρα και επίδραση των καυσαερίων των αεροσκαφών»!

Οι ψεκασμοί των «chemtrails» έρχονται σε αντίθεση με αμέτρητους διεθνείς κανονισμούς έναέριας κυκλοφορίας και συγκρούονται με βασικά ερωτήματα εθνικής κυριαρχίας του έναέριου χώρου του κάθε κράτους. Η έναέρια κυκλοφορία άνω-νωμών δίχως διακριτικά αεροπλάνων, που ψεκάζουν δηλητήρια στην ατμόσφαιρα είναι ακόμη και σε περίοδο πολέμου πράξη παράνομη και εγκληματική. Επιπλέον προστίθενται και βασικά ερωτήματα νομικής ευθύνης και των αποζημιώσεων που έπονται να πληρώσουν οι υπεύθυνοι των ψεκασμών σε περίπτωση απόδειξης πρόκλησης βλάβης σε ανθρώπους, που έχουν ως αποτέλεσμα την αρρώστια και τον θάνατο. Επίσης προκύπτουν και ερωτήματα νομικής ευθύνης κατά το Διεθνές Δίκαιο για τις τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις απ' τα «chemtrails».

Νέα τάξη πραγμάτων και έβραϊκές «προφητείες»

Ο έλεγχος του καιρού σε παγκόσμιο επίπεδο θα επιφέρει τα εξής σημαντικά «επιτεύγματα» στην γεωπολιτική στρατηγική και οικονομία των Η.Π.Α.:

- 1 Την υποστήριξη μέσω των ευνόϊκων αλλαγών του καιρού προς τις αμερικανικές και συμμαχικές τους στρατιωτικές δυνάμεις (η το αντίθετο, όταν αντίπαλες δυνάμεις επιτεθούν) κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων. Πιθανόν το σενάριο αυτό να πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά κατά την επίθεση των δυνάμεων

Φωτογραφία χημικών ούρων, όταν αρχίζουν να απλώνονται επάνω από την Αϊγίνα (13.12.06, www.enouranois.gr).

του NATO στο Κόσσοβο την άνοιξη του 1999, όπου παρὰ τις προβλέψεις των μετεωρολόγων για ήλιοφάνεια επικρατούσε στὸν οὐρανὸ τῆς Σερβίας ἀσυνήθιστη καὶ παρατεταμένη συννεφιά ἐπὶ ἑβδομάδες, ἡ ὁποία τελείωσε ξαφνικὰ μὲ τὴν λήξη τῶν βομβαρδισμῶν.

- ❷ Τὴν οἰκονομικὴ καταστροφὴ σὲ χώρες ὅπου οἱ κυβερνῶντες τῶν Η.Π.Α. καὶ οἱ σύμμαχοί τους τὸ ἐπιθυμοῦν. Περίοδοι παρατεταμένης ξηρασίας συνοδεῖα πυρκαϊῶν ἢ ξαφνικοὶ κυκλῶνες, τυφῶνες, καταιγίδες μεγάλης ἐντάσεως καὶ πλημμύρες, ὅπως συνέβη σὲ πάρα πολλὲς χώρες κατὰ τὴν περίοδο τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ.
- ❸ Δραματικὴ μείωση τοῦ παγκόσμιου πληθυσμοῦ ἀπὸ θανάτους λόγῳ ἀτμοσφαιρικῆς μόλυνσεως, τῶν ὑδάτινων πόρων, τῶν τροφῶν, ἀλλὰ καὶ ἀδυναμίας τῶν ἀρρώστων πλέον ἀνθρώπων νὰ ἀναπαραχθοῦν.
- ❹ Ἀνεξέλεγκτος πλουτισμὸς ὅλων τῶν Τραπεζῶν ποὺ ὑπάγονται στὴν Παγκόσμια Τράπεζα ἀπὸ παρακρατήσεις καὶ κατασχέσεις τῶν περιουσιῶν τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ἀνήμπορων νὰ ἐργαστοῦν ἀρρώστων, λόγῳ τῶν ὑπέρογκων δανείων, ποὺ ὅλοι οἱ λαοὶ ἔχουν ἐπωμισθῇ.
- ❺ Ἡ δημιουργία πελατῶν-ἀρρώστων μὲ τὴν τεράστια αὔξηση τῶν πωλήσεων εἰδικῶν καὶ ἀμφιλεγόμενων πλέον ὥς πρὸς τὴν θετικὴ δρᾶση τους νέων ἀντιβιοτι-

κῶν καὶ ἐμβολίων, τὰ ὅποια ὑπάρχουν ἤδη ἔτοιμα πρὸς πώληση στὶς ἀποθήκες τῶν φαρμακευτικῶν ἐταιρειῶν. Οἱ ἀμερικανικὲς καὶ ἀγγλικὲς φαρμακευτικὲς ἐταιρεῖες ἀναμένεται νὰ ξεπεράσουν σὲ κέρδη καὶ πλουτισμὸ κάθε ἄλλη βιομηχανικὴ δραστηριότητα κατὰ τὰ ἐπόμενα 40-50 χρόνια.

- ⑥ Ὁλοκληρωτικὸς ἔλεγχος τῶν μαζῶν, ἀφοῦ οἱ ἄρρωστοι καὶ οἱ πεθαμένοι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν ἐπανάσταση, καθ' ὅτι στὸ σύνολό τους ἀναμένεται νὰ ξεπεράσουν σὲ ἀριθμὸ τοὺς ὑγιεῖς. Ἐπίσης ἡ φτώχεια ἀναμένεται νὰ χτυπήσῃ πολλὲς τάξεις ἀνθρώπων σὲ πολλὲς χώρες τοῦ κόσμου.
- ⑦ Πραγματοποίηση τῶν μεσσιανικῶν σεναρίων καταστροφῆς τῆς Γῆς καὶ τῶν ὄντων τῆς, ποὺ οἱ τρεῖς ἐφιαλτικὲς ἀδελφὲς θρησκείες καὶ οἱ αἰρέσεις τους ἐμποτίζουν ἐδῶ καὶ δύο χιλιάδες χρόνια στὶς ψυχὲς τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων. Οἱ παρανοϊκὲς αὐτὲς προφητεῖες ἐκτυλίσσονται στὴν Ἀποκάλυψη, στὴν Βίβλο, στὸ Ταλμουδ, στὸ Κοράνι καὶ σὲ ἄλλα παρόμοιου τύπου θρησκευτικὰ βιβλία. Βεβαίως ἐπ' οὐδενὶ ἀποτελοῦν προφητεῖες, δὲν εἶναι παρὰ τὰ σχέδια τῶν ταγῶν τους πρὸς τὸ παγκόσμιον ὀλοκαύτωμα-Ἀρμαγεδδῶνα.

* * *

Ἀποκαλυπτικὴ σημειολογία σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν καταστροφικὴ ἰδεολογία κατὰ τῆς Φύσεως καὶ τῶν ὄντων τῆς (φυτικό-ζωικὸ βασίλειο) ἐμφανίζεται μόνον στὴν Μωσαϊκή-Ἑβραϊκὴ σκέψη καὶ στὰ δύο ἰδεολογικὰ τέκνα τῆς, τὸν Χριστιανισμὸ καὶ τὸν Μουσουλμανισμὸ. Καμμία ἄλλη ἰδεολογία, ἀπ' ὅσες ἔχουν μέχρι σήμερα ἐμφανιστῇ, πολιτικοῦ, φιλοσοφικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ περιεχομένου, δὲν κουβαλᾷ τὸ μῖσος αὐτὸ γιὰ τὴν φυσικὴ δημιουργία: «Θέλω ἀφανίσει παντελῶς τὰ πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει ὁ Κύριος. Θέλω ἀφανίσει ἄνθρωπον καὶ κτῆνος. Θέλω ἀφανίσει τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ προσκόμματα μετὰ τῶν ἀσεβῶν. Καὶ θέλω ἐξολοθρεύσει ἄνθρωπον ἀπὸ προσώπου γῆς, λέγει Κύριος» (Σοφονίας 1-3). Καὶ συμπληρώνει ὁ Ἰεζεκιήλ (Ζ' 9): «Ἡ πρωία ἦλθεν ἐπὶ σέ, κάτοικε τῆς γῆς. Ὁ καιρὸς ἦλθεν, ἡ ἡμέρα τῆς καταστροφῆς ἐπλησίασε, καὶ οὐχὶ ἀγαλλίασις τῶν ὀρέων. Τώρα εὐθὺς θέλω ἐκχέει τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ θέλω συντελέσει τὸν θυμὸν μου ἐπὶ σέ, καὶ θέλω σὲ κρίνει κατὰ τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀνταποδώσει ἐπὶ σέ τὰ βδελύγματά σου. Καὶ ὁ ὀφθαλμὸς μου δὲν θέλει φεισθῇ καὶ δὲν θέλω ἐλεήσει... καὶ θέλετε γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ πατάσων».

*Ἡ ἀποκαλυπτικὴ
σημειολογία σὲ
συνδυασμὸ μὲ
τὴν καταστροφικὴ
ἰδεολογία κατὰ τῆς
Φύσεως καὶ τῶν
ὄντων τῆς (φυτικό-
ζωικὸ βασίλειο)
ἐμφανίζεται μόνον
στὴν Μωσαϊκή-
Ἑβραϊκὴ σκέψη καὶ
στὰ δύο ἰδεολογικὰ
τέκνα τῆς, τὸν
Χριστιανισμὸ καὶ τὸν
Μουσουλμανισμὸ.*

Βασίλειος Μανρομμάτης

ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΑ: ΠΕΙΡΑΜΑΤΟΖΩΟ ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ!

Ἐπιστήμη καὶ ἐξουσία δέσμιοι τῶν ἑταιρειῶν

κ. Μανοῦσος Καμπούρης εἶναι βιολόγος, διδάκτωρ Ἰατρικῆς με πλούσια ἐρευνητικὴ ἐμπειρία στὴν Ἐφαρμοσμένη Μικροβιολογία, στὶς Μοριακὲς μεθόδους καὶ στὴν Βιοχημεία (Ἰνστιτούτο Παστέρ), καὶ θὰ μᾶς ἀναλύσῃ τί ἀκριβῶς σημαίνουν τὰ μεταλλαγμένα τρόφιμα γιὰ ὁλόκληρο τὸν πλανήτη. Στὴ συνέντευξή ποὺ ἀκολουθεῖ ὁ εἰδικὸς αὐτὸς στὸν τομέα τῆς Βιολογίας μᾶς δίνει μίαν ἄκρως ἀνησυχητικὴ εἰκόνα γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τὴ θανάσιμη ἀπειλὴ ἀπὸ τὴ διάδοση τῶν μεταλλαγμένων, ὅπως καὶ γιὰ τὴν πλήρη ἀδυναμία τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας νὰ ἐλέγξουν τὴν ἀσυδοσία καὶ ἀνευθυνότητα αὐτῶν ποὺ τὰ παράγουν.

«Δ»: *Κύριε Καμπούρη, ὁ σημερινὸς διατροφικὸς ἐφιάλτης εἶναι προϊόν τοῦ χθές; Οἱ ἑταιρεῖες τροφίμων ἔχουν ἐφεδρεῖες μεταλλαγμένων, ποὺ θὰ μᾶς διοχετεύσουν ἀργότερα;*

Γιὰ τὸν σημερινὸ διατροφικὸ ἐφιάλτη, στὸν ὁποῖο φαίνεται νὰ μᾶς ὀδηγοῦν τὰ μεταλλαγμένα, δὲν γνωρίζουμε, ἐὰν ὑπάρχουν ἐφεδρικὲς ἀνακαλύψεις στὰ ντουλάπια τῶν ἑταιρειῶν, τίς ὁποῖες θὰ ἐμφανίσουν ἀργότερα, ἢ, ἐὰν τὸ φαινόμενο ἐξελιόσεται τώρα, θὰ τὸ ἀντιμετωπίσουμε σὲ λίγο, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐπιστήμη ἔχει ἀργὸ βῆμα καὶ διστακτικότητα στὶς ἐφαρμογές. Ἐχουν πιστοποιηθῇ μόνον οἱ ιδέες ἀλλὰ ὄχι οἱ ἐφαρμογές. Τὰ μεταλλαγμένα διωχετεύθηκαν ἀπ' εὐθείας στοὺς πληθυσμοὺς μετὰ ἀπὸ τίς πειραματικὲς καλλιέργειες.

Οἱ ἐπιστήμονες φοβοῦνται τίς ἑταιρεῖες παραγωγῆς

«Δ»: *Οἱ ἀποφάσεις γιὰ τὰ μεταλλαγμένα εἶναι πολιτικές; Πιέζονται οἱ ἐπιστήμονες νὰ συνεργασθοῦν;*

– Οἱ ἀποφάσεις γιὰ τὰ μεταλλαγμένα εἶναι 100% πολιτικῆς καὶ κυβερνητικῆς φύσεως καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ εἶναι. Ἀπὸ τὸ 1990 οἱ πολιτικοὶ διεκήρυσσαν, ὅτι

τὰ μεταλλαγμένα τρόφιμα θὰ σώσουν τὴν ἀνθρωπότητα, γνωρίζοντας ὅτι δὲν προ-
ϋπῆρξαν πειραματικὲς συγκαλλιέργειες μεγάλης κλίμακας μὲ κάτι ἄλλο, καὶ ὅταν
τὸ ἔτος 2000 διωχέτευθην οἱ πρῶτοι μεταλλαγμένοι - πανάκριβοι σπόροι, ὅπως
βαμβάκι, σόγια, καλαμπόκι, ρύζι, κάποιοι ἀγρότες στὴν Ἀνατολικὴ Ἀσία καὶ στὴν
Νότιο Ἀμερικὴ διεπίστωσαν πολὺ μικρὲς ἀποδόσεις καὶ ὑψηλὸ κόστος, ἐνῶ ἦταν ἀδύ-
νατον νὰ ἐπανέλθουν στὶς παραδοσιακὲς μεθόδους. Ἐπὶ πλέον εἶχαν ὑποθηκεύσει
τὰ χωράφια τους, πολλοὶ μάλιστα τὰ ἔχασαν. Ἡ πρώτη γενιὰ μεταλλαγμένων εἶχε
πολλὲς ἀρνητικὲς ἰδιαιτερότητες σὲ σχέση μὲ τὶς ἐπόμενες. Ὅταν συστήθηκε στὴν
Ἀγγλία μία ἐπιτροπὴ ἐπιστημόνων γιὰ τὰ μεταλλαγμένα καὶ ἀποφάνθηκε ὅτι ἦταν
ἐπικίνδυνα γιὰ τὴν δημόσια ὑγεία καὶ ἀσύμφορα γιὰ τοὺς ἀγρότες, ἡ κυβερνήση
Μπλέρ ἐνωχλήθηκε, καὶ ὁ ἐπικεφαλῆς ἐπιστήμων ἔχασε τὴν θέση του καὶ δυσφημί-
σθηκε. Ἄλλοι ἐπιστήμονες, ποὺ διεπίστωσαν συρρίκνωση τοῦ ἐγκεφάλου στὰ πει-
ραματόζωα στὰ ὁποῖα εἶχαν χορηγηθῇ μεταλλαγμένα, δὲν τόλμησαν νὰ προβοῦν σὲ
δημόσιες δηλώσεις, δὲν τοὺς ἐπέτρεψαν.

Ὑπάρχει ἐπιστημονικὴ λογοκρισία, καὶ δυστυχῶς ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ Ἔρευνα
ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὶς ἐταιρεῖες ποὺ τὶς χρηματοδοτοῦν, καὶ οἱ ἐπιστήμονες, ποὺ
εἶναι ὅμηροι τοῦ ἐκάστοτε χρηματοδότη καὶ πολιτικοῦ, διστάζουν νὰ μᾶς ἐνημε-
ρῶσουν, διότι αἰσθάνονται ὅτι κινδυνεύουν. Τὰ μεταλλαγμένα δὲν εἶναι ἀπλῶς
μία ἀγορὰ δισεκατομμυρίων ἀλλὰ ἡ ἀπόλυτη ἐξουσία, καὶ οἱ ἐταιρεῖες, ποὺ ἐλέγ-
χουν τρόφιμα, νερὸ καὶ ἀέρα, εἶναι οἱ κυρίαρχοι τοῦ πλανήτη, ἐξαναγκάζοντας
τὶς κυβερνήσεις νὰ συνεργάζωνται μαζί τους. Οἱ κανόνες τοῦ ἐμπορίου ἐλέγχον-
ται ἀπὸ τὶς κυβερνήσεις, οἱ ὁποῖες ἐλέγχονται ἀπὸ τοὺς ἀφανεῖς ἐταίρους τῶν
πολυεθνικῶν.

«Δ»: Ὁ ἀπλὸς καταναλωτής, ποὺ εἶναι καὶ τὸ μεγάλο θῦμα, πῶς μπορεῖ νὰ κα-
ταλάβῃ, ἐὰν τὰ τρόφιμα ποὺ ἀγοράζει εἶναι μεταλλαγμένα;

- Δὲν εἶναι ὁ ἀπλὸς καταναλωτής τὸ μεγάλο θῦμα, ὅπως
πιστεύουμε, ἀλλὰ ὁλόκληρες κοινωνίες καὶ ἔθνη. Ἡ μονα-
δική μας ἄμυνα εἶναι νὰ μὴν ἀγοράζουμε μεταλλαγμένα, ἀλ-
λά, ὅταν αὐτὸ γενικευθῇ, οἱ ἐταιρεῖες θὰ καταργήσουν
καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴ ἔνδειξη «μεταλλαγμένα», ἐνῶ
στὰ ζῶα χορηγοῦνται μεταλλαγμένες ζωοτροφές
ἐδῶ καὶ χρόνια, διότι εἶναι φθηνότερες. Ὅταν
ξέσπασε στὴν Ἀγγλία τὸ σκάνδαλο μὲ τὶς τρελ-
λὲς ἀγελάδες, ἡ πρώτη χώρα στὴν Εὐρώπη ποὺ
ἐπέτρεψε τὴν εἰσαγωγὴ βιομηχανικῶν προϊόν-
των προερχομένων ἀπὸ «τρελλά» βοοειδῆ, π.χ.
καλλυντικά, ἦταν ἡ Ἑλλάδα. Ἔχουν πεισθῇ
ἀπὸ τὶς κυβερνήσεις μας ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε σκου-
πιδοτενεκέδες. Ὅμως τὸ σοβαρώτερο ὅλων εἶ-
ναι, ὅτι μέχρι σήμερα τὰ πειράματα γίνονταν σὲ
ποντίκια καὶ χοίρους, ποὺ συγγενεύουν βιοχημικὰ

μὲ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ δὲν συγγενεύουν γενετικά, μὲ συνέπεια τὰ πράγματα ποὺ ἀνακαλύπτουμε στὴν Βιοχημεία καὶ ὄχι στὴν Γενετική, νὰ μᾶς ὀδηγοῦν ὄχι ἀπαραιτήτητα σὲ λάθος συμπεράσματα, ἀλλὰ στὴν μισὴ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια. Μετὰ ἀπὸ τὶς πιέσεις τῶν οἰκολόγων γιὰ κατάργηση τῶν πειραμάτων πάνω στὰ ζῶα, κυβερνήσεις καὶ ἑταιρεῖες ἀποφάσισαν νὰ πειραματίζονται πάνω σὲ ἀνυπεράσπιστους πληθυσμούς καὶ σὲ ἔθνη μὲ ἀσαφεῖς ἕως ἀνύπαρκτη νομοθεσία γιὰ τὰ μεταλλαγμένα.

Τὰ πειράματα Φαρμακολογίας σύμφωνα μὲ ἀναφορὲς ἀπὸ χρόνια γίνονται σὲ φυλακὲς, νοσοκομεῖα, ἐνῶ τὰ πειράματα μακροῦς πνοῆς τῶν μεταλλαγμένων γίνονται ἀπ' εὐθείας πάνω σὲ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ ἀνυπεράσπιστων βρεφῶν, γιὰ νὰ διαπιστώσουν τὶς ἀντιδράσεις κάτω ἀπὸ μὴ ἐλεγχόμενες συνθήκες.

Μιὰ βόμβα «βραδείας δράσεως»

«Α»: *Τί εἶναι οἱ τοξίνες βραδείας δράσεως;*

– Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖο εἰσάγουμε στὸν ὄργανισμό μας σήμερα καὶ μᾶς βλάπτει ἀργότερα, ἀπὸ μία ὥρα μέχρι καὶ συμβατικά πέντε χρόνια, ὅπως ὁ μολυσμένος ἀέρας, εἰδικὰ τώρα μὲ τὶς φωτιές, ποὺ συσσωρεύεται στοὺς πνεύμονές μας καὶ μετὰ ἀπὸ χρόνια ἐμφανίζεται καρκίνος ἢ μὴ ἀναστρέψιμες πνευμονικὲς νόσοι. Τὰ μεταλλαγμένα δυνητικὰ ἀλλάζουν τὴν βιορρυθμίσση τοῦ ὄργανισμοῦ, καταστρέφουν τὶς φυσιολογικὲς τοῦ λειτουργίες καὶ προκαλοῦν ἀπίθανες ἀσθένειες ἀπὸ χειμερία νάρκη μέχρι ὅτι ἄλλο μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε, ποὺ δυστυχῶς ὅμως στὴν πράξη δὲν εἶναι καθόλου φαντασία. Σήμερα μὲ τὴν Γενετικὴ Τεχνολογία μποροῦμε νὰ κατασκευάσουμε βιορρυθμιστές, ποὺ δὲν θὰ ἐνεργοποιηθοῦν αὐτόματα παρὰ μόνο ἐὰν κάτι ἢ κάποιος τοὺς ἐνεργοποιήσῃ.

«Α»: *Πόσο ἐπικίνδυνος εἶναι ὁ συνδυασμὸς γονιδίων διαφορετικῶν γονιδιωμάτων;*

– Σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο ἐπικεντρώνονται νομοθέτες, ἐπιστήμονες καὶ οἱ οἰκολόγοι. Ἀκόμη καὶ ἐὰν τροποποιήσουμε ἐλάχιστα πράγματα σὲ ἓνα φρούτο, σὲ ἓνα βακτήριο ἢ καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο, πάλι ἀδυνατοῦμε νὰ ἐλέγξουμε τὸ εἶδος τῶν συνεπειῶν ποὺ θὰ ὑπάρξουν, ὅταν αὐτὸ κυκλοφορήσῃ καὶ ἀλληλεπιδράσῃ μὲ ὅλες τὶς ἄλλες οὐσίες τοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ἀλληλεπίδραση τῶν οὐσιῶν εἶναι ἤδη γνωστὴ ὅπως στὴν περίπτωση τῶν ἀλλεργιῶν, μὲ παρὰδειγμα τὴν γύρη, ποὺ λειτουργεῖ ἀφ' ἑαυτῆς ὡς ἥπιο δηλητήριο, χωρὶς νὰ εἶναι. Αὐτὸ εἶναι ποὺ μᾶς ἀποκρύπτουν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχουμε διαθέσιμη αὐτὴν τὴν μεθοδολογία καὶ τεχνολογία, ἡ χρῆση τῆς μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἐσκεμμένη καὶ ἐπιβλαβής. Ὁ κίνδυνος δὲν εἶναι ἡ αὐθόρμητη δημιουργία τῶν ὑπερ-βακτηρίων, ὅσο τὸ ὅτι μποροῦμε ἐμεῖς νὰ τὰ δημιουργήσουμε καὶ ἐπιπλέον, ὅταν τροποποιήσουμε μεγάλους καὶ ἀνώτερους ὁργανισμούς, δὲν γνωρίζουμε, τί ἀποτέλεσμα θὰ μᾶς δώσουν. Ἀκόμη καὶ ὁ μεταλλαγμένος σκουπιδοτόπος εἶναι

“Ἀκόμη καὶ ἐὰν τροποποιήσουμε ἐλάχιστα πράγματα σὲ ἓνα φρούτο, σὲ ἓνα βακτήριο ἢ καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο, πάλι ἀδυνατοῦμε νὰ ἐλέγξουμε τὸ εἶδος τῶν συνεπειῶν ποὺ θὰ ὑπάρξουν, ὅταν αὐτὸ κυκλοφορήσῃ καὶ ἀλληλεπιδράσῃ μὲ ὅλες τὶς ἄλλες οὐσίες τοῦ περιβάλλοντος.”

παρουυχίς μπροστά σ' αὐτὸ τὸ ζωτικὸ πρόβλημα.

«Δ»: Δηλαδή τὰ μεταλλαγμένα κύτταρα στὸ περιβάλλον μετατρέπονται σὲ μεγάλες μᾶζες, ποὺ δροῦν αὐτόνομα μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες;

– Τα βιολογικὰ φαινόμενα ἐξελίσσονται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν δική μας θέληση. Τὰ μεταλλαγμένα προϊόντα δὲν εἶναι στεῖρα, ὅπως διαδίδουν πρὸς ἐφησυχασμὸν τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσουν ἄδειες.

Δὲν μπορούμε νὰ περιορίσουμε τὴν Φύση, οὔτε μπορούμε νὰ παίζουμε μαζί της. Νὰ τὴν ἐκμεταλλευτοῦμε μπορούμε, νὰ τερατογεννήσουμε μπορούμε, νὰ περιορίσουμε ὅμως τὴν Φύση, ὅταν ἔχουμε ἐξαργυώσει τὸ θηρίο, δὲν μπορούμε.

Παράδειγμα οἱ ὑπολογιστές, ποὺ, ἐνῶ δημιουργήθηκαν, προγραμματίστηκαν καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἐν τούτοις, σὲ πάρα πολλές περιπτώσεις δὲν κάνουν αὐτὸ ποὺ θέλει ὁ ἄνθρωπος. Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπὸν τώρα, ἓνα ὁλόκληρο βιολογικὸ σύστημα, ποὺ ἔχει δημιουργηθῇ ἀπὸ τὸ Σύνδρομο τοῦ Ἐπιμηθέα, καὶ ἓναν μαθητευόμενο μάγο, πιθανὸν ὅχι καὶ τὸν καλύτερο, νὰ ἀρχίσῃ νὰ παίξῃ μαζί του. Ἐὰν ὅμως συμβοῦν πράγματα μὴ προβλέψιμα, τότε κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ τίποτα. Ὁ μεταλλαγμένος σπόρος, ποὺ πηγαίνει στὸ χωράφι, εἶναι ἓνα βιολογικὸ σύστημα ἑκατομμυρίων σπόρων, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἔχῃ κάποιες ἀσφαλίστικες δι- κλείδες, ἀλλὰ ὅταν τὸ ἀφήνουμε ἐλεύθερο, καὶ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς σπόρους νὰ ἔχῃ ἐλαττωματικὸ σύστημα ἀσφαλείας, τότε εἶναι ἀδύνατον ἀκόμη καὶ νὰ μαντέψουμε, τί θὰ συμβῇ στὸ περιβάλλον καὶ στὶς ταλαίπωρες κοινωνίες.

«Δ»: Γενετικὰ ἀτυχήματα πάντα ἔχουμε. Μὲ τίς τεχνικὲς μεταλλάξεως θὰ μπορούσε νὰ ἀπειληθῇ ἡ ζωὴ σὲ ὁλόκληρον τὸν πλανήτη;

– Ναί, φυσικὰ θὰ μπορούσε νὰ ἀπειληθῇ ἡ ζωή, ἀκόμη καὶ σὲ ὁλόκληρον τὸν πλανήτη.

«Δ»: Τί θὰ ὑποχρέωνε τίς ἐταιρεῖες νὰ ἀρχίσουν νὰ ἀποσύρουν τὰ δηλητηρι- ὡδη προϊόντα;

– Τίποτε δὲν πιέζει τίς μεγάλες ἐταιρεῖες, ἀκόμη καὶ ὅταν χαλάσῃ ἡ εἰκόνα τους, δὲν ἐνδιαφέρονται, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες συμμορφώνονται μόνον, ἐὰν πιεσθοῦν ἀπὸ μεγάλους ὁργανισμοὺς ἢ ἀπὸ τοὺς ἀνταγωνιστὰς τους: ἀλλὰ θὰ διορθώσουν μόνον τὸ προφίλ τους, δὲν θὰ ἀποσύρουν τὰ προϊόντα τους, ἀπλᾶ θὰ τὰ διοχετεύουν σὲ κάποια ἄλλη χώρα.

Κανένα ἀντίμετρο κατὰ τῶν ἐταιρειῶν

«Δ»: Δηλαδή δὲν ὑπάρχουν ἀντίμετρα; Καὶ ἐὰν ὑπάρχουν, ποιὸς εἶναι ὁ χρόνος ἐξέλιξης αὐτῶν;

– Οἱ ἐπιστήμονες μπορούν νὰ ἐλέγξουν μερικὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν μπορούν νὰ σταματήσουν τὸ κακό, μπορούν μόνον νὰ ὑποχρεώσουν τοὺς ὑπαίτιους νὰ ὑποβλη- θοῦν σὲ ἐπιπλέον ἔξοδα, ἐνημερώνοντας τὸ κοινὸ περὶ τίνος πρόκειται, ὥστε νὰ μπο- ρῇ νὰ γίνῃ ἓνα συστηματικὸ μποῦκοτάξ, καὶ νὰ κινηθοῦμε ἀποτελεσματικὰ καὶ σὰν ἔθνη καὶ σὰν καταναλωτές. Ὅταν λοιπὸν ἡ «μεγάλῃ δύναμη» Ἀμερικὴ διαπιστώσῃ,

Άγνωστες και άνυπολόγιστες ακόμα είναι οι συνέπειες της αλλοίωσης της γενετικής ταυτότητας ειδών με την προσθήκη ή και με την αφαίρεση γονιδίων προερχομένων από οργανισμούς, που ανήκουν σε έντελως διαφορετικά είδη.

ότι τα μεταλλαγμένα δεν πωλούνται, θα τα διοχετεύσει στους πρόθυμους συμμάχους της, π.χ. την Ελλάδα. Άλλα εάν έμεις πείσουμε τον πρωθυπουργό της Ελλάδος, ότι θα χάσει το κεφάλι του, διότι και ο ίδιος καταναλώνει δηλητηριασμένα τρόφιμα, αφού δεν υπάρχει εγγύηση, ότι στην δική του οικογένεια θα προμηθεύσουν υγιεινά πράγματα, όπως πιθανόν να του λένε, τότε θα το σκεφθής σοβαρά.

Αντίμετρα είναι, το πώς το αντιμετωπίζει ο καθένας μας. Οι πολιτικοί δεν πρέπει να πείθονται άφελως ότι δεν θα ύποστούν τα ίδια με έμας ή ότι τα παιδιά τους θα έμβολιάζονται διαφορετικά από έμας. Αυτή η διάκριση, εύκαία για αυτούς, πρέπει να καταστή αδύνατη. Αυτό είναι ή μόνη άσπίδα.

Μόνη αντίδραση ή γνώση του κινδύνου

«Α»: *Δηλαδή οι πρόεδροι των εταιρειών, οι πρωθυπουργοί και οι πολιτικοί εξασφαλίζουν τις οικογένειές τους με μη δηλητηριώδη προϊόντα;*

– Ίσως και να υπάρχουν ειδικές φάρμες για πολύ λίγους και εκλεκτούς, αλλά όχι για όλους. Μια σιωπηρή συνωμοσία προσεγγίζει και την παράνοια και την πραγματικότητα, είναι δίκοπο μαχαίρι, πάντως είναι κάτι που γίνεται. Έμεις θα πρέπει να επικεντρωθούμε μόνον σε εκείνους, που δίνουν τα πιστοποιητικά «μη μεταλλαγμένο» και σε εκείνους, που δίνουν οδηγίες σε κάθε χώρα, έπι του παρόντος μόνον αυτά να μάς άπασχολήσουν.

«Α»: *Τελικά δεν υπάρχει κάτι καλό στα μεταλλαγμένα; Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το καλό της ανθρωπότητας;*

– Για έμας δεν βλέπω να έχουν κανένα καλό, για τις εταιρείες ναί, έχουν τεράστια κέρδη. Διαφημίζουν τα μεταλλαγμένα ως πιο ανθεκτικά, που θα σώσουν το ανθρωπινό γένος, έπειδή ή Γη άδυνατεί πλέον να μάς θρέψη.

«Δ»: Δηλαδή τὸ πρόβλημα τῆς πείνας δὲν θὰ τὸ λύσουν τὰ μεταλλαγμένα;

- Ὅταν ἡ Ζάμπια ἀντιμετώπισε λιμὸ καὶ ἀρνήθηκε βοήθεια μὲ μεταλλαγμένα, ἔλαβε τὴν ὠμὴ ἀπάντηση: «Ἡ θὰ δεχθῇτε μεταλλαγμένη βοήθεια ἢ δὲν θὰ ἔχετε βοήθεια!». Μόνον οἱ κατασκευαστὲς εὐνοοῦνται ἀπὸ τὰ μεταλλαγμένα, καὶ ὁ καλύτερος τρόπος, γιὰ νὰ καμφθῇ ἡ ἀντίσταση τῶν λαῶν ποὺ δὲν τὰ θέλουν, εἶναι νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ τὰ θέλουν. Τὸ πρόβλημα τῆς πείνας στὸν κόσμον δὲν βρίσκεται στὴν ἀνεπάρκεια τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ στὴν ἄνιση κατανομή τους. Μὰ εἶναι πιὸ ἀπλὸ αὐτοί, ποὺ διαθέτουν τόσα λεφτὰ γιὰ μεταλλαγμένους σπόρους, νὰ δώσουν αὐτὰ τὰ χρήματα στοὺς πεινασμένους, ἀντὶ νὰ καλλιεργοῦν μεταλλαγμένα καὶ νὰ ἐξαναγκάσουν τὰ θύματά τους νὰ τὰ καταναλώσουν.

«Δ»: Εἶναι ἀλήθεια ὅσα λέγονται γιὰ τοὺς ἀεροψεκασμούς; Ἔχουν ἀποδειχθῇ;

- Σήμερα τὰ ἀεροπλάνα εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ συσκευὲς ἀκτινοβολίας, γιὰ νὰ ἀνιχνεύουν κρυμμένα ὅπλα καὶ ἐκρηκτικά. Μὲ μερικὲς μετασκευὲς ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ πλήξουν τὰ ἐξαγριωμένα πλήθη τῶν διαδηλωτῶν μὲ ἀκτινοβολία, π.χ. καίγοντάς τους στὰ χέρια, γιὰ νὰ πετάξουν τὰ πλακάτ. Ὅμως, ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἐκπέμπεται ἀκτινοβολία, εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ πλήξῃ τὴν καρδιά, τὸν ἐγκέφαλο καὶ ἄλλα ὄργανα.

ἔχει ἐπισημανθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες, ὅτι αἱμοὶ κάποιων ἀεροπλάνων δὲν διαστέλλονται κανονικά, δὲν εἶναι κανσαέριο, ἀλλὰ ψεκασμοί.

Δυστυχῶς ὅμως ἐπειδὴ ἡ Παιδεία, ἡ Γνώση καὶ ἡ Ἐπιστήμη χρησιμοποιοῦνται ἀδίσταχτα γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ἐξουσίας, ἔτσι καὶ οἱ ὑπεύθυνοι φθάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀρνοῦνται, ὅτι πετοῦν ἀεροπλάνα, νὰ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ὀφθαλμαπάτη.

* * *

σο οἱ ἐταιρεῖες ἐλέγχουν τὶς κυβερνήσεις, τόσο οἱ κυβερνήσεις θὰ ὑποκύπτουν σ' αὐτές. Ἐὰν πράγματι κάθε ἐταιρεία «ἔχει» 4-5 πολιτικούς, τότε θὰ ζήσουμε ἓναν ἄνευ προηγούμενου ἐφιάλτη. Συνεπῶς ὅπου ὑπάρχει ἡ ἔνδειξη «μὴ μεταλλαγμένα», ἐκεῖ πρέπει νὰ γίνεται ἔλεγχος γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τους. Πρέπει νὰ ἀπαιτήσουμε ἐμεῖς μιὰ δρακόντεια νομοθεσία, διότι ἡ Δικαιοσύνη ἔχει ἀποδείξει ὅτι εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ ἰσχυροῦ. Ὅλες τὶς γενιὲς τὶς κοροΐδεψαν. Δὲν θὰ κάνουν τὴν ἐξαίρεση τώρα. Τὴν ἐξαίρεση θὰ τὴν κάνουμε ἐμεῖς, ἐγκαταλείποντας τὸ σύνδρομο τοῦ «σωτήρα». Δὲν ὑπάρχουν «σωτήρες», ὑπάρχει μόνον ὁ ἐξαναγκασμὸς καὶ τὸ μαστίγιο, ποὺ μᾶς αὐλάκωνε» τὴν ράχη. Τίποτε ὅμως δὲν θὰ ἀλλάξῃ, ὅσο ὁ Ἕλλην παραμένει ἓνας προσκυνημένος Ρωμῆος.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

«ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΦΑΙΝΩΝΤΑΙ ΩΡΑΙΑ»

Ἡ νέα οἰκοθολογική ταινία τοῦ Θ. Μαραγκοῦ

δῶ καὶ σαράντα χρόνια διεξάγεται ἓνα ἀδυσώπητος πόλεμος. Οἱ γεωπόνοι προσπαθοῦν νὰ ἐξοντώσουν τὰ μικρόβια, ποὺ προσβάλλουν τὶς καλλιέργειες, μὲ καρκινογόνα φυτοφάρμακα. Λίγο ἐνδιαφέρει, ἐὰν εἶναι ὑγιῇ αὐτὰ ποὺ καλλιεργοῦνται· ἀρκεῖ νὰ φαίνωνται ὠραῖα. Τὰ μικρόβια ὅμως μεταλλάσσονται καὶ γίνονται πιὸ ἀνθεκτικά. Τὰ βομβαρδίζουν λοιπὸν μὲ νέα περισσότερο καρκινογόνα χημικά, μὲ ἀποτέλεσμα, ἀντὶ νὰ ψοφήσουν τὰ μικρόβια, νὰ πεθαίνουν οἱ ἴδιοι, ποὺ ραντίζουν, καθὼς κι οἱ ἀνυποψίαστοι καταναλωτές.

Θὰ ἦταν ἄδικο βέβαια αὐτὲς τὶς ἀντιλήψεις καὶ πρακτικὲς νὰ τὶς χρεώνουμε μόνο στοὺς ἀγρότες. Τὸ «ἀρκεῖ νὰ φαίνωνται ὠραῖα» ἀπ' ἔξω κι ἀπὸ μέσα νὰ εἶναι σαπισμένα, μολυσμένα καὶ δηλητηριασμένα ἀφορᾷ σὲ παντὸς εἶδους προϊόντα. Ἡ ἐξαπάτηση τοῦ καταναλωτῆ, ὁ ὁποῖος ἀγοράζει τὸ θάνατο μὲ ὠραῖο περιτύλιγμα, ἔχει ἀναχθῇ σὲ «ἐπιστήμη» στὴν ἀνθρώπινη κοινωνία σήμερα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ βασικὸ θέμα τῆς τελευταίας ταινίας-«ντοκυμανταίρ» τῆς τετραλογίας τοῦ Θόδωρου Μαραγκοῦ, ποὺ ξεκίνησε τὸ 1973 μὲ τὸ «Λάβετε θέσεις», συνεχίστηκε μὲ τὸ «Φιλιατρά, ἰδιαιτέρη πατρίδα» τὸ 2000, τὸ «Ὁ θεὸς εἶναι ἀόρατος, γιατί εἶναι μικροσκοπικός» τὸ 2004 καὶ ὁλοκληρώνεται τώρα μὲ τὸ «Ἀρκεῖ νὰ φαίνωνται ὠραῖα».

Ἡ νέα ταινία δὲν ἔχει ἀποκλειστικὰ οἰκολογικὸ περιεχόμενο, ὅπως μὲ μιὰ πρώτη ματιὰ φαίνεται. Μὲ ἐπίκεντρο τὴ γενέτειρά του, τὰ Φιλιατρά Μεσσηνίας, καθὼς καὶ προσωπικά του βιώματα ὁ σκηνοθέτης ἐκθέτει προβλήματα, ποὺ ταραλάνίζουν τὸν τελευταῖο αἰῶνα ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα (θεοκρατία, ἀστυφιλία, ρωμιοσυνισμὸς κ.λπ.) μὲ κριτικὴ ματιὰ καὶ κανυστικό -κι ἐνίοτε αὐτοσαρκαστικό- χιούμορ.

Κινούμενα σχέδια τοῦ Θ. Μαραγκοῦ ἀπὸ τὴν ταινία «Ἀρκεῖ νὰ φαίνωνται ὠραῖα».

Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς ἄπιστους μὲ περονόσπορο

ὰ Φιλιατρὰ εἶχαν ἀναπτυχθῇ οἰκονομικὰ χάρις στὴν καλλιέργεια καὶ τὸ ἐμπόριο τῆς σταφίδας. Ὁ περονόσπορος ὅμως, ἀσθένεια ποὺ προσβάλλει τὶς σταφιδοκαλλιέργειες, σάπισε προπολεμικὰ τὴν παραγωγή καὶ διέλυσε ὁλόκληρη τὴν οἰκονομία τῆς περιοχῆς. Τότε ἄρχισε ἡ μετανάστευση στὴν Ἀμερική. Ἡ περιοχή μαράζωσε. Ἀπὸ ἓνα μικρόβιο πῆγαν στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κόσμου. Ὅσοι ἔμειναν πίσω πίστεψαν, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς τιμώρησε, γιατί δὲν πῆγαιναν στὶς ἐκκλησίες τὶς Κυριακές, ὅπως πρόσταζε ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλός: «Εκεῖνο τὸ κέρδος, ὁποῦ γίνεται τὴν Κυριακὴν εἶναι ἀφωρισμένο καὶ κατηραμένο, καὶ βάνετε φωτιά καὶ κατάρα εἰς τὸ σπίτι σας καὶ ὄχι εὐλογίαν, καὶ ἡ σὲ θανατώνει ὁ Θεὸς παράκαιρα, ἢ τὴ γυναῖκα σου ἢ τὸ παιδί σου ἢ τὸ ζῶο σου ψοφᾷ ἢ ἄλλο κακὸν σοῦ κάμει.» (Γιὰ τὸν Κοσμά τὸν Αἰτωλὸ βλ. «Ένας “μεγάλος Έλληνας” - ὕβριστής... τῶν Ἑλλήνων», «Δ», τ. 290.)

Γιὰ νὰ μαζέψουν τὸν κόσμο οἱ παπᾶδες καὶ νὰ τὸν φέρουν στὶς ἐκκλησίες, τὸν τρομοκρατοῦσαν μὲ ἀφορισμοὺς καὶ τὸν ἀπειλοῦσαν μὲ νέες συμφορές. Ὅπως δηλώνει στὴν ταινία τοπικὸς ἱερέας: «Ἡ μέρα αὕτὴ εἶναι ἀργία γιὰ τὰ

Τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν θανάτων καλλιεργητῶν ἀπὸ φυτοφάρμακα. Αὐτὸ ἔκανε τοὺς καλλιεργητὲς νὰ εἶναι περισσότερο προσεκτικοὶ καὶ νὰ λαμβάνουν προστατευτικὰ μέτρα. Στὴν παραπάνω σκηνὴ ἀπὸ τὴν ταινία καλλιεργητὴς ὀπωροκηπευτικῶν μὲ πλήρη ἐξοπλισμό... «χημικοῦ πολέμου» ραντίζει τὸ «θάνατο» σὲ θερμοκήπιο.

Φιλιατρά, δὲν δουλεύει κανένας, γιατί σὲ ὅλη τὴν πόλη βγαίνουν φίδια καὶ σὲ ὅποιο χωράφι πᾶς βγαίνουν φίδια, καὶ ἔτσι οἱ ἀγρότες καὶ οἱ κτηματίες δὲν πᾶνε στὰ χωράφια τους κι ἔρχονται νὰ τιμήσουν τὴν Ἀγία Μαύρα.»

Ὁ κόσμος τρομοκρατήθηκε ἀπὸ τοὺς παπᾶδες, κι ἀπὸ τότε ἄρχισαν οἱ λιτανεῖες. Περιέφεραν τὶς εἰκόνες τῶν ἁγίων στοὺς γύρω δρόμους, πότε γιὰ νὰ βρέξη, ἐὰν εἶχε ξηρασία, καὶ πότε γιὰ νὰ σταματήσῃ ἡ βροχή, ἐὰν ἔβρεχε συνέχεια.

Ὅταν ὅμως οἱ Φιλιατρινοί, αὐτοὶ ποὺ ἔμειναν, κατάλαβαν, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ δὲν ἦταν ἡ ἔλλειψη πίστεως, ἀλλὰ ἡ μονοκαλλιέργεια τῆς σταφίδας, ξεριζώσαν τὰ ἀμπέλια, φύτεψαν ἐλιές καὶ παράλληλα ἄρχισαν νὰ καλλιεργοῦν καὶ κηπευτικά, ὅποτε ἡ πόλη ἄρχισε καὶ πάλι νὰ ἀναπτύσσεται.

* * *

Ἡ ἄμπελος μὲ τὰ σταφύλια εἶναι μία καλλιέργεια, ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ χρόνου καὶ μᾶς συνδέει μὲ τὸν Ἀρχαῖο Πολιτισμὸ μας. Ἀκόμα καὶ σήμερα καλλιεργεῖται καὶ συννπαρχει στὸ ἴδιο μέρος, δίπλα στοὺς θολωτοὺς τάφους τῆς Μεσσηνίας, μνημεῖα τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Στὸν θολωτὸ τάφο τοῦ Ἑγκλιανοῦ, ποὺ βρίσκεται δίπλα στὸ ἀνάκτορο τοῦ Νέστορος, ἀνακαλύφθηκαν ἐγγράφακες πινακίδες Γραμμικῆς Γραφῆς Β΄, τὶς ὁποῖες ἀποκρυπτογράφησε ὁ Μ. Βέρντις τὸ 1952 καὶ ἀπέδειξε, ὅτι πρόκειται γιὰ Ἑλληνικὲς Γραφεῖς.

νας ἀπὸ τοὺς σοβαρώτερους λόγους ποὺ ἐγκατέλειπε μεταπολεμικὰ ὁ κόσμος τὴν ἐπαρχία ἦταν ὅτι δὲν ὑπῆρχαν νοσοκομεῖα, οὔτε καὶ γιὰ τὶς πρῶτες ἀνάγκες. Ἄν κάποιος ἀρρώσταινε, μιὰ διαδρομὴ ὑπῆρχε, αὐτὴ ποὺ ὡδηγοῦσε στὴν Ἀθήνα. Τὰ Φιλιατρὰ γιὰ παράδειγμα δὲν ἔχουν ἀκόμη καὶ σήμερα νοσοκομεῖο. Τὸ κτήριο, ποὺ προωριζόταν γιὰ νοσοκομεῖο, παραμένει τὸ ἴδιο ἀπὸ τὸ 1949, τότε ποὺ ἐγκαινιάστηκε. Τὸ γήπεδο ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες ἐκδηλώσεις, ποὺ διασκέδαζαν· ἦταν ὅμως μόνο γιὰ ἄνδρες. Ἡ κοινωνία ἦταν τότε πολὺ αὐστηρή, μὲ ὑποκριτικὴ χριστιανικὴ ἠθική. Μόνο ἄντρες κυκλοφοροῦσαν στὶς πλατεῖες. Οἱ γυναῖκες ἦταν κλεισμένες στὰ σπίτια τους· τὶς ἔβγαζαν ἔξω μόνο γιὰ τὶς δουλειὲς στὰ χωράφια.

Ὅλα αὐτὰ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀνεργία καὶ τὴν ἀνέχεια δημιούργησαν τὶς δεκαετίες '50 - '70 ἓνα δεῦτερο νέο κύμα μετανάστευσης, τὸ ὁποῖο σάρωσε τὴν Ἑλληνικὴ ἐπαρχία καὶ ὡδήγησε τὸν κόσμο στὴν Ἀθήνα, ἀλλὰ καὶ στὴν Εὐρώπη,

*Ἐνῶ τὸ θέμα ἔχει λυθῇ ἐπιστημονικά, ὠρισμένοι ἀγρότες προσφεύγουν στοὺς ἱερεῖς, γιὰ νὰ τοὺς λύσουν τὰ προβλήματα τῶν καλλιεργειῶν. Μὲ εὐχέλαια τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος εὐ-
λογοῦν τὰ καρκινογόνα δηλητήρια. Μὲ ἄλλα λόγια ζητοῦν ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν κα-
ταστροφὴ καὶ τὸ θάνατο, ποὺ οἱ ἴδιοι σπέρνουν.*

τὴν Ἀμερική, τὴν Αὐστραλία.

Ἡ ἴδια ἡ Φύση δίνει τὴ λύση, ὅχι τὰ φυτοφάρμακα

πάρχουν δυνάμεις στὴν ἴδια τὴν Φύση, ποὺ ἀγωνίζονται ἐναντίον τῆς μόλυνσης καὶ τῆς καταστροφῆς. Ἡ λύση δὲν βρίσκεται στὶς καρκινογόνες οὐσίες ἀλλὰ μέσα στὸ ἴδιο τὸ οἰκοσύστημά μας. Ὑπάρχουν ὠρισμένα μικροσκοπικὰ ἔντομα στὴν Φύση -τὰ ὀνομα-
ζόμενα ὠφέλιμα- ποὺ δροῦν ὅπως τὸ ἀνοσοποιητικὸ σύστημα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξουδετερώνουν τὰ ἔντομα, ποὺ καταστρέφουν τὶς καλλιέργειες.

Τὴν τελευταία δεκαετία οἱ ἀγρότες ἔχουν προβληματιστῇ. Αὐτὸ ἀπὸ μό-
νο του εἶναι ἐνθαρρυντικό, γιὰτὶ τὰ προηγούμενα χρόνια δὲν ὑπῆρχαν κὰν
τέτοιοι προβληματισμοί. Ἀρκετοὶ ἀγρότες σταμάτησαν τὴ χρῆση καρκινο-
γόνων φυτοφαρμάκων κι ἐφαρμόζουν τώρα τὶς λεγόμενες καλλιέργειες

Υπεύθυνη για την φθίνουσα πορεία, που έχει πάρει η Έλληνική Γλώσσα στην Αμερική, είναι η Αρχιεπισκοπή Αμερικής. Ύστερα από πολυετείς αγώνες των όμογενών ή ελληνική κυβέρνηση ενέκρινε την αποστολή 80 δασκάλων για τη διδασκαλία της Έλληνικής. Οί δάσκαλοι όμως δεν έφτασαν ποτέ στην Αμερική, γιατί αντέδρασε η Αρχιεπισκοπή. Ο αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος έχει απαγορεύσει ακόμα και η λειτουργία να γίνεται στα Έλληνικά: «In the name of the Father, of the Son and of the Holy Spirit» ψέλνει ο ορθόδοξος ιερέας στον γάμο Ελλήνων στην ορθόδοξη εκκλησία του Σικάγου. Ένα μέρος της ταινίας του Θ. Μαραγκού έχει γυριστή στην εκκλησία αυτή, εκεί όπου -κατά σύμπτωση- λίγο καιρό μετά ο ελληνικός και καθαρός λόγος της Προμηθέας προκάλεσε τις γνωστές εκκλησιαστικές αντιδράσεις (βλ. «Δ», τ. 301, 302).

ώλοκληρωμένης αντιμετώπισης, χωρίς δηλητήρια. Αντί να ραντίσουν τις καλλιέργειες, εξαπολύουν στα θερμοκήπια τα ωφέλιμα έντομα, τα όποια σκοτώνουν τα βλαβερά. Έτσι έχουμε το ίδιο αποτέλεσμα, με έντελως φυσικό όμως τρόπο.

Στην ταινία παρουσιάζεται επίσης η πρωτοβουλία ενός δασκάλου, ο οποίος έχει φτιάξει θερμοκήπιο στο προαύλιο του σχολείου του, όπου -πέρα από την ύλη του Υπουργείου- διδάσκει τους μικρούς μαθητές, πώς πρέπει να καλλιεργούνται τα κηπευτικά χωρίς φυτοφάρμακα. Τους βοηθάει να αποκτήσουν οικολογική συνείδηση, να αντιληφθούν τη σημασία της προστασίας του περι-

βάλλοντος καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑγιεινῆς διατροφῆς. Φυτεύουν παραδοσιακοὺς σπόρους -κι ὄχι ὑβρίδια- χωρὶς φυτοφάρμακα. Μαθαίνουν ἀπὸ τώρα, ὅτι ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους πρέπει νὰ εἶναι σὲ πλήρη ἀρμονία μὲ τὴν Φύση, ὅπως συνάγεται κι ἀπὸ τὸν πανάρχαιο Ἑλληνικὸ Πολιτισμό.

Μὲ τὴν ἐμπειρία τοῦ «Black Μπέεε»

τιδῆποτε προβάλλει τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ ρίχνεται στὸ «πῦρ τὸ ἐξώτερον» ἀπὸ τοὺς «γνωστούς-ἄγνωστους», ποὺ λυμαίνονται τοὺς χώρους τῆς Τέχνης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ (βλ. «Παντοῦ βρίσκονται χωμένοι», «Δ», τ. 297.) Αὐτοὶ οἱ «γνωστοί-ἄγνωστοι», ποὺ ἔχουν τὴν ἐξουσία στὰ ΥΠ.ΠΟ, ΥΠ.Ε.Π.Θ. κ.λπ. καὶ κινοῦν τὰ νήματα ἀπὸ τὸ σκοτάδι ἐπιχείρησαν νὰ ἐμποδίσουν τὸ «Black Μπέεε» (βλ. «Δ», τ. 292, 293), τὴν προηγούμενη ταινία τοῦ Θ. Μαραγκοῦ. Παρὰ τὸ ὅτι ἡ ταινία βραβεύτηκε στὸ Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης περιορίστηκε ἀπὸ τὸ «κύκλωμα» καὶ προβλήθηκε πέρυσι μεταξὺ Πάσχα καὶ Πρωτομαγιᾶς, τότε ποὺ ὁ περισσότερος κόσμος ἔλειπε διακοπές.

Τὸ «Black Μπέεε» ὅμως δὲν χάθηκε. Ἀντίθετα σημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία προβαλλόμενο σὲ δήμους καὶ κοινότητες σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, στὰ πλαίσια διαφόρων πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων καὶ διανεμόμενο «ἐκτὸς κυκλώματος» σὲ DVD. Ἀρκετὲς ὁμογενειακὲς κοινότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔδειξαν ἐπίσης ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ταινία. Τὸ «Black Μπέεε» προβλήθηκε ἀκόμα καὶ στὴν Αὐστραλία.

Στὴν Ἑλλάδα ἀναπτύσσεται σήμερα μιὰ ἀνεξάρτητη πολιτιστικὴ δραστηριότητα, ποὺ δὲν ἐλέγχεται ἀπὸ τὸ «κύκλωμα». Ἰδιαίτερα τὰ καλοκαίρια, στοὺς δήμους, στὶς κοινότητες, στὰ χωριά γίνονται συναυλίες, προβολές, θεατρικὲς παραστάσεις κ.τ.λ.. Ὑπάρχει ἓνας χώρος ἐλευθερος, ποὺ διψάει γιὰ γνήσιες, καθαρές, μαχητικὲς ἐλληνικὲς φωνές, ὅπως αὐτὴ τοῦ Θόδωρου Μαραγκοῦ.

* * *

ὁ «Ἀρκεὶ νὰ φαίνωνται ὠραῖα» προσπάθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ τὸ ἐμποδίσουν μὲ διάφορα νομικίστικα τεχνάσματα, ὥστε νὰ μὴν προβληθῇ στὸ Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, νὰ μὴν διακριθῇ καὶ νὰ μὴν γίνῃ εὐρέως γνωστὸ στὸ κοινό. Ἦδη ὅμως ἔχει ἀρχίσει κι αὐτὸ ὅπως καὶ τὸ «Black Μπέεε» νὰ προβάλλεται μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία σὲ πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ διανέμεται ἐκτὸς κυκλώματος σὲ DVD.

Γιάννης Λάζαρης

ΤΕΛΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

ΟΥΤΕ ΜΕ ΦΑΝΑΡΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΒΡΗΣ ΣΗΜΕΡΑ «ΠΟΛΙΤΗ»

Συνέντευξη του Κώστα Καζάκου στὸν «Δαυλό»

νας χαμογελαστός καὶ φιλόξενος Κώστας Καζάκος μᾶς ὑποδέχτηκε πρόθυμα στὸ γραφεῖο του, προκειμένου νὰ μοιραστῇ κάποιους ἀπὸ τοὺς προβληματισμούς του, ποὺ εἶναι καὶ δικοί μας. Τὸ βλέμμα του ἐστίασε σὲ μία ἀπὸ τὶς πολλὲς φωτογραφίες ποὺ κοσμοῦν τὸν τοῖχο τοῦ λιτοῦ του γραφείου, σ' αὐτὴν ποὺ φαίνεται νὰ ἐνσαρκώνῃ ἓνα ρόλο σὲ κάποιο ἀρχαῖο θέατρο.

Τοῦ ἔδειξα τὴν εἰκόνα, λέγοντάς του, ὅτι αὐτὰ τὰ ἔργα πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τὴν κορύφωση τῆς σταδιοδρομίας ἐνὸς ἡθοιοῦ.

Ὅλη ἡ παγκόσμια κριτικὴ –μοῦ ἀποκρίθηκε– ἔχει ἀποφασίσει ἐπ' αὐτοῦ. Τὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲ θὰ πάψουν ποτὲ νὰ ἀποτελοῦν στήριγμα γιὰ κάθε ἀνθρώπινη κοινωνία. Καὶ νὰ φανταστῇς, ὅτι ἀπὸ τὰ ἑκατοντάδες ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἔχουν σωθῇ ὅλα καὶ ὅλα μόνο 32 σώματα. Γιὰ νὰ φτάσουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι σὲ αὐτὴν τὴν τεράστια πολιτισμικὴ ἔκρηξη τοῦ 5ου αἰῶνος π.Χ., δούλεψανε τοῦλάχιστον δύο αἰῶνες πρὶν. Ἡ φιλοσοφία, ἡ τέχνη καὶ ἡ πολιτικὴ σκέψη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συνέλαβαν σὲ παγκόσμια κλίμακα καὶ σὲ βάθος ἀορίστου χρόνου ὅτιδήποτε σχετίζεται μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὶς κοινωνίες του. Γι' αὐτὸ αὐτὰ τὰ ἔργα ἀποτελοῦν τὰ κοσμήματα τῆς παγκόσμιας δεξαμενῆς τοῦ πολιτισμοῦ.

– Ὅλο αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα ὅμως κάποια στιγμή κατέρρευσε– τοῦ ἀπάντησα... Ἐκεῖνος ἄναψε ἓνα τσιγάρο καὶ κοίταξε σκεπτικὸς τὶς ἴδιες φωτογραφίες.

– Ἡ λειτουργία τοῦ Θεάτρου ἀπαγορεύτηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους τὴν ἐποχὴ τοῦ Βυζαντίου. Ἀπέμειναν κάτι μπουλούκια μίμων καὶ φακίρηδων, ποὺ γύριζαν στὰ πανηγύρια. Πολὺ ἀργότερα, τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγέννησης, ποὺ κάποιοι ἄνθρωποι ἀποφάσισαν νὰ συγκρουστοῦν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν ὑπομένοντας τὸ ὅποιοδήποτε τίμημα, τὸ Θέατρο κατάφερε νὰ ἀναγεννηθῇ ἀπὸ τὶς στάχτες τῆς πυρᾶς ὧν ἐκείνων, ποὺ κήνηκαν ζωντανοὶ ἀπὸ τοὺς ἱεροεξεταστές.

«Δ»: *Συνεπῶς ἡ ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ εὐθύνεται γιὰ τὴν πολιτιστικὴ παρακμή.*

– Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ὁ ἄγωγός, μέσῳ τοῦ ὁποίου διαδόθηκε καὶ ἐπιβλήθηκε παγκοσμίως ἡ Βίβλος, ἡ ἑβραϊκὴ δηλαδὴ μυθολογία, ἡ ὁποία οὐσιαστικὰ ἀποτελεῖ τὸν ἀντίποδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Στὸ Βυζάντιο ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἦταν τὸ

κόκκινο πανί και ή λέξη Έλληνας ήταν συνώνυμο του λωποδύτη, του κακούργου, του φονιά. Οί χριστιανοί κατέστρεψαν έσκεμμένα και συστηματικά τὸ μεγαλύτερο τμήμα τής Έλληνικῆς Γραμματείας. Δὲν ἄφησαν τίποτε ὀρθιο.

Εἶναι κοροϊδία ἡ «ἑλληνικότητα» τοῦ Βυζαντίου

«Α»: *Πὼς ἐπέτρεψαν ὁμως οἱ Έλληνες νὰ ἀλωθῇ αὐτὸς ὁ μεγάλος πολιτισμὸς τοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνατολίτες;*

– Βλέπεις, ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι μία θρησκεία, ποὺ προέκυψε μέσα ἀπὸ τὴ διαμάχη τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας. Ὁ Χριστιανισμὸς ἐπιβλήθηκε βίαια στὸ λαὸ μας. Ἦταν μία «μεγαλοφυΐς» ιδέα τοῦ αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου, ὁ ὁποῖος χρησιμοποίησε αὐτὴν τὴν κυνηγημένη –ἀρχικά– θρησκεία, προκειμένου νὰ συνενώσῃ κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη του ὅλους τοὺς ὑπόδουλους λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ Ἑλλάδα ἔμεινε οὐσιαστικά ὑπόδουλη γιὰ 2.000 χρόνια, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἄλωση τῆς Κορίνθου ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους μέχρι τὴν ἵδρυση τοῦ Νεώτερου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ποὺ δημιουργήθηκε μετὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

«Α»: *Δὲν πιστεύετε δηλαδὴ σὲ αὐτὸ ποὺ πιστεύουν σήμερα οἱ περισσότεροι Έλληνες, ὅτι τὸ Βυζάντιο εἶναι μία ἐποχή, ποὺ ὁ Ἑλληνισμὸς ταυτίστηκε μαζί της;*

– Ὁχι, δὲν τὸ πιστεύω. Βυζάντιο ὠνομάστηκε ἀπὸ ὠρισμένους ἱστορικοὺς πολλὺ ἀργότερα, προκειμένου νὰ ὠραιοποιήσουν κάποιες καταστάσεις καὶ νὰ προκαλέσουν μία σύγχυση, ποὺ θὰ ὀδηγήσῃ μοιραῖα στὴ διαμόρφωση ἑνὸς μεγαλοϊδεατισμοῦ χωρὶς ἱστορικὴ βάση. Εἶναι κοροϊδία, εἶναι παραπλάνηση τοῦ λαοῦ, εἶναι παραχάραξη τῆς Ἱστορίας.

«Α»: *Τί εἶναι γιὰ ἐσᾶς λοιπὸν οἱ Έλληνες; Ποιά θέση ἔχουν στὴν Παγκόσμια Ἱστορία;*

– Οἱ Έλληνες πάντα ζοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα σὲ μεγάλες κοινότητες. Ἔχουμε 14.000.000 Έλληνες καταγεγραμμένους ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ὑπάρχουν καὶ τρίτες καὶ τέταρτες γενιὲς Ἑλλήνων, ποὺ δὲν ἔχουν καταγραφῇ. Τὸ 1821 φτάσαμε στὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ. Παρὰ λίγο νὰ μὴν ὑπάρχουμε, καὶ τὴν ὑπαρξή μας τὴν ὀφείλουμε τόσο στὶς ἑλληνικὲς κοινότητες, ποὺ εἶχαν ὀργανωθῇ ἐκτὸς Ἑλλάδος, ὅσο καὶ σὲ ὠρισμένα ἑλληνικὰ χωριά, ποὺ σκαρφαλωμένα πάνω σὲ ψηλὲς ράχες βουνῶν γλύτωσαν ἀπὸ τὶς λεηλασίες τῶν κατακτητῶν. Ἔτσι διατηρήθηκαν ἡ γλῶσσα καὶ ἡ ταυτότητά μας.

«Α»: *Μιλᾶτε γιὰ τὶς ὁμάδες τῶν κλεφτῶν, τῶν περιθωριοποιημένων...*

– Μὴν ξεχνᾶς, ὅτι ὅλες οἱ μεγάλες μορφὲς τῆς Ἐπανάστασης, ποὺ ἦταν πραγματικοὶ λαϊκοὶ ἡγέτες, ἐξωντώθηκαν, δολοφονήθηκαν, ἀφωρίστηκαν. Ὁ Μωάμεθ ἦταν σοφός. Κράτησε ὀρθία τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔδωσε ἐξουσίες σὲ Έλληνες κοτσαμπάσηδες, γιὰ νὰ συντηρῇ τὸ ραγιαδισμό. Αὐτοὶ κράτησαν ἀκίνητο τὸν τόπο. Καλλιέργησε αὐτὴν τὴν στατικότητα, ὥστε «νὰ μὴν κουνιέται φύλλο». Ἄν ξεσηκωνόσουν κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ἦταν σὰν νὰ ἐναντιώνεσαι κατὰ τῆς θεϊκῆς τάξης, ἀφοῦ τὴ θεϊκὴ τάξη τὴν εἶχαν πλάσει κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τῆς ἀστικῆς τους τάξης. Ὅπως ἔπρεπε νὰ εἶσαι δοῦλος στὸ Θεό, ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶσαι δοῦλος καὶ στὸ Σουλτάνο. Ἐδῶ μιλάμε γιὰ πλῆθος ἐγγράφων, ποὺ στέλνονταν καθημερινὰ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο πρὸς ὅλες

τις χριστιανικές ἐπισκοπὲς τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, γιὰ νὰ τρομοκρατήσουν τοὺς κληρικοὺς καὶ νὰ τοὺς μετατρέψουν σὲ χαφιέδες τους.

Τὸ «Κράτος» καὶ ἡ «Βία» τοῦ Αἰσχύλου σήμερα

«Δ»: *Στὴν εἰσαγωγή τοῦ ἔργου τοῦ Αἰσχύλου «Προμηθεὺς Δεσμώτης», ποὺ ἀνεβάσατε πρὶν δύο χρόνια στὴν Ἐπίδαυρο, στὴν πρώτη κιόλας σκηνὴ παρουσιάζεται ὁ Προμηθεὺς νὰ ἀλυσοδένεται ἀπὸ δύο «ἀδελφία», τὸ Κράτος καὶ τὴν Βία.*

– Αὐτὰ τὰ δύο ἀδελφία ἦταν καὶ παραμένουν οἱ ἄμεσοι συνεργάτες τοῦ «Δία», καθὼς καὶ κάθε ἐξουσίας, ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ δεσμεύσῃ τὴ Γνώση, ποὺ ἐνσαρκώνεται ἀπὸ τὸν Προμηθεά. Καὶ σήμερα ἡ ἀστυνομία –δηλαδὴ ἡ νόμιμη βία– καὶ τὸ κράτος δὲν κάνουν διαφορετικὴ δουλειὰ ἀπ’ αὐτὴ ποὺ ἔκαναν τότε, ποὺ σταύρωναν τὸν Προμηθεά.

«Δ»: *Ἡ ἀστυνομία ἀσκεῖ τὴ νόμιμη βία καὶ οἱ γνωστοὶ ἄγνωστοι ἀσκοῦν τὴν παράνομη...*

– Αὐτοί, οἱ «γνωστοὶ ἄγνωστοι» ποὺ λέμε, παίζουν τὸ παιχνίδι τῆς ἐξουσίας καλύτερα ἀπὸ ὅ,τι κάνει ἡ ἀστυνομία. Ὅποια κίνητρα καὶ ἂν ἔχουν οἱ βίαιες ἐνέργειές τους, στὴν οὐσία λειτουργοῦν, προκειμένου νὰ πληθαίνουν τὰ κατασταλτικὰ μέτρα τοῦ κράτους καὶ νὰ περιορίζονται οἱ ἐλευθερίες τῶν πολιτῶν.

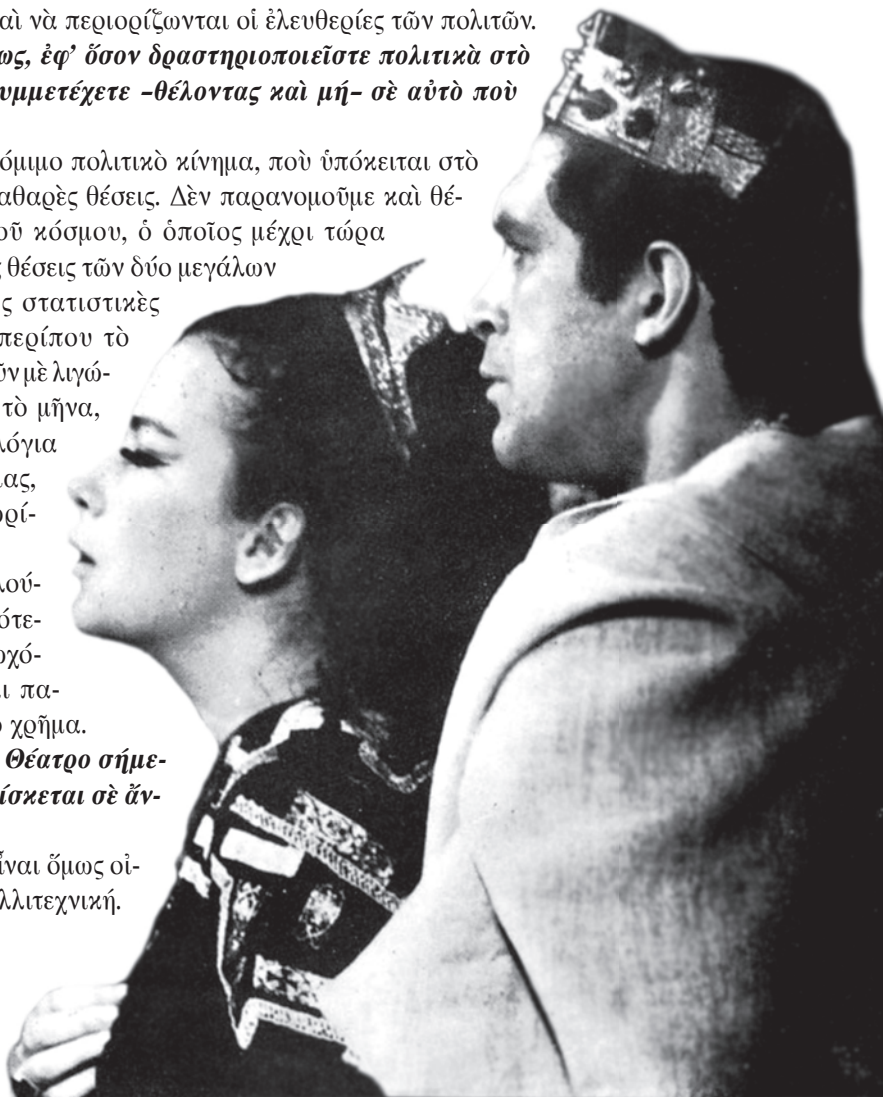
«Δ»: *Καὶ ἐσεῖς ὅμως, ἐφ’ ὅσον δραστηριοποιεῖστε πολιτικὰ στὸ χῶρο τοῦ Κ.Κ.Ε., συμμετέχετε –θέλοντας καὶ μὴ– σὲ αὐτὸ ποὺ λέμε κράτος.*

– Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι νόμιμο πολιτικὸ κίνημα, ποὺ ὑπόκειται στὸ Σύνταγμα καὶ ἔχει καθαρὲς θέσεις. Δὲν παρανομοῦμε καὶ θέλουμε τὴ στήριξη τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος μέχρι τώρα παρασύρεται ἀπὸ τὶς θέσεις τῶν δύο μεγάλων κομμάτων. Ἐπίσημες στατιστικὲς ἐπιβεβαιώνουν, ὅτι περίπου τὸ 25% τῶν Ἑλλήνων ζοῦν μὲ λιγώτερα ἀπὸ 400 εὐρὼ τὸ μῆνα, βρίσκονται μὲ ἄλλα λόγια στὰ ὅρια τῆς φτώχειας, ὅπως αὐτὰ προσδιωρίστηκαν ἀπὸ τὴν Ε.Ε.

Πρὸς τὸ παρὸν οἱ πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι καὶ οἱ φτωχοὶ φτωχότεροι, ἐνῶ ξοδεύεται παράλληλα πολὺ μαῦρο χρήμα.

«Δ»: *Τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο σήμερα περνᾷ κρίση ἢ βρίσκεται σὲ ἀνθίση;*

– Κρίση ὑπάρχει, εἶναι ὅμως οἰκονομικὴ καὶ ὄχι καλλιτεχνική.

Στὸ καλλιτεχνικὸ ἐπίπεδο ὑπάρχει διαρκὴς ἀνθιση. Τὰ θεάτρα ποὺ ἔχουμε στὴν Ἀθήνα εἶναι περίπου τόσα ὅσα ὑπάρχουν στὸ Παρίσι καὶ στὸ Λονδίνο, γεγονὸς ποὺ συχνὰ προκαλεῖ καὶ τὰ εἰρωνικὰ σχόλια ὠρισμένων κακόβουλων ἀνθρώπων. Ὁ τόπος ἀνέκαθεν παρήγε καλλιτεχνικὸ δυναμικό. Εἶναι σὰ νὰ περνᾷ ἀκόμα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας αὐτὸ τὸ μεγάλο ποτάμι τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ κατὰ καιροὺς πολλοὶ ἦταν αὐτοὶ ποὺ θέλησαν νὰ τὸ στερέψουν. Τὸ μόνον δυσάρεστο στὴν ὅλη ὑπόθεση εἶναι, ὅτι ταλαιπωρεῖται τὸ θεατρόφιλο κοινὸ λόγῳ τῆς ἀκρίβειας τῶν εἰσιτηρίων ...καὶ νὰ φανταστῇτε, ὅτι τὰ ἐλληνικὰ θεατρικὰ εἰσιτήρια εἶναι τὰ φθηνότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα τῆς Ε.Ε.

Ἑλῶσσα, ἀνελλήνιστα καὶ ἀνιστόρητα παιδιὰ

«Δ»: *Ἑχει βάλει τὸ χεράκι της καὶ ἡ Τηλεόραση... ἔτσι δὲν εἶναι;*

– Ἡ Τηλεόραση δὲ μπορεῖ νὰ ὑποκαταστήσῃ ἀπόλυτα τὴν Τέχνη, μπορεῖ ὅμως νὰ διαμορφώσῃ συνειδήσεις. Τὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα, συνεπικουρούμενα καὶ ἀπὸ τὴν καταστροφή τῆς Παιδείας, ἔχουν φτειάξῃ ἓνα νέο εἶδος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔχει χάσει ἐντελῶς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ «πολίτη». Στὴν ἐποχὴ μας «πολίτη» –μὲ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ ἔννοια τοῦ ὅρου– δὲ βρῖσκεις οὔτε μὲ τὸ φανάρι τοῦ Διογένη.

*Τὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα
συνεπικουρούμενα*

*καὶ ἀπὸ τὴν
καταστροφή τῆς
Παιδείας ἔχουν
φτειάξῃ ἓνα νέο
εἶδος ἀνθρώπου,
ὁ ὁποῖος ἔχει
χάσει ἐντελῶς τὰ
χαρακτηριστικὰ
τοῦ «πολίτη».*

Ἡ Τηλεόραση εἶναι παγίδα. Μαζὶ μὲ τὴν εἰκόνα σοῦ δίνει καὶ τὴν ἐρμηνεία της, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ εὐνουχίξεται ἡ σκέψη καὶ ἡ κρίση τοῦ κόσμου. Ὁδηγοῦμαστε στὴν ὀλοκληρωτικὴ χειραγώγηση τῶν μαζῶν. Ἡ Τηλεόραση εἶναι στυγνὸς καπιταλισμός, γι' αὐτὸ ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια, ὥστε νὰ κρατᾷ τὸ λαὸ κατηλωμένο καὶ ὑποταγμένο. Τὰ ἴδια δηλαδὴ ποὺ ἔκανε ἡ Ἐκκλησία στὸν Μεσαίωνα, τώρα τὰ κάνουν οἱ καναλάρχεις.

«Δ»: *Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὅμως καὶ ἡ Παιδεία δὲν παράγει ἀντισώματα, γιὰ νὰ προφυλάσσεται ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ προπαγανδιστικὰ τεχνάσματα τῆς Τηλεόρασης.*

– Τὰ παιδιὰ σήμερα εἶναι ἄγλωσσα, ἀνιστόρητα καὶ ἀνελλήνιστα σὲ βαθμὶ κακουργήματος. Δὲ μποροῦν νὰ χωρίσουν οὔτε δύο γαῖδουριῶν ἄχυρα. Ἡ γλῶσσα μας συνεχῶς φτωχαίνει. Χωρὶς γλῶσσα ἀδειάζουν ἀπὸ περιεχόμενο οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις. Ἡ Παιδεία μοιάζει νὰ ἔχῃ ἀποδράσει ἀπὸ τὰ θρανία. Ἀντ' αὐτῆς ὑπάρχει ἓνα εἶδος ἐκπαίδευσης, ποὺ μοιάζει ἄλλοτε μὲ σεμινάρια ἐργαστηρίων καὶ ἄλλοτε μὲ ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμό, ποὺ ὅμως καὶ αὐτὰ δὲ γίνονται σωστά.

Τὰ στατιστικὰ δεδομένα εἶναι τρομακτικά, καθ' ὅσον 7 στὰ 10 Ἑλληνόπουλα δείχνουν νὰ ἔχουν πλήρη σύγχυση πάνω στὶς ἐθνικὲς μας γιορτές, ἐνῷ τὸ 17% περίπου σὲ κάθε πρωτεύουσα νομοῦ ἐγκαταλείπει τὸ σχολεῖο, χωρὶς νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευση. Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ ἐπεμβαίνη ἡ ἀστυνομία τραβώντας ἀπὸ τὸ αὐτὶ τὸ γονέα στὸν εἰσαγγελέα. Νόμοι ὑπάρχουν, ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζονται.

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος
(Λέυκαρος)

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Χριστιανὸς καὶ Φύση

«...Οἱ ἀρχαῖοι ἐλάτρευον καὶ ἐθεοποιοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν φύσιν. Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἡ γλὴ τῶν λειμῶνων, ὁ φλοῖσβος τῆς θαλάσσης, τὸ μεῖδιμα τῆς παρθένου, ὁ ἔρως τῆς πατρίδος, ὁ οἶκτος πρὸς τοὺς πάσχοντας, ἡ φρόνησις, ἡ ἀνδρεία ἐκαλοῦντο Ἀπόλλων, Πάν, Ποσειδῶν, Ἀφροδίτη, Ἀσκληπιός, Ἄρης, Ἀθηνᾶ καὶ εἶχον ναοὺς καὶ θυσιαστήρια. Ἀλλ' ἅμα ἐνίκησεν ὁ Χριστιανισμός, εὐθὺς ἔσπευσε νὰ κρημνίσῃ βωμοὺς καὶ τεμένη, καὶ φωνὴ μεγάλη ἠκούσθη λέγουσα: «Ἀπέθαναν οἱ θεοί.» Καὶ μὴ νομίσῃ τις ὅτι ἡ κραυγὴ αὕτη ἐσήμαινεν ὅτι ὀνόματα μόνον ἐξέλιπον ἢ κατηργήθησαν ἀπλῶς οἱ τύποι τῆς ἀρχαίας λατρείας. Ἀπ' ἐναντίας ἡ ἔρρυνα τῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων πεῖθει ἡμᾶς, ὅτι αὐτὴν τὴν φύσιν ἀπεστρέφετο ὁ χριστιανός, ὅτι χρυσὴ αὐτοῦ ἐλπίς καὶ ἄσβεστος πόθος ἦτο ὁ ὄλεθρος τῆς οἰκουμένης, ἡ ἐκλειψὶς τῆς ζωῆς, ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος, ἣν παρίστα ὡς ἐγγίζουσιν καὶ ποθητήν.

Ὁ νεόφυτος, καταρῶμενος τὴν φύσιν ἅπασαν, ἠναγκάζετο νὰ θεωρῇ ὡς παγίδα τοῦ Σατανᾶ τὴν εὐωδίαν τοῦ ἄνθους καὶ τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνης. Καὶ ἐνῶ ὑπερχεοῦτο ν' ἀποστρέφῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἀπὸ τῆς γῆς, οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἠδύνατο ν' ἀναπαύσῃ ἀφόβως τὸ βλέμμα, διότι ἀκκεῖ εἶχε τοποθετήσῃ ἡ Ἐκκλησία δαίμονας καὶ πειρασμοὺς. Τὸ θεῖον ἄστρον τῆς πρωΐας, τὸ ὁποῖον τοσάκις ἐφώτισε μετὰ μακρὰν ἀγρυπνίαν τὸν Ἀρχιμῆδη ἀνευρίσκοντα τοὺς νόμους τῆς φύσεως, εἶχε μεταβληθῇ εἰς βδελυρὸν διάβολον ὀνόματι Ἑωσφόρον· ὁ δὲ ἄστηρ τῆς ἐσπέρας, τοῦ ὁποῖου ἡ γλυκεῖα μαρμαρυγὴ ἐσήμαινεν εἰς τοὺς θνητοὺς ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως ἢ τῆς ἡδονῆς, ἦτο ὁ ἀκάθαρτος δαίμων Ἀφροδίτη, ὄργανον πειρασμοῦ καὶ ἀπωλείας. Καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν εἶχε κατορθώσει νὰ μεταβάλῃ εἰς κόλασιν ἡ Ἐκκλησία...»

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Ἑμμανουὴλ Ροῖδη «Αἱ μάγισσαι τοῦ Μεσαίωνος», λίαν ἐπίκαιρο μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς καταστροφῆς τῆς ἐλληνικῆς Φύσης ἀπὸ τοὺς ὠρκισμένους ἐχθροὺς της, τοὺς ρωμοὺς.)

Α.Γ.

Μικρασιατικὴ ἢ καταγωγὴ τῶν Ἑτρούσκων

Ἐκπλήξεις ἐπιφύλασσαν τὰ στοιχεῖα μελετῶν Ἰταλῶν γενετιστῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ἐξέτασαν τὸ μιτοχονδριακὸ DNA 30 σκελετῶν ἑτρουσκικῶν τάφων, κατέληξαν στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ Ἑτροῦσκοι ἔχουν διαφορετικὴ καταγωγὴ ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους Ἰταλοὺς καὶ μάλιστα Μικρασιατικὴ. Ἄλλες παράλληλες μελέτες μιτοχονδριακοῦ DNA κοπαδιῶν ἀπὸ ἀσυνήθιστα εἶδη ἀγελάδων, ποὺ συναντῶνται στὴν Τοσκάνη καὶ σύγκρισή του μὲ DNA κοπαδιῶν ἀπὸ ἄλλες περιοχὲς ἔδειξαν, ὅτι μοιάζουν περισσότερο μὲ αὐτὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνῶ τὰ ζῶα τῆς ὑπόλοιπης Ἰταλίας εἶναι ἴδια μὲ τῆς Βόρειας Εὐρώπης.

Οἱ ἐπιστήμονες συμπεραίνουν, ὅτι οἱ Ἑτροῦσκοι ἔφεραν μαζί τους ζῶα ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία φθάνοντας ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο μέσῳ θαλάσσης, ἐπαληθεύοντας ἔτσι τὸν Ἡρόδοτο, ὁ ὁποῖος περιγράφει, πῶς οἱ Ἑτροῦσκοι ὑπὸ τὴν ἡγεσίᾳ τοῦ Τυρρήνιου μετανάστευσαν ἀπὸ τὴ μικρασιατικὴ Λυδία στὴν Ἰταλία.

Γ.Γ.

Ἄχ, Ἴων!

«...Αὐτὴ ἡ νέα εὐγένεια τοῦ ἔθνους θὰ εἶναι ἀλύγιστη στὴ θέληση καὶ πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἕλληνες καὶ στὴ σκέψη καὶ στὴν αἴσθηση. Νέα αἰσθητικὴ θὰ τὴν φωτίξῃ καὶ θὰ τὴν ἐνθουσιάξῃ, γιὰ τὴν θὰ εἶναι κοντύτερα στὴν φύση καὶ μακρύτερα ἀπὸ κάθε δογματισμό. Καὶ θὰ κἀνῃ ἀπερίμεντα ἔργα, δηλαδὴ τέτοια, ποὺ ἡ σήμερα κυρίαρχη τάξη τῶν μισογραμματισμένων δὲ θὰ τὰ περιμένη ἢ θὰ τὰ περιμένη ἀλλοιώτικα, σύμφωνα μὲ τὴν κοινὴ δική της προστυχιά...» (Ἴων Δραγοῦμης, «Ἑλληνικὸς Πολιτισμός».) Ἄχ, Ἴων, δὲν ἤξερες τί σὲ περιμένε, ἐφ' ὅσον εἶχες αὐτὲς τὶς ιδέες;

Α.Γ.

Ἐπὶ

«Ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών, ἐπὶ τῶν τέκνων τῶν Ἑλλήνων» (Ζαχ. 9,13) ψάλλουν σύσσωμοι οἱ ἱερεῖς στὸ βάθος ἐπὶ τῆς ἐξόδου. Τόπος: Ἐλενσίνα, ναὸς προφήτη Ζαχαρία, ἀπέναντι ἀπὸ τὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο. Χρόνος: 4 Σεπτεμβρίου 2007, παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Ζαχαρία. Οἱ εὐσεβεῖς ρωμοί, ποὺ κατέκλυσαν τὸ χῶρο, παρακολουθοῦν εὐλαβῶς ἐπὶ τῶν σπασμένων ἀρχαίων μαρμάρων στὸν περίβολο τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἔχει κτισθῇ ἐπὶ τοῦ κατεδαφισθέντος ἱεροῦ τοῦ Τριπτολέμου. (Βλ. «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών», «Δ», τ. 279 καὶ «Ἡ Θαμμένη Ἑλλάδα», ἔκδ. «Δ», 2006.)

Γ.Α.

Ἡ βία στὰ γήπεδα καὶ οἱ (κ)οπαδοὶ

Ἀναποτελεσματικὲς ἀποδεικνύονται σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο οἱ προσπάθειες τῶν κυβερνήσεων γιὰ τὴν καταστολὴ τῆς βίας στὰ γήπεδα. Κανένας νόμος καὶ κανένα μέτρο δὲν μπορεῖ νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον οἱ ὁπαδοὶ τῶν ομάδων, ὅπως κι οἱ ὁπαδοὶ τῶν κομμάτων ἄλλωστε, ἔχουν γαλουχηθῇ μὲ τὴν χριστιανικὴ νοοτροπία -ὄχι τοῦ ἐλευθεροῦ ἀτόμου- ἀλλὰ τοῦ μέλους τοῦ ποιμνίου, τῆς μάζας (βλ. «Ὁ ὁπαδὸς τῆς ομάδας καὶ ὁ πιστὸς τοῦ Θεοῦ», τ. 281).

Τὸ πόσο μεγάλη σημασία εἶχε ἡ ἀνάδειξη τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀτόμου κι ὄχι ἡ (κ)οπαδοποίησή του γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ πρὶν τὴ σημερινὴ ἐκτροπὴ του φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, ὅπου εἶχαν καθιερωθῇ ἀποκλειστικὰ ἀτομικὰ καὶ κανένα ὁμαδικὸ ἀγώνισμα. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὁμαδικῶν ἀθλημάτων (ποδοσφαίρου, μπάσκετ κ.λπ.) ὅλοι σήμερα τὰ γνωρίζουμε: Ἐμπορεν-

ματοποίηση, τύφλωση, φανατισμός, θύρες 3, 4, 7, 13, 21 κ.ά., μέχρι και φόντοι. (Βλ. «Δ», τ. 303, «Αφιέρωμα: Μαζικό κίνημα ή διαφωτισμός;».)

Ι.Α.

Πιστοποιητικό «θρησκευτικῶν φρονημάτων»

«Νέα ἄρνηση, τὴν τρίτη κατὰ σειρὰν μέσα σὲ χρονικὸ διάστημα ὀκτῶ μηνῶν, εἰσέπραξε τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας μὲ σημεῖο αἰχμῆς τὸ Προεδρικὸ Διάταγμα, ποὺ ἀπαιτεῖ γιὰ τὴν πρόσληψη ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων «πιστοποιητικὸ θρησκευτικῶν φρονημάτων... Παράνομη κρίθηκε καὶ ἡ δι-
άταξη, ποὺ προβλέπει, ὅτι γιὰ τὴν βαθμολογία τῶν ὑποψηφίων λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν «συστατικὲς ἐπιστολές, ἡ συμμετοχὴ σὲ ἐκκλησιαστικὲς ὁργανώσεις, ἡ βιωμα-
τικὴ σχέση μὲ τὴν ὁρθόδοξή ἐκκλησιαστικὴ παράδοση καὶ ἡ ἱκανότητα τοῦ ὑποψη-
φίου νὰ δημιουργῇ τὸ κατάλληλο παιδαγωγικὸ περιβάλλον γιὰ τοὺς εἰδικοὺς σκο-
ποὺς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης»...» (Βάνα Φωτοπούλου, ἐφημ. «Ἐλευθεροτυ-
πία», 23/6/2007.)

Σπουδαῖα πράγματι προσόντα· πρὸ πάντων ἡ συμμετοχὴ σὲ (παρά) ἐκκλησιαστι-
κὲς ὁργανώσεις.

Β.Φ.

Δημοσκοπήσεις κι Ἐκκλησία

Τὰ ἀποτελέσματα πρόσφατης διαδικτυακῆς δημοσκόπησης (www.dimoskopisi.gr):

- «Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἐφαρμόζη τοὺς νόμους τοῦ Κράτους;» ΝΑΙ: 84,0%.
- «Ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία πρέπει νὰ φορολογηθῇ;» ΝΑΙ: 79,8%.
- «Ἡ δικαιοσύνη ἀντιμετωπίζει τὰ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα σύμφωνα μὲ τὴ νομοθεσία;» ΟΧΙ: 62,4%.
- «Πρέπει νὰ γίνῃ διαχωρισμὸς Κράτους-Ἐκκλησίας;» ΝΑΙ: 69,5%.
- «Σὰς ἐνοχλεῖ ἡ χλιδὴ τῶν ἱεραρχῶν;» ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ: 72,3%, ΠΟΛΥ: 10,8%.
- «Γιατί πιστεύετε, ὅτι δημιουργοῦνται Μ.Κ.Ο., ὅπως ἡ «Ἀλληλεγγύη»;» «Γιὰ νὰ καλύψουν ἀνομίες»: 23%. «Γιὰ νὰ γεμίζουν τὰ πορτοφόλια τους»: 40,4%. «Γιὰ νὰ βοηθοῦν τοὺς πászχοντας» ἀπάντησε μόνο τὸ 14,6%.

Κ.Ε.

Ἡ ἐπίπεδη Γῆ καὶ τὸ Κογκρέσσο

«Σίγουρα ἡ Οὐάσιγκτον εἶναι ἡ πρωτεύουσα ποὺ μετράει, καὶ τὸ λόμπυ ποὺ με-
τράει ἐκεῖ εἶναι ἡ Ἀμερικανο-Ἰσραηλινὴ Ἐπιτροπὴ Δημοσίων Θεμάτων (ΑΙΡΑC). Ἡ
Οὐάσιγκτον γνωρίζει, ὅτι ἐὰν ὁ Ἰσραηλινὸς πρωθυπουργὸς ἔχουντ' Ὀλμέρετ ἀνακά-
λυπτε π.χ. ὅτι, ἡ Γῆ εἶναι ἐπίπεδη, ἡ ΑΙΡΑC θὰ ἔκανε τὸ 109ο Κογκρέσσο τῶν ΗΠΑ
νὰ ἐκδώσῃ ψήφισμα συγκαίροντας τὸν Ὀλμέρετ γιὰ τὴν ἀνακάλυψή του.» Αὐτὸ δή-
λωσε ἕνας Ἑβραῖος, ὁ δρ Φαρόνκ Σαλίμ, σὲ ἄρθρο του μὲ τίτλο «Γιατί εἶναι τόσο
ἰσχυροὶ οἱ Ἑβραῖοι;» στὸ περιοδικὸ τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Ἀθηνῶν «Ἄλεφ»
(τ.14). Κι ἔχει ἀπόλυτο δίκιο.

Γ.Α.

«ΒΓΑΛΜΕΝΟΙ ΑΠ' ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ»

Είστε μου, πότε το «έλληνικό έθνος» βρισκόταν σέ χειρότερη γλωσσική εποχή από τη δική μας; Σήμερα μάλιστα, πού είμαστε έλεύθεροι και δέν είμαστε σκλαβωμένοι για 400 τόσα χρόνια και δέν πρέπει νά υπακούμε κανένα πασά; Κανένas λαός σ' όλο τόν κόσμο δέν έχει αυτό το γλωσσικό χάλι. Καί το κωμικό είναι, ότι όλες αυτές οί άγγλικές λέξεις, πού θεωρούμε σπουδαίες και άνώτερες, προέρχονται από το δικό μας γλωσσικό Παρθενώνα, και τις επανεισάγουμε παραμορφωμένες. Καί γίνεται αυτό σέ μιá εποχή, πού όλος ό κόσμος προσβλέπει διψασμένος προς την Έλληνική Γλώσσα και από αυτήν άντλεί το γόνιμο πολιτισμό της.

Άς πάρουμε τη λέξη *studio*. Τίποτε σπουδαίο δέν υπάρχει, εάν δέν έχει ελληνική ρίζα. Πώς έγινε ή λέξη στούντιο; Πρώτα ήταν το ελληνικό ρήμα *σπουδάζω*, πού μαζί με τη *σπουδή* γέννησαν πρώτα στην Έτρουρία, ύστερα στο Λάτιο, μετά στη Ρώμη και σ' όλη την Εύρώπη και έφτασαν μέχρι την Άμερική και σήμερα σ' όλο τόν κόσμο το λατινικό ρήμα *studere*, από όπου γεννήθηκε το *studium*, το όποιο οί Ιταλοί το στρογγύλεψαν σέ *studio*. Οί άγγλόφωνοι από αυτό δημιούργησαν λέξεις κλειδιά του πολιτισμού τους, όπως *study* (= σπουδή) και πληθ. *studies* και μετοχή *studied*, με όλη τη λεκτική πανοπλία πού ακολουθεί από εδώ, όπως *student*, *studentship*, *studious*, *studiously*, *studiousness*. Όταν ήμασταν *students*, το σκεφτήκαμε ποτέ ότι αυτοπροσδιοριζόμαστε με ελληνικά γλωσσικά ύλικά; Ο *student* και ή *student* ήταν πάντα Έλληνες.

Από την ίδια ρίζα έγινε και το *σπεύδω* (= ενεργώ και κινούμαι ταχύτατα), πού στα Άγγλικά, μέσα από τις άνωτέρω γέφυρες πού πέρασε, έγινε *speed* με πάμπολλες αποχρώσεις και σέ όποια ταχύτητα το θέλει ή Άγγλική. Από εδώ γεννήθηκε και ό χαρακτήρας *Speedy Gonzales*.

Για του λόγου το άσφαλές κάνετε μόνοι σας ένα χειροπιαστό πείραμα. Παρακαλέστε έναν Ιταλό ή Άγγλο στη Μελβούρνη -άκόμη και σήμερα- νά σάς προσφέρει τις λέξεις *σπουδή* και *σπεύδω*. Θα καταλάβετε μόνοι σας, γιατί και πώς ή σπουδή έδωσε το *study*, και το σπεύδω έγινε *speed*. Οί Άγγλοι, όταν τις πήραν, δέν ήξεραν τίποτα για την καταγωγή τους, αλλά τους άρεσε ή ρωμαλέα σημασία τους και τις βάφτισαν όρθόδοξες άγγλικές λέξεις. Άν τους πήτε κάτι για την καταγωγή αυτών των λέξεων, ότι γεννήθηκαν από Έλληνίδα μάνα, θα σάς κοιτάξουν με περιφρόνηση. Αυτό λέγεται τραγική είρωνεία.

Πάνω άπ' όλα θεαματικά δείχνουμε την άγνοιά μας σέ γλωσσικά ζητήματα αλλά και την άσέβειά μας προς την Έλληνική Γλώσσα. Ο ποιητής Καβάφης θα μās περιέγραφε παραστατικά ως έξης:

«Και τώρα πώς έξέπесαν, πώς έγιναν,
νά ζούν και νά όμιλούν βαρβαρικά
βγαλμένοι -ώ συμφορά!- άπ' τόν Έλληνισμό.»
(«Ποσειδωνιάται», 1906.)

Θωμάς Ηλιόπουλος

ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΜΟΣ

Ἀπὸ τὸν πολῖτη στὸν Homo Oeconomicus

Οἰκονομία δὲν μπορούσε νὰ ἐξαίρεθῇ γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ἰδιοσυγκρασία, ἡ ὁποία ἱκανοποιεῖτο μὲ τὴν σύνθεση τῶν πραγμάτων σὲ ἓνα πεδίο ἀνώτερης ἐνοποίησης, καὶ νὰ μείνῃ εὐλαβικὰ ἀνέγγιχτη σὰν μία σχεδὸν μεταφυσικὴ ἔννοια, σὰν ἓνα «πεπρωμένο», πρὸς τὸ ὁποῖο ἡ κοινωνία ὄφειλε νὰ κινήθῃ. Ἡ Οἰκονομία δὲν ἀποτελοῦσε γιὰ τὸν ἐλληνικὸ νοῦ αὐτοσκοπὸ, αὐτονομημένο ἀπὸ τὸν παράγοντα ἄνθρωπο καὶ τὶς ἀνάγκες του καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἀντιμετωπιζόταν σὰν αὐθύπαρκτη ἔννοια, ἡ ὁποία διέθετε, ὡς ἔννοια, μιὰ ὁποιαδήποτε ἐγγενῆ ἀξία. Ἡ Οἰκονομία ἔπρεπε καὶ αὕτη νὰ ὑπαχθῇ στὸ σύνολο τῶν λοιπῶν ζωτικῶν δραστηριοτήτων καὶ ἀναζητήσεων, ποὺ ἀφοροῦν σὲ μία κοινωνία, καὶ νὰ συλλειτουργήσῃ μὲ αὐτές, χωρὶς νὰ θεωρεῖται σὲ καμμία περίπτωσις ἡ πεμπτουσία τους.

Ἡ ἴδια ἡ λέξις «Οἰκονομία» (π.χ. στοὺς Ξενοφῶντα⁽¹⁾ καὶ Ἀριστοτέλη⁽²⁾) δὲν σήμαινε τίποτε ἄλλο ἀπὸ διαχείριση τῶν ὑποθέσεων τοῦ οἴκου καὶ φυσικὰ ὄχι μόνον τῶν χρηματικῶς ἐκπεφρασμένων. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο ἡ ἐπέκτασις τῆς χρήσεως τῆς λέξεως γιὰ τὸ σύνολο τῆς κοινωνίας ἐπέβαλε μιὰ διευρύνσις τῆς ἐννοίας της: Οἰκονομία τῆς πόλεως εἶναι ἡ διαχείρισις τῶν ὑποθέσεων τῆς πόλεως, χωρὶς τὸν αὐθαίρετο καὶ παραπλανητικὸ κατατεμαχισμό τους σὲ χρηματικῶς καὶ μὴ χρηματικῶς ἐκπεφρασμένες. Ἐπειδὴ ἡ Πόλις (=κοινωνία) νοεῖτο ὡς ἐνιαῖος οἶκος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐπιτυγχάνεται μὲ πολιτικὸν τρόπο ἡ ἔμπρακτι ταύτισις ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ συμφέροντος, ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότητα ὄφειλε νὰ ὑποτάσσεται σὲ αὕτη τὴν ἀναγκαιότητα.

Ὅπως ἔχει ἐπισημανθῇ⁽³⁾, στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ἡ Οἰκονομία γίνεται ἀντιληπτὴ ὡς ἐνσωματωμένη στὴν κοινωνία καὶ ὄχι ὡς ξεχωριστὸς τομέας ὑπεράνω αὐτῆς. Πράγμα ποὺ ὑποχρεώνει στὴν ἐξέτασις τῆς Οἰκονομίας ὡς ἐξαρτώμενης καὶ ἐκπορευόμενης ἀπὸ τὴν Πολιτική, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς (αὐτο)διοίκησης – ὄχι τοῦ ἐξουσιασμοῦ – τῶν κοινωνιῶν. Αὐτὸ ἔρχεται σὲ πλήρη ἀντίθεσις μὲ τὰ δεδομένα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ὅπου ἡ πολιτικὴ ἔχει ἐκφυλισθῇ σὲ παιδιὰ γιὰ τὰ θελήματα τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυρῶν καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὁρολογία ἔχει ἀποκτήσῃ τὴν μυστικοπάθεια καὶ τὴν ἀσάφεια τῆς

θηρησκευτικής (όσο κι αν ἀρέσκεται νὰ διατυπώνεται μὲ ἓναν ψευδοεπιστημονικὸ τρόπο).

Ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ Οἰκονομία δὲν ὑπῆρξε ὡς κάτι ἐνιαῖο (κάθε πόλη εἶχε διαφορετικὸ νόμισμα, δημοσιονομικὴ πολιτικὴ κ.λπ.). Ὑπάρχουν ὥστόσο κάποιοι κοινοὶ τόποι, οἱ ὁποῖοι δίνουν μίαν εἰκόνα τοῦ πῶς οἱ Ἕλληνες ἀντιλαμβάνονταν τὴν Πολιτικὴ Οἰκονομία καὶ πῶς συγκεκριμενοποιῶσαν τὶς θεμελιώδεις τῆς ἔννοιες ἐντάσσοντάς τες στὸ πεδίο τῆς γενικώτερης πολιτικῆς, φιλοσοφικῆς κ.ἄ. ἀναζήτησής τους.

Ἡ ἐργασία

τοὺς Ἕλληνες ὡς πρὸς τὴν ἔννοια τῆς ἐργασίας δὲν θὰ βροῦμε καμμία ἀπόπειρα ἠθικῆς δικαιολόγησής ἢ ἀγιοποίησης τῆς ἐργασίας ἐν γένει. Εἰδικὰ ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ ἀντίληψη περὶ ἐργασίας, ὅπως ἐκφράστηκε στὴ νεώτερη παραλλαγή της (τὴν λεγόμενη «προτεσταντικὴ»), στὴν ὁποία στηρίχθηκε ψυχολογικὰ ὁ σύγχρονος Καπιταλισμός, καὶ ἡ ὁποία ὠραιοποιεῖ καὶ καθαγιάζει κάθε μορφὴ ἐργασίας -καὶ ἐργασιακῆς σχέσης- βρίσκεται σὲ πλήρη ἀντίθεση μὲ τὴν ἐλληνικὴ. Ἡ ἐργασία δὲν ἀντιμετωπιζόταν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες προτεσταντικά, δηλαδὴ ὡς κάτι θεάρεστο καὶ οὐδέτερο, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ γίνεται ἀδιαμαρτύρητα καὶ «σωστά». Ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀξιολογεῖτο ὡς κάτι ἐνιαῖο, παρὰ μόνο κατὰ περίπτωσιν καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν πολιτικὴν τοιοῦτητα. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀγρότη-πολίτη τοποθετεῖται στὴν κορωνίδα τῶν οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων.

Ἡ ἴδια ἡ ιδιότητα τοῦ πολίτη θεμελιώνεται μὲσφ τῆς κατοχῆς γῆς (μόνο στὴν Ἀθήνα καὶ γιὰ εἰδικοὺς λόγους ὑπῆρξε μίαν -ἐλάχιστη- παρεκκλισίαν ἀπὸ αὐτὸν τὸν σχεδὸν πανελλαδικὸ κανόνα, ἡ ὁποία πάντως ἀντιμετωπιζόταν νομοθετικὰ ἀπὸ τὴν πόλιν). Ἦταν διάχυτη ἡ πεποίθησις, ὅτι ὁ πολίτης ἔπρεπε νὰ ἔχῃ γῆ, γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ. Ἡ κατοχὴ γῆς ἀπὸ μὴ πολῖτες ἀπαγορευόταν.

Ὁ ὀβελὸς (ἢ ὀβολός), ἓνα μακρὸν ραβδὶ ἀπὸ σίδηρο μὲ αἰχμηρὴ τὴ μίαν ἄκρην καὶ πεπλατυσμένη τὴν ἄλλη ἦταν ἡ μικρότερη μονὰς συναλλαγῆς. Ἐξ ὀβελῶν, ὅσους μπορούσε νὰ συλλάβῃ ἡ παλάμη (ἐδῶ πλάι), ἀποτελοῦσαν μίαν δραχμὴν. Βρέθηκαν στὸ Θραῖο τοῦ Ἀργεῶν καὶ ἀνήκουν στὸν 5^ο αἰ. π.Χ. (Ἀθήνα, Νομισματικὴ Συλλογὴ, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν.)

Οἱ κοινωνικὲς συγκρούσεις τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς (κατὰ τὴ διάρκεια δηλαδή τῆς θεμελίωσης τῶν πόλεων ὡς πολιτικῶν κοινοτήτων) κατέληγαν ἀργὰ ἢ γρήγορα σὲ ἀναδασμούς τῆς γῆς, οἱ ὅποιοι ἀπέδωσαν ἱστορικῆς σημασίας κοινωνικὲς μεταρρυθμίσεις, περιορισμὸ τῶν παλαιῶν γαιοκτημονικῶν ἀριστοκρατιῶν καὶ βαθμιαία ἀνάδυση τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν. Ἀμέσως μετὰ ἱεραρχοῦνται οἱ λεγόμενες «τέχνες». Πολλὲς ἀπὸ αὐτές, κυρίως χειρωνακτικοῦ χαρακτήρα, ἀποκαλοῦντο «βάνανυσες τέχνες», γιὰτὶ ἡ ἐξάσκησή τους εἶναι λιγώτερο ἢ περισσότερο ἀνθυγιεινὴ, γίνεται σὲ κλειστοὺς χώρους καὶ κατὰ τὴ διάρκειά της δὲν ἐπιτρέπει μία φυσιολογικὴ στάση τοῦ σώματος.

Οἱ τεχνῖτες ἀποκαλοῦντο «δημιουργοί». «Δημιουργός» ἦταν π.χ. ὄχι μόνο ἕνας κατασκευαστὴς ὑποδημάτων ἀλλὰ καὶ ὁ γλύπτης Φειδίας ἢ ὁ ἀρχιτέκτονας τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ ἐργασία τους δὲν ἔχαιρε τῆς ἐκτίμησής ποὺ ἀπολάμβανε ἡ ἀγροτικὴ δραστηριότητα, γιὰτὶ δὲν θεωρεῖτο τόσο θεμελιώδους σημασίας γιὰ τὸ πολίτευμα. Τὸ ἐμπόριο (συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἐμπορίου χρήματος, τραπεζικὴ κ.λπ.) θεωρεῖτο δραστηριότητα λιγώτερο ἢ περισσότερο συνυφασμένη μὲ τὴν ἀπάτη, παντελῶς ἀνάρμοστη γιὰ ἕναν πολίτη καὶ συνήθως ἀφηνόταν σὲ μὴ πολίτες, ἀλλὰ ἡ διεξαγωγή του γινόταν σὲ ὅλα του τὰ στάδια ὑπὸ τὴν ἀγρυπνὴ χειραγώγηση τῆς κοινωνίας.

Ἡ φρασεολογία τῆς σημερινῆς ἀγορᾶς φανερῶνει μία τεράστια ἀλλαγὴ στὸν τρόπο ποὺ προβάλλονται καὶ ἀξιολογοῦνται τὰ ἐπαγγέλματα. Κατὰ ἕναν ἐπιθερμικὸ καὶ εὐκαιριακὸ τρόπο, τὰ σημερινὰ «μοντέρνα» καὶ «ἀστραφτερά» ἐπαγγέλματα τῆς παντοειδοῦς χρηματοεμπορευματοποιτικῆς μεσιτείας (αὐτὰ ποὺ οἱ ἀρχαῖοι ἀνέθεταν συνήθως σὲ μὴ πολίτες ἢ ἀκόμα καὶ σὲ δούλους) ἔχουν ἠθικοποιηθῇ καὶ ἀπολαμβάνουν μεγάλου κοινωνικοῦ γοήτρου: «ὁ καλῶς ἐννοούμενος ἐπικερδὴς χαρακτηρίζεται του (τοῦ ἐπαγγέλματος) ἀποσιωπᾶται συστηματικὰ [...], οἱ χρηματιστὲς κόπτονται γιὰ τὴν “ἀνάπτυξη”, οἱ διαφημιστὲς μοχθοῦν γιὰ τὴν “ἐπικοινωνία”, οἱ ἀσφαλιστὲς χτίζουν τὴν “ἀσφαλιστικὴ συνείδηση” κ.ο.κ. Ἐξ οὗ καὶ τὸ καταγέλαστο ὠρισμένων, ὅτι ἀσκοῦν λειτούργημα».⁽⁴⁾

Ἡ ἐργασιακὴ καθημερινότητα στὶς καπιταλιστικὲς χώρες ἔχει μεταβληθῇ σὲ μία ἐντατικοποιημένη καὶ ψυχοφθόρα ποντικοτρεχάλα (rat's race). Παρὰ τὶς αἰσιόδοξες προβλέψεις τῶν πρώτων θεωρητικῶν τοῦ Καπιταλισμοῦ ἡ ἐξέλιξη τῆς τεχνολογίας δὲν ἔφερε τὴν πολυπόθητὴ αὐξηση τῆςσχόλης. Ὁ κάτοικος μιᾶς τυπικῆς καπιταλιστικῆς χώρας διαθέτει ἐλάχιστο ἢ καὶ καθόλου χρόνο γιὰ τὴν προσωπικὴ του ἐξέλιξη καὶ γιὰ τὴν ἐνασχόλησή του μὲ τὰ κοινά, ἀκόμα καὶ σὲ σχέση μὲ τὸν φτωχὸ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος. Ὅ,τι χρονικὸ ἢ ψυχικὸ ἀπόθεμα τοῦ ἀπομένει -ἂν ἀπομένῃ κάτι- μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἐργασιακοῦ του χρόνου ἔχει μετατραπῇ σὲ ἐμπόρευμα, ποὺ διαχειρίζονται οἱ διάφοροι «εἰδικοί» τῆς «ἀγορᾶς» τοῦ ἐλεύθερου χρόνου (σεμινάρια ὅπου διδάσκονται τεχνικὲς «χαλάρωσης», διάφορα «λαοφιλή» θεάματα, «πακέτα» διακοπῶν κ.λπ.)

Ὁ παραγωγὸς

ἔννοια τοῦ παραγωγοῦ σχετίζεται εὐθέως μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἐλευθερίας. Ἐλεύθερος θεωρεῖται μόνον ὅποιος παράγει γιὰ προσωπικὸ του ὄφελος. Ὅποιος ἀσκεῖ ὅποιουδήποτε εἶδους ἐξαρτημένη ἐργασία (μισθωτῇ, εἰλωτεία, δουλικῇ ἢ ἄλλῃ), ὅποιος πουλᾷ τὴν ἐργασία του, γιὰ νὰ ἐπιβιώσῃ, δὲν μπορεῖ νὰ λέγεται ἐλεύθερος ⁽⁵⁾.

Ἐκ παραγωγὸς μὲ τὴ μορφὴ τοῦ ἀγρότη ἢ τοῦ τεχνίτη καὶ ὅχι ἡ δουλεία ἀποτελέσει τὴν βάση τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Οἰκονομίας. Αὐτὴ εἶναι μία ἱστορικὴ διαπίστωση, στὴν ὁποία ἔδωσαν ἰδιαίτερη ἔμφαση ἡ μαρξιστικὴ καὶ ἡ ἀναρχικὴ οἰκονομικὴ σκέψη τοῦ 19ου αἰῶνα καὶ οἱ ἐπίγονοί τους. Παρὰ τὴν ἐντέχνως διαδεδομένη (εἰδικὰ στὴ Νεοελλάδα) φημολογία ἡ δουλεία ἀποτελέσει ἓνα περιορισμένο φαινόμενο στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ ζωὴ: μόνο σὲ κάποιες μεγάλες οἰκονομικὲς μονάδες κάποιων μεγάλων πόλεων γινόταν χρῆση δούλων (π.χ. στὰ μεταλλεία).

Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Ἑλλήνων ἀγροτῶν καὶ τεχνιτῶν δραστηριοποιεῖτο οἰκονομικὰ μέσα ἀπὸ τὸ σχῆμα τῆς οἰκογενειακῆς ἐπιχειρήσεως, χωρὶς τὴ χρῆση ἐργαζομένων ἐκτὸς οἰκογένειας (τὸ πολὺ νὰ χρησιμοποιοῦνταν κάποιοι μαθητευόμενοι). Ἐπίσης ἡ εἰλωτεία δὲν θεωρεῖτο μορφὴ δουλείας οὔτε ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Ἕλληνες, μιὰ καὶ οἱ εἰλωτες, ἂν καὶ μὴ πολῖτες, ἀποτελοῦσαν κομμάτι τῆς Σπαρτιατικῆς Πολιτείας, ἐκπαιδεύονταν καὶ συμμετείχαν στὸν πόλεμο, τοὺς ἐπιτρεπόταν, ὥς ἓναν βαθμὸ, ἡ ἀνεξάρτητὴ οἰκονομικὴ δραστηριότητα κ.λπ.

Στὸν Καπιταλισμὸ ἡ ἐξαρτημένη ἐργασία ἀποτελεῖ τὴν βάση τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας. Οἱ τύχες ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὶς διαθέσεις τῶν ἡγεσιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὸ συνηθισμένο θέαμα ἐπιχειρήσεων ποὺ δημιουργοῦν σὲ μία μέρα χιλιάδες ἀνεργους ἢ ἡ ραγδαία ἐξαφάνιση ὁλόκληρων οἰκονομικῶν τομέων, πιθανώτατα θὰ κλόνιζε ἓναν ἀρχαῖο. Μιὰ Οἰκονομία ποὺ δημιουργεῖ συνεχεῖ ἐπαγγελματικὴ ἀνασφάλεια δὲν ταιριάζει σὲ ἐλεύθερους ἀνθρώπους.

Πλοῦτος καὶ φτώχεια

Ἡ χετικὰ μὲ τὴν ἀντίληψη περὶ ἀτομικοῦ πλοῦτου, αὐτὸς συνδεόταν μὲ τὴν ἐξασφάλιση χρόνου γιὰ τὴν ἐνασχόληση μὲ τὰ κοινὰ⁽⁶⁾ καὶ μὲ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς (δηλ. τῆς προσωπικῆς ἐξέλιξης καὶ ὁλοκλήρωσης)⁽³⁾. Ὁ πλοῦτος θεωρεῖτο εὐλογία, ἐπειδὴ ἀπάλλασσε ἀπὸ τὴν καθημερινὴ βιοπάλη καὶ ἔδινε τὴν χρονικὴ καὶ χρηματικὴ ἄνεση (ἀλλὰ δημιουργοῦσε καὶ τὴν ἄγγραφη ὑποχρέωση), σὲ ὅποιον τὸν διέθετε, γιὰ νὰ καλλιεργήσῃ ὁλόπλευρα τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ νὰ συμμετέχῃ καὶ νὰ προσφέρει στὸ σύνολο. Ἡ προσφορὰ αὐτὴ δὲν εἶχε καμμία σχέση μὲ τὴν μετέπειτα ἐπιφανειακὴ χριστιανικὴ «φιλανθρωπία», ποὺ ἀπλῶς τονίζει καὶ διαιωνίζει τὴ δυστυχία τῶν ἀποδεκτῶν της, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ διοχετεύεται ἀπ' εὐθείας στὶς κοινωνικὲς δομὲς καὶ νὰ ἐνισχύῃ τὴν κοινωνικὴ εὐημερία (ὅπως μὲ δαπανηρότατες εὐεργεσίες, μὲ μὴ ἀποφυγὴ τῆς φορολογίας κ.ά.). Κανεὶς πλούσιος δὲν ἔγινε ποτε ὑποκείμενο θαυμασμοῦ, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἦταν πλούσιος, ἐπειδὴ δηλαδή, ὅπως θὰ λεγόταν σήμερα, «τὰ εἶχε καταφέρει». Ὁ πλοῦτος δὲν θεωρεῖτο ἔνδειξη τῆς... «δημιουργικότητος» καὶ τοῦ... «δυναμισμού» κάποιου (λέξεις ποὺ ἔχουν εὐτελιστὴ στὴν ἀλωμένη ἀπὸ τὶς οἰκονομικίστικες ἐμμονὲς καθομιλουμένη). Ὁφείλε νὰ κερδίξῃ καθημερινὰ τὴν γενικὴ ἐκτίμηση, τόσο μὲ τὴν προσωπικότητά του ὅσο καὶ μὲ τὴν παντοειδῆ στήριξη ποὺ παρείχε στὴν κοινότητα. Οἱ πλούσιοι ἐπ'ἀνδρωνα

Τρία από τα πρωιμότερα ελληνικά νομίσματα. Αριστερά: νόμισμα από ήλεκτρο (Σάμος, γύρω στο 600 π.Χ.). Στο κέντρο: ένα από τα παλιότερα νομίσματα της Αΐγινας με έμβλημα μία χελώνη (στ' αϊ. π.Χ., Λονδίνο, Βρετανικὸ Μουσείο). Δεξιά: τὸ παλαιότερο ἐνεπίγραφο ἑλληνικὸ νόμισμα ἀπὸ ήλεκτρο (γύρω στο 600 π.Χ.), με έμβλημα ένα ἑλάφι (Αθήνα, Νομισματική Συλλογή).

συνήθως τις πρώτες γραμμὲς τῆς ὀπλιτικῆς φάλαγγας, μετὸ καθολικὸ, τότε, σκεπτικὸ ὅτι, ἐπειδὴ εἶχαν περισσότερα νὰ ὑπερασπίσουν ἀπὸ ἓναν φτωχό, τοὺς ἀναλογοῦσε καὶ περισσότερο μερίδιο κινδύνου.

Οἱ ἴδιοι οἱ πλούσιοι ἐπιζητοῦσαν μετὴν οἰκονομικὴ δραστηριότητά τους, ὅχι κυρίως περισσότερα χρήματα ἀλλὰ συνήθως ὅ,τι καὶ ὁ ὀποιοσδήποτε ἄλλος Ἕλληνας: τιμὴ καὶ δόξα ἀπὸ τοὺς συμπολίτες τους καὶ τὶς μελλοντικὲς γενιές. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀθηναίου Κίμωνος, γιου τοῦ Μιλτιάδη, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ποὺ ἔρχονται στὸν νοῦ. Ἀντιθέτως ἡ ἔνδεια θεωρεῖτο κάτι ἀνεπιθύμητο, ὅχι ἐπειδὴ γινόταν ἀντιληπτὴ κοινωνικὰ ὡς «ἀποτυχία» ἀλλὰ ὡς πρόσκομμα στὴν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς.

Οἰκονομία αὐτάρκειας

Πρόκειται γιὰ τὴν σημαντικώτερη ἴσως πτυχὴ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτάρκειας σφράγισε ὅλη τὴν δημόσια καὶ ἰδιωτικὴ οἰκονομικὴ δραστηριότητά τους. Ἐνα νοικοκυριό, ἀκόμα καὶ μέσα στὴν πόλη, ἔπρεπε νὰ φτειάχνῃ τὸ ψωμί του, νὰ ἔχῃ τὸ περιβόλι του, νὰ διαθέτῃ κάποια ὑποτυπώδη κτηνοτροφικὴ ὑποδομὴ κ.λπ. Σὲ ἐπίπεδο πόλης θεωρεῖτο, ὅτι μίᾳ κοινωνία πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ νὰ παράγῃ ὅλα ὅσα τῆς χρειάζονταν καὶ νὰ ἀποφεύγῃ νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐξωτερικοὺς παράγοντες. Ἡ ἐγχώρια παραγωγὴ ἐνθαρρυνόταν ἀκόμα καὶ στὴ περίπτωση ποὺ τὰ ἴδια προϊόνταμποροῦσαν νὰ κοστίσουν φθηνότερα μέσω τῆς εἰσαγωγῆς τους. Π.χ. ἡ Ἀθῆνα ἀνέκαθεν εἰσήγαγε σιτάρι ἀλλὰ μόνο ὡς συμπλήρωμα στὴν ἀνεπαρκῆ ἀττικὴ παραγωγὴ. Παράλληλα ποτὲ δὲν ἔπαψαν νὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ σιτοπαραγωγοὶ τῆς Ἀττικῆς, πράγμα ποὺ σημαίνει, ὅτι εἶχε ληφθῇ μέριμνα –πολιτικὴ τιμῶν καὶ δασμῶν– ὥστε νὰ μὴν πέσουν θύματα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ (μὴ ἀ σημερινὴ «φιλελεύθερη» Οἰκονομία θὰ τοὺς εἶχε ἐγκαταλείψει στὴν τύχη τους ἂν καὶ «ἐλεύθεροι πολίτες», ἐνῶ μίᾳ, ὑποτίθεται, ἐνοποιημένη Οἰκονομία τύπου Ε.Ε. θὰ τοὺς εἶχε ὑποβαθμίσει, στρέφοντάς τους σὲ κάποια πιὸ «ἀποδοτικὴ» καὶ φυσικὰ ἄσχετη μετὶς ἐγχώριες ἀνάγκες καλλιέργειας, τὸ προϊόν τῆς ὁποίας θὰ ἐξαγόταν σὲ κάποια ἄλλη χώρα, ἢ ἴσως θὰ τοὺς εἶχε ὑποχρεώσει

ἀκόμα καὶ νὰ ἀλλάξουν ἐπάγγελμα...).

Τὸ ἐμπόριο εἶχε γιὰ τὶς ἑλληνικὲς πόλεις ἕναν καθαρὰ εἰσαγωγικὸ συμπληρωματικὸ ρόλο καὶ ἀντιμετωπιζόταν σὰν ἀναγκαῖο κακό, μιὰ καὶ ἡ πλήρης αὐτάρκεια ἦταν τότε, ὅπως καὶ σήμερα, κάτι ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ μόνο κατὰ προσέγγιση. Κάθε πόλη εἶχε τὴ δική της «ἐθνική» εἰσαγωγικὴ ἐμπορικὴ πολιτικὴ. Ἡ ἐμπορικὴ δραστηριότητα ἀσκεῖτο συνήθως ἀπὸ μὴ πολῖτες, ποὺ ἦσαν ἐγκατεστημένοι στὸ ἔδαφος τῆς πόλης καὶ ἐλέγχετο σχολαστικά. Π.χ. τὸ τί, γιατί, πόσο, πότε, ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς θὰ εἰσαχθῇ καὶ πῶς θὰ διατεθῇ, τοῦλάχιστον σὲ ζωτικὰ προϊόντα, ἀποτελοῦσε συχνότατα θέμα τῶν συνελεύσεων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου,⁽³⁾ δηλαδὴ ζήτημα κατ' ἐξοχὴν πολιτικὸ, τὸ ὁποῖο ἀφωροῦσε τοὺς πάντες.

Ἦταν ἀδιανόητη ἡ «ἐλεύθερη» (καὶ συνήθως ἀπρόβλεπτη καὶ αἰφνιδιαστικὴ) οἰκονομικὴ δραστηριότητα, τὰ παιγνιδάκια τῶν κερδοσκοπῶν μὲ εἶδη πρῶτης ἀνάγκης, οἱ συμφωνίες «κυριῶν», ἡ ἐκμετάλλευση ἢ καὶ τὸ «στήσιμο» ἀπὸ τοὺς ἐπιτήδειους δύσκολων καταστάσεων, οἱ «ἀρπαχτές» καὶ οἱ «μαγκιές» εἰς βάρος τῆς κοινωνίας.

*Οἱ πλούσιοι
ἐπιζητοῦσαν μὲ
τὴν οἰκονομικὴ
δραστηριότητά
τους, ὄχι κυρίως
περισσότερα χρήματα
ἀλλὰ συνήθως ὅ,τι
καὶ ὁ ὁποιοσδήποτε
ἄλλος Ἕλληνας: τιμὴ
καὶ δόξα ἀπὸ τοὺς
συμπολίτες τους
καὶ τὶς μελλοντικὲς
γενιές.*

Ὡστόσο δὲν ἐπρόκειτο ἀπλῶς γιὰ τὴν θωράκιση τῆς κοινωνίας μὲ τοὺς «κατάλληλους» νόμους, οὔτε γιὰ «ἐντιμούς» δημόσιους λειτουργούς, ποὺ ἔκαναν εὐσυνειδήτα τὸ καθήκον τους καὶ ἄλλα τέτοια ἀφελῇ, ποὺ προβάλλονται σήμερα ὡς πανάκειες γιὰ ἀνάλογα προβλήματα. Ἐδῶ ἡ ἴδια ἡ κοινωνία παίρνει τὴν κατάστασι στὰ χέρια της καὶ κόβει τὰ φτερὰ στὴν ἀλητεία τῆς «κονόμας». (Ἕνας σημερινὸς οἰκονομικὸς ἀναλυτὴς θὰ ἔμενε κατάπληκτος μὲ τὴν παντελὴ ἀπουσία «κινήτρων» - ἄλλη πολυφορεμένη λέξη, ποὺ στὴν σύγχρονη οἰκονομικὴ ὁρολογία ἀποτελεῖ τὸ ἐπιστημονικίστικο συνώνυμο τοῦ ξεπουλήματος- πρὸς τοὺς ἐμπόρους τῶν ἑλληνικῶν πόλεων.)

Ἀντίθετα μὲ τὴν ὑπαρξὴ «ἐθνικοῦ» εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου σὲ κάθε πόλη οἱ ἐξαγωγὲς γίνονταν ἐλεύθερα. Πάντως δὲν γίνονταν ἐξαγωγὲς σὲ μεγάλη κλίμακα. Αὐτὸ ὠφειλόταν κυρίως στὴν ἀνασφάλεια ποὺ ἐνέπνεαν τότε τὰ ναυτικὰ ταξίδια. Ὑπάρχει ὅμως καὶ μιὰ ἄλλη διάστασι τοῦ ζητήματος. Ἡ ἐξάρτησι τῆς Οἰκονομίας μιᾶς κοινωνίας ἀπὸ τὶς ἐξαγωγὰς περιέχει μεγάλο ποσοστὸ κινδύνου. Ἡ ἀπώλεια (λόγω διεθνῶν συγκυριῶν, πολέμων κ.λπ.) ξένων ἀγορῶν ἐνδέχεται νὰ ὀδηγήσῃ σὲ κατάρρευσι ολόκληρων τομέων παραγωγῆς στὴν ἐξαγωγὴ χώρα καὶ σὲ ἀνεπανόρθωτο πλῆγμα στὴν Οἰκονομία της. Ἡ ἐμπορικὴ «ἐσωστρέφεια» τῶν κατὰ τὰ ἄλλα ἐξωστρεφῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων βοήθησε στὴ μακροβιότητα τῶν πόλεων καὶ τῶν θεσμῶν τους. Ἡ ἐπιδίωξι αὐτάρκειας συνέβαλε στὴν κοινωνικὴ σταθερότητα καὶ στὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία.

Μιὰ ἄλλη σπουδαιότατη πλευρὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτάρκειας, ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ, εἶναι ἡ πολιτειακὴ ἰδιοκτησία καὶ διαχείρισι τῶν πρῶτων ὕλων (π.χ. μεταλλεῖα), τῶν μεταφορῶν καὶ ἐπικοινωνιῶν (λιμάνια, δρόμοι) καὶ γενικὰ ὅλων τῶν ζωτικῶν γιὰ τὴν κοινωνία οἰκονομικῶν τομέων (π.χ. ἡ ἀγροτικὴ ἐκμετάλλευσι

Έργοστάσιο-κάτεργο της Nike στο Βιετνάμ. Η καπιταλιστική επέκταση βασίζεται όχι μόνο στον πόλεμο, αλλά και στην ένδεια και την απόγνωση των λαών των τριτοκοσμικών χωρών. Πάμφθηνα εργατικά χέρια, παιδική εργασία, άνυπαρξία κοινωνικής νομοθεσίας, χαμηλό έως ανύπαρκτο μορφωτικό επίπεδο κ.ά. αποτελούν τὰ δελεαστικότερα «κίνητρα» για «έπενδύσεις» και «ανάπτυξη».

της πεδιάδας του Ευρώτα). Ίδιωτικοποίηση σε αυτές τις περιπτώσεις ήταν αδιανόητη, σε αντίθεση με σήμερα, όπου τὰ παραπάνω γίνονται βορὰ των μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων.

Καταμερισμός της εργασίας, ποιότητα και παραγωγικότητα

κοινωνικός καταμερισμός των επαγγελμάτων γινόταν με κριτήριο τὸ νὰ μὴν ὑφίστανται οἱ πολίτες τὶς δυσμενείς συνέπειες τοῦ ἀνταγωνισμοῦ με τοὺς πολλοὺς ξένους, ποὺ ζοῦσαν στὶς –μεγάλες τοῦλάχιστον- ἑλληνικὲς πόλεις. Γι' αὐτὸ στοὺς ξένους ἐπιτρέπονταν μόνο οἱ ἀσχολίες ἐκεῖνες, ποὺ θεωροῦντο ὅτι δὲν ταίριαζαν σὲ ἕναν πολίτη. Συνήθως ἐπρόκειτο γιὰ ὅ,τι εἶχε νὰ κάνει με ἐμπόριο καὶ γιὰ κάποιες ἀπὸ τὶς λεγόμενες «τέχνες».

Ὁ καταμερισμός των ειδικοτήτων σὲ μία παραγωγικὴ μονάδα γινόταν με κριτήριο τὴν βελτίωση τῆς ποιότητος⁽⁷⁾ καὶ ὅχι τὴν αὔξηση τῆς παραγωγικότητος. Ἡ τελευταία αὐτὴ λέξι μᾶλλον δὲν θὰ σήμαινε τίποτα γιὰ τοὺς Ἑλληνες, ἀφοῦ στόχος τους δὲν ἦταν τὸ ἀγχωμένο κυνήγι κάποιων ἐμπορικῶν ἀγορῶν ἀλλὰ ἡ κάλυψη μιᾶς σχετικὰ σταθερῆς καὶ προβλέψιμης ἐγχώριας ζήτησης. Ἡ βελτίωση τῆς ποιότητος των προϊόντων μιᾶς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας συνέβαλλε σὲ ἕνα κλίμα δημιουργικότητος καὶ ἀναλόγων σχέσεων στὸν ὥρο παραγωγῆς καὶ παράλληλα ἡ χρήση ποιοτικῶν προϊόντων συνέβαλλε στὴν γενικώτερη ποιότητα τῆς ζωῆς. Ὡς γνωστὸν ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα ἀκτινοβολεῖ ποιότητα ἀκόμα καὶ στὰ εὐτελέστερα θραύσματά της. Ὡς γνωστὸν στὸν Καπιταλισμὸ ἡ ποιότητα ἔχει πάει πρὸ πολλοῦ περίπατο χάριν τῆς μαζικῆς καὶ χρονικὰ ὑπερσυμπιεσμένης παραγωγῆς. Ἡ ἀνυπαρξία ποιότητος καθιστᾷ φυσικὰ κενὸ

γράμμα καὶ τὴν ὑποτιθέμενη καὶ πολυδιαφημισμένη ἐλευθερία ἐπιλογῆς τοῦ καταναλωτῆ. Ὁ τελευταῖος ἔχει συνήθως νὰ διαλέξῃ ὅχι ἀνάμεσα σὲ ποιότητες-ταυτότητες-μοναδικότητες ἀλλὰ σὲ κατηγορίες.

Ὁ καπιταλιστικὸς τρόπος παραγωγῆς παραμένει τόσο πρωτόγονος ποιοτικά, ὥστε δὲν ἔχει κατορθώσει νὰ παράγῃ σχεδὸν τίποτα περισσότερο ἀπὸ τεράστιες ποσότητες ἐντυπωσιακῶς γυαλισμένων σκουπιδιῶν, τὰ ὅποια καταλήγουν σύντομα στὶς ἀχανεῖς χωματερές του. Ἡ καπιταλιστικὴ τεχνολογία εἶναι ἐπίσης πρωτόγονη, γιατί τὸ μόνο ποὺ ἔχει κατορθώσει εἶναι τὸ νὰ ἀναπτύσσει ἐνεργοβόρα τεχνολογικά σοφίσματα, προκειμένου νὰ ἐπεκταθῇ γρήγορα στὰ ὑπέρογκα γεωγραφικά καὶ πληθυσμιακά μεγέθη ποὺ ἐπιθυμεῖ (βλ. «ἀγορές»). Ἡ ἔρευνα, ποὺ ἀναπτύσσεται μέσῳ τῶν προσοδεδεμένων στὶς καπιταλιστικὲς ἐπιχειρήσεις πανεπιστημιακῶν ἰδρυμάτων, κατευθύνεται φυσικά πρὸς τὴν ἱκανοποίηση τῶν ἀναγκῶν τῶν πελατῶν-χρηματοδοτῶν.

*Ὁ Καπιταλισμὸς
ἀναπτύσσει
ἀποκλειστικά τὸ
εἶδος ἐκεῖνο τῆς
τεχνολογίας, ποὺ
ἔχει βραχυπρόθεσμα
χαμηλὸ κόστος,
ἀναπαράγει τὴν
ἐξαρτημένη ἐργασιακὴ
καὶ κοινωνικὴ σχέση
στὸν τόπο παραγωγῆς
καὶ στὴν κοινωνία
καὶ διαιωνίζει τὴν
ἐνεργειακὴ καὶ
κοινωνικὴ ἐξουσία του.*

Ἀντίθετα μὲ ὅ,τι πιστεύεται, τὰ τεχνολογικά ἐργαλεῖα δὲν εἶναι κάτι οὐδέτερο, ἀλλὰ ἐνσωματώνουν τὸν στόχο τοῦ κατασκευαστῆ τους καθὼς καὶ συγκεκριμένες ἀνθρώπινες σχέσεις, σχέσεις παραγωγῆς καὶ κοινωνικῆς ἰδεολογίας⁽⁸⁾. Ἕνας τρόπος παραγωγῆς, ποὺ θὰ στόχευε σὲ ἐξανθρωπισμένα μεγέθη μικρότερης κλίμακας καὶ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ ἀπαντήσῃ ποιοτικά στὶς ἀνθρώπινες ἀνάγκες, θὰ ὥφειλε νὰ ἐπινοήσῃ ἄλλου εἴδους ἐργαλεῖα. Ὁ Καπιταλισμὸς ἀναπτύσσει ἀποκλειστικά τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς τεχνολογίας, ποὺ ἔχει βραχυπρόθεσμα χαμηλὸ κόστος (τὶς μακροπρόθεσμες δυσμενεῖς συνέπειες τὶς μετακυλίνει στὶς ἐπόμενες γενεές – βλ. τὴν ἐπικίνδυνη συσσώρευση ἄχρηστων καταλυτῶν αὐτοκινήτων ἢ ραδιενεργῶν σκουπιδιῶν), ἀναπαράγει τὴν ἐξαρτημένη ἐργασιακὴ καὶ κοινωνικὴ σχέση στὸν τόπο παραγωγῆς καὶ στὴν κοινωνία καὶ διαιωνίζει τὴν ἐνεργειακὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξουσία του (βλ. χρῆση πυρηνικῆς τεχνολογίας γιὰ «εἰρηνικούς» σκοπούς, γενετικῶς μεταλλαγμένα τρόφιμα κ.λπ.).

Ἡ Φύση θεωρεῖται πεδίο πρὸς ὑποταγὴ καὶ λεηλασία καὶ οἱ καταστροφές ποὺ τῆς προκαλοῦνται δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν στὸν καπιταλιστικὸν τρόπο ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους.

Οἱ μορφές τεχνολογίας, ποὺ δὲν ἐξαντλοῦν ἐνεργειακὰ τὴν Φύση, ποὺ εὐνοοῦν τὴν ἀποκέντρωση, τὴν πρόσβαση καὶ τὴ διαχείρισή τους ἀπὸ εὐρύτερα ἀνθρώπινα σύνολα (βλ. ἐνεργειακὴ δημοκρατία ἀλλὰ καὶ γενικώτερα δημοκρατία, σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς καπιταλιστικὲς ψευδελιστῆμες τοῦ «μάνατζμεντ», τῆς «διαχείρισης ἀνθρωπίνων πόρων» κ.ἄ.) ἀπαξιώνονται ὡς μὴ «ἀποδοτικές».

Τὸ ὅτι ὁ Καπιταλισμὸς ἐφήυρε τὴν τεχνολογία εἶναι ἓνας μῦθος ποὺ προορίζεται γιὰ τὶς μᾶζες τῶν ἀνυποψίαστων καταναλωτῶν του: ἡ Βιομηχανικὴ Ἐπανάσταση εἶχε ἀρχίσει ἤδη στὴν Ἑλληνιστικὴ ἐποχὴ ἀπὸ διάνοιες, ποὺ δὲν λειτουργοῦσαν κατὰ παραγγελία καὶ βάσει προδιαγραφῶν, ποὺ τοὺς εἶχε θέσει κάποιος καπιταλιστὴς-ἐντολέας, ἀλλὰ ποὺ ἀποσκοποῦσαν στὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς ἐξανθρωπισμένης ὀρθολογικῆς

Από τις πυρκαϊές του φετινού Αυγούστου στη Δ. Πελοπόννησο. (Φωτογραφία: έφημ. «Έθνος».) Η καπιταλιστικού τύπου «ανάπτυξη» ἐπὶ τὸ ἔργον: Ἡ Ἱστορία καὶ ὁ περιβαλλοντικός πλούτος «ἀξιοποιούνται» διὰ τῆς πυρᾶς.

Ἐπιστήμης (φυσικὰ οἱ βάσεις τῆς Ἐπιστήμης αὐτῆς εἶχαν τεθῇ μερικὸν αἰῶνα πρὶν ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνες φιλοσόφους, ἐνῶ ἡ ὁμαλὴ ὁλοκλήρωση τῆς διαδικασίας ἀνεστάλη ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό). Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι τὸ καπιταλιστικὸ εἶδος τεχνολογίας προήλθε ἀπὸ τὴν ἐκτροπὴ καὶ διαστροφή, ποὺ κατάφερε ὁ Χριστιανισμὸς ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς ἐπιστημονικοτεχνικῆς ἐξέλιξης. Ἀλλὰ καὶ γενικώτερα ὁ Καπιταλισμὸς μπορεῖ νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς μία τερατογένεση-κληροδοτήματα τοῦ χριστιανικοῦ Μεσαίωνα.

Ἀκόμα καὶ κάποιες εὐεργετικὲς πλευρὲς τῆς σύγχρονης τεχνολογίας (π.χ. κάποιες ποὺ ἔχουν σχέση μετὰ τὴν Ἰατρικὴ) δὲν ἀποτελοῦν ἐπιτυχία τοῦ Καπιταλισμοῦ, ἀλλὰ εἶναι λογικώτερο νὰ πιστέψουμε, ὅτι θὰ εἶχαν ἐφευρεθῇ πολὺ ἐνωρίτερα καὶ θὰ εἶχαν φτάσει πολὺ ταχύτερα σὲ πολὺ περισσύτερο κόσμον, ἂν ἡ κοινωνία εἶχε ἀφεθῇ ἐλεύθερη νὰ προτάξῃ ἄλλες σημασίες. Τὸ ἴδιο θὰ ἴσχυε καὶ μετὰ ἀναρίθμητες ἄλλες καινοτομίες, ἂν στὸν Καπιταλισμὸ δὲν ἴσχυε τὸ ἀντιαναπτυξιακὸ, παράλογο δίκαιο τῆς «πατέντας».

Οἱ οἰκονομικὲς κρίσεις στὸν Καπιταλισμὸ εἶναι κρίσεις μὴ ἀπορροφήσιμης ὑπερπαραγωγῆς, οἱ ὁποῖες ὀφείλονται στὴν ὑστερία τῆς «παραγωγικότητας», ποὺ σὲ τελικὴ ἀνάλυση δυσκολεύεται νὰ παρακολουθήσῃ τὴ ζήτηση καὶ νὰ κατανοήσῃ τὶς ἀνθρώπινες ἀνάγκες.

«Ἐλεύθερη» ἀγορὰ ἢ κατευθυνόμενη Οἰκονομία;

ὁ δίλημμα εἶναι παραπλανητικὸ, ἀφοῦ ἡ δυνατότητα ὑπαρξῆς «ἐλεύθερης» -μετὰ ὁποιαδήποτε ἔννοια- ἀγορᾶς ἀναιρεῖται πρωτίστως ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν φύσιν τοῦ Καπιταλισμοῦ. Ἡ καπιταλιστικὴ ἐπιχείρηση εἶναι ἓνα κατασκευάσμα μετὰ ἡμερομηνία λήξης, ποὺ ὁ προορισμὸς του εἶναι εἴτε νὰ συγχωνεύσῃ εἴτε νὰ συγχωνευθῇ εἴτε νὰ χρεωκοπήσῃ. Οἱ συγχωνεύσεις

ἐπιχειρήσεων ἢ καὶ ὁλόκληρων τομέων τῆς Οἰκονομίας, ἡ δημιουργία ὀλιγοπωλίων καὶ μονοπωλίων, τὰ –«νόμιμα» ἢ «παράνομα»– καρτέλς ὁδηγοῦν σὲ ὁλοένα μεγαλύτερο περιορισμὸ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τοῦ πολυδιαφημισμένου δικαιώματος ἐπιλογῆς τοῦ καταναλωτῆ. Ἐπίσης σὲ τεχνητὴ, ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἐταιρικοὺς σχηματισμοὺς, διαμόρφωση τῆς ζήτησης καὶ τῆς προσφορᾶς, κάτι ποὺ παραβιάζει κατάφωρα τὴν πολυδιακηρυγμένη «φυσιοκρατία» τοῦ Καπιταλισμοῦ.

Οἱ παραπάνω τάσεις ὠθήθηκαν στὶς ἔσχατες συνέπειές τους στὶς χώρες, ὅπου ὁ Καπιταλισμὸς μεταβλήθηκε σὲ κρατικὸ, π.χ. στὶς χώρες τοῦ πρώην «ὑπαρχτοῦ Σοσιαλισμοῦ». Στὸν κρατικὸ Καπιταλισμὸ τὸ ζήτημα τῆς ιδιοκτησίας τῶν μέσων παραγωγῆς εἶναι τυπικὸ καὶ ἐπουσιῶδες, ἀφοῦ οἱ καπιταλιστικὲς σχέσεις παραγωγῆς ἀναπαράγονται κατὰ πανομοιότυπο τρόπο: κάποιοι ἔξω καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοινωνία ἀποφασίζουν, τί καὶ πῶς θὰ παραχθῇ καὶ πῶς θὰ διανεμηθῇ, ἐρήμην τῆς κοινωνίας. Τὸ μοντέλλο τοῦ κρατικοῦ Καπιταλισμοῦ κατέρρευσε τόσο γρήγορα καὶ θαυματικά, ὅσο βεβιασμένη καὶ ἀλαζονικὴ ἦταν ἡ ἀπόπειρα πραγματοποίησής του. Ἀπὸ μία ἄποψη ὁ κρατικὸς Καπιταλισμὸς συμπυκνώνει σὲ διάστημα λίγων δεκαετιῶν τὴν ἐξέλιξη -καὶ πιθανότατα τὴν κατάληξη- τοῦ παραδοσιακοῦ.

Ἐξεταζόμενος ὡς πρὸς τὸ ἐφαρμόσιμο τῶν διακηρυγμένων ἀρχῶν τοῦ ὁ Καπιταλισμὸς εἶναι τὸ λιγώτερο ρεαλιστικὸ καὶ τὸ πιὸ οὐτοπικὸ σύστημα, ποὺ ὑπῆρξε ποτε. Ὅταν ὁ καπιταλιστικὸς «πολιτισμὸς» πραγματοποιήσῃ τὴν Τελικὴ Συγχώνευση καὶ αὐτοκαταστραφῇ, θὰ ἔχει ἀφήσει πίσω μόνο τὰ περιττώματά του.

Ἡ κοινωνία παροχῶν καὶ πρόνοιας

άποιοι θὰ μπορούσε νὰ ἰσχυριστῇ, ὅτι ἀποτελοῦσε τὸ ἰδεῶδες τῶν ἀρχαίων. Ὁ Ξενοφῶν δηλώνει ἀπερίφραστα,⁽⁹⁾ ὅτι στόχος τῶν οἰκονομικῶν του προτάσεων εἶναι νὰ συντηροῦνται οἱ πολῖτες ἀπὸ τὴν πόλη. Οἱ παροχὲς σὲ χρῆμα, εἶδη πρώτης ἀνάγκης καὶ ὑπηρεσίες ποίκιλαν ἀπὸ πόλη σὲ πόλη⁽³⁾. Ὁ ὅρκος τοῦ Ἱπποκράτη ἀποτελεῖ σαφὴ καὶ ἐμπρακτὴ ἄσκηση καθημερινῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Ὁ Καπιταλισμὸς ἀντιλαμβάνεται ἀγαθὰ ὅπως ἡ Ὑγιεία ἢ ἡ Παιδεία μόνον ὡς ἐμπορεύματα ἢ ὡς «ἀγορές», οἱ ὁποῖες πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθοῦν κατὰ ἓναν μυστικιστικὸ τρόπο στὸν «νόμο» τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ.

Τὸ νόμισμα

νομιματοκοπία ἀναπτύχθηκε οὐσιαστικὰ στὴν Ἑλλάδα (ἂν καὶ τὰ πρῶτα νομίσματα κόπηκαν στὴ Λυδία) καί, ὅσο κι ἂν φαίνεται περίεργο, δὲν ἀποτελεῖ προῖον οἰκονομικῆς ἀλλὰ πολιτικῆς σκέψης. Προέκυψε ὡς μιὰ ἐφαρμογὴ τῆς εἰδικῆς ἔννοιας τοῦ νόμου στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, ὁ ὁποῖος νοεῖτο ὡς ἀποτέλεσμα συμφωνίας μεταξὺ ἐλευθέρων πολιτῶν.

Ἄλλωστε ἡ λέξη νόμισμα προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη νομίζω. «Ἡ ἐπινόηση καὶ ἡ ἐξάπλωση τῆς νομιματοκοπίας θὰ ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ στὰ πλαίσια τῆς ἀνάπτυξης τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀξιῶν, μιᾶς βασικῆς δηλ. τάσης τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς, τότε ποὺ οἱ νόμοι κωδικοποιοῦνταν καὶ δημοσιεύονταν, γιὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν αὐθαίρετη ἐρμηνεία. Ἡ ζωὴ τῆς κοινότητος τῆς πόλης δὲν μπορούσε νὰ νοηθῇ χωρὶς τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὴν ἐπιβολὴ κανόνων σὲ ὅλους καὶ ἡ ἐπινό-

Μεγαλοστέλεχος αυτοκινητοβιομηχανίας (Nissan) ανακοινώνει το κλείσιμο των εργοστασίων της το 1999. Αξίζει να προσεχθῇ τὸ ὕψος «ἀνθρώπου τῆς Οἰκονομίας». (Πηγή: James Fulcher, «Καπιταλισμός», ἔκδ. «Ελληνικά Γράμματα».)

ηση τῆς νομισματοκοπίας θὰ ἔπρεπε νὰ συμφωνῇ μὲ αὐτὸ [...]. Ἡ ταχύτατη ἐξάπλωση τῆς νομισματοκοπίας κατὰ τὸν -6ο αἰῶνα, ἡ ὁποία ἦταν βέβαια καθαρὰ ἑλληνικὸ φαινόμενο, πρέπει λοιπὸν νὰ συνδυαστῇ μὲ τὸ φαινόμενο τῆς ἀνάπτυξης τῶν πόλεων καὶ τῆς συνείδησης τοῦ πολίτη. Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ βλέπουμε, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ προσεγγίσουμε τὴν Οἰκονομία σὲ «καθαρή» μορφή»⁽³⁾.

Τὸ νόμισμα ὑπῆρξε τὸ σύμβολο τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν αὐτοκυβερνώμενων πόλεων, ἐπάνω στὸ ὁποῖο τύπωναν μὲ ὑπερηφάνεια τὰ ἐπίσημά τους. Ἡ μεταγενέστερη γενικευμένη ἀντίληψη καὶ χρῆση τοῦ νομίσματος ὡς μέσου κερδοσκοπίας, ἂν καὶ γνωστή, ἦταν περιφρονητέα ἀπὸ τοὺς ἐλεύθερους ἀνθρώπους.

Ἐπίλογος: Homo Oeconomicus ἐναντίον πολιτικοῦ ἀνθρώπου

Ὅσο ὁ παραδοσιακὸς ὅσο καὶ ὁ κρατικὸς Καπιταλισμὸς ἐπιχειροῦν νὰ μετατρέψουν τὴν κοινωνία εἴτε σὲ μία «φιλελεύθερη» ζούγκλα ἀνταγωνισμοῦ εἴτε σὲ ἓνα στρατόπεδο καταναγκαστικῆς ἐργασίας. Πράγματα ποὺ στὸ βάθος ἴσως δὲν διαφέρουν καὶ τόσο πολύ. Ὁ ἀνθρωπότητος ποὺ δημιουργήθηκε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, ὁ λεγόμενος «ἄνθρωπος τῆς Οἰκονομίας», ἀντιλαμβάνεται τὴν κοινωνία καὶ τὴν Φύση σὰν ἓνα ξέφραγο ἀμπέλι ὠφελιμιστικῆς δράσης καὶ ἀρπαγῆς καὶ τὴν πολιτικὴ τέχνη σὰν μέσο ἐξουσιασμοῦ καὶ ὄχι ὀρθολογικῆς ἀνθρώπινης συνύπαρξης καὶ ὁλοκλήρωσης.

Ὁ Καπιταλισμὸς, ἀξιολογούμενος μὲ τὰ δικά του κριτήρια, εἶναι βαθύτατα ἀνορθολογικὸς, μὴ ἀποδοτικὸς, μὴ ἀποτελεσματικὸς, προβληματικὸς. Ἔχει προκαλέσει μία μὴ ἀναστρέψιμη οἰκολογικὴ κατιοῦσα καὶ ἔχει φέρεи δισεκατομμύρια -ἀνθρώπινα καὶ μὴ- πλάσματα σὲ κατάσταση λιμοκτονίας. Ἐπίσης ἔχει γενικεύσει καὶ καθαγιάσει τὸν πόλεμο μέσα καὶ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ

τήν Φύση.

Στὸ παραστατικὸ ντοκιμαντὰρ Corporation τοῦ Καναδοῦ Μὰρκ Ἀχιπαρ ἐξετάζονται οἱ καπιταλιστικὲς ἐπιχειρήσεις σύμφωνα πρὸς αὐτὸ ποὺ καὶ οἱ ἴδιες διατείνονται ὅτι εἶναι: ὡς πρόσωπα (νομικῆς ἔστω φύσεως). Ἐξετάζεται ἡ κοινωνικὴ συμπεριφορὰ τους ἀπὸ ψυχιατρικῆς πλευρᾶς, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ σχεδὸν φυσικὰ πρόσωπα. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι πολὺ διαφωτιστικά. Σύμφωνα μὲ ἓναν Διαγνωστικὸ Κατάλογο Ἑλέγχου Προσωπικότητας, ποὺ ἔχει καταρτίσει ἡ Παγκόσμια Ὁργάνωση Ὑγείας (Π.Ο.Υ., ICD-10) ἡ καπιταλιστικὴ ἐπιχείρηση παρουσιάζει τὰ παρακάτω συμπτώματα:

- « - πλήρης ἀδιαφορία γιὰ τὰ συναισθήματα τῶν ἄλλων,
- ἀνικανότητα διατήρησης μακροχρόνιων καὶ ἀνθεκτικῶν σχέσεων,
- ἀδιαφορία γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν ἄλλων,
- τάση γιὰ ἐξαπάτηση: ψεύδεται ἐπανειλημμένα καὶ χειραγωγεῖ πρὸς ὄφελός της,
- ἀδυναμία νὰ νιώσει τύψεις συνειδήσεως,
- ἀνικανότητα συμμόρφωσης μὲ τὶς κοινωνικὲς νόρμες καὶ ἐκδήλωση παράνομης συμπεριφορᾶς.

Διάγνωση: ψυχοπάθεια.»

Ἡ ἐποχὴ μας χρειάζεται «ἓνα σύνολο νέων εὐαισθησιῶν σὲ μιὰ ὁλότητα νέων πολιτισμικῶν μορφῶν [...], μιὰ ἠθικὴ Οἰκονομία, στὸ πλαίσιο τῆς ὁποίας ἡ λέξη «Οἰκονομία» θὰ ὑποδηλώνῃ τὴν ἐπανοικειοποίηση τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ὄρου, δηλαδὴ τὴ διαχείριση τοῦ οἴκου [...], μιὰ νέα πολιτικὴ, ποὺ δὲν θὰ εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἐπανοικειοποίηση τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ὀρισμοῦ της, δηλαδὴ διαχείριση τῆς τοπικῆς κοινότητος».⁽¹⁰⁾

Σημειώσεις

- (1) Ξενοφώντας, «Οἰκονομικός».
- (2) Ἀριστοτέλους, «Οἰκονομικά».
- (3) Μ.Μ. Austin, καὶ Ρ. Vidal-Naquet, «Οἰκονομία καὶ Κοινωνία στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα», ἐκδόσεις Ζαχαρόπουλος, 1998.
- (4) Ἀπὸ ἄρθρο τοῦ Δ. Χαριτόπουλου στὰ «Νέα», φύλλο 7/12/2002.
- (5) Ἀριστοτέλους, «Ρητορικὴ» 1,9,1367 καὶ 32.
- (6) Ἀγγλικὸ Ἀνοικτὸ Πανεπιστήμιο, «Κοινωνικὴ Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας», ἐκδόσεις Κουτσομπός, Ἀθήνα 1985.
- (7) Βλ. τὸ περίφημο χωρίο ἀπὸ τὴν «Κύρου Ἀνάβαση» τοῦ Ξενοφώντος VIII,2, 5-6.
- (8) Κορνήλιος Καστοριάδης, «Τὸ ἐπαναστατικὸ πρόβλημα σήμερα», ἐκδόσεις Ὑψίλον, Ἀθήνα 1984.
- (9) Ξενοφώντας, «Πόροι ἢ περὶ προσόδων» IV 33.
- (10) Μάρεϊ Μπούκτσιν, «Ἡ σύγχρονη οἰκολογικὴ κρίση», ἐκδόσεις Βιβλιόπολις, Ἀθήνα 1993.

Θεόδωρος Λαμπρόπουλος

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΛΟΓΟΥ

**Ἐπικίνδυνη κρίση τῆς εὐρωπαϊκῆς Διανόησης:
ταυτίζει τὸν φανατισμὸ μὲ τὴν κριτικὴ σκέψη!**

τρομοκρατία, ἡ χρήση δηλαδή βίας ἀπὸ ἄτομα ἢ ὀργανώσεις, προκειμένου νὰ ἐκφοβίσουν καὶ ἀποτρέψουν ἄλλους ἀπὸ τὴν ἐπίτευξη ἰδεολογικῶν ἢ πολιτικῶν στόχων, ἀποτελεῖ σοβαρὴ ἀπειλὴ γιὰ τὶς σύγχρονες δημοκρατίες. Κατὰ τὶς προηγούμενες δεκαετίες τρομοκρατικὲς ἐνέργειες γίνονταν γιὰ τὴν γῆ ἢ γιὰ πολιτικοὺς λόγους. Σήμερα καλούμεθα νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν θρησκευτικὴ τρομοκρατία: ἡ χρήση βίας γίνεται ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ δικαιολογοῦν τὶς πράξεις τους ἀναφερόμενοι σὲ θρησκευτικὲς ἰδέες ἢ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή. Ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὸν τρόπο ποὺ ἐκδηλώνεται ἡ θρησκευτικὴ τρομοκρατία στὶς ΗΠΑ καὶ ὅπως τὴν βιώσαμε στὴν Εὐρώπη.

- Κατ' ἀρχὰς ἡ θρησκευτικὴ τρομοκρατία στὴν Εὐρώπη διενεργεῖται ὄχι ἀπὸ ξένες δυνάμεις ἢ ὀργανώσεις ἀλλὰ ἀπὸ «γηγενεῖς τρομοκράτες», ὅπως ἀποκαλοῦνται. Πρόκειται κατὰ κύριο λόγο γιὰ νεαροὺς, ποὺ αἰσθάνονται ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὴν κοινωνία καὶ τὴν ἰδεολογία τῆς χώρας τους. Καταφεύγουν στὴν διεθνή θρησκευτικὴ κοινότητα, ὅπου κυριαρχοῦν ἀκραῖες ἰδέες, ὅπως ὅτι ἡ ἀρμόζουσα τιμωρία γιὰ τὴν βλασφημία εἶναι ὁ θάνατος, πράγμα ποὺ συνέβη καὶ στὴν περίπτωση τοῦ Τέο Βὰν Γκόγκ.
- Ἐνα δεύτερο χαρακτηριστικὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς θρησκευτικῆς τρομοκρατίας εἶναι, ὅτι οἱ τρομοκράτες ἐπιτίθενται σὲ *ἄτομα*. Αὕτῃ δὲν εἶναι ἡ μόνη ἐκδήλωση θρησκευτικῆς τρομοκρατίας στὸ εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος: οἱ ἐκρήξεις στὴν Μαδρίτη τὴν 11η Μαρτίου τοῦ 2004 καὶ στὸ μετρὸ τοῦ Λονδίνου τὴν 5η Ἰουλίου 2005 στόχευαν ἀδιακρίτως μεγάλο ἀριθμὸ ἀτόμων. Ὡστόσο ἐπισημαίνεται καὶ πάλι,

Ἡ ἐπίθεση στοὺς Δίδυμους Πύργους τῆς Νέας Ὑόρκης δραστηριοποίησε τοὺς μουσουλμάνους. Δὲν εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι -ιδιαιτέρως νέοι σὲ ἰσλαμικὲς χῶρες- ποὺ κινητοποιήθηκαν καὶ προσχώρησαν σὲ ὁμάδες ἄμεσα ἢ ἔμμεσα συνδεδεμένες μὲ τὴν τρομοκρατία. Παράλληλα ὅμως ἓνα ἄλλο κομμάτι τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου εἶδαν τὴ θρησκεία τους μὲ νέο πνεῦμα, μὲ ἐρωτηματικά καὶ μὲ σοβαρὴ κριτικὴ διάθεση.

διότι εἶναι ἰδιαίτερος σημαντικό, ὅτι στὴν Εὐρώπη οἱ ἐπιθέσεις ἔχουν ἐνίοτε ὡς στόχο συγκεκριμένα πρόσωπα. Τὸ πιὸ γνωστὸ παράδειγμα εἶναι τοῦ Τέο Βὰν Γκόγκ.

- Τρίτον, οἱ τρομοκρατικὲς ἐπιθέσεις στὴν Εὐρώπη δὲν ἀποτελοῦν ἀντίδραση σὲ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση σὲ ξένες χῶρες. Οἱ ἴδιοι οἱ τρομοκράτες δηλώνουν ὅτι «κτυποῦν» τὴν παρακμὴ τῆς τοπικῆς ἢ ἐθνικῆς τους κοινότητος. Δὲν στυλιεύουν τὴν κυβέρνησή τους γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῆς χώρας τους στὴν εἰσβολὴ στοὺς Ἰράκ ἢ τὸ Ἀφγανιστάν, ἀλλὰ διότι ἔχει θεσπίσει νομοθεσία, ποὺ ἀντιβαίνει στὸν θεῖο νόμο. Σημαντικὸς παράγων γιὰ τὴν δυσαρέσκειά τους ἀποτελεῖ ἡ ἐλευθερία, ποὺ ὑπάρχει στὶς Δυτικὲς κοινωνίες, νὰ σχολιάζονται ἢ καὶ νὰ γλευάζονται οἱ θρησκευτικὲς ιδέες. Κατὰ συνέπεια ἡ θρησκευτικὴ τρομοκρατία κτυπᾷ εὐθέως τὴν

ἀρχή τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ὅπως ἄλλωστε κατέστη φανερὸ ἀπὸ τὴν «κρίση τῶν καρτουν», ποὺ ἄρχισε στὴν Δανία.

Πολυπολιτισμὸς ἐναντίον Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ

Ἡ ἀρχὴ τῆς Ὀλλανδίας βρίσκονται σὲ κατάσταση ἀμνηστίας. Πῶς νὰ ἀντιδράσουν σ' αὐτὸ τὸ καινούργιο φαινόμενο; Πῶς εἶναι δυνατόν σχετικὰ ἐπιτυχημένοι νέοι πολίτες νὰ ἀπορρίπτουν τὴν κοινωνία καὶ τὸν πολιτισμό, ὅπου γεννήθηκαν; Πῶς ἐξηγεῖται τὸ γεγονός, ὅτι μετανάστες δεύτερης γενιᾶς αἰσθάνονται λιγώτερη ταύτιση μὲ τὴν Δυτικὴ κουλτούρα ἀπ' ὅ,τι οἱ γονεῖς τους; Τί κάνει αὐτοὺς τοὺς νεαροὺς τόσο εὐάλωτους στὴν προπαγάνδα τῶν δασκάλων τοῦ μίσους καὶ στὸν ἀκραῖο θρησκευτικὸ δογματισμό; Καὶ τὸ κυριώτερο, τί μπορεῖ νὰ γίνη γι' αὐτό; Σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο θὰ ἤθελα νὰ ἐπικεντρωθῶ στὸ πῶς χειρίζονται τὸ θέμα τῆς ἐντάξης τῶν μειονοτήτων στὴν ἐθνικὴ τους κουλτούρα οἱ Βρεταννοὶ καὶ οἱ Ὀλλανδοί.

Γιὰ πολλὰ χρόνια τὸ ἐπίσημο «πιστεύω» τῆς Ὀλλανδικῆς κυβέρνησης ἦταν ἡ πολυπολιτισμικότητα, μία προσέγγιση ποὺ ταίριαζε στὴν Ὀλλανδικὴ Ἱστορία καὶ κουλτούρα. Ἡ πολυπολιτισμικότητα σήμερα εἶναι μία ἀπὸ τὶς μεταμοντέρνες ιδέες/θεωρήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ κυρίαρχες εἶναι ἡ σχετικοκρατία, μία ἀρνητικὴ στάση πρὸς τὴν Δυτικὴ πολιτικὴ παράδοση, ἡ καλλιέργεια συλλογικῆς ἐνοχῆς γιὰ τὶς ἐκτροπὲς τῆς ἀποικιοκρατίας τοῦ παρελθόντος καὶ ἄλλες πραγματικὰ ἢ ὑποτιθέμενα μαῦρες σελίδες τῆς Δυτικῆς Ἱστορίας.

Γιὰ τοὺς ὑπέρμαχους τῆς πολυπολιτισμικότητος ὁ Εὐρωπαϊκὸς Πολιτισμὸς βροῖσκειται σὲ λάθος δρόμο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Διαφωτισμοῦ. Τὸ Ὀλοκαύτωμα, ὁ Ναζισμός, ὁ Κομμουνισμός, ἡ δουλεία δὲν θεωροῦνται ἐκτροπές, ποὺ συνέβησαν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀνάπτυξης τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλὰ ὡς ἀναπόφευκτα προϊόντα τῆς Δυτικῆς Σκέψης, ἡ ὁποία εἶναι (γι' αὐτοὺς) ἐξ ὀρισμοῦ ἀπολυταρχικὴ. Ἀπορρίπτουν ἐπίσης τὴν οἰκουμενικότητα τῶν ἀρχῶν τοῦ Διαφωτισμοῦ, ὅπως ἡ Δημοκρατία, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὸ δίκαιο, θεωρώντας ὅτι ἐφαρμόζονται ἀπὸ μεμονωμένα ἄτομα καὶ ὅτι δὲν ἔχουν καθολικὴ ἰσχὺ. Γι' αὐτοὺς ἡ προσπάθεια διάδοσης τῶν ἰδανικῶν τῆς Δύσης ἀποτελεῖ ἀλαζονεία, φαιδρότητα δὲ τὸ νὰ περιμένουμε νὰ τὰ υἱοθετήσουν οἱ ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς μειονότητες τῶν Δυτικῶν κοινωνιῶν· οἱ μειονότητες θὰ πρέπει νὰ ζήσουν σύμφωνα μὲ τὰ δικά τους ἤθη, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Δυτικὴ κουλτούρα διαφέρει ἀπὸ τὴν δική τους, οἱ εὐρωπαϊκὲς χώρες θὰ πρέπει νὰ προσαρμοσθοῦν στὶς νέες συνθῆκες.

Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ στάση ἐπιδρᾷ στὸν τρόπο ποὺ εἶναι ὠργανωμένη ἡ φιλελεύθερη κοινωνία. Σκεφθῆτε τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου. Ἡ ἀπάντηση τοῦ μεταμοντέρνου πολιτιστικοῦ Σχετικισμοῦ εἶναι ἡ ἐξῆς: «*Αποφύγετε τὴν κριτικὴ. Νὰ εἰσθε ἐπιφυλακτικοὶ ὡς πρὸς τὰ σχόλια τὰ ἀφορῶντα σὲ ἄλλες θρησκείες. Αφήστε τὴν μεταρρύθμιση νὰ ἔλθῃ ἐκ τῶν ἑσῶ καὶ ἀποφύγετε τὴν πρόκληση καὶ τὴν πόλωση*».

Οἱ συνέπειες μιᾶς τέτοιας προσέγγισης εἶναι σοβαρές. Θὰ μπορούσε νὰ ὀδηγήσει

Ὁ Ὁλλανδὸς σκηνοθέτης Τέο Βάν Γκόγκ, ἀφοῦ ἔλαβε πολλὰς ἀπειλὰς γιὰ τὴ ζωὴ του, λόγῳ τοῦ ὅτι σὲ ταινία του ἀσκοῦσε κριτικὴ στὸν τρόπο, ποὺ τὸ Ἰσλάμ ἀντιμετωπίζει τὶς γυναῖκες, δολοφονήθηκε τελικὰ στὸ Ἀμστερνταμ ἀπὸ φανατικὸ ἰσλαμιστὴ.

σὲ ἓναν δουλικὸ «καθαρισμὸ» ὁλόκληρης τῆς Δυτικῆς παράδοσης, τῆς Λογοτεχνίας, τῆς Τέχνης, τοῦ Κινηματογράφου, ἀκόμη καὶ τῆς Ἐπιστήμης. Ὁ Μεταμοντερνισμὸς δὲν ἐκτιμᾷ ἰδιαιτέρως τὴν Δυτικὴ παράδοση τοῦ Ὁρθολογισμοῦ, ὅμως θὰ ἀρνηθῇ στὸν Δυτικὸ Κόσμο τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἑαυτὸ του; Τὰ ἰδανικὰ τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἡ Δημοκρατία, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἡ ἐννομὴ τάξη θὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ τὴν λατρεία τοῦ «ἄλλου», τῶν μὴ Δυτικῶν πολιτισμῶν καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν πεποίθηση ὅτι ὅλοι οἱ πολιτισμοὶ εἶναι ἰσάξιοι. Ὅποιαδήποτε προτίμηση γιὰ τὶς Δυτικὲς ιδέες θὰ πρέπει νὰ συντριβῇ. Ὅπως χαρακτηριστικὰ λέει ὁ Ρότζερ Σκράτον, «ἡ Δύση πρέπει νὰ ἐξορκισθῇ πρὸς ὄφελος τῶν ὑπολοίπων».

Ἡ παρεξήγηση τῶν ἀρχῶν τοῦ Διαφωτισμοῦ

Ὡτὴ ἡ θεώρηση τῆς ζωῆς ἀπεικονίζεται καθαρὰ στὸ ἔργο τοῦ Στιούαρτ Σίμι, καθηγητοῦ Κριτικῆς Θεωρίας στὸ Πανεπιστήμιο Σάντερλαντ (Μεγάλη Βρετανία). Κατ' αὐτὸν ὁ πυρῆνας τοῦ προβλήματος εἶναι ὁ δογματισμὸς, ποὺ ἀποφάσισε νὰ ἀναλύσῃ μετὰ τὴν ἐπίθεση στὸ Διεθνὲς Κέντρο Ἐμπορίου. Μέχρι ἐδῶ ἔχει καλῶς. Ὅμως, ὅπως συμβαίνει σὲ πολλὰς περιπτώσεις πολιτιστικῆς κριτικῆς, ὁ Σίμι ἔχει μίαν πολλὴ εὐρεῖα ἔννοια τοῦ δογματισμοῦ στὸ μυαλό του. Στὸ βιβλίο του «Δογματικὸς κόσμος: Ὁ νέος Μεσαίωνας τοῦ Δόγματος», ἐκτὸς ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ δογματισμὸ διακρίνει τὸν πολιτικὸ δογματισμὸ, τὸν ἐθνικὸ δογματισμὸ καὶ ἄλλα. Γιὰ τὸν Σίμι ὅσες ιδέες δὲν διέπονται ἀπὸ σχετικισμὸ εἶναι δογματικὲς. Ἔτσι, πάντα σύμφωνα μὲ τὸν Σίμι, ὁ μόνος τρό-

πος, γὰρ νὰ ἀποφύγῃ κανεὶς τὴν κατηγορίαν τοῦ δογματικοῦ, εἶναι νὰ υἱοθετήσῃ τὴν μεταμοντέρναν σχετικιστικὴν θεώρησιν, ποὺ υἱοθέτησε ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος.

Ὁ Σίμ υὑποστηρίζει τὸν Σκεπτικισμό (καὶ ἰδιαίτερα τὸν ριζοσπαστικὸ Σκεπτικισμό) ἀπέναντι σὲ κάθε μορφὴ ἐξουσίας. «Ὅσο περισσότερο σκεπτικιστὴς εἶναι κανεὶς τόσο τὸ καλύτερον», λέει. «Τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς τὶς ἀξίες τοῦ Διαφωτισμοῦ, δηλαδὴ τῆς Δημοκρατίας, τοῦ ἐλεύθερου λόγου καὶ τῆς ἐννομῆς τάξης, ὡς οἰκουμενικὲς ἀξίες, δὲν εἶναι παρὰ ἄλλο ἓνα εἶδος δογματισμοῦ, τὸ ὁποῖο καὶ πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ.» Ἐπειδὴ ὁποιασδήποτε μορφῆς προσήλωση στὶς οἰκουμενικὲς ἀξίες θεωρεῖται, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐκφράζουν αὐτὲς τὶς ἀπόψεις, ὡς ἓνα εἶδος δογματισμοῦ, ὁ κόσμος μας ὁλόκληρος θεωρεῖται ὡς ἓνα συννονθύλευμα δογματισμῶν, ὅπου κανεὶς δὲν ὑπερέχει τοῦ ἄλλου. Γιὰ τὸν μεταμοντέρνο σκεπτικιστὴ ὅλοι οἱ τρόποι ζωῆς καὶ ὅλες οἱ ἀπόψεις εἶναι τῆς ἴδιας ἀξίας. Ὡς λύση ὁ Σίμ βλέπει τὴν ἀποδέσμευση ἀπὸ ὁποιαδήποτε οἰκουμενικὴ ἀξία. Ὅμως εἶναι αὐτὸ ἔλλογὴ συμβουλὴ; Τέτοιον εἶδος θέσῃ θὰ καθιστοῦσε κατὰ τὴν γνώμην μου τὶς Δυτικὲς κοινωνίες εὐάλωτες στὴν θρησκευτικὴ τρομοκρατία.

Καὶ σύγχυση μεταξὺ φανατισμοῦ καὶ κριτικῆς!

Ὅ ποῦ ἀκριβῶς θὰ μπορούσε νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὴ ἡ στάσις τὸ βλέπουμε στὸ βιβλίον «Ἐγκλημα στὸ Ἀμστερνταμ», τὸ ὁποῖο συνέγραψε πρόσφατα ὁ Ὁλλανδοαμερικανὸς δημοσιογράφος καὶ διανοούμενος Ἰαν Μπουρούμα καὶ ἀναφέρεται στὴν δολοφονία τοῦ Τέο Βὰν Γκόγκ. Ὅπως ὁ Σίμ, ὁ Μπουρούμα ἔχει υἱοθετήσει μία μεταμοντέρνα σχετικιστικὴ θεώρησιν τῆς ζωῆς, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία προσπαθεῖ νὰ δῇ τὸ πρόβλημα τῆς θρησκευτικῆς τρομοκρατίας. Διατείνεται ὅτι ἓνας προσανατολισμὸς πρὸς τὶς ιδέες καὶ τὰ ἰδανικά τοῦ Διαφωτισμοῦ δὲν εἶναι ἀπαραίτητα προτιμώτερος ἀπὸ τὴν ἀκραία ἰσλαμιστικὴν ἰδεολογία. «Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις», ὅπως λέει, «ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ δογματισμό, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἐκλείψῃ».

Αὐτὴ ἡ σχετικιστικὴ θεώρησις ἔρχεται στὸ προσκῆνιο, ὅταν ὁ Μπουρούμα συγκρίνει τὶς ἀπόψεις τοῦ Μωχάμετ Μπουγιέρι, τοῦ δολοφόνου τοῦ Βὰν Γκόγκ καὶ ζηλωτῆ τοῦ Ἰσλάμ, καὶ τῶν ἀνθρώπων ποὺ προέβησαν εὐθαρσῶς σὲ κριτικὴ τοῦ ἀκραίου Ἰσλάμ στὴν Ὁλλανδία: τοῦ Ἀγιὰν Χιρσὶ Ἀλῆ καὶ τοῦ καθηγητῆ τῆς Νομικῆς Ἀφσχὶν Ἑλλιάν, ὑποστηρικτῶν τοῦ Διαφωτισμοῦ.

Γιὰ τὸν Μπουρούμα οἱ διαφορὲς τοὺς εἶναι λιγώτερο σημαντικὲς ἀπὸ τὶς ὁμοιότητές τους: «ὅλοι εἶναι πολεμιστές, ὁ μὲν μὲ τὸ σπαθί (μὲ μαχαίρι ἄλλωστε προσπάθησε νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν Βὰν Γκόγκ), οἱ δὲ μὲ τὴν πένα. Ὅλοι εἶναι ἀκράιοι. Οἱ ἰσλαμιστὲς δὲν ὀρρωδοῦν πρὸ οὐδενός. Ἐφαρμόζουν κατὰ γράμμα τὶς ἱερὲς τοὺς γραφές. Ἄν οἱ γραφές ζητοῦν τὸν θάνατον τῶν ἀπίστων καὶ τῶν ἀποστατῶν, κατὰ τοὺς ἰσλαμιστὲς οἱ ἀληθινοὶ πιστοὶ δὲν πρέπει νὰ διστάσουν, θὰ πρέπει νὰ ἐκπληρώσουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ δολοφονώντας τοὺς ἀποστάτες καὶ τοὺς ἀπιστοὺς, ἰδιαίτερα ἂν ἔχουν διαπράξῃ τὸ ἐγκλημα τῆς βλασφημίας».

Ὁ Ἄγγλος Ἰνδικῆς καταγωγῆς συγγραφέας Σαλμὺν Ρουσσντὶ ἔγινε γνωστὸς στὸ εὐρὸν κοινὸ ἀπὸ τὴν περιπέτειά του μὲ τοὺς φανατικούς ἰσλαμιστὲς. Στὸ βιβλίο, ποὺ ἐξέδωσε τὸ 1988 μὲ τίτλο «Σατανικοὶ Στίχοι», ὑπῆρχαν πολλὲς θρησκευτικὲς ἀναφορὲς γιὰ τὸν Μωάμεθ καὶ τὸ Κοράνι, οἱ ὁποῖες προκάλεσαν ἀντιδράσεις στὶς τάξεις τῶν μουσουλμάνων, ποὺ θεώρησαν τὸ βιβλίο βλάσφημο γιὰ τὸν Προφήτη.

Πάντα κατὰ τὸν Μπουρούμα, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ «ριζοσπαστικοῦ Διαφωτισμοῦ» εἶναι ἐπίσης ἀκραῖοι. (·)* «Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ πιστεύουν σὲ οἰκουμενικὲς** ἀξίες, θεωροῦν ὅτι ἀγωνίζονται γιὰ ἓναν δίκαιο σκοπὸ καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγο ἀπορρίπτουν τὸν Σχετικισμό.»

Κι ὅμως ὁ Μπουρούμα μοιάζει νὰ διστάζῃ τὴν στιγμὴ ποὺ ταυτίζει τοὺς φανατικούς ἰσλαμιστὲς μὲ τοὺς διαφωτιστὲς. Ἔτσι διαφαίνεται ἀπὸ τὸν λόγο του στὸ βιβλίο του. Ποιὸς ἄλλωστε συνετὸς ἄνθρωπος θὰ μπορούσε νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι εἶναι τὸ ἴδιο; Τόσο ὁ Τσάμπερλαϊν ὅσο καὶ ὁ Χίτλερ εἶχαν μουστάκι, θὰ ἦταν ὅμως ἐντελῶς παράλογο νὰ δώσουμε σημασία σ' αὐτὴν τὴν ὁμοιότητα. Πόσο ὅμοιο εἶναι ἓνα πρόγραμμα γιὰ τὴν ἐξάλειψη τῆς πείνας καὶ τῆς δυστυχίας στὸν κόσμον μὲ ἓνα σχέδιο ἐξόντωσης μιᾶς ἐθνικῆς μειονότητας; Ἀνάλογης ἀξίας εἶναι οἱ συγκρίσεις καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ κ. Μπουρούμα. Ἡ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρωπου, ὅπως παρουσιάσθηκε ἀπὸ τὸν Ὄργανισμό Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὸ 1848, ἀποτελεῖ «οἰκουμενικὸ πιστεύω». Αὐτὸ δὲν καθιστᾷ τὰ Ἡνωμένα Ἐθνη σύνολο φονταμενταλιστῶν ἢ ἐπικίνδυνων τρομοκρατῶν. Ἡ μήπως εἶναι στὰ μάτια τῶν μεταμοντέρνων θεωρητικῶν;

* Προκαλεῖ θλίψη ἡ ἀπερίγραπτη νοητικὴ σύγχυση, ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς Δυτικὲς κοινωνίες. Οἱ ἄνθρωποι μοιάζουν πρόθυμοι νὰ ὑποκύψουν δουλικὰ στὸ παράλογο καὶ νὰ ἀπεμπολήσουν στὸ ὄνομα τοῦ ὅποιου «προοδευτισμοῦ» τὶς ἀρχές, ποὺ ἀποτελέσαν τὰ δομικὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ τους. Πῶς ἀλλιῶς νὰ ἐρμηνεύσουμε τὸ ὅτι ἐξομειώνονται οἱ διαφωτιστὲς μὲ τοὺς παράφρονες, ποὺ ἐγκληματοῦν ἀδίστακτα στὸ ὄνομα τῆς θρησκείας;

** Οἰκουμενικὲς ἀξίες, στὶς ὁποῖες πιστεύουν οἱ ἰσλαμιστὲς ἢ οἱ θρησκόληπτοι ὁποιοῦδήποτε δόγματος;

Ὁ Μπουρούμα παίζει ἐπίσης μὲ τὴν λέξη καθαρότητα. Λέει, ὅτι «*ἡ ὑποσχεθεῖσα καθαρότητα τοῦ Ἰσλαμισμού δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν ριζοσπαστικὸ Διαφωτισμό*». Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Σαγίντ Κούμπ, ὁ θεωρητικὸς τοῦ Ἰσλαμισμού, δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν Σπινόζα.

Ἐκεῖνο ποὺ μὲ ἀνησυχεῖ μὲ τὴν σχετικιστικὴ ἢ ἀκόμη καὶ μηδενιστικὴ θεώρηση εἶναι, ὅτι μετατρέπει τὶς Δυτικὲς κοινωνίες σὲ εὐκόλα θύματα τοῦ ριζοσπαστικοῦ Ἰσλαμισμού. Ἄν οἱ Δυτικὲς κοινωνίες θεωροῦν, ὅτι δὲν διαθέτουν στέρεες ἀρχές, γιὰ τὶς ὁποῖες ἀξίζει νὰ ἀγωνισθοῦν (μὲ εἰρηνικὰ μέσα), τότε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὶς δεχθοῦν καὶ οἱ μειονότητες τῶν μεταναστῶν. Ἄν ἡ κυρίαρχη ἰδεολογία στὶς Δυτικὲς κοινωνίες εἶναι πλέον, ὅτι ἡ Δημοκρατία, ἡ ἐννομη τάξη, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα δὲν ἀξίζουν περισσότερο ἀπὸ τὴν Θεοκρατία, τὴν Δικτατορία καὶ τὴν Ἀπολυταρχία, τότε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀντιταχθοῦμε στὴν ἐπέλαση τῶν δασκάλων τοῦ μίσους κατὰ τῶν Δυτικῶν δημοκρατιῶν. Οἱ σχετικιστὲς τοῦ Μεταμοντερνισμού ὄχι μόνο ἀρνοῦνται τὴν ἀνωτερότητα τῶν Δυτικῶν ἀξιῶν ἀλλὰ διαμαρτύρονται γιὰ ἐκείνους ποὺ τὶς ὑπερασπίζονται, τώρα ποὺ βάλλονται. Ἡ δαιμονοποίηση κάθε κριτικῆς καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ὡς πόλωσης ἢ προέκλησης μᾶς ἀφαιροῦν ἀκόμη καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθοῦμε τοὺς δημοκρατικούς θεσμούς. Αὐτοκτονικὴ διάθεση...

Αὐτὸ ποὺ παραμένει μυστήριο εἶναι, γιὰτί πολλοὶ ἔξυπνοὶ ἄνθρωποι παγιδεύονται μέσα στὸ πλαίσιο τῆς μεταμοντέρνας σκέψης, παρ' ὅλο ποὺ ἀναρίθμητοι διανοούμενοι, ὅπως π.χ. ὁ Τέρρυ Ἰγκλετον καὶ ὁ Τζὼν Σήαρλ ἔχουν ἀποδομήσει τὰ δόγματά της. Πιστεύω, ὅτι ἔχει νὰ κάνῃ μὲ τὴν μεταμοντέρνα πεποίθησι, ὅτι ἡ στάση τοὺς βοηθᾷ στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς θρησκευτικῆς τρομοκρατίας. Ἐλπίζουν ὅτι ἀποφεύγοντας κάθε κριτικὴ στὸ σκεπτικὸ τῶν τρομοκρατῶν κατευνάζονται τὰ πιὸ ἀκραῖα στοιχεῖα. Πρόκειται γιὰ τρομερὴ πλάνη, καὶ ἀκόμη καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μπουρούμα θὰ τὸ εἶχε καταλάβει, ἂν ἀνέλυε πιὸ βαθιὰ τὸ ἴδιο του τὸ βιβλίον.

* * *

ροφανέστατα ἡ θρησκευτικὴ τρομοκρατία δὲν ἀποτελεῖ ἀπάντηση στὴν κριτικὴ τοῦ Ἰσλάμ. Ἄλλες εἶναι οἱ ρίζες της. Καὶ φυσικὰ δὲν ὑφίσταται Διαφωτισμὸς σὲ χώρες ὅπως ἡ Αἴγυπτος, τὸ Πακιστὰν καὶ ἡ Σαουδικὴ Ἀραβία, δὲν ὑπάρχουν καρτοῦνς σχετικὰ μὲ τὸν προφήτη Μωάμεθ οὔτε δημοσιεύονται βιβλία ὅπως «Οἱ Σατανικοὶ Στίχοι» τοῦ Σ. Ρουσντί. Κι ὅμως ὑπάρχει θρησκευτικὴ τρομοκρατία.

Μόνο μὲ εἰλικρίνεια καὶ εἰς βάθος ἀνάλυση αὐτῶν τῶν θεμάτων θὰ μπορέσουμε νὰ προχωρήσουμε στὴν κατανόηση αὐτῆς τῆς σοβαρῆς ἀπειλῆς τῶν φιλελεύθερων θεσμῶν.

Μετάφραση: Ἄρτεμις Γεωργιάδου

Πῶλ Κλίτερ

(Περιοδ. «Free Inquiry», Φεβρ.-Μάρτ. 2007)

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΡΕΝΦΡΙΟΥ, ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ», Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ... ΟΙ ΝΕΟΚΟΠΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

πὶ 26 χρόνια ἑκατοντάδες ἔρευνες, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὸν «Δ», ἀποδείκνυναι μὲ ἀδιάσειστες ἱστορικές, γλωσσικὲς καὶ λογικὲς ἀποδείξεις, ὅτι ἡ «Ἰνδοευρωπαϊκὴ Γλῶσσα» ὑπάρχει μόνον ὡς δόγμα στὰ μυαλὰ μιᾶς ἡλίθιας «σχολῆς» Γλωσσολογίας, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι μητέρα γλῶσσα κι ὄχι «κόρη» τῆς ἀνύπαρκτης «Ἰνδοευρωπαϊκῆς», ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι οἱ πανάρχαιοι καὶ αὐτόχθονες κάτοικοι τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, ὅτι ὁ Πολιτισμὸς γεννήθηκε στὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν ἦλθε ἐξ Ἀνατολῶν καὶ ἄλλα σχετικὰ.

Ἀποτελέσαν βέβαια ὅλα αὐτὰ ποὺ προτείναμε «φωνήν βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ» γιὰ τοὺς «εἰδικούς», δηλαδὴ μία κάστα κρατικοδίαιτων πανεπιστημιακῶν, ποὺ ἡ μόνη σχέση ποὺ ἔχουν μὲ τὴν ἔρευνα εἶναι τὸ ὅτι πληρώνονται ἀπὸ τὸ κράτος ὡς «ἐρευνητές».

Κόλιν Ρένφριου: οἱ Ἕλληνες ἦταν αὐτόχθονες

**Βουτιά στα βαθιά
του πολιτισμοῦ**

Ὑπῆρξαν καὶ ὠρισμένοι τύποι, οἱ ὁποῖοι τὰ ἔκλεβαν ἀπὸ τὸν «Δαυλό» καὶ τὰ παρουσίαζαν (κατὰ κανόνα μὲ ὑπερβολές, ἀλλοιώσεις, φαντασιώσεις κ.λπ.) ὡς «δικὰ» τοὺς εὐρήματα, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀναφέρουν ἀπὸ ποῦ τὰ παίρνουν καὶ τὰ ἐμπορεύονταν· καὶ ἐν τέλει μὲ τὴν ἐμπορία αὐτῇ... κατάντησαν βουλευτές!

Θὰ ἀναδημοσιεύσωμε ἐδῶ χωρὶς σχόλια σὲ φωτοτυπία ἓνα δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδας «Τὰ Νέα», ὅπου παρουσιάζεται τὸ καινούργιο βιβλίο «Ἡ Ἀνάδυση τοῦ Πολιτισμοῦ» τοῦ μεγάλου σύγχρονου Ἀγγλον ἀρχαιολόγου-γλωσσολόγου λόρδου Κόλιν Ρένφριου ἀπὸ τὴν κ. Π. Κατημερτζῆ, προτιμώντας ἀντὶ οἰασδῆποτε βιβλιοπαρουσίασης ἐκ μέρους τοῦ «Δαυλοῦ» τὴ δική της ὡς ἐξ ἀντικειμένου ἀπαθῆ, ἀληθινὴ καὶ δίκαιη.

Θὰ ἀκολουθήσῃ μία πολὺ μικρὴ (συγκριτικὰ μὲ τὸ σύνολο τῶν δημοσιευμάτων μας) ἐπιλογὴ τίτλων ἀπὸ τὶς ἔρευνες αὐτὲς ποὺ πρωτοεῖδαν τὸ φῶς στὶς στήλες τοῦ «Δ».

Δ.Ι.Λ.

Ἐναντι σελίδα: Φωτοτυπία τῆς βιβλιοπαρουσίασης τοῦ νέου βιβλίου «Ἡ Ἀνάδυση τοῦ Πολιτισμοῦ» τοῦ λόρδου Colin Renfrew ἀπὸ τὴν κ. Παρασκευὴ Κατημερτζῆ στὰ «Νέα» τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 2007.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ - ΙΝΔΟΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ Π.Χ. ΣΤΗ ΧΩΡΑ, ΑΛΛΑ ΑΥΤΟΧΘΟΝΕΣ. ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΡΙΑΝΤΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΧΡΟΝΙΑ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΠΡΙΤΖ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΛΟΡΔΟΣ ΚΟΛΙΝ ΡΕΝΦΡΙΟΥ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΙΣΤΑΖΕ ΝΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΤΕΙ ΜΕ ΤΟ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΔΟΓΜΑ ΟΤΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΙΣΤΟΡΕΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΕΒΛΕΠΑΝ ΩΣ ΤΟΠΟ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΙΤΕ ΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΕΙΤΕ ΤΟΝ ΝΟΤΟ, ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ, ΤΗ ΣΥΡΙΑ, ΤΗ ΛΥΚΙΑ ΕΙΤΕ ΤΗ ΒΔ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ.

Γράφει η Παρασκευή Κατμερτζή

Στην «ανάδυση του πολιτισμού» – θεμελιώδης μελέτη που κυκλοφορεί τώρα για πρώτη φορά μεταφρασμένη στα ελληνικά και που αν και ξεπεράστηκε σε κάποια σημεία, άνοιξε νέους δρόμους και δικαιώνεται σε βασικά σημεία από τις έρευνες που ακολουθήσαν – ο Κόλιν Ρένφριου απαντά στο ερώτημα πώς άρχισε, πώς εξελίχθηκε και πώς ήταν ο πρώτος πολιτισμός που επρόκειτο μετά να καταλήξει σ' αυτό που θεωρούμε ελληνικό πολιτισμό.

Εμπειρία

Ο Ρένφριου μας μεταφέρει στο ελάχιστο γνωστό Αιγαίο του 3000-2000 π.Χ., όταν δεν είχαν χτισθεί ακόμα τα ανάκτορα της Κνωσού και των Μυκηνών. Στην εποχή που η νεολιθική οικονομία της επιβίωσης έδινε τη σκυτάλη στην ανάπτυξη της γεωργίας, με τη χαρακτηριστική μεσογειακή πολυκαλλιέργεια. Ως έμπειρος αρχαιολόγος, σκύβει πάνω στα ευρήματα των ανασκαφών, αλλά και των θεωρητικών μελετών της νέας αρχαιολογίας, όχι μόνο των δικών του, αλλά και δεκάδων συναδέλφων του Ελλήνων και ξένων και προχωρεί σε μια συνθετική θεώρηση. Το μεγάλο προσόν του είναι ότι μπορεί να γίνει κατανοητός και από τον μη ειδικό. Το ερμηνευτικό του μοντέλο δίνει έμφαση στις ενδογενείς οικονομικές και κοινωνικές διεργασίες και τις καινοτομίες που εμφανίστηκαν εντός του Αιγαίου. Δεν αγνοεί, αλλά βάζει σε δεύτερη μοίρα τις σπάνιες ακόμα τότε εμπορικές ανταλλαγές και τις επαφές με τους πολιτισμούς της Ανατολικής Μεσογείου και την Αίγυπτο. Διαπιστώνει λοιπόν την ακμή της τε-

Κυκλαδικό ειδώλιο. Ο Ρένφριου μας μεταφέρει στο ελάχιστο γνωστό Αιγαίο του 3000 π.Χ., πριν ακόμη χτιστούν τα ανάκτορα της Κνωσού

χνολογικής αιχμής, όπως η ναυπηγική, η υφαντουργία, κυρίως όμως η μεταλλοτεχνία που εκτείνεται προς τα πίσω, στη νεολιθική εποχή και φαίνεται να προέρχεται από τα Βαλκάνια. Η νεολιθική εποχή δεν είναι μόνο μια εποχή γεωργών και κτηνοτρόφων. Διαπιστώνει τη χρήση του χρυσού ως υλικού που δίνει κύρος και γότρω. Εξετάζει τους οικισμούς, τα νεκροταφεία, το εμπόριο, τη μεταλλοτεχνία, τα συστήματα και τα σύμβολα προβολής και κύρους.

Οι ανακαλύψεις

Αμέσως, αυτά τα απλά στοιχεία τεκμηριώνουν προχωρημένες πολιτισμικές διεργασίες, ειδικευση και κοινωνική οργάνωση, που οδηγούν στην ανάπτυξη μιας σύνθετης κοινωνίας και αποτελούν το θεμέλιο της μετέπειτα εξέλιξης. Το νήμα της συνέχειας και των μετασχηματισμών, όμως, οδηγεί και προς το απώτερο παρελθόν και προς την επό-

Colin Renfrew
Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΟΙ ΚΥΚΛΑΔΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΣΤΗΝ 3Η ΧΙΛΙΕΤΙΑ Π.Χ.

ΜΤΦ.: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΚΚΟΝΗΣ, ΕΠΙΜ.: ΠΑΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΕΚΔ.: ΑΘΗΝΑ, ΜΙΕΤ, 2006, ΣΕΛ.: 967, ΤΙΜΗ 55 ΕΥΡΩ

μενη εποχή, των μινωικών ανακτόρων κ.ά. Επίκεντρο των ερευνών είναι θέσεις στην Κεντροανατολική Ελλάδα, την Κρήτη, τις Κυκλάδες και τη Βορειοδυτική Μικρά Ασία, που σχηματίζουν πολιτισμικές ομάδες με ιδιαίτερες ιδιαιτερότητες, αλλά και κοινά μεταξύ τους χαρακτηριστικά. Προλογίζοντας την ελληνική έκδοση, ο Κόλιν Ρένφριου κάνει μια πυκνή και εκτενή αναφορά στις αρχαιολογικές ανακαλύψεις που ήρθαν στο φως τα τελευταία τριάντα χρόνια της περιόδου που τον ενδιαφέρει, αλλά και την αυτοκριτική του.

Οι θέσεις κατοίκησης πλήθυναν. Ο χάρτης διευρύνθηκε, οι ραδιοχρονολογήσεις και οι ειδικές έρευνες των οικοσυστημάτων και των ιχνοστοιχείων σε γενικές γραμμές επιβεβαιώνουν τις κατευθύνσεις που χάραξε.

Με βάση τη διαπίστωση ότι κάθε στάδιο βασιζόταν στο προηγούμενο, ο Ρένφριου θεωρεί ότι και η ελληνική γλώσσα θα εξελίχθηκε, συνεπώς, εντός της περιοχής που καταλαμβάνει η Ελλάδα, με αφετηρία τον πρώτο ινδοευρωπαϊκό δρόμο της και δεν μετανάστευσε κάποια στιγμή ούτε διαδόθηκε κάποια προελληνική γλώσσα που μιλούσαν.

Αυτό παραμένει μια υπόθεση με κολοσσιαίες συνέπειες, αν κάποτε αποδειχθεί, αφού σημαίνει ότι οι άνθρωποι που ανέπτυξαν τον κυκλαδικό πολιτισμό, τον μινωικό και τον μυκηναϊκό, οι οποίοι συνδέονται άμεσα μεταξύ τους, ανήκαν στην ίδια φυλή και θα μιλούσαν την ίδια γλώσσα, μια μακρινή πρόγονο της ελληνικής.

Η επιβεβαίωση μόνο μέσα από τις έρευνες του γενετικού υλικού μπορεί να δοθεί και οι πρώτες ενδείξεις των σχετικών ερευνών συνηγορούν με τις απόψεις του κορυφαίου Άγγλου επιστήμονα.

Οί ἔρευνες τοῦ «Δαυῖδ» γιὰ τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἀπάτη καὶ τὴν αὐτοχθονία τοῦ Ἑλλήνα

❶ Ἡ μητέρα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ ὁ Ἰνδοευρωπαϊσμός

- ▶ Ἡ «Ἰνδοευρωπαϊκὴ Γλῶσσα», ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο, ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ, ΗΛΙΑΣ, σ. 1241, τ. 26, 1984.
- ▶ Τὸ τερατογέννημα τῶν «Ἰνδοευρωπαίων», ΛΑΜΠΡΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ, σ. 4340, τ. 77 καὶ τ. 82.
- ▶ Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἢ Πρωτοελληνικὴ; ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ, Γ., σ. 4346, τ. 77, 1988.
- ▶ Κριτικὴ τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς Θεωρίας, RENFREW, C., σ. 4533, τ. 80-81, 1988.
- ▶ Συζήτηση περὶ «Ἰνδοευρωπαϊκῆς», ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ, ΗΛΙΑΣ - ΓΑΤΣΙΑΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ - Δ. ΣΤΡΟΥ-ΜΠΟΥΛΗΣ, σ. 5341, τ. 94, 1989.
- ▶ Ἡ ἀπόρριψη τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς» ἀπάτης, ΔΑΚΟΓΛΟΥ, ΠΗΠΟΚΡΑΤΗΣ, σ. 5452, τ. 96, 1989.
- ▶ Ὅμιλεῖτε τὴν... Ἰνδοευρωπαϊκὴν; ΜΑΥΡΟΕΙΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., σ. 6245, τ. 109, 1991.
- ▶ Ἡ αὐτοπαγίδευση τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας στὸν Ἰνδοευρωπαϊσμό, ΦΙΛΙΠΠΟΥ, Δ., σ. 7364, τ. 127, 1992.
- ▶ Τὸ φάντασμα τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς, ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ, ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, σ. 8309, τ. 143, 1993.
- ▶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων φωνή, ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ, ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, σ. 8817, τ. 150, 1994.
- ▶ Ἡ ἀπάτη τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς» καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Μητέρα Γλῶσσα, ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ, Κ., σ. 8833, τ. 150, 1994.
- ▶ Ὁ μῦθος περὶ «Ἰνδοευρωπαίων», ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ, ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, σ. 9347, τ. 158, 1994.
- ▶ Ἀπὸ «Ἰνδοευρωπαῖος» ἀπλὸς «Ἰνδός» ὁ κ. Γ. Μπαμπινιώτης, Κ.Δ.Κ., σ. 9813, τ. 164-165, 1994.
- ▶ Οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι, MALLORY, J., σ. 9960, τ. 166, 1994.
- ▶ Ὁργιάζουν φοινικιστὲς καὶ Ἰνδοευρωπαϊστὲς στὰ σχολικὰ βιβλία, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙΔΗ, ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ, σ. 9347, τ. 158, 1995.
- ▶ Ἡ Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἀπάτη καὶ τὰ πανεπιστήμια τῆς Ἰταλίας, ΜΠΕΚΑΚΟΣ, Σ., σ. 10049, τ. 168, 1995.
- ▶ Καὶ στὴ Δωδώνη «κτυπᾷ» ὁ Ἰνδοευρωπαϊσμός, ΣΑΡΑΝΤΟΣ, ΠΑΝ, σ. 10759, τ. 176-177, 1996.
- ▶ Ἰνδοευρωπαῖοι καὶ Ἀφρικανοί, ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΩΡΓΟΣ, σ. 11076, τ. 181, 1997.
- ▶ Τὰ δόγματα «Ἀφροκεντρισμός», «Ἰνδοευρωπαϊσμός» καὶ «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς» στὴν ἐκπαίδευση, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ, σ. 11595, τ. 188-189, 1997.
- ▶ Φοινοῖνδοευρωπαϊκὸς ἀκαδημαϊσμός, ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΩΡΓΟΣ, σ. 13776, τ. 217, 2000.
- ▶ Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἡ ἄμεση σχέση της μὲ τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴ Γλῶσσα!, ΛΥΚΑΩΝ Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ, σ. 14278, τ. 224-225, 2000.

❷ Ἡ αὐτοχθονία τῶν Ἑλλήνων

- ▶ Τὸ αὐτόχθον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ΤΑΓΑΡΗΣ, ΑΧΙΛΛΕΥΣ, σ. 1730, τ. 35, 1984.
- ▶ Οἱ Τλλυριοὶ φυλὴ ἑλληνικὴ, ΗΛΙΑΝΟΣ, Ο., σ. 5616, τ. 98, 1990.
- ▶ Ἡ ἑλληνικότης τῆς Ἡπείρου, 3.000 χρόνια, ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., σ. 5622, τ. 98, 1990.
- ▶ Οἱ ἐξισλαμισμένοι Ἑλληνες τῆς Θράκης, ΔΑΝΙΚΑΣ, Μ., σ. 5650, τ. 98, 1990.
- ▶ Οἱ Ἑλληνες μουσουλμάνοι, ΗΛΙΑΝΟΣ, Ο., σ. 5661, τ. 99, 1990.
- ▶ Ἡ ἑλληνικὴ προέλευση τῶν Θρακῶν, ΔΕΝΙΟΖΟΣ, ΑΝΔΡΕΑΣ, σ. 6407, τ. 111, 1991.
- ▶ Ἡ ἑλληνικότητα τῶν Πομάκων - Θρακῶν, ΣΑΡΑΝΤΟΣ, ΠΑΝ, σ. 6613, τ. 114, 1991.
- ▶ Ποιοὶ κατασκεύασαν ἐκ τοῦ μηδενὸς τοὺς «Μακεδόνες» τῶν Σκοπίων, ΒΥΣΣΟΥΛΗΣ, Π., σ. 6857, τ. 119, 1991.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
— ΕΠΙΛΟΓΗ —
ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἐπιβεβαιώνεται ἡ θέση τοῦ «Δ»

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙΜΠΡΙΤΖ ΚΑΤΑΡΡΙΠΤΕΙ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ «ΙΝΔΟ-ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ»

ΕΤΟΣ ΕΒΛΟΜΟ

80-81

ΑΥΓ.—ΣΕΠΤ. 1988

Τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν τοῦ Ἀγγλου ἀρχαιολόγου-γλωσσολόγου λόρδου Κόλιν Ρένφριου γιὰ τὴν ἀννπαρξία τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς καὶ γλώσσας ἐπιβεβαιώνουν τὶς χιλιάδες σελίδες μὲ ἐρευνες, ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἀπάτη, οἱ ὁποῖες ἔχουν δημοσιευθῇ στὰ 26 χρόνια τῆς κυκλοφορίας τοῦ «Δαυλοῦ». Στὴν φωτογραφία εἰκονίζεται ἐξώφυλλο τοῦ «Δαυλοῦ» τοῦ ἔτους 1988, στὸ ὁποῖο εἶχε παρουσιασθῇ ἓνα παλαιότερο βιβλίο τοῦ λόρδου Ρένφριου, τὸ «Archaeology and Language».

- ▶ «Διὶ γείνατο Μακηδόνα ἰπποχάρμιν...», ΚΑΖΑΝΑΣ, ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, σ. 7122, τ. 123, 1992.
- ▶ Ἡ γενεαλογία τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, ΣΑΡΑΝΤΟΣ, ΠΑΝ, σ. 7122, τ. 123, 1992.
- ▶ Ἡ φυλετικὴ ταυτότης Ἑλλήνων καὶ Τούρκων, ΨΩΜΑΔΑΚΗΣ, Κ., σ. 7222, τ. 125, 1992.
- ▶ «...Ὡς ἀνὴρ Ἕλληνα, Μακεδόνων ὑπαρχος...», ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., σ. 7224, τ. 125, 1992.
- ▶ Αὐτόχθονες Ἕλληνες οἱ λαοὶ τοῦ Αἴμου, ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ, ΑΡΗΣ, σ. 7349, τ. 127, 1992.
- ▶ Τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά, ΑΛΚΕΤΑΣ, σ. 7352, τ. 127, 1992.
- ▶ Ἑλληνικὴ πλειοψηφία στὴν Μακεδονία, ΠΟΛΙΤΗΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, σ. 7361, τ. 127, 1992.
- ▶ Μακεδόνες - Σλαῦοι - Σκοπιανοί, ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ, Κ., σ. 7441, τ. 128-129, 1992.
- ▶ 400.000 Ἕλληνες «Βλάχοι» στὰ Σκόπια καὶ στὴν Ἀλβανία, ΑΛΚΕΤΑΣ, σ. 7781, τ. 134, 1993.
- ▶ Ἡ ἑλληνικότης τῶν Φυλάκων - Βλάχων, ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ, Ι., σ. 7781, τ. 134, 1993.
- ▶ Ἡ ἄνοδος τῶν Δωριέων, ΑΛΚΕΤΑΣ, σ. 7887, τ. 136, 1993.
- ▶ Πῶς οἱ «σκλάβοι» Ἕλληνες τοῦ 8ου αἰῶνος διαστρεβλώθηκαν σὲ «Σλάβους Βουλγάρους», ΣΟΠΟΒΑ - ΑΛΙΜΑΝΤΗΡΗ, Ι., σ. 8033, τ. 138, 1993.
- ▶ Περὶ ἑλληνικῆς καταγωγῆς τῶν Τυρρηνῶν ἢ Ἐτρούσκων, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΑΝΝΑ, σ. 8117, τ. 139, 1993.
- ▶ Σαρακατσάνοι, οἱ ἀρχαιότεροι Εὐρωπαῖοι, ΜΝΗΜΩΝ, σ. 8121, τ. 139, 1993.
- ▶ Ἕλληνες ἢ Ρωμαῖοί, ΝΕΜΕΣΙΣ, σ. 8169, τ. 140-141, 1993.
- ▶ Ἡ καταγωγὴ τῶν Ἑλλήνων, ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, σ. 8797, τ. 149, 1994.
- ▶ Ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῶν σημερινῶν «Τούρκων», ΚΑΛΦΑΣ, Γ., σ. 9414, τ. 159, 1995.
- ▶ Πρὸ 3 ἑκατομμυρίων ἐτῶν ζοῦσε ὁ «ἔμφρων ἄνθρωπος» στὴν Ἑλλάδα, ΜΑΜΑΝΕΑΣ, ΜΑΡΙΟΣ, σ. 10226, τ. 170, 1996.
- ▶ Γερμανοανστριακοὶ ἀνθρωπολόγοι καὶ προέλεση τῶν Μικρασιατῶν, ΠΑΓΛΥΤΙΚΟΣ, Σ., σ. 10449, τ. 173, 1996.
- ▶ Κλεοπάτρα: Μὲ λείξερ ἀπεδείχθη ἡ φυλετικὴ τῆς ὁμοιότητα μὲ τὶς σημερινὲς Ἑλληνίδες, ΑΣΠΙΩΤΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ, σ. 10557, τ. 174, 1996.
- ▶ Ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῶν «Βαλκανίων» καὶ τῶν «Τούρκων», ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΑΡΙΟΣ, σ. 10584, τ. 174, 1996.
- ▶ Οἱ Πομάκοι μιλοῦν Ἑλληνικά, ΣΑΡΑΝΤΟΣ, ΠΑΝ, σ. 10643, τ. 175, 1996.
- ▶ Γιουρσοῦκοι - Γραικοί: Ἕνα πανάρχαιο ἑλληνικὸ φύλο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ, ΠΑΝ., σ. 11649, τ. 188-189, 1997.
- ▶ Ἐξαφάνισαν παλαιοανθρωπολογικὰ στοιχεῖα ποὺ βρέθηκαν στὸ Σπήλαιο τῶν Πετραλώνων, ΜΑΜΑΝΕΑΣ, ΜΑΡΙΟΣ, σ. 11757, τ. 191, 1997.
- ▶ Προμηθεὺς δεσμώτης Ἑλληνισμός, ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, σ. 11845, τ. 192, 1997.
- ▶ Οἱ λέξεις ἱστοροῦν τί ἐσήμαινε «Ἕλληνα», ΓΙΑΝΝΙΟΣ, ΝΙΚΟΣ, σ. 13138, τ. 209, 1999.
- ▶ Περὶ τῆς δῆθεν προτεραιότητος τῶν Αἰγυπτίων, ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ, σ. 13291, τ. 210, 1999.
- ▶ Ἡ «βαβούρα» περὶ καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων, ὁ Μπερνάλ, ἡ Λέφκοβιτς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Τσουκαλᾶς, ΚΕΝΤΡΩΟΣ, Π. - ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ, Ι., σ. 13825, τ. 218, 2000.
- ▶ Οὐδέποτε ὑπῆρξαν Ἀλβανοί: Τὸ δῆθεν «Ἀλβανικὸ ἔθνος» τὸ κατασκεύασαν οἱ σκοπιμότητες, ΠΕΠΠΑΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ, σ. 14413, τ. 226, 2000.
- ▶ «Ἐργαστήριον» ὁστῆιν ἔργαλείων καὶ ὄπλων πρὶν ἀπὸ 700.000 χρόνια, ΜΠΙΣΚΑ, ΝΑΝΣΥ, σ. 15017, τ. 234, 2001.
- ▶ Ἀνασκαφὲς στὴν Τροία ἐπαληθεύουν τὸν Κ. Κουτρουβέλη, ΧΑΛΚΙΑΣ, Θ., σ. 15507, τ. 241, 2002.
- ▶ Δύο ἀνθρώπινα κρανία «Ἡλικίας» 300.000 ἐτῶν - Ὁ ἀρχάνθρωπος τῆς Μάνης ἀποσιωπᾶται ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἀνθρωπολογικὴ ἐπιστήμη, ΛΑΔΑ, ΤΑΞΙΑΡΧΟΥΛΑ, σ. 16509, τ. 254, 2003.
- ▶ Λίθινα ἐργαλεῖα 200.000 ἐτῶν στὴ Λέσβο, ΛΑΔΑ, ΤΑΞΙΑΡΧΟΥΛΑ, σ. 16923, τ. 259, 2003.

ΤΟ «ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ» ΟΠΩΣ ΟΝΤΩΣ ΕΓΙΝΕ

Τί είναι τὸ Πολυτεχνεῖο τελικά; Τί σήμαινε στὴν πραγματικότητα αὐτὴ ἡ συγκέντρωση, ποὺ πάντα παρουσιάζεται σὰν ἐθνικὴ ἐξέγερση; Ἀπλᾶ οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς ἀνέλαβαν νὰ ξεπλύνουν τὴν «ντροπὴ» τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἀνδρῶν, ποὺ πιάστηκαν στὸν ὕπνο χωρὶς νὰ ἀντισταθοῦν καθόλου, οὔτε νὰ κάνουν «κίχ», τὴν βραδυὰ ποὺ ἐπεβλήθη ἡ δικτατορία. Πρὸς ἄρσιν παρεξηγήσεων ἀναφερόμαστε στὴν δικτατορία τῶν συνταγματαρχῶν, ὄχι τὴν σημερινὴ Κοινοβουλευτικὴ καὶ Οἰκογενειοκρατικὴ Δικτατορία, τὴν ὁποία ὀνομάζουμε «Δημοκρατία».

Πρὶν ἀπαντήσουμε στὸ τί εἶναι τὸ Πολυτεχνεῖο, ἂς ἀναφεροῦμε στὸ ἄριστα στημένο σκηνικὸ τῆς προ-πολυτεχνειακῆς ἐποχῆς: Ἀπὸ τὸ 1963 κυριαρχεῖ στὴν Ἑλλάδα ἡ δυναμικὴ τοῦ πεζοδρομίου μὲ καθημερινὲς αἱματηρὲς συγκρούσεις, ἀγεφύρωτα χάσματα καὶ συνθήματα τοῦ τύπου «Ποῦ εἶναι ἓνας λοχίας νὰ μᾶς σώσει;». Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1966 ἐκλέγεται πρωθυπουργὸς ὁ περίφημος «Γέρος τῆς Δημοκρατίας» Γ. Παπανδρέου μὲ πρωτοφανὴ πλειοψηφία, ποὺ ξεπερνάει τὸ 53%, ἀλλὰ οἱ «ἀντίπαλες» δυνάμεις ρίχνονται στὴν μάχη, γιὰ νὰ τὸν ἀνατρέψουν. Ὁ πρωθυπουργὸς παραιτεῖται, προκηρύσσονται ἐκλογές, οἱ δημοσκοπήσεις φέρουν τὸν «Γέρο» καὶ πάλι θριαμβευτὴ μὲ 55%, ὅμως στὸ κενὸ ποὺ μεσολαβεῖ ὁ Στρατὸς ἐξαπολύει τὰ τεθωρακισμένα καὶ ἀναλαμβάνει τὴν διακυβέρνηση τῆς χώρας. Πρὸς τὰ χαράματα τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 ἓνας τρομαγμένος στρατιώτης εἰσβάλλει ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ σπίτι τοῦ παραιτηθέντος πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Π. Κανελλόπουλου, προτείνει τὸ ὄπλο καὶ τοῦ ἀνακοινώνει: «Κύριε πρωθυπουργέ, συλλαμβάνεσθε!».

Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἡ Δημοκρατία δὲν ἡττήθηκε, γιὰτὶ μία ἡττα προϋποθέτει μάχη. Ἡ δημοκρατία καταλύθηκε, γιὰτὶ μόνη τῆς ἐξέθρεψε ἐκείνους ποὺ τὴν κατέλυσαν καὶ ὁ περίφημος «Γέρος» τοῦ 53% χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῇ, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ στὸν στρατιώτη ὅτι δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα νὰ τὸν συλλάβῃ, παρὰ μόνον ἐὰν τὸν πυροβολήσῃ, ἀπλᾶ σηκώνεται ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ ψάχνει γιὰ τὰ ρούχα του καί, ἐπειδὴ δὲν τὰ βρίσκει, καθυστερεῖ. Ὁ τρομαγμένος στρατιώτης ριγώντας μπροστὰ στὸν ἡλικιωμένο πρωθυπουργὸ ψελλίζει ἀμήχανα: «Γρήγορα κ. πρόεδρε, γρήγορα!» Καὶ ὁ Γέρος τῆς Δημοκρατίας ἀπαντᾷ: «Τώρα, παιδί μου, τώρα!».

Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι ἦταν καὶ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἐκδήλωση τοῦ παραξικοπήματος, παραδίδονται ἀμαχητὶ καὶ ὀδηγοῦνται στὰ διάφορα ἀστυνομικὰ τμήματα ἀναμένοντας, ἐνῶ τὸ ξεκαθάρισμα μὲ τοὺς πραγματικοὺς ἀμφισβητίες-μέλη τῶν ὀργανώσεων ποὺ εἶχαν ἰδρύσει οἱ «ἀρχηγοί», μόλις ἄρχιζε. Ἐκείνους ἤθελαν, αὐ-

Τὰ κίνητρα τῆς νεολαίας ἦταν ἀγνά, τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως δὲν ἦταν αὐτὸ ποὺ ἐπιθυμοῦσαν αὐτοὶ ποὺ συμμετείχαν στὴν ἐξέγερση τοῦ Πολυτεχνείου. Ὁ διεθνὴς καὶ ἐγχώριος ἐξουσιασμοὺς ἐκμεταλλεύτηκε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξέγερσης καὶ τὰ ἰδιοποιεῖται ἕως σήμερα, ἐνῷ οἱ ἰδεολόγοι νέοι καὶ οἱ ἰδέες τους παραμερίστηκαν, ὅπως σχεδὸν πάντοτε συμβαίνει μὲ τὶς ἀνατρεπτικὲς δράσεις καὶ τὶς ἐπαναστάσεις.

τοὶ εἶχαν τὰ κότσια, τὴν μόρφωση καὶ τὸ θάρρος, δὲν συνέφερε ἡ κακοποίηση τῶν «πολιτικῶν». Ἡ κακοποίηση ἦταν γιὰ τοὺς παρακατιανούς, γιὰ τὸν «λαουτζίκο».

Ἀργότερα οἱ «μεγάλοι» πολιτικοὶ διαφεύγουν στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πλέον παροτρύνουν τοὺς ἐν Ἑλλάδι συνδέσμους τους νὰ τοποθετοῦν βόμβες καὶ κροτίδες μὲ ἀποτέλεσμα ἀθρόες συλλήψεις καὶ φυλακίσεις. Ἡ νέα γενιὰ μεγαλώνει μὲ τοὺς μύθους τῶν «ἡρώων» τοῦ ἐξωτερικοῦ, γιὰ τοὺς ὁποίους ὅμως δὲν γνωρίζει τίποτα, οὔτε πῶς ζοῦν οὔτε ποιὸς τοὺς συντηρεῖ, ἀρκεῖ ποὺ ὑπάρχουν, γιὰ νὰ σώσουν τὸν τόπο, ἀγνοώντας ὅτι οἱ «σωτῆρες» τῆς Ἑλλάδος σὲ ἐθνικὲς συμφορὲς βρίσκονται πάντα ἐκτὸς Ἑλλάδος.

ὁ φοιτητικὸ κίνημα ἀναπτύχθηκε, ὅταν πλέον εἶχαν ἐξαρθρωθῇ οἱ πυρρῆνες ἀντιστάσεις. Ἡ γενιὰ ἐκεῖνη ἦταν ἔντονα προβληματισμένη καὶ δροῦσε ἀπὸ μόνῃ της, ξεχωριστὰ ἀπὸ τὶς ἐντολὲς καθοδήγησης τῶν ἐντεταγμένων στὰ κόμματα φοιτητῶν, ποὺ ἤθελαν νὰ τὴν «καπελώσουν», γιὰτὶ γιγαντώθηκε χάρις στὰ ἐκτὸς νόμου πολιτικο-κοινωνικὰ βιβλία ποὺ κυκλοφοροῦσαν καὶ στὴν ἔντονη δραστηριότητα πολλῶν ἐξαιρετικῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν καὶ συνθετῶν, ποὺ δέσποζαν διεθνῶς μὲ ἕναν τρομακτικὸ ὄγκο δουλειᾶς, ἐμπυχώνοντας τοὺς νέους κάθε χώρας. Ἡ προσφορὰ τῆς Τέχνης ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο εἶναι ἀνυπολόγιστη καὶ ἀποσιωπᾶται. Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1973 οἱ

«ταραξίες φοιτητές» καλούνται να υπηρετήσουν την πατρίδα –όχι ως καθηκον αλλά ως τιμωρία για την απείθειά τους! Ἡ νεολαία ἀντιδρᾷ, καὶ χιλιάδες νέοι κλείνονται στὴν Νομικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν, ἀπὸ ὅπου ξεκίνησε καὶ ἡ ἐξέγερση, ποὺ θεωρήθηκε ὡς «πρόβα τζενεράλε» πρὶν τὸ Πολυτεχνεῖο, γιατί ἦταν ἀρκετὰ ἐπιτυχημένη.

Στὶς ἀρχὲς Νοεμβρίου 1973, οἱ φοιτητὲς τῆς Ἰατρικῆς συνεδριάζουν, γιὰ νὰ ἀποφασίσουν ποιά αἵθουσα διδασκαλίας θέλουν. Ὁ Δ. Μ., φοιτητὴς τῆς Φαρμακευτικῆς τότε, τὸ ἐκλαμβάνει ὡς πολιτικὴ συγκέντρωση καὶ εἰδοποιεῖ τοὺς φοιτητὲς τῆς Νομικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς νὰ κατέβουν στὸ Πολυτεχνεῖο, γιατί «γίνεται ὁ χαμός»! Ἡ περίφημη κἀθοδος τῶν φοιτητῶν τῆς Νομικῆς πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖο ἦταν ποὺ πυροδότησε τὴν ἐξέγερση, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔχη τραγικὰ ἀποτελέσματα γιὰ τοὺς ἴδιους, γιὰ τὸν Ἑλληνισμό καὶ γιὰ τὴν Κύπρο.

Ἡ νεολαία, κλεισμένη στὸ Πολυτεχνεῖο, μέσα σὲ ἓνα παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ νομίζει, ὅτι κρατᾷ τὴν τύχη τοῦ ἔθνους στὰ χέρια της, καὶ δὲν ἔχει ἰδέα γιὰ τὰ δραματικὰ παιχνίδια ποὺ παίζονται στὰ παρασκήνια, στὰ ὁποῖα ἄθελά της συμμετέχει, ὑποβοηθώντας τὸν ἀρχηγὸ τῆς Ε.Σ.Α νὰ ἀνατρέψῃ τὸν Γ. Παπαδόπουλο, ὅπως καὶ ἀργότερα τὸν Μακάριο, ἐπιφέροντας τὴν Τουρκικὴ εἰσβολὴ στὴν Κύπρο, ποὺ ἦταν καὶ τὸ ζητούμενο.

Τὰ τεθωρακισμένα ὁργάνουν πάλι τὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ τρομοκρατήσουν τοὺς πιστοὺς τοῦ ἀνατραπέντος, ἀλλὰ ἐσκεμμένα κάνουν καὶ μία στάση στὸ Πολυτεχνεῖο, γιὰ νὰ παραλύσουν τὸ φοιτητικὸ κίνημα. Τὴν τελευταία δραματικὴ ὥρα ἀκούγεται ἀπὸ τὸν φοιτητικὸ ραδιοσταθμὸ ἡ ἀρρενωπὴ φωνὴ τοῦ φοιτητῆ Δ.Π. ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ὁ ὁποῖος ἄθελά του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀντίθεση καὶ τὴν βαρύτητα τῶν λόγων του, ἐνῶ, λίγο πρὶν ἐμφανισθοῦν τὰ ἄρματα, δήλωνε, ὅτι τὸ στρατιωτικὸ καθεστῶς εἶναι ξενόδουλο, εἶναι τυραννικό, εἶναι πουλημένο, μόλις τὰ τεθωρακισμένα μὲ τοὺς ὀπλισμένους ἄνδρες κάνουν τὴν ἐμφάνισή τους, λέει καὶ τὸ περίφημο: «Ἀδέλφια μας, στρατιῶτες!», σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὁμαλὴ ἔξοδο τῶν φοιτητῶν ἀπὸ τὸν χώρο τοῦ Πολυτεχνείου, κάτι ποὺ ἦταν ἀδύνατον πλέον νὰ γίνῃ. Ἐνα ἄρμα εἰσβάλλει, καὶ ἡ σύγκρουση φοιτητῶν μὲ Ἀστυνομία καὶ Στρατὸ εἶναι ἀναπόφευκτη.

Ἴσως νὰ εἶναι πικρό, ἀλλὰ οἱ ἥρωες δὲν παρακαλᾶνε ποτέ, μόνον δύο δρόμους ἔχουν: Ἡ νὰ κάνουν ἔξοδο, «καὶ ὅποιον πάρη ὁ χάρος», ὅπως οἱ Μεσολογγίτες, ἢ νὰ παραδοθοῦν χωρὶς τσιριμόνιες καὶ νὰ ὑποστοῦν τὶς ἴδιες περίπου συνέπειες. Ἡ συγκέντρωση αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ διαλυθῇ ἀπλᾶ μὲ ἀντλίες νεροῦ ὅπως συνήθως, ἀλλὰ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ε.Σ.Α εἶχε ἐντολὲς νὰ τρομοκρατήσῃ τοὺς πάντες, διαφορετικὰ δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ.

*Ἡ γενιὰ ἐκείνη
ἦταν ἔντονα
προβληματισμένη
καὶ δροῦσε ἀπὸ
μόνη της, ξεχωριστὰ
ἀπὸ τὶς ἐντολὲς
καθοδήγησης τῶν
ἐντεταγμένων στὰ
κόμματα. Γιγαντώθηκε
χάρης στὰ ἐκτὸς
νόμου πολιτικο-
κοινωνικὰ βιβλία
ποὺ κυκλοφοροῦσαν
καὶ σὴν ἔντονα
δραστηριότητα
πολλῶν ἐξαιρετικῶν
Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν
καὶ συνθετῶν, ποὺ
δέσποζαν διεθνῶς.*

αὶ φθάνουμε στὸ ἐρώτημα: Τί ἦταν καὶ τί ἀντιπροσώπευε τὸ Πολυτεχνεῖο, ποὺ σήμερα ἔγινε ἓνα βότσαλο νὰ τὸ κλωτσοῦν οἱ ἐπιτήδειοι, ὅπου τοὺς συμφέρει, διεκδικώντας μερίδιο ἀπὸ αὐτὸ τὸ «ξέπλυμα» τῆς ντροπῆς, τὸ ὁποῖο ὤφειλαν οἱ φευγάτοι ἐξουσιαστὲς νὰ κάνουν.

Θὰ ποῦμε λοιπόν, ὅτι τὸ Πολυτεχνεῖο εἶναι ἓνα βρέφος, ποὺ ἐγκαταλείφθηκε στοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Εἶναι ἓνα βρέφος, ποὺ ὅλοι κατακρεοῦργησαν, χωρὶς νὰ τὸ νανουρίσουν. Ὑπῆρξε μία γερὴ προσπάθεια ἀποτίναξης τοῦ ἐξουσιαστικοῦ ζυγοῦ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ποὺ ὠφέλησε μόνο τοὺς ἐξουσιαστὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ γυρίσουν πίσω ὡς «σωτήρες». Δὲν ἦταν ὅμως αὐτὸ ποὺ ἤθελαν. Ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ παιδιά ἐλάχιστοι ἀνεμίχθησαν στὴν πολιτικὴ, ἀντιθέτως ἡ μεγάλη πλειοψηφία συνέχισε ἀθόρυβα νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ προκόβῃ, ξεφυλλίζοντας συχνὰ τὶς ὥραϊες καὶ πικρὲς ἀναμνήσεις μιᾶς ρομαντικῆς ἐποχῆς, ποὺ τελείωσε ἀπότομα μὲ τὴν ἀποκατάσταση τῆς «Δημοκρατίας».

Καὶ μία παρέκβαση: Τὴν ἴδια ἀντίθετη δήλωση μὲ τὸν νυχτερινὸ ἐκφωνητὴ τοῦ Πολυτεχνείου εἶχε κάνει καὶ ὁ κυβερνήτης τοῦ πολεμικοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Βέλος» ἀντιπλοίαρχος κ. Ν Παππᾶς, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ χαρακτηρίζε τὸ στρατιωτικὸ καθεστὼς τῆς Ἑλλάδος ὡς ξενόδουλο, φιλο-αμερικανικὸ, γεμᾶτο ἀπὸ νατοϊκοὺς πρᾶκτορες καὶ πρᾶκτορες τῆς CIA, ποὺ κατέστρεψαν τὴν χώρα μας, σὲ μιὰ ἄσκηση τοῦ NATO προσάραξε τὸ πλοῖο του στὸ Φιουμιτσίνο καὶ εἰς ἐνδειξὴ διαμαρτυρίας τὸ παρέδωσε στὰ χέρια ἐκείνων τῶν νατοϊκῶν τοὺς ὁποίους θεωροῦσε ἐχθροὺς του, ὑπεύθυνους γιὰ τὴν δικτατορία.

Χωρὶς τὴν λειτουργία θεσμῶν, χωρὶς παραγωγὴ ὀρθοῦ ἀντίλογου καὶ ὄχι λόγου τοῦ πεζοδρομίου εἴμαστε στὸ ἔλεος τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς κυριαρχίας τῆς ἄρχουσας τάξης, ποὺ ἀσκεῖ τὴν ἐξουσία κληρονομικὰ πάνω σὲ μουμιοποιημένους πολίτες. Ἡ πλειοψηφία ἐκείνης τῆς γενιᾶς φρόντισε νὰ ἀπαντήσῃ μόνῃ της στὰ ἐρωτήματά της, γιὰ τὴν πρωτίστως φρόντισε νὰ λάβῃ μόνῃ της κοულτούρα μὲ ἐξωσχολικὴ Παιδεία ἐνάντια στὸ ξεπεσμένο σύνθημα τῆς ἐποχῆς «Ἑλλὰς Ἑλλήνων Χριστιανῶν». Ἦταν δύσκολη ἐποχὴ, γιὰ τὴν ἔπρεπε νὰ μοχθήσουν γιὰ τὴν πληροφόρηση, ἴσως καὶ νὰ κινδυνεύουν. Τώρα ἡ πληροφόρηση ὑπάρχει, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἡ διάθεση γι' αὐτήν. Στὴν θέα σημαντικῶν πληροφοριῶν καὶ γνώσης ἡ πλειοψηφία νομίζει ὅτι ἔχει προσβληθῇ ἀπὸ καρκίνο ἢ ἀπὸ ἀνίατη νόσο. Ἡ Παιδεία ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν σκουπιδο-πληροφόρηση καὶ ἡ ψυχαγωγία ἀπὸ τὴν σκουπιδο-διασκέδαση, ποὺ ἐξελίσσονται στὶς μεγαλύτερες ἐρωμένες τῆς ἐποχῆς, γιὰ τὴν εἶναι πιστὲς καὶ δὲν ἀπογοητεύουν τοὺς σκουπιδανθρώπους.

* * *

Πόσο πικρὰ ἔχει ἐπαληθευθῇ ὁ ποιητής:

*«Κοιμήσου, Περσεφόνη, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Γῆς,
στοῦ κόσμου τὸ μπαλκόνι ποτὲ μὴν ξαναβγῇς!».*

Τί νὰ δῇ, ὅταν βγῇ ἀπὸ τὴ Γῆ ἡ Περσεφόνη σήμερα στὴν χώρα τῶν ρωμῶν καὶ ἐπαυτῶν;

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

Η ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Πολιτισμός δὲν εἶναι «ἐποικοδόμημα». Ακολουθώντας τὴν εὐκόλη μηχανιστικὴ ἐρμηνεία τῆς δημιουργίας τῶν ἔργων πολιτισμοῦ, ἡ σύγχρονη μαρξίζουσα ἐπιρροὴς φιλοσοφικὴ σκέψη, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος τοῦ «Ἱστορικοῦ Ὑλισμοῦ», θεωρεῖ, πὼς τὸ δουλοκτητικὸ ὑπόβαθρο ὑπῆρξε τὸ κυρίαρχο στοιχεῖο. Καὶ ἐπίσης ὅτι πρόσθετο στοιχεῖο τῶν αἰώνιων κλασικῶν ἔργων τῆς Ἀκρόπολης ὑπῆρξαν τὰ χρήματα τοῦ συμμαχικοῦ ταμείου.

Ὁ Περικλῆς στὶς σχετικὲς αἰτιάσεις τῶν πολιτικῶν του ἀντιπάλων «ὡς παθόντος τὰ χρήματα καὶ τὰς προσόδους», ποὺ συμμερίσθηκε τὶς ἀπόψεις τοὺς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Δήμου, ἀπάντησε, πὼς «τὶς δαπάνες ἀναλαμβάνω ὁ ἴδιος καὶ ὄχι ἐσεῖς, ἀλλὰ στὰ ἀφιερῶματα θὰ γράφω τὸ δικό μου ὄνομα. Μόλις εἶπε αὐτὰ ὁ Περικλῆς, εἴτε ἐπειδὴ θαύμασαν τὴ γενναιοδωρία του εἴτε ἐπειδὴ ἤθελαν μερίδιο τῶν ἔργων, βροντοφώνησαν κελεύοντες νὰ ἀναλίσκη καὶ νὰ χορηγῇ ἀπὸ τὰ δημόσια χρήματα καὶ νὰ μὴ φεῖδεται σὲ τίποτε» (Πλουτάρχου, Περικλῆς, 14).

Συλλογίζομαι: ἂν ἔτσι δημιουργοῦνται τὰ ἔργα τέχνης, τότε τὸ δουλοκτητικὸ ὑπόβαθρο τῆς «Λακεδαιμονίων Πολιτείας», τῆς ἄλλης ὑπερδύναμης στὸν ἑλληνικὸ χῶρο, θὰ ἔπρεπε νὰ δημιουργήσῃ τὰ ἴδια ἢ καὶ ἀνώτερα ἔργα τέχνης. Τὴν ἴδια περίοδο οἱ βασιλιᾶδες τῶν Περσῶν εἶχαν στὴ διάθεσή τους ὡς δουλοκτητικὸ ὑπόβαθρο ὅλους τοὺς λαοὺς τοὺς καὶ ἀφθονία χρημάτων. Κι ὅμως κι αὐτοὶ δὲν δημιούργησαν ἔργα τέχνης.

Γιατί λοιπὸν οἱ Σπαρτιᾶτες καὶ οἱ Πέρσες στὴν ἴδια χρονικὴ περίοδο μὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ μὲ τὸ ἴδιο καὶ καλύτερο γι' αὐτοὺς δουλοκτητικὸ «ἐποικοδόμημα», τὶς ἴδιες φιλοδοξίες καὶ μὲ περισσότερα χρήματα, τοῦλάχιστον οἱ Πέρσες, δὲν δημιούργησαν τὸ ἐποικοδόμημα τοῦ Παρθενῶνα; Ἡ δὲν «κατασκεύασαν» δημιουργοὺς ὡς τὸν Ἰκτῖνο, τὸν Καλλικράτη καὶ τὸν Φειδία;

Συνεπῶς ἡ δημιουργία τοῦ Παρθενῶνα, τὰ ἔργα γενικὰ τῆς Ἀκρόπολης καὶ οἱ δημιουργοὶ τοὺς πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν σ' ἄλλο «ἐποικοδόμημα», ποὺ δὲν διέθεταν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Πέρσες. Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ ἰδανικὸ ὑπόβαθρο

τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ποὺ ἔδωσε στοὺς Ἀθηναίους τὴν ἐλευθερία τῆς σκέψης καὶ τῆς δράσης, τὸν διάλογο καὶ τὴν ἐπικοινωνία, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς Ἀθήνας.

Μέσα ἀπ' αὐτὲς τὶς διεργασίες καλλιέργειας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς ἀναπῆδησαν μεγάλα ταλέντα: Στὴν Φιλοσοφία: Σωκράτης, Πλάτων, Ἀριστοτέλης. Στὴν Τραγωδία: Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης. Στὴν Κωμωδία: Ἀριστοφάνης, Μένανδρος. Στὴν Ἱστορία: Ἡρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφῶν. Στὴν Ρητορικὴ: Λυσίας, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης. Στὴν Ἀρχιτεκτονικὴ: Ἰκτῖνος καὶ Καλλικράτης. Στὴν Γλυπτικὴ: Φειδίας καὶ Πραξιτέλης καὶ στὴν Πολιτικὴ: Περικλῆς, ὥστε ὅλοι αὐτοὶ οἱ παράγοντες ἀλληλοεξαρτώμενοι καὶ ἀλληλοβοηθούμενοι δημιουργήσαν τὸν «Χρυσοῦν Αἰῶνα» τοῦ Περικλέους, τὴν κορυφαία ἔκφραση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Αἰσθητικῆς.

Ὁ ρόλος τοῦ πολιτικοῦ συστήματος

κόμῃ πρέπει νὰ ἀνατρέξωμε πρὸς πίσω στὸ ξεκίνημα τῶν πόλεων Σπάρτης καὶ Ἀθήνας, γιὰ νὰ δοῦμε, ποιό πνεῦμα λειτουργίας τοῦ πολιτεύματος, τρόπον ζωῆς καὶ ποιὰ ἰδανικὰ ἐμφύσησαν ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Σόλωνας ἀντίστοιχα. Ἔτσι θὰ διαπιστώσωμε, ὅτι τὸ ἰδανικὸ τοῦ καθεστῶτος τῆς Σπάρτης ἐξελίσσεται σ' ἓνα συντηρητικὸ στρατιωτικὸ καθεστῶς, χωρὶς ἐπιτεύγματα στὴν Φιλοσοφία, τὴν Ἐπιστήμη, τὰ Γράμματα καὶ τὶς Τέχνες. Ἐνῶ ἀντίθετα τὸ ἰδανικὸ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ἐξελίσσεται σ' ἓνα δημιουργικὸ καθεστῶς, ὅπου ἡ ἀνθρώπινη νόηση φθάνει στὶς ὑψηλότερες μορφές διανόησης καὶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ στὶς τελειότερες αἰσθητικὰς ἐκφράσεις τῆς. Καὶ γι' αὐτὸ ὑπερηφανευόμαστε σὰν Ἕλληνες.

*Ὁ ὀρθολογισμὸς
τοῦ πνεύματος καὶ
οἱ ἀντιθέσεις τῆς
κοινωνίας μέσα στὸ
ἀθηναϊκὸ πολίτευμα
δίνονται σὲ τέλειες
αἰσθητικὰς μορφές.*

Συνεπῶς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὴν Γλυπτικὴ τῶν ἔργων τῆς Ἀκρόπολης δὲν μπορούμε νὰ τὶς δοῦμε ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν Φιλοσοφία, τὴν Πολιτικὴ, τὴν Τραγωδίαν, τὴν Κωμωδίαν, τὴν Ρητορικὴν, τὴν θρησκευτικὴν πίστη καὶ τοὺς ἐκφραστὲς τους, κυριώτερα, ὅταν πρόκειται γιὰ ἔργα, ποὺ ἀπαιτοῦν χρήματα ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἡγεσία. Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία ἱεραρχεῖ τὰ ἔργα καὶ καθορίζει προτεραιότητες. Καὶ οἱ προτεραιότητες τῆς καθορίζονται ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῶν ἐμπνευστῶν τῆς γιὰ τὸ «μειζον ἀγαθόν» τοῦ Ἀριστοτέλους, ποὺ ἔχει κάθε ἐποχή.

Ἔτσι ὁ Περικλῆς, ὁ μέγιστος δημοκρατικὸς Ἕλληνας ἡγέτης, ἐκφράζοντας τὸ βαθύτερο νόημα τῆς ἐποχῆς του, ἔδωσε προτεραιότητα σὲ ἔργα τέχνης, ὅπου οἱ ἀρχιτέκτονες Ἰκτῖνος, Καλλικράτης καὶ ὁ γλύπτης Φειδίας ἀπεικόνισαν τὴ ζωὴ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ ὀρθολογισμὸς τοῦ πνεύματος καὶ οἱ ἀντιθέσεις τῆς κοινωνίας

μέσα στο άθηναϊκό πολίτευμα δίνονται σε τέλειες αισθητικές μορφές.

Τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα ὅμως δὲν ὀδηγεῖ μόνο στὴν πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀνάπτυξη ἀλλὰ καὶ στὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη, ποὺ ἐπιτρέπει τὴν ἄσκηση κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἐτσι τὸ ἀθηναϊκὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα, ἀξιοποιώντας τὶς κλιματολογικὲς συνθῆκες καὶ τὴν θάλασσα, ἀπόκτησε πλοῦτο. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ δοῦλοι τῆς Ἀθήνας ζοῦσαν ἀνώτερα ἀπὸ οἰκονομικὴ ἄποψη ἀπὸ τοὺς εἰλωτες τῆς Σπάρτης καὶ τοὺς λαοὺς τῆς Περσίας.

Οἱ ἄνθρωποι δημιουργοῦν τὶς οἰκονομικοκοινωνικὲς συνθῆκες, ποὺ μὲ τὴν σειρὰ τους ἐπηρεάζουν τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὴ ἡ διαλεκτικὴ σχέση βελτιώνεται προοδευτικὰ μόνο στὰ δημοκρατικὰ πολιτεύματα, ποὺ εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα στὴν ἴδια ἐποχὴ ἀπὸ τὰ ὀλοκληρωτικά. Καὶ βελτιώνοντας τὰ πάντα, βελτιώνεται καὶ τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα.

Ἡ μαρξιστικὴ ἐρμηνεία τῆς ἱστορίας

Ἡ ἐρμηνεία τῆς δημιουργίας τῶν ἔργων πολιτισμοῦ, ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴν διαλεκτικὴ μέθοδο τοῦ «Ἱστορικοῦ Ὑλισμοῦ», εἶναι λανθασμένη. «Στὴν κοινωνικὴ παραγωγὴ τῆς ζωῆς τους», γράφει ὁ Κ. Μάρξ, «οἱ ἄνθρωποι ἀποδέχονται ὠρισμένες ἀναγκαῖες, ἀνεξάρτητες ἀπὸ τὴ θέλησή τους σχέσεις παραγωγῆς, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ μίαν συγκεκριμένη βαθμίδα ἐξέλιξης τῶν ὑλικῶν τους παραγωγικῶν δυνάμεων. Τὸ σύνολο αὐτῶν τῶν σχέσεων παραγωγῆς ἀποτελεῖ τὴν οἰκονομικὴ δομὴ τῆς κοινωνίας, τὴν ὑλικὴν βάση, πάνω στὴν ὁποία ὑψώνεται ἓνα νομικὸ καὶ πολιτικὸ ἐποικοδόμημα καὶ ποὺ ἀντιστοιχεῖ σὲ ὠρισμένες μορφές συνείδησης. Ὁ τρόπος παραγωγῆς τῆς ὑλικῆς ζωῆς ὁρίζει γενικώτερα τὴν κοινωνικὴ, πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξέλιξη, διαδικασία τῆς ζωῆς.» (Κ. Μάρξ, Πρόλογος στὴν «Κριτικὴ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας».)

Στὸν «Οἰκονομικὸ Ταχυδρόμο» (!) γιὰ πρώτη φορὰ παγκόσμια συστηματοποίησαμε τὶς μεθόδους τοῦ Μαρξισμοῦ καὶ φυσικὰ καὶ τὴ διαλεκτικὴ μέθοδο τοῦ «Ἱστορικοῦ Ὑλισμοῦ». Καὶ προχωρήσαμε νὰ τὶς ἐφαρμόσουμε στὴν πράξη, πράγμα ποὺ ἀπέδειξε, πὼς καταλήγομε μὲ τὰ δεδομένα τῆς σημερινῆς πραγματικότητος σὲ ἀντίθετα ἀπὸ τὸν Μαρξισμό ἀποτελέσματα. Γιατί, ἂν ἡ μέθοδος αὐτὴ ἦταν σωστὴ, τότε ὁ Τρίτος Κόσμος, ποὺ ἔχει φθινὰ προλεταριακὰ χέρια καὶ ἐλάχιστες κοινωνικὲς διαφορὲς μὲ λίγους πλούσιους, θὰ ἔπρεπε νὰ δημιουργῇ ἔργα πολιτισμοῦ. Καὶ ὅμως δὲν δημιουργεῖ.

Ἀπεγκλωβισμένοι καὶ ἀπελευθερωμένοι ἀπὸ τέτοιες παρερμηνεῖες τῆς ἱστορίας τῶν πολιτισμῶν, μπορούμε νὰ βοηθήσουμε πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς δημιουργίας ἔργων πολιτισμοῦ.

Γεράσιμος Καζάνας
Οἰκονομολόγος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΚΑΡΛΗΝ ΚΡΟΣ, Ξεφεύγοντας από τὸν θρησκευτικὸ δογματισμὸ

Ἡ Καρλὴν Κρὸς ἀναλύει σὲ βάθος ὄχι μόνον τὰ θρησκευτικὰ δόγματα, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχολογικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπίδραση τῶν προπαγανδιστῶν ἱεροκηρύκων. Ἐχοντας σπουδάσει σὲ θρησκευτικὸ κολλέγιο καὶ ὑπάρξει σύζυγος ἑνὸς ἰδιαίτερος ραδιοῦργου καὶ ἐκμεταλλευτῇ θρησκόληπτου ὑπουργοῦ προχωρεῖ σὲ κριτικὴ ἐκ τῶν ἑσῶ. Ἀντιλαμβάνεται, ὅτι τὸ πρωταρχικὸ κίνητρο πολλῶν ὑπουργῶν, κυβερνητικῶν ἐν γένει στελεχῶν, εἶναι ἡ βούλησις γιὰ ἄσκησιν ἐξουσίας πάνω στοὺς ἄλλους. Αὐτὸ διακρίνει στὴν δόψα τους γιὰ ἐπιβολὴ τῆς θεοκρατίας.

Τὸ βιβλίον εἶναι βαθιὰ προσωπικόν, χωρὶς στοιχεῖα αὐτοοικτιρμοῦ. Μετὰ τὸ διαζυγίό της ἀπὸ τὸν σύζυγό της ἡ Κ. Κρὸς συνάντησε πολλὰ ἐμπόδια μεγαλώνοντας τὰ δυὸ της παιδιά καὶ φοιτῶντας σὲ πανεπιστήμιο, ποὺ προσέφερε παιδεία καὶ ὄχι ἀπλᾶ κατήχησι. Ὁ ὑπουργὸς πρώην σύζυγός της τῆς ἄφησε χρέη. Αὐτὸ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν οἰκονομικῆς στήριξης ἀπὸ μέρους τοῦ ἔκανε πολὺ συχνὰ τὴν ζωὴ της δύσκολη.

Παρουσιάζει τὴν ὠμὴ ἀλήθεια ὅσον ἀφορᾷ στὸ σύστημα πρόνοιας. «Κοίταζα τὴν πινακίδα πάνω ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῶν ἐργαζομένων στὸ ὑπουργεῖο Ὑγείας, ὅπου ἀναγραφόταν: «Τμῆμα Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Πρόνοιας» καὶ φανταζόμουν ὅτι θὰ ταίριαζε καλύτερα μίᾳ πινακίδᾳ τοῦ τύπου «Παραιτηθῆτε ἀπὸ κάθε ἐλπίδα, ὅσοι εἰσέρχεσθε ἐδῶ.». Μετὰ τὶς πανεπιστημιακὰς σπουδὰς της καὶ τὴν προσωπικὴ της μελέτη ξεκίνησε μίᾳ νέᾳ ἐρευνᾶ ἀναφορικὰ μὲ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ μελέτη τῆς Ἀρχαιολογίας, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, τῆς κριτικῆς τῆς Βίβλου, τῆς Φιλοσοφίας, τῆς Θερησκειολογίας, τῆς Κοινωνιολογίας καὶ τῆς Ἀνθρωπολογίας τῆς ἀνοίξε νέους ὁρίζοντες καὶ τῆς ἔδωσε τὴν πνευματικὴ διαύγεια νὰ ἀντιληφθῇ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο λειτουργεῖ τὸ ἱερατεῖο, καὶ τί κρύβεται πίσω ἀπὸ πολλὰς ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἶναι δυνατόν ἡ «Γένεσις» νὰ ἔχῃ ξαναγραφῇ ἢ νὰ ἀποτελῇ ἐξ ὁλοκλήρου φαντασιακὸ κατασκευάσμα τοῦ ἱερατείου, γιὰ νὰ ἐδραιώσῃ τὴν ἐξουσίαν του καὶ νὰ ὑποβαθμίσῃ τὸν ρόλο τῶν γυναι-

Ο ΝΤΙΚΕΝΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΥΚΛΟΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ολλὰ τὰ θαυμαστὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου καὶ φεῦ! λίγα ἐκεῖνα ποὺ χωρεῖ. Ἔτσι, μικρῆς χωρητικότητος, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνα εὐρὺ φάσμα, ὥστε ἡ σύγκρισις νὰ τὸν ἀνεβάξῃ. Κοιτῶντας κανέναν τὴν Ἱστορίαν βλέπει τὴ μυωπία τῆς ψυχῆς, ἔτσι ποὺ αὕτῃ στριμωγμένη δὲν βλέπει τὸν ὁρίζοντα.

Ἄς πάρουμε τοὺς Ἀγγλοσάξονες, γιὰτὶ αὐτοὶ σήμερα κυβερνοῦν. Στὰ μυθιστορήματα τοῦ Καρόλου Ντίκενς, τοῦ συγγραφέα ποὺ τοὺς περιέγραψε, βλέπομε πῶς σκέφτονται. Τὸν Ντίκενς, ὁ πατέρας του, περνώντας ἔξω ἀπὸ ἕνα πολυτελὲς σπίτι τῆς ἐποχῆς του, τὸν συμβούλεψε νὰ ἐργαστῇ σκληρά, γιὰ νὰ τὸ ἀποκτήσῃ ἐνῶ ἀπὸ ἐπάνω τους ὁ Γίαντς σὰν ἀπὸ μηχανῆς θεὸς θὰ εὐώδωνε μεταφυσικὰ τὶς προσδοκίαις τους... Καὶ πράγματι ὁ Κάρολος τὸ ἀπέκτησε τὸ σπίτι αὐτό, ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπαν, τί

κῶν στήν κοινωνία; Ἡ ἐλευθεροφροσύνη καί ἡ παιδεία τῆς κ. Κρὸς τῆς ἐπέτρεψαν νὰ ἀναζητήσῃ τὰ αἷτια τῆς βίας καὶ τῶν ἀναρίθμητων περιστατικῶν βιολογικῆς ἐξόντωσης, ποὺ διενεργοῦνται στὸ ὄνομα τοῦ Γιαχβέ. Σαρκάζει εὐστοχα τὰ τεχνάσματα, ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ ἱερωμένοι, προκειμένου νὰ τονίσουν τὰ βιβλικὰ ἐδάφια ποὺ τοὺς βολεῦουν καὶ νὰ ἀποσιωπήσουν ἐκεῖνα, ποὺ τοὺς φέρνουν σὲ δύσκολη θέση.

Ἡ συγγραφέας ἀντιμετωπίζει μὲ συγκατάβαση τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἀποτελοῦσαν κομμάτι τοῦ φονταμενταλιστικοῦ της παρελθόντος. Βλέπει στὸν φονταμενταλισμὸ ἓνα σύστημα ποὺ ἔχει προκαλέσει ἀνεπανόρθωτη ζημιὰ ἀκόμη καὶ σὲ πολλὰ εὐπρεπῆ ἄτομα καὶ ὡς παράδειγμα φέρνει τὸν ἀδελφό της, τοῦ ὁποίου τὶς πεποιθήσεις, ὅπως λέει, σέβεται, ἀλλὰ τῆς εἶναι ἀδιανόητο νὰ συμπορευθῇ μαζί του. Οἱ θρησκόληπτες γυναῖκες θὰ εἶχαν πολλὰ νὰ ἀποκομίσουν ἀπὸ αὐτὸ τὸ εὐανάγνωστο βιβλίο. Εἶναι ἓνα ἀνθρώπινο βιβλίο, ποὺ ἐκθέτει τὴν ἀπανθρωπιὰ τοῦ θρησκευτικοῦ δογματισμοῦ, ποὺ τόσες πολλὲς φορὲς ἔχει γίνεῖ ὄργανο ἐπίθεσης στὰ χέρια ἀδίστακτων ἱερέων καὶ ἱεροκληρύκων, οἱ ὁποῖοι, ὅπως καταδεικνύει, ὄχι μόνον θέλουν νὰ ἐλέγχουν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦν καὶ κυβερνητικούς παρᾶγοντες, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν δική τους δίψα γιὰ ἐξουσία.

Μετάφραση: Α. Γ.

Τζὸ Μπάνχαρτ

ΜΠΑΜΠΗΣ ΠΑΤΖΟΓΛΟΥ, *Τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας;*

Τὰ γεγονότα τοῦ Γαλλικοῦ Μάη τοῦ '68 καθὼς καὶ οἱ ἔντονες πολιτικὲς ἀντιπαράθεσεις τῆς μεταπολιτευτικῆς Ἑλλάδας διαμόρφωσαν τὸ χαρακτήρα τοῦ νεαροῦ τότε φοιτητῆ Μπάμπη Πατζόγλου καὶ τὸν ὠδήγησαν ἀρχικὰ πρὸς μίαν ἀντιεξουσιαστικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ κοινωνικοῦ γίνεσθαι, μακρυνὰ ἀπὸ τὶς «κομματικὲς στρουγγες». Ἐκτιμώντας, ὅτι ἡ σοσιαλιστικὴ ἠθικὴ ἦταν ὑποκριτικὴ, παρόμοια μὲ τὴν ἀντίστοιχη χριστιανικὴ, ποὺ ὠδηγοῦσε στὴν ἐπιβολὴ μιᾶς πνευματικῆς τρομοκρατίας, ἐνδὸς ἀόρατου Μεσαίωνα ἐνάντια σὲ κάθε νέα ἰδέα καὶ δημιουργικὴ σκέψη καὶ ἀδιανοήτως γιὰ τὸν κίνδυνον νὰ τοῦ κολλήσῃ ἡ ῥετσινιὰ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ φασίστα, ἀσχολήθηκε ἐπισταμένως μὲ τὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ποὺ τὸν θεωρεῖ –ὄχι ὡς στεῖρα προγονολα-

ἄλλο ἀπέκτησαν οἱ ἀναγνώστες του ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τοιφουταργιὸ τῆς οἰκονομικοποίησης τῶν ἐλπίδων («προσδοκιῶν») ἀπὸ τὸ χρῆμα. Βέβαια ἀπὸ ἐδῶ (ὡς παρακλάδι τοῦ Γιαχβέ) προκύπτει ὁ Προτεσταντισμὸς, ἡ χρυσὴ Ἀλβιὼν τῶν ἀποικιῶν, οἱ λίρες, καὶ τὰ ὀκτῶ βαρέλια (λίρες), ποὺ ὁ Ρότσιλντ πρὶν (παίζοντας μονά-ξυγά) χρηματοδότησε τὸν ναύαρχο Νέλσωνα στὴν ναυμαχία τοῦ Τραφάλγκαρ, ὅπου ἐνίκησαν τοὺς Γάλλους καὶ ἔγιναν θαλασσοκράτορες. Βλέπεις, οἱ συγγένειες εἶναι ἀπὸ τότες... Ἔτσι βλέπομε στὴν πορεία τους ὑλοποιημένη χρηματικὰ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ νὰ ἀφήνῃ πίσω της τὰ τραγικὰ σβησμένα κεριὰ τοῦ ποιήματος τοῦ Καβάφη. Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου μὲ τὰ φαντάσματα. Οἱ στρυγεροὶ σκοτεινοὶ σεξουαλικοὶ δολοφόνοι μεταξὺ Φρόντ καὶ Ἀγκάθας Κρίστι, ἀποτέλεσμα μιᾶς Βικτωριανῆς Ἐποχῆς τῆς δεισιδαιμονίας ἐναντίον τοῦ ἔρωτα στὸ σκοτάδι καὶ τὴν ὁμίχλη. Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἱπποδρομίες τοῦ Ἀσχοτ εἶναι πιά τὸ μεγάλο γεγονός, ὅταν τὰ πλήθη μποροῦν νὰ δοῦν ἀπὸ μακρυνὰ ἔστω τοὺς πρίγκιπες καὶ τοὺς λόρδους.

τρία, αλλά- ως άρωγό, ό όποιος μέσα στή μαυρίλα τής έπικρατούσας σήμερα άνατολικής δεσποτείας-θρησκείας σηματοδοτεί τή δημιουργία ένός καινούργιου κόσμου, μιός έλλογης και πιό άνθρώπινης κοινωνίας.

Τό βιβλίό «Τά πάντα έν σοφία έποιήσας;» εΐναι ένα μυθιστόρημα μέ κεντρικό ήρωα τόν παπα-Ήλία, ό όποιος μεγαλωμένος σέ μιá βαθιά θρησκευόμενη οικογένεια μέ προσευχές, νηστείες κ.λπ. πάντα θυμάται τά λόγια τής μητέρας του, πού τόν συμβούλευε: «*Τετάρτη και Παρασκευή τά νύχια νά μñν κόψης και Κυριακή νά μñν λουστñς, αν θέλης νά προκόψης*». Ό παπα-Ήλιás θεωρεΐ ως τόν μεγαλύτερο και άσπονδο έχθρό του τή λέσχη, πού δημιούργησε μιá παρέá φοιτητών στήν πόλη του, όπου μέσα άπό άνοικτες συζητήσεις προσπαθοΐν νά έξηγήσουν τά σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα και νά προσαρμόσουν τήν φιλοσοφία και τήν πρακτική τών άρχαίων Έλλήνων στή σημερινή Ελλάδα. Ένα τραγικό συμβάν στή ζωή του όμως τόν κάνει νά αναθεωρήσει τή σχέση του μέ τó θεό του, όποτε, έπιχειρώντας νά άπελευθερωθñ άπό τñς μεταφυσικές του φαντασιώσεις, άντιμετωπίζει τή ζωή περισσότερο όρθολογικά. Στο πλαίσιο τής μεταστροφής του αυτό, πού μέχρι πρό τινος τοΰ φαΐνονταν ξένοι και έχθροί, οί νέοι τής ελληνικής φιλοσοφικής λέσχης, άρχίζουν τώρα νά τοΰ φαΐνονται διαφορετικοί, οικείοι και αισθάνεται τήν άνάγκη νά τοΐς προσεγγΐσει.

Μέσα άπό τñς σκέψεις και τοΐς διαλόγους τών χαρακτήρων τοΰ έργου ό συγγραφέας ξεδιπλώνει στοχασμούς και προβληματισμούς για πολλά θέματα, όπως για τήν κατá φύση ελληνική κοσμοθέαση και τó παρá φύση χριστιανικό δόγμα, τήν ύποκρισία τής χριστιανικής ήθικης, τήν άμφισβήτηση τών θεολογικών σοφισμάτων, αλλά και για τήν άμεση δημοκρατία και τή σημερινή έποχή, πού τήν χαρακτηρίζει ως έποχή νεοδιαφωτισμοΰ. Πρόκειται για έργο ζωής τριάντα έτών, πού, όπως άναφέρει στόν πρόλόγό του, περικλείει τñς έμπειρίες του, τοΐς άγώνες του, τñς εκάστοτε φοβίες του, τñς άγωνίες του, τήν ύπαρξιακή του άναζήτηση και τέλος τñς προτάσεις του.

Γιάννης Λάζαρης

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ: Στο τεΰχος 304, σελ. 21151 τά άρχικά Σ.Κ. τής ύπογραφής τοΰ πλαισίου νά διορθωθοΐν: «Σ.Γ.».

Κι έσύ, Φειδία, σκάλιζες τοΐς ίππους τής γιορτής τών Παναθηναίων στόν Παρθενώνα... Στο σκοτεινό Λονδίνο άπό τήν καΐση τοΰ άνθρακα στήν βιομηχανική επανάσταση (άπό εκεί άρχισε) μέ τñς κληρονομημένες άθλιότητες τοΰ Μεσαίωνα εργάζονταν έξοντωτικά στñς φάμπρικες, ζώντας στñς τρώγλες τών γειτονιών. Για νά βγñ ό Μάρξ (*homo economicus*) και νά καταυγάσει τά άδεια ταμεία τοΰ Μαρξισμού, όταν ξεγελάστηκαν οί προστατευόμενοί του εργάτες, όπως άλλωστε και οί φτωχοί τοΰ Ίησοΰ...

Η ιστορία... κύκλους κάνει, και όλα αυτά μεταπήδησαν άπό τήν Άγγλία στήν Άμερική, τήν όποία άγόρασαν... μίρ-παρά, μετά τήν οικονομική κρίση τοΰ '29. Τό ίδιο 'κάναν και οί τυφώνες, κυκλικά, αλλά και ή τρύπα τοΰ όζοντος, ή θερμοπληξία θά μάς άφήσει κατάπληχτους.

Άλλωστε ή παγκοσμιοποίηση άπό έδω παίρνει τñς έντολές της. Λες νά ήταν κοντοί οί άρχαίοι Έλληνες, πού δέν είχαν μυθιστοριογράφους; Έννοια σου, δέν τοΐς είχε άφήσει άμολντοΐς ό Άριστοφάνης, νά λένε ό,τι θέλουν.

Παντελής Γλάρος